

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΟΗ' - ΤΕΥΧΟΣ 1 - ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2001
ΑΘΗΝΑΙ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐκδίδεται

Προνοία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. **ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ**

ὑπὸ τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων
τῆς Ἑπικοινωνιακῆς καὶ Μορφωτικῆς Ὑπηρεσίας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Διευθυντῆς τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων
Ἀρχιμ. Ἀγαθάγγελος Χαραμαντίδης

Διευθυντῆς Συντάξεως τοῦ Δελτίου
Εὐάγγελος Θεοδώρου
Ὁμότιμος Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν
Τακτικὸν μέλος τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἀκαδημίας
τῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῶν Τεχνῶν

Ἀρχισυντάκτης
Εὐάγγελος Π. Λέκκος, θεολόγος, νομικὸς

Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ
Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Σκλήφας
Ἀρχιμ. Νεκτάριος Παρασκευάκος
Πρωτοπρ. **Δημήτριος Τζέρπος**

Συλλογὴ ὕλης
Ἀριστομένης Ματσάγγας, Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν
Χρῆστος Καραγιάννης, Μ. Th.

Ἰω. Γενναδίου 14 - 115 21 Ἀθῆναι
Τηλ.: 72.18.308. Fax: 72.18.336
<http://www.ecclesia.gr>
e-mail: iera-synodos@ath.forthnet.gr

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου
τῆς Ἑταιρείας Γραφικῶν Τεχνῶν **“ΑΒΕΛ”**
Μενελάου 2, Ἡλιούπολη, Τηλ. 97.11.877. Fax: 97.61.274

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΠΙΣΗΜΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ - ΣΥΝΟΔΙΚΑΙ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ

Οίκονμ. Πατριάρχου Βαρθολομαίου, Πατριαρχική Ἀπόδειξις ἐπὶ τοῖς Χριστου- γέννοις	9
Ἀρχιεπ. Ἀθηνῶν Χριστοδούλου, Μήνυμα Πρωτοχρονιάς 2001	11
Ἱερᾶς Συνόδου, Περὶ συμμετοχῆς ἐκπροσώπου τῆς Ἐκκλη- σίας εἰς τὴν “Ἐθνικὴν Ἐπιτροπὴν διὰ τὰ δι- καιώματα τοῦ ἀνθρώπου” (Ἐγγραφον πρὸς τὸν κ. Πρωθυπουργόν)	12
Πατριάρχου Ἱεροσολύμων Διοδώρου καὶ Ἀρ- χιεπ. Βαρσοβίας Σάββα, Ἐπίσημα Γράμματα ἐπὶ τῇ 150ετηρίδι ἀπὸ τῆς ἀνακηρύξεως τοῦ Αὐτοκεφάλου τῆς Ἐκκλη- σίας τῆς Ἑλλάδος	14

ΣΥΝΟΔΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Σ.Ε. Ἐκκλησ. Ἐκπαιδεύσεως κ.λπ. (Ἀρχιμ. Κλήμη Κοτσομύτη), Πρὸς ἀντιμετώπισιν τοῦ ζητήματος τῆς πλημ- μελοῦς γνώσεως τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης	18
Σ.Ε. Ἐπὶ τῶν Αἱρέσεων (Πρωτοπρ. Κυρ. Τσουροῦ κ. ἄ.), ΙΒ' Πανορθόδοξος Συνδιάσκεψις ἐντεταλμέ- νων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ Ἱ. Μητροπό- λεων διὰ θέματα αἱρέσεων καὶ παραθρησκείας	20
Σ.Ε. Ἐκκλησ. Τέχνης κ.λπ. (Ἀρχιμ. Δωρ. Πολυ- κανδριώτη), Τὸ θέμα τῶν ἀμφίων ἀντικείμενον μελέτης	22
Εἰδ. Συνοδική Ἐπιτροπὴ Παρακολουθήσεως Εὐρωπαϊκῶν θεμάτων (Ἀρχιμ. Ἰγνατίου Σωτηριάδη), Σύνθεσις - Ἔργον - Κείμενα - Διευθύνσεις	23

Εἰδ. Συνοδική Ἐπιτροπὴ Λειτουργικῆς Ἀνα- γεννήσεως (Μητροπ. Καισαριανῆς Δανιὴλ), Ἐκθεσις περὶ τοῦ πραγματοποιηθέντος εἰς Βόλον Β' Λειτουργικοῦ Συμποσίου στελεχῶν Ἱ. Μητροπόλεων	
--	--

ΤΟ ΑΡΘΡΟΝ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑ- ΞΕΩΣ - ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ - ΕΚ- ΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ - ΔΙΑΦΟΡΑ

Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, “Δημοκρατία καὶ Ἐκκλησία”	
Ε.Δ.Θ., Παρατηρήσεις καὶ Σχόλια	
Ε.Π.Α. (ἐπιμέλεια), Ἐκκλησιαστικά Χρονικά	
Ἀρχιμ. Νεκταρίου Ἀντωνοπούλου, Τυπολογία ἐξομολογουμένων καὶ δημιουργία ἐξομολογητικῆς συνείδησης	
Εὐαγγέλου Π. Λέκκου, Ἡ Μονὴ Εἰκοσιφοίνισσας - Τὸ αἶτημα ἐπι- στροφῆς τῶν κειμηλίων τῆς	

ΠΡΑΞΕΙΣ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΚΛΗΣ. ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

(Κανονισμὸς Ἑνοριακοῦ Κέντρου Νεότητος “Ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλὸς” Ἀνοίξεως Ἱ. Μητρ. Ἀττικῆς	
---	--

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Προκηρύξεις πληρώσεως κενῶν θέσεων	
--	--

ΕΠΙ ΤΩ ΝΕΩ ΕΤΕΙ 2001

Χριστὸς Παντοκράτωρ

(ἐγκαυστική εἰκόνα, ἀ' ἡμισυ τοῦ βου αἰῶνος – Μονὴ Ἁγίας Αἰκατερίνης, Σινᾶ)

**ΕΠΙΣΗΜΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΣΥΝΟΔΙΚΑΙ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ**

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ ΕΠΙ ΤΟΙΣ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΟΙΣ

† ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ, ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΧΑΡΙΝ, ΕΛΕΟΣ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗΝ ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝ ΒΗΘΛΕΕΜ
ΓΕΝΝΗΘΕΝΤΟΣ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

Χριστὸς ἐπὶ γῆς, ὑψώθητε!

Ἐξακολουθεῖ, ἀδελφοὶ καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά, νὰ εἶναι καὶ σήμερον ἐπίκαιρος ἡ παραίνεσις αὐτῆ τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, ἡ ὁποία ἐξεφωνήθη πρὸ δέκα καὶ ἑξ αἰώνων. Καὶ θὰ εἶναι πάντοτε ἐπίκαιρος ἐφ' ὅσον θὰ συνεχίζεται ἡ ζωὴ ἐπὶ τοῦ πλανήτου γῆ. Διότι ἡ μονοδιάστατος ὑλικὴ ζωὴ, ἡ ἀποκλειστικῶς ἐγκόσμιος ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου, δὲν εἶναι αὐτὴ ἡ ὁποία ἀρμόζει εἰς τὴν ἀληθῆ φύσιν αὐτοῦ ὡς εἰκόνος τοῦ Θεοῦ.

Ἐν τούτοις ὁ ἄνθρωπος συνήθως κύπτει κάτω καὶ προσκολλᾶται εἰς τὰ γήινα καὶ φθαρτά, ὡς ἐὰν ἡ ὅλη ὑπαρξίς τοῦ ἐξαντλεῖται εἰς αὐτά καὶ ὁ ἐπέκεινα τῆς ὕλης κόσμος εἶναι ἀνύπαρκτος. Διὰ τοῦτο εἶναι πάντοτε ἐπίκαιρος ἡ παραίνεσις «ὑψώθητε», ὡς μία ἔντονος ὑπόμνησις τῆς ὑπὲρ τὰ γήινα ἀνωτερότητος τοῦ ἀνθρώπου. Ἀλλ' ἡ παραίνεσις αὕτη μόνη τῆς δὲν ἐπαρκεῖ διὰ νὰ συγκινήσῃ τὸν ἄνθρωπον, οὔτε διὰ νὰ δικαιολογήσῃ ἐπαρκῶς τὸ διατί ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ ἐξαρθῇ τῶν ψηλαφητῶν γηίνων καὶ νὰ ὑψωθῇ ὑπὲρ αὐτά, εἰς μίαν φαινομενικῶς ἀβεβαίαν ἀναζητήσιν μιᾶς πηγῆς πνευματικῆς ἱκανοποιήσεως καὶ χαρᾶς.

Ὁ μόνος λόγος ὁ ὁποῖος δικαιολογεῖ ἐπαρκῶς αὐτὴν τὴν ὑψωσιν τοῦ ἀνθρώπου ὑπὲρ τὰ γήινα καὶ φθαρτά εἶναι τὸ «Χριστὸς ἐπὶ γῆς», τὸ πρῶτον σκέλος τῆς παραίνεσεως, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ καὶ τὴν αἰτιολογίαν τῆς. Ὑψώθητε, λοιπόν, συνάνθρωποι, ἀναφωνεῖ ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, διότι ὁ Χριστὸς κατήλθεν ἐπὶ τῆς γῆς.

Ὁ Χριστὸς δὲν εἶναι μόνον ἄνθρωπος, δὲν εἶναι εἷς ἐκ τῶν πολλῶν ἀνθρώπων. Εἶναι τέλειος ἄνθρωπος, ἀλλὰ ταῦτοχρόνως εἶναι καὶ ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ σεσαρκωμένος. Ἐσαρκώθη δὲ καὶ προσέλαβε δούλου μορφήν ἵνα ἡμᾶς τοὺς συνήθεις ἀνθρώπους ἀναβιβάσῃ πλησίον τοῦ οὐρανό-

ου πατρὸς Του, ἵνα θεοποιήσῃ ἡμᾶς. Διὸ καὶ εἶναι ἀπαραίτητον ἐπὶ τῇ κατ' ἄνθρωπον Γεννήσει Του νὰ στρέψωμεν τὰ βλέμματα πρὸς τὰ ἄνω, νὰ ὑψώσωμεν νοῦν καὶ καρδίαν πρὸς τὰ ὑψηλά, ἵνα ἴδωμεν ὁπόθεν κατέβη καὶ ποῦ καλεῖ ἡμᾶς ἵνα ἀναβῶμεν.

Καλεῖ ἡμᾶς ἵνα ἀναβῶμεν εἰς τὸν ὠραῖον καὶ ἄφθαρτον κόσμον τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία οὐδέποτε ἐκπίπτει. Καλεῖ ἡμᾶς ἵνα ἀναβῶμεν εἰς τὸν ὠραῖον καὶ ἄφθαρτον κόσμον τῆς πάντα νοῦν ὑπερεχούσης εἰρήνης, τὴν ὁποίαν δίδει ὁ Θεὸς εἰς τοὺς ἀγαπῶντας Αὐτόν. Καλεῖ ἡμᾶς ἵνα ἀναβῶμεν εἰς τὴν οὐράνιον βασιλείαν τῆς αἰωνίου καὶ μακαρίας ζωῆς, τῆς ἡτοιμασμένης δι' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι θὰ θελήσουν νὰ ἀγαπήσουν τὸν Κύριον. Μόνον εἰς τὸν ὑψηλὸν πνευματικὸν αὐτὸν χῶρον ἱκανοποιοῦνται ὅλοι οἱ βαθύτατοι πόθοι τοῦ ἀνθρώπου διὰ μίαν ἀληθῆ ἐν ἀγάπῃ κοινωνίαν μετὰ τοῦ πλέον ἀξιαγαπήτου προσώπου, τοῦ καθεζομένου ἐν δεξιοῖς τοῦ Πατρὸς Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὸ κάλλος τοῦ προσώπου τοῦ Ὁποίου εἶναι ἄρρητον καὶ ἡ θέα τοῦ Ὁποίου πληροῖ τὴν καρδίαν πάσης χαρᾶς καὶ ζωῆς καὶ γνώσεως καὶ τελειότητος καὶ ἀνυπερβλήτου μακαριότητος.

Χριστὸς, λοιπόν, ἐπὶ γῆς, ἀδελφοὶ καὶ τέκνα, ἵνα ὑψωθῶμεν ἡμεῖς εἰς τὸν οὐράνιον τρόπον ὑπάρξεως καὶ ζωῆς, ὁ ὁποῖος δὲν εἶναι ἄλλος ἀπὸ τὸν τρόπον ὑπάρξεως καὶ ζωῆς τοῦ Χριστοῦ, δηλαδὴ ἀπὸ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ὑπὲρ τῶν ἀγαπωμένων θυσίαν.

Δὲν θὰ ἀπομακρυνθῶμεν ἐν ὧσιν εὕρισκόμεθα εἰς τὴν παρούσαν ἐνσώματον ζωὴν ἀπὸ τὴν γῆν, τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἀγάπῃ Του καὶ τῇ πανσοφίᾳ Του κατέστησε κατοικητήριον ἡμῶν. Θὰ ἀπομακρυνθῶμεν ὅμως ἀπὸ τὴν ἄνευ προοπτικῆς αἰχμαλωσίαν καὶ ὑποδούλωσιν εἰς μίαν ὑλόφρονα καὶ γήινην ζωὴν, ἡ ὁποία μόνον τέλος γνωρίζει τὸν

ἄπελπιν θάνατον.

Χριστὸς ἐπὶ γῆς, ὑψώθητε, λοιπόν, ἄδελφοί, εἰς τὸν τρόπον ζωῆς τοῦ Χριστοῦ, ὁ Ὅποῖος ἐξ ἀγάπης καὶ τοὺς ἀσθενεῖς ἐθεράπευσε, καὶ τοὺς πεινασμένους ἔθρεψε, καὶ τοὺς πεφορτισμένους ἀνέπαυσε καὶ τοὺς ἁμαρτωλοὺς συνεχώρησε καὶ οὐδὲν παρέλειπεν ἐξ ὧσων ἀπητοῦντο ἵνα ἡμᾶς διδάξῃ τρόπον νέας ζωῆς, ἵνα ἡμᾶς καταστήσῃ νέαν ζύμην καὶ νέον φύραμα καὶ νέους ἀσκούς καὶ ἐμπλήσῃ νέου οἴνου πνευματικοῦ, ἐκ τοῦ ὁποίου θὰ ἀναδειχθῇ ὁ νέος ἐν Χριστῷ ἄνθρωπος, ὁ ἐν τῇ γῇ οἰκῶν καὶ ὡς οὐράνιος πολιτευόμενος. Αὐτὸς ὁ νέος ἐν Χριστῷ ἄνθρωπος διὰ μὲν τῶν ποδῶν του πατεῖ σταθερῶς ἐπὶ τῆς γῆς, διὰ δὲ τῶν χειρῶν του ἐργάζεται συνεχῶς τὸ ἀγαθὸν ἐπ' αὐτῆς, διὰ δὲ τοῦ νοὸς καὶ τῆς καρδίας του ὑψώνεται πάντοτε πρὸς τὰ ἄνω, πρὸς τὰ οὐράνια καὶ τὰ ὑψηλά, πρὸς τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων, τὴν ἀγαθοεργίαν, τὴν εἰρήνην, τὴν καταλλαγὴν, τὴν ἐλπίδα, τὴν ζωὴν.

Ταῦτα ἔχουσα ὑπ' ὄψιν ἡ Μήτηρ Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλη Ἐκκλησία, ἐνῶ ἔχει ἐστραμμένον διαρκῶς τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν πρὸς τὰ ὑψηλά, δὲν παραλείπει νὰ ἐργάζεται τὸ ἀγαθὸν ἐπὶ τῆς γῆς διὰ τῶν πιστῶν μελῶν της καὶ νὰ καλῇ αὐτὰ «καλῶν ἔργων προϊστασθε εἰς τὰς ἀναγκαίας χρεῖας». Ἀπόδειξις τούτου τὰ τρία μεγάλα Συνέδρια, τὰ ὁποῖα ὠργάνωσε καὶ ἐπραγματοποίησεν ἐν τῇ Πόλει κατὰ τὸ τρέχον δισχιλιστὸν ἀπὸ τῆς κατὰ σάρκα Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ ἔτος, ἥτοι τὸ κατ' Ἰούνιον συνελθὸν Συνέδριον τῆς Ὁρθοδόξου Νεολαίας μὲ κεντρικὸν θέμα «Οἱ νέοι στὴν Ἐκκλησία τῆς τρίτης χιλιετίας»· τὸ ὀλίγον ἀργότερον συνελθὸν Διεθνὲς Ἐπιστημονικὸν Συνέδριον μὲ κεντρικὸν θέμα «Ἡ Δημιουργία τοῦ κόσμου καὶ ἡ δημιουργία τοῦ ἀνθρώπου· προκλήσεις καὶ προβληματισμοὶ τοῦ 2000»· καὶ ἡ πρὸ μηνὸς συνελθοῦσα ἐν τῇ αὐτῇ πόλει Μείζων Κληρικολαϊκὴ Συνέλευσις τῶν ἀνὰ τὸν κόσμον Ἐπαρχιῶν καὶ Ἐνοριῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου μὲ κεντρικὸν θέμα «Ἡ Ἐνορία κύτταρον τῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας· βιουμένη πραγματικότητα· σύγχρονοι προσανατο-

λισμοὶ καὶ προκλήσεις». Δι' ὧν αὐτῶν τῶν ἐνεργειῶν καὶ πλείστων ἄλλων, ὡς ἡ μέριμνα ὑπὲρ τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος, ὑπὲρ τῆς εἰρηνικῆς ἐπιλύσεως τῶν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, τῶν ἐθνῶν καὶ τῶν Ἐκκλησιῶν διαφορῶν, ἡ μέριμνα ὑπὲρ τῆς ἐξευρέσεως λύσεων, αἱ ὁποῖαι καταπαύουν τὰς μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἐντάσεις, ἡ φροντίς ὅπως κηρύσσεται πανταχοῦ τῆς γῆς τὸ μήνυμα τῆς ἐπ' αὐτῆς παρουσίας τοῦ Χριστοῦ, ἡ διακονία τῶν ἀσκουμένων διὰ τὴν ἀγιότητα μοναχῶν καὶ λαϊκῶν καὶ ἐν γένει ἡ πρόσκλησις καὶ ἡ προσφορὰ διὰ τὴν πραγματικὴν βίωσιν τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς, μαρτυρεῖται τρανῶς τὸ γεγονὸς ὅτι «ὁ Χριστὸς εἶναι ἐπὶ τῆς γῆς» διὰ νὰ ἀνέλθωμεν ἡμεῖς εἰς τοὺς οὐρανούς καὶ ὅτι ἡ Μία, Ἁγία, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία ἀγκαλιάζει ὁλόκληρον τὴν ἐπίγειον ζωὴν ὡς προστάδιον τῆς ἐπουρανίου καὶ καλεῖ ἡμᾶς ὅπως ζήσωμεν ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ τρόπον ὑψοῦντα ἡμᾶς εἰς τοὺς οὐρανούς. Ἡ δὲ παρουσία σήμερον τῶν ἀγαπητῶν ἀδελφῶν Προκαθημένων καὶ ἐκπροσώπων τῶν κατὰ τόπους Ἀγιωτάτων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν εἰς τὸν σεπτὸν Ἱερὸν τοῦτον Ναὸν τῆς Πρωτοθρόνου Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως μαρτυρεῖ ὅτι ὅλαι αὐταὶ συγκροτοῦν καὶ συναπαρτίζουσιν τὴν Μίαν, Ἁγίαν, Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ἡ ὁποία εἶναι ἡνωμένη ἐν Χριστῷ καὶ ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι, παρ' ὅλας τὰς διαιρέσεις ἐν τῇ διοικήσει.

Χριστὸς ἐπὶ γῆς, ὑψώσατε, λοιπόν, ἄδελφοί καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά, τὴν ζωὴν ὑμῶν ὡς ἐμπρέπει εἰς τὸν μεγάλον Ἐπισκέπτην μας.

Τούτου ἡ χάρις καὶ τὸ πλοῦσιον ἔλεος εἴη μετὰ πάντων. Ἀμήν.

Φανάριον, Χριστοῦγεννα, β

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ
διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης πάντων ὑμῶν.

Ἀναγνωσθήτω ἐπ' ἐκκλησίας κατὰ τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν τῆς ἑορτῆς τῶν Χριστουγέννων, μετὰ τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον.

ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

ΜΗΝΥΜΑ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ 2001

Ἀδελφοί μου,

Η ΑΡΧΗ ΚΑΘΕ ΝΕΟΥ ΧΡΟΝΟΥ εἶναι μιὰ συμβατική εὐκαιρία γιὰ ἀνταλλαγή εὐχῶν, γιὰ ἀναμέτρηση μὲ τὴν ἐλπίδα, γιὰ διείσδυση στὸν ἐσώτερο κόσμο τῶν ἀνεκπλήρωτων πόθων μας. Συνοδεύεται ἀπὸ αἰσιοδοξία καὶ προσδοκία, ἀπὸ σχεδιασμοὺς καὶ ὁράματα. Νοιώθουμε τὴν ἀνάγκη τῆς θαλπωρῆς ποὺ μᾶς χαρίζει ἡ αἴσθησις ὅτι κάτι ἀρχίζει ἀπὸ τὴν ἀρχὴ μὲ νέες προοπτικές, μὲ νέα δεδομένα, ἔστω κι ἂν αὐτὰ εἶναι παλαιά. Καλούμεθα νὰ ἀνασυντάξουμε τὶς δυνάμεις μας, νὰ προέλθουμε σὲ αὐτοκριτική, νὰ δώσουμε στὸν ἑαυτὸ μας νέες ἐλπίδες.

* * *

ΟΛΑ ΑΥΤΑ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΧΙΜΑΙΡΑ. Εἶναι ψυχικὴ μας ἀνάγκη ἡ θεώρηση τοῦ μέλλοντός μας μὲ αἰσιοδοξία. Στὴ διάθεσή μας ὅμως γιὰ αὐτοκριτικὴ προσθέτουμε συχνὰ καὶ τὶς διαπιστώσεις μας γιὰ τὴ διολίσθηση τοῦ κόσμου μας στὰ ἐπίπεδα τῆς παράκρουσης. Μᾶς ἀρέσει νὰ βλέπουμε γύρω μας ὅλα τὰ πράγματα μαῦρα. Νὰ ἐπισημαίνουμε τὶς σκοτεινές μας ὄψεις. Νὰ ὑπογραμμίζουμε τὶς ἀποκλίσεις ἀπὸ τὴν εὐθεία. Νὰ μελαγχολοῦμε καὶ νὰ αὐτοσαρκάζομεθα. Ὡσὰν νὰ ἐπιδιώκουμε τὴν τροχοπέδηση τῆς προσπάθειάς μας γιὰ ἕνα καλύτερο κόσμο.

* * *

ΣΗΜΕΡΑ ΘΑ ΗΘΕΛΑ ΝΑ ΣΑΣ ΚΑΛΕΣΩ νὰ δοῦμε μαζὶ τὸν κόσμο μὲ τὸ μάτι τῆς χριστιανικῆς ἐλπίδας. Νὰ συνειδητοποιήσουμε πόσοι

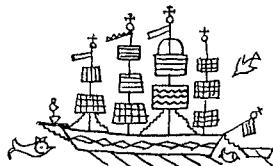
συνάνθρωποί μας εἶναι ἀγωνιστὲς τίμιοι, πόσοι ἀνυποχώρητοι στὶς ἀρχές τους, πόσοι συνεπεῖς μὲ τὸν ἑαυτὸ τους. Νὰ ἐπισημαίνουμε πόσοι νέοι θέλουν νὰ ἀλλάξουν πρὸς τὸ καλύτερο τὸν κόσμο, πόσοι κοινωνικοὶ ἀναμορφωτὲς καταθέτουν καθημερινὰ τὴ μαρτυρία τους, πόσοι μάχονται γιὰ κοινωνικά ἰδεώδη, γιὰ κατίσχυση τῆς ἀγάπης, τῆς εἰρήνης, τῆς ἀδελφοσύνης, τῆς ἀρετῆς. Καὶ ὅτι μαζί τους εἴμαστε κι ἐμεῖς.

* * *

ΤΑΥΤΟΧΡΟΝΑ ΘΑ ΗΘΕΛΑ νὰ σᾶς καλέσω νὰ σταθεροποιηθοῦμε στὴν ὁρθόδοξη πίστη μας, γιὰτὴ ἡ πίστη στὸν Ἰησοῦ Χριστὸ μᾶς ἐξασφαλίζει τὴν αἴσθηση τῆς ἀσφάλειας, τῆς συνοχῆς, τῆς δυνάμεις. Καὶ νὰ δώσουμε τὰ χέρια σὲ συνεργασία ὅσοι πιστεύουμε στὶς ἴδιες χριστιανικὲς ἀξίες, ὅσοι ἀναγνωρίζουμε τὸν ἄνθρωπο ὡς πρόσωπο μὲ θεοῖδεια, ὅσοι νοσταλγοῦμε τὴν κοινωνία τῶν προσώπων. Ὅσοι ἐπιμένουμε νὰ στεκόμεθα ὄρθιοι. Σ' αὐτὸ τὸν τόπο ἡ Ἐκκλησία μὲ τὴν ἑλληνορθόδοξη παράδοσή μας εἶναι ἕνα κεφάλαιο ποὺ συνιστᾷ πλοῦτο ἀδαπάνητο. Καὶ ἱκανὸ νὰ μᾶς ἐμπνεύσει λύσεις στὰ καθημερινὰ μας προβλήματα, στὶς ὁποιες μας ἀνησυχίες. Ἄς τὸ ἀξιοποιήσουμε καὶ πάλιν ἐφέτος.

ΚΑΛΗ ΧΡΟΝΙΑ ΚΑΙ ΕΥΛΟΓΗΜΕΝΗ.
ΤΟ ΝΕΟΝ ΕΤΟΣ 2001 ΕΥΤΥΧΕΣ

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
† ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

ΠΕΡΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ “ΕΘΝΙΚΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗΝ ΔΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ”

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΩ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 (115 21)

Πρωτ. 4760
Ἀριθμ. Διεκπ. 2502

Ἀθήνησι τῇ 7ῃ Δεκεμβρίου 2000

Πρὸς
τὸν Ἐξοχώτατον
Κύριον Κωνσταντῖνον Σημίτην,
Πρόεδρον τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως
Ἐνταῦθα.

Ἐξοχώτατε κ. Πρόεδρε,

Διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. πρωτ. 560/259/3.2.2000 Συνοδικοῦ ἐγγράφου εἶχομεν ἐκφράσει πρὸς Ὑμᾶς τὴν ἀπορίαν καὶ τὸν παραπικρασμὸν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου διὰ τὴν παράλειψιν τῆς συμμετοχῆς ἐκπροσώπου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὸν «Ὁρισμὸν Μελῶν Ἐθνικῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὰ Δικαιώματα τοῦ Ἀνθρώπου» (Φ.Ε.Κ. Β/1833/1999) γνωστοποιηθείσης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. Υ 472/30.9.1999 Ὑμετέρας Ἀποφάσεως. Παράλλῃως καὶ ἐν τῷ αὐτῷ ἐγγράφῳ εἶχομεν ὑποβάλει τὸ αἶτημα περὶ τροποποιήσεως τῆς ὡς ἄνω Ἀποφάσεως διὰ τῆς διορθώσεως τῆς, ἐκ παραδρομῆς ὡς ἐπιστεύομεν, ἀθελήτου παραλείψεως.

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ αἰτήματος ἡμῶν ἐλάβομεν τὸ ὑπ' ἀριθμ. πρωτ. Υ 121/10.3.2000 Ὑμέτερον ἐγγράφον δι' οὗ παραπέμπετε τὴν ὑποβολὴν τούτου εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν Ἐπιτροπὴν, διὰ νὰ ἀποφασίσῃ ἢ ἰδίᾳ ἢ ἐὰν θὰ θελήσῃ τὴν διεύρυνσιν αὐτῆς διὰ τῆς συμμετοχῆς τοῦ ἐκπροσώπου τῆς Ἐκκλησίας ὥστε ἐν συνεχείᾳ νὰ προτείνῃ τοῦτο εἰς τὴν Κυβέρνησιν πρὸς ἔγκρισιν.

Μετὰ παρέλευσιν χρονικοῦ τινος διαστήματος, λόγῳ τῆς μελέτης καὶ ἐπεξεργασίας τοῦ θέματος

ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων, ἀπευθυνόμεθα καὶ πάλιν πρὸς τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα ἐπιθυμοῦντες ὅπως διευκρινίσωμεν Αὐτῇ τὸ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ σχετικοῦ Νόμου (2667/1998) ὑποβαλλόμενον αἶτημα τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Συνόδου, αἰτιολογοῦντες ἀναλυτικῶς τὴν ἀναγκαιότητα ἱκανοποιήσεως τούτου ὑφ' Ὑμῶν προσωπικῶς, ὡς ἐμπίπτουσης τῆς ρυθμίσεως ταύτης εἰς τὰς κατὰ τὸν Νόμον προβλεπομένας ἀρμοδιότητας τοῦ Ἐξοχωτάτου κυρίου Πρωθυπουργοῦ τῆς Χώρας καὶ οὐχὶ εἰς τὰς ἀρμοδιότητας τῆς ὡς εἴρηται Ἐθνικῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τοὺς ὡς κάτωθι εἰδικωτέρους λόγους:

1. Τὸ ἄρθρον 1 παρ. 1 τοῦ Ν. 2667/1998 ἀναφέρει, ὅτι ἡ Ἐθνικὴ Ἐπιτροπὴ διὰ τὰ Δικαιώματα τοῦ Ἀνθρώπου «ὑπάγεται στὸν Πρωθυπουργό». Περαιτέρω ἢ Εἰσηγητικὴ Ἐκθεσις τοῦ ὡς ἄνω Νόμου ἀναφέρει ἐπὶ λέξει: «Ἡ ἀποστολὴ καὶ τὸ εὖρος τοῦ ἀντικειμένου τῆς ἐπιβάλλει τὴν ἀπ' εὐθείας ὑπαγωγὴν στὸν Πρωθυπουργό».

2. Τὸ ἄρθρον 1 παρ. 4 τοῦ αὐτοῦ Νόμου ἀναφέρεται ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ καὶ εἰς τὰς ἀρμοδιότητας τῆς Ἐπιτροπῆς ἐν ἀναλύσει. Οὐδεμία ἐκ τῶν ἐν λόγῳ ἀρμοδιοτήτων αὐτῆς σχετίζεται μὲ τὸ πρὸς Ὑμᾶς ὑποβληθὲν αἶτημα ἡμῶν. Ἀκόμη καὶ ἐὰν ἢ ἰδίᾳ ἢ Ἐπιτροπὴ ὁμοφώνως ἀπεφάσιζεν, ὅτι τὸ αἶτημα ἡμῶν ἦτο ἀποδεκτὸν, εἰς οὐδεμίαν ἐνέργειαν θὰ ἠδύνατο ὅπως προβῇ, ἵνα ἱκανοποιήσῃ τοῦτο, διότι ἡ προαναφερομένη περὶ τῶν ἀρμοδιοτήτων αὐτῆς διάταξις οὐδεμίαν παρέχει εἰς αὐτὴν

εὐχέρειαν περὶ τούτου. Καὶ ναὶ μὲν τὸ ἄρθρον 2 παράγραφος 1 ἐδάφιον (γ) ὑπεδάφιον δεύτερον τοῦ Ν. 2667/1998 ἀναφέρει, ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ διακαίουται ὅπως ἀποφασίσῃ τὴν διεύρυνσιν αὐτῆς δι' ἐκπροσώπων δύο ἐπὶ πλέον μὴ κυβερνητικῶν ὁργανώσεων, ἀλλὰ ὄχι οἰωνδήποτε Μὴ Κυβερνητικῶν Ὀργανώσεων, παρὰ μόνον ἐφ' ὅσον δραστηριοποιῶνται ἀποκλειστικῶς εἰς τὸν χώρον τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων. Τοῦτο προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ πρώτου ὑπεδαφίου τοῦ ἐδαφίου (γ) τῆς παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὡς ἄνω Νόμου, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ἰδίου Νόμου, ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ὁποίου ρητῶς ἐπιφυλάσσεται ὑπὸ τῆς προαναφερομένης διατάξεως τοῦ ἄρθρου 2. Συνεπῶς ἡ Ἐπιτροπὴ οὐδεμίαν εὐχέρειαν ἔχει ἵνα δεχθῇ εἰς τὴν σύνθεσιν τῆς ἐκπρόσωπον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀκόμη καὶ ἂν αὐτὸ ἀπεφάσιζεν ὁμοφώνως.

Ὅμως ἡ ἔννοια τοῦ Νόμου δὲν εἶναι ἡ συμμετοχὴ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ἐκπροσώπων μόνον Μὴ Κυβερνητικῶν Ὀργανώσεων ἀρμοδίων ἀποκλειστικῶς διὰ τὰ ἀτομικὰ δικαιώματα ἀποκλειστικῶς τῶν λοιπῶν οἱ ὅποιοι ἀναπτύσσουν μικτὴν δραστηριότητα. Τοῦτο προκύπτει ἐκ δύο ἀδιαμφισβήτητων σημείων:

α) Τὸ ἄρθρον 2 παρ. 2 ἐδάφιον (β) περιλαμβάνει ἐκπροσώπους εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Μὴ Κυβερνητικῶν Ὀργανώσεων μὴ δραστηριοποιουμένων ἀποκλειστικῶς εἰς τὸν χώρον τῶν ἀτομικῶν δικαιωμάτων (Α.Δ.Ε.Δ.Υ. καὶ Γ.Σ.Ε.Ε.).

β) Ἡ Εἰσηγητικὴ Ἔκθεσις τοῦ Νόμου ἀναφέρει διὰ τὴν προκειμένην περίπτωσιν τὰ ἑξῆς ἐπὶ λέξει: «Οἱ Μὴ Κυβερνητικὲς Ὀργανώσεις διαδραματίζουν ἐν προκειμένῳ καίριον ρόλο, ἀφοῦ μποροῦν νὰ θέτουν αὐτοτελῶς ζητήματα εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν. Εἶναι προφανές ὅτι μὲ τὴν ἐν λόγῳ ρύθμισιν ἐνδυναμώνεται ἡ διαμεσολαβητικὴ λειτουργία αὐτῶν μεταξὺ πολιτῶν καὶ Ἐπιτροπῆς». Οὐδόλως δὲ περιορίζει τὰς τοιαύτας Μὴ Κυβερνητικὰς Ὀργανώσεις μόνον εἰς τὰς εἰς τὸν χώρον τῶν ἀτομικῶν δικαιωμάτων ἀποκλειστικῶς κινουμένας.

3. Κατ' ἀκολουθίαν ὅλων τῶν ἀνωτέρω προκύπτει, ἀναποδράστως, ὅτι ὁρθῶς καὶ ἀδιαμφισβητήτως εἴχομεν τὴν τιμὴν ἵνα ἀπευθυνθῶμεν πρὸς Ὑμᾶς αἰτούμενοι τὴν ἱκανοποίησιν τοῦ καθ' ὅλα δικαίου καὶ εὐλόγου αἰτήματος ἡμῶν, τῆς συμμετοχῆς δηλονότι ἐκπροσώπου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν ὡς ἄνω Ἐπιτροπὴν διὰ τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ἐπεξηγήσαμεν Ὑμῖν καὶ κυρίως διότι ἡ Ἐκκλησία ἐνδιαφέρεται τὰ μέγιστα διὰ τὰ ἀτομικὰ δικαιώματα, ἔχουσα ἄλλωστε ἤδη συστήσει καὶ τὴν προαναφερθεῖσαν Εἰδικὴν Συνοδικὴν Ἐπιτροπὴν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων, εἰς τὴν ὁποίαν μετέχουν κορυφαῖοι νομικοὶ τῆς Χώρας. Καὶ βεβαίως δὲν νομίζομεν, ὅτι τὸ προῖόν τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐν λόγῳ Ἐπιτροπῆς (εἰς πᾶσαν περίπτωσιν πολὺ ὑψηλοῦ ἐπιστημονικοῦ ἐπιπέδου) εἶναι ἀδιάφορον διὰ τὴν Ἐθνικὴν Ἐπιτροπὴν διὰ τὰ Δικαιώματα τοῦ Ἀνθρώπου. Διαβεβαιούμεν Ὑμᾶς, ὅτι παρουσιάζει δι' αὐτὴν ὕψιστον ἐνδιαφέρον ἀπὸ πάσης πλευρᾶς.

4. Ἐπειδὴ –κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω– τὸ αἶτημα ἡμῶν περὶ συμμετοχῆς ἐκπροσώπου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν προαναφερομένην Ἐπιτροπὴν εἶναι κατὰ πάντα εὐλογον καὶ δίκαιον καὶ ἐπειδὴ –ἐν ὅψει τῶν ὡς ἄνω ἀναφερθέντων καὶ αἰτιολογηθέντων ἐπαρκῶς– ἡ ἐν προκειμένῳ ἀρμοδιότης ἀνήκει κατὰ νόμον εἰς τὸν Ἐξοχώτατον κ. Πρωθυπουργὸν καὶ ὄχι εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν, παρακαλοῦμεν ὅπως εὐαρεστηθῇτε καὶ πράξῃτε ὅ,τι δεῖ διὰ τὴν ἱκανοποίησιν αὐτοῦ.

Ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις, ἐπευχόμενοι ἐπὶ τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα καὶ τὰ ἔργα Αὐτῆς δαυσιλὴ τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ, διατελοῦμεν μετ' εὐχῶν διαπύρων καὶ τιμῆς.

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος
Ὁ Ἀρχιεραρχίατεὺς
Ἀρχιμ. Θεολόγος Ἀποστολίδης.

Κοινοποιήσις:

Εἰδ. Συνοδικὴν Ἐπιτροπὴν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων.
Παρ' ἡμῖν.

ΕΠΙΣΗΜΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΗ 150ΕΤΗΡΙΔΙ ΑΠΟ ΤΗΣ ΑΝΑΚΗΡΥΞΕΩΣ ΤΟΥ ΑΥΤΟΚΕΦΑΛΟΥ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

**ΤΟΥ ΜΑΚ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ
ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ ΔΙΟΔΩΡΟΥ Α΄**

Άριθμ. Πρωτ. 784

Μακαριώτατε Άρχιεπίσκοπε Άθηνών και πάσης Ελλάδος και Πρόεδρε της Ιεράς Συνόδου της έν Ελλάδι Άγιωτάτης Έκκλησίας, έν Χριστώ, τώ Θεώ, λίαν αγαπητέ αδελφέ και συλλειτουργέ της Ημών Μετριότητος Κύριε Χριστόδουλε. Την Ύμετέραν περισπούδαστον Ημίν Μακαριότητα έν άγίω φιλήματι περιπτυσσόμενοι, ήδέως προσαγορεύομεν.

Έν εύχαριστία πολλή πρὸς τὸν της Αγίας ήμών Έκκλησίας Θεϊον Δομήτορα στρέφοντες εύγνωμόνως ψυχήν τε και καρδιάν επί τη άγομένη άγαστή έπετείψ έκατοπεντηκονταετίας από της ιστορικής και έξ αγαθών Έθνικών περιστάσεων τότε έπιβληθείσης κανονικής ανακηρύξεως του Αυτόκεφάλου της Άγιωτάτης Έκκλησίας της Ελλάδος υπό της Άγιωτάτης Έκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, έν έτει σωτηρίω 1850, σπεύδομεν έκ των Όρέων Σιών της Αγίας, βιούσης εισέτι την σωτηριώδη κάθοδον του Παναγίου Πνεύματος έν τη πρωτογενεί συνάξει των Αγίων Αποστόλων και του λαού και, Θεία Προνοία, άποτελεσάση την πρώτην Έκκλησίαν, έκφράσαι τās όλοθύμους συγχαρητηρίους Ημών προσήσεις επί τώ σπουδαίω τούτῳ γεγονότι και διατυπώσαι τὰ αναβλύζοντα έκ μυχίων φιλάδελφα και ειλικρινή Ημών αισθήματα χαρᾶς και εκτιμήσεως τη τε Ύμετέρα περισπουδάστῳ Ημίν Μακαριότητι, Προκαθημένη έν τη Έκκλησία της Ελλάδος, τη περί Αύτην σεπτή Ιεραρχία και παντί τώ εύσεβεί πληρώματι της κατ' Αύτην Άγιωτάτης Έκκλησίας.

Έπιμαρτυρούμεν δ' άξιοχρέως την ίεράν και σωτηριώδη πορείαν της όμαίμονος αδελφής Έκκλησίας της Ελλάδος έν τοίς νεωτέροις χρόνοις, προσενεγκάσης εις τὸν υπέρ Πίστεως πρωτίστως και Πατρίδος βωμόν σπουδαίας εκκλησιαστικάς

προσωπικότητας και κοσμησάσης την καθ' όλου Όρθόδοξον Έκκλησίαν διά των πεφωτισμένων Προκαθημένων και Ιεραρχών Αύτης, των έμπνευσμένων λογίων και Θεολόγων πατέρων και των εκκλησιαστικών συγγραφέων και ένθέρμων κηρύκων του Λόγου του Εύαγγελίου. Ού διαλείπομεν, ώς εικός, μνημονεύειν μετά βαθείας εύγνωμοσύνης άφ' ένός μέν της ύψιστου και άνεκτιμήτου συμβολής των έν τη Άγιωτόκῳ και φιλάτῃ Ημών Πατρίδι διαλαμπάντων από των άποστολικών ήδη χρόνων και διά μέσου των αίωνων θεοφόρων πατέρων, όμολογητών και μαρτύρων, των έπωνύμων και άνωνύμων πνευματικών άναστημάτων, δι' ών έγαλουρήθησαν διαχρονικῶς έν τη πίστει του Χριστου οι εύλαβείς και φιλόχριστοι συμπατριῶται ήμών, άφ' έτέρου δέ της άρωγής και συμπαραστάσεως των κατά πάντα άξίων διαδόχων Ιεραρχών, δι' ών βοηθούνται μέχρι της σήμερον πολλοί των πρεσβυτέρων αδελφών Όρθόδοξων Έκκλησιών άνταπεξέρχεσθαι τās κατά καιρούς αναφυομένες δυσκολίας. Σύν τούτοις και πλέον συγκεκριμένως αναφερόμεθα και εις τὸ σημαντικόν γεγονός ότι έκ των κόλπων της Έκκλησίας της Ελλάδος προέρχονται τὰ Τίμα Μέλη της Γεραῆς των Άγιοταφитών πατέρων χορείας, άτινα καταβάλλουσι τιτανίους προσπαθείας διά την διαιώνισιν της έθνικο-θρησκευτικής ήμών παρακαταθήκης επί των Αγίων Τόπων της άμωμήτου ήμών Πίστεως.

Δι' δ και περι πολλοῦ σχόντες και ιδιαζόντως τιμώντες ως περιφίλητον αδελφήν την Άγιωτάτην Έκκλησίαν της Ελλάδος οὔσαν έν τοίς πράγμασιν βοηθόν και συναντιλήπτορα έν πλείστοις όσοις εκφάνσεσι του εκκλησιαστικού βίου της καθ' Ημᾶς Άγιωτάτης Μητρος των Έκκλησιών, άγαλλομένῳ ποδι συμμετέχομεν νοερώς τη δικαία χαρᾷ Αύτης επί τώ άγομένῳ ίερῳ Ιωβηλαίῳ και διαπύρως δεόμεθα, όπως δ Θεϊος Δομήτωρ της Έκκλησίας προστατεύη έκ των έπιβουλών του πονηρου την υπό του Αγίου Πνεύματος έμφορου-

μένην πνευματικὴν Ὀλκάδα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τὸ θεοφιλὲς Αὐτῆς πλήρωμα, κατευθύνη τοῖς οἶακας Αὐτῆς πρὸς τὸν εὐδίων λιμένα τῆς σωτηρίας, ἐπικυροῖ δὲ τὴν ἀσφαλὴ καὶ βεβαίαν πορείαν Αὐτῆς ἰδιαιτέρως ἐν μέσῳ τῶν ὑφάλων καὶ τῶν σκοπέλων τῆς συγχρόνου προκλητικῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἐπιβάλλεται ἡ ἐπαγρύπνησις τῶν οἰκοστροφῶν Ταγῶν Αὐτῆς ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων, «ἵνα μὴ μωμηθῇ ἡ Διακονία» (Β' Κορινθ. 6, 3) Αὐτῆς.

Συγχαίροντες καὶ συναγαλλόμενοι πνευματικῶς, λιπαρῶς δεόμεθα τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ, ὅπως στερεοῖ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν

τῆς Ἑλλάδος εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα, φυλάσσει δὲ τὴν Ὑμετέραν περισπούδαστον Μακαριότητα ἐν ὑγιεῖ ἀμεταπτώτῳ καὶ δυνάμει πολλῇ, μεθ' ἀπάσης τῆς περὶ Αὐτὴν Ἱεραρχίας καὶ τοῦ φιλοχρίστου ποιμνίου Αὐτῆς καὶ κατασπαζόμενοι Αὐτὴν φιλήματι ἀγάπης ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ, διατελοῦμεν.

Ἐν τῇ Ἁγίᾳ Πόλει Ἱερουσαλήμ, β' Αὐγούστου κέ'.

Τῆς Ὑμετέρας Περισπουδάστου Μακαριότητος Ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός,

ΔΙΟΔΩΡΟΣ Α'

Πατριάρχης Ἱεροσολύμων

ΤΟΥ ΣΕΒ. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΒΑΡΣΟΒΙΑΣ

κ. ΣΑΒΒΑ

Πρὸς

τὴν Αὐτοῦ Μακαριότητα

Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος

κ.κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΝ

Ἀθήνα

Μακαριώτατε, λίαν ἀγαπητὲ Ἀδελφὲ ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ,

Μὲ αἰσθήματα χαρᾶς καὶ ἐνθουσιασμοῦ λάβαμε τὴν σεπτὴ ἐπιστολή σας ὑπ' ἀριθμὸν 3522 τὴν ἀπὸ 7 Ἰουλίου 2000 διὰ τῆς ὁποίας ἐνημερώνετε τὴν Ὑμετέρα Μετριότητα περὶ τῆς ἐπετείου 150 ἐτῶν τῆς ἀναγορεύσεως καὶ κηρύξεως τοῦ Αὐτοκεφάλου τῆς Ὁρθοδόξου ὑμῶν Ἐκκλησίας.

Διαμερίζουμε καὶ ἡμεῖς τὴν χαρὰ μας μαζί σας καὶ χαιρετίζουμε τὴν Ὑμετέρα γερασμία Μακα-

ριότητα, τὴν Ἱεραρχία, τὸν Κλῆρο καὶ τὸν εὐσεβὴ λαὸ τῆς ἀγαπητῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ Ἐκκλησία σας ἦταν πάντοτε πιστὴ στὸν Θεὸ διατηρώντας τὴν γνησιότητα τῆς διδασκαλίας καὶ τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως τῆς Ὁρθοδοξίας, δίνοντας εἰς ἄλλους λαοὺς παράδειγμα τῆς πιστότητας αὐτῆς καὶ προσφέροντας μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο βοήθεια σ' αὐτούς. Τὴν προσφορὰ αὐτὴ γνώρισε ἐπίσης καὶ ἡ μικρὴ Ἐκκλησία μας.

Ἐξ ὀνόματος τῆς Ὁρθοδόξου Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Πολωνίας εὐχόμεστε πᾶσαν ἐκ τοῦ Θεοῦ εὐλογίαν διὰ τὸ περαιτέρω ἔργον τὸ ὁποῖον ἐπιτελεῖτε πρὸς ἀγαθὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ καὶ πάσης τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός

† Ὁ Μητροπολίτης Βαρσοβίας

καὶ Πάσης Πολωνίας ΣΑΒΒΑΣ

ΣΥΝΟΔΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Σ.Ε. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΕΦΗΜ. ΚΛΗΡΟΥ

**ΠΡΟΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΙΝ ΤΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ
ΤΗΣ ΠΛΗΜΜΕΛΟΥΣ ΓΝΩΣΕΩΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ**

Κατὰ τὴν τακτικὴν σύγκλησιν τῆς Σ.Ε. διὰ τὸν μῆνα Δεκέμβριον, συνεζητήθη τὸ οὐσιαστικὸν καὶ πάντα ἐπίκαιρον θέμα τῆς ἐπιμορφώσεως καὶ κα-
ταρτίσεως τῶν Κληρικῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλ-
λάδος καὶ εἰδικώτερον τὸ ὑφιστάμενον πρόβλημα
τῆς πλημμελοῦς γνώσεως τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης,
κυρίως ἐκ τῶν νεωτέρων Κληρικῶν, οἵτινες μὴ δι-
δαχθέντες εἰς τὰ σχολεῖα τὸ πολυτονικὸν σύστημα
γραφῆς, εὗρισκονται ἐν ἀδυναμίᾳ χρησιμοποιεῖ-
σθαι εἰς τὸν γραπτὸν λόγον τοῦ παραδοσιακοῦ διὰ
τὴν Ἐκκλησίαν ἡμῶν τρόπου γραφῆς.

Μὲ ἰδιαίτερον σεβασμὸν καὶ εὐαισθησίαν ἀντι-
μετώπισεν πάντοτε ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τὰ
τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας καὶ ἰδιαίτερος τὴν διαφύ-
λαξιν καὶ προβολὴν τοῦ γλωσσικοῦ θησαυροῦ
ἡμῶν. Τὸ ἐναργὲς ποικιαντικὸν ἐνδιαφέρον τῆς
Μητρὸς Ἐκκλησίας, ἐξεδηλώθη καὶ μὲ τὴν σύστα-
σιν καὶ λειτουργίαν ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, κατὰ
τὸ ἔτος 1999, εἰδικῆς Συνδικτικῆς Ἐπιτροπῆς Πολι-
τιστικῆς Ταυτότητος, μὲ βασικὸν σκοπὸν τὴν
ἐμβριθῆ καὶ ἀρτίαν μάθησιν τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστο-
ρίας, τῆς Πολιτιστικῆς ταυτότητος καὶ τῆς γλώσ-
σης, καθ' ὅλην τὴν διαχρονίαν αὐτῆς.

Καὶ ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ τοῦ σεβασμοῦ ὁριοθετεῖται διὰ
τῆς συζεύξεως τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας μὲ τὸν Χρι-
στιανισμὸν κατὰ τὸν 4ον μ.Χ. αἰῶνα μὲ τοὺς Μεγά-
λους Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας μας. Αὕτη ἡ σύζευξις
περὶ εἰς τὸ Βυζάντιον, ἀναβιώνεται εἰς τὸν νέον
Ἑλληνισμὸν καὶ ἐδραιώνεται πλέον ὡς εὐλογημένη
συμπόρευσις Ἑλληνισμοῦ καὶ Ὁρθοδοξίας, ἔστω καὶ
ἂν ὁρισμένοι προσπάθῃσιν καὶ προσπαθοῦν αὐθαί-
ρετως καὶ ἀνιστορητῶς, νὰ διαλύσουν αὐτὴν τὴν
εὐλογημένην συμπόρευσιν, τοὺς δύο πόλους περὶ
τοὺς ὁποίους στρέφονταν καὶ στρέφονται ἡ Ἑλλάδα,
οἱ Ἕλληνες καὶ ὁ Ἑλληνισμὸς ὅπου γῆς.

Δὲν εἶναι τυχαῖον τὸ γεγονός, ὅτι μεγάλας φυ-
σιογνωμίας τῆς Ἐκκλησίας μας, ὅπως ὁ Ἱερὸς Φώ-
τιος, ὁ Καισαρείας Ἀρέθας, ὁ Εὐστάθιος Θεσσα-
λονίκης καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἐκκλησιαστικοὶ ἄνδρες,
ἦσαν καὶ μέγιστοι κλασσικοὶ φιλόλογοι. Ἀλλὰ καὶ
κατὰ τοὺς χρόνους τῆς τουρκοκρατίας οἱ διδά-
σκαλοι τοῦ Γένους Εὐγένιος Βούλγαρις, Νεόφυ-

τος Δούκας, Κων/νος Οἰκονόμος κ.ἄ., ἦσαν κληρι-
κοὶ μεγάλης κλασσικῆς παιδείας, οἱ ὅποιοι ἐδίδα-
ξαν κυρίως τὰ ἑλληνικὰ γράμματα καὶ ὑπεμνημά-
τισαν καὶ ἐξέδωσαν ἀρχαῖα κείμενα.

Ἡ στάσις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας
ἀπέναντι εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Παιδείαν καὶ εἰδικώ-
τερον εἰς τὴν ἐκμάθησιν καὶ προβολὴν τοῦ μεγά-
λου θησαυροῦ τῆς γλώσσης μας, θεμελιώνεται
διαχρονικῶς ἀπὸ τοὺς Μεγάλους Πατέρας μέχρι
σήμερον εἰς τὸ σημαντικὸν γεγονὸς, ὅτι ἡ ἀρτία
κατάρτισις, καὶ ἡ συνεχὴς ἐπιμόρφωσις εἶναι ἀπα-
ραίτητος, διότι ἀφ' ἑνὸς μὲν καλλιεργεῖ τὸν κλη-
ρικὸν καὶ τὸν ἐφοδιάζει μὲ τὰς χρήσιμους γνώσεις
διὰ νὰ δύναται νὰ ἀνταποκρίνεται ἐπὶ τὰ βελτίω
εἰς τὰ ἐφημεριακά-ποικιαντικὰ του καθήκοντα,
ἀφ' ἑτέρου δὲ τοῦ προσφέρει ἐφόδια διὰ νὰ προ-
σεγγίξῃ καὶ νὰ κατανοῇ τὰ λειτουργικὰ καὶ ὑμνο-
λογικὰ κείμενα τῆς Ἐκκλησίας μας, ὑπὸ μίαν
ὅμως προϋπόθεσιν· ὅτι τὰ πάντα ὑποτάσσονται
καὶ ὑπηρετοῦν τὴν Ἀλήθειαν τοῦ Εὐαγγελίου.
Τοιοῦτοτρόπως, ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα γίνεται θερα-
πεινὴς τῆς κατὰ Χριστὸν μορφώσεως τοῦ ἀνθρώ-
που, ὅπως χαρακτηριστικὰ τονίζει ὁ Θεολόγος
Γρηγόριος: «Τὴν μάθησιν τῶν παρ' Ἑλλήσι λόγων
ὑπηρετεῖσθαι τόσον, ὥς ἐστὶ πρέπον τῇ τῶν ἀλη-
θινῶν δογμάτων παρρησίᾳ τῇ πανσόφῳ τε τῶν
Γραφῶν θεωρίᾳ» (Ε.Π. 36,242).

Εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ 21ου αἰῶνος, ἡ Ἐκκλησία
μας καλεῖται καὶ πάλιν νὰ διαδραματίσῃ προσθέ-
τους παιδευτικοὺς ρόλους, ἀπὸ τὴν συνεχῆ κα-
τάρτισιν τῶν κληρικῶν τῆς καὶ διευρύνοντας ἐν
συνεχείᾳ –εἰς τὸν μέγιστον βαθμὸν– τὸν παιδευτι-
κὸν τῆς ρόλον εἰς τὸ ποιμνιὸν τῆς. Τὰ χρονικὰ πε-
ριθώρια πιέζουν ἀσφυκτικά· οἰαδήποτε καθυστέρη-
σις θ' ἀποβῇ ἐπικίνδυνος ὑστέρησις.

Διὰ τοῦτο καὶ ἡ Σ.Ε. ἐξετάσασα ἐνδελεχῶς τὸ
ὅλον θέμα, εἰσηγήθη εὐλαβῶς τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ,
ὅπως ὑπὸ τῶν ἐκασταχοῦ Ἱερῶν Μητροπόλεων δη-
μιουργηθοῦν ἐπιμορφωτικὰ σεμινάρια ἐκμάθησεως
τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης διὰ τοὺς κληρικούς των καὶ
προωθηθῇ τὸ «Σχέδιον προτάσεως διὰ τὴν ἰδρυσιν
«Κεντρικῆς Σχολῆς Ἐπιμορφώσεως Στελεχῶν Ποι-

ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΙΡΕΣΕΩΝ

ΙΒ' ΠΑΝΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΙΣ ΕΝΤΕΤΑΛΜΕΝΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΙΕΡΩΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΝ ΔΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΑΙΡΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΘΡΗΣΚΕΙΑΣ (Λάρισα 30.10-3.11.2000)

ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ

Ἡ ΙΒ' Πανορθόδοξη Συνδιάσκεψη γιὰ θέματα αἱρέσεων καὶ παραθρησκείας, ποὺ ἀσχολήθηκε μὲ τὸ θέμα «Ποιμαντικὴ ἀντιμετώπισις τῶν αἱρέσεων», μὲ δεδομένη ἐκ μέρους ὅλων τῶν μελῶν τὴν συνειδητοποίηση τοῦ τεραστίου προβλήματος ποὺ δημιουργοῦν οἱ αἱρέσεις καὶ ἡ παραθρησκεία στὸ ποιμαντικὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας, καθὼς καὶ τὴν ἀνάγκη σωστῆς καὶ ἐγκαιρῆς ἀντιμετωπίσεώς τους κατέληξε στὶς παρακάτω διαπιστώσεις καὶ προτάσεις:

Α. ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

1. Μὲ ὁδὴν διαπιστώνουμε ὅτι ἡ διάβρωση ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς «Νέας Ἐποχῆς» εἶναι σημαντικὴ σὲ μεγάλο τιμῆμα τῶν Ὁρθοδόξων λαῶν μας, κυρίως σὲ ἐπίπεδο διανοουμένων καὶ ἡγεσιᾶς. Αὕτῃ ἡ διάβρωση γιὰ τὸν Ἑλλαδικὸ χῶρο δὲν εἶναι πλέον ἀπειλὴ, ἀλλὰ τραγικὴ πραγματικότητα, ἡ ὁποία φάνηκε καὶ στὴ στάση ποὺ κράτησαν πολλοὶ διαμορφωτὲς γνώμης καὶ ἄνθρωποι σὲ θέσεις λήψεως ἀποφάσεων στὸ θέμα τῶν ταυτοτήτων καὶ στὴ μειωτικὴ ἐξίσωση τῆς Ἐκκλησίας μὲ

τὶς ποικιλώνυμες αἱρέσεις.

2. Οἱ Πανορθόδοξες Συνδιασκέψεις ἀπὸ τὸ τέλος τῆς δεκαετίας τοῦ '80 προειδοποιοῦσαν γιὰ τὴν ἐπερχόμενη ἀπειλὴ καὶ εἶχαν κρούσει τὸν κῶδωνα τοῦ κινδύνου πρὸς ὅλους τοὺς ὑπευθύνους.

Στὴ σύγχυση καὶ τὸν συγκρητισμὸ ποὺ ἐπικρατοῦν σήμερα διαφαίνεται πλέον ἡ ἀλλοίωση σὲ μεγάλη ἔκταση τοῦ Ὁρθοδόξου φρονήματος.

3. Ἀπὸ τοὺς εἰσηγητὲς καὶ τοὺς συνέδρους ἐπισημάνθηκε ἡ ἔντονη δραστηριότητα τῶν νεοπεντηκοστιανῶν καὶ τῶν παραθρησκευτικῶν ὁμάδων τῆς «Νέας Ἐποχῆς» καὶ εἰδικὰ τῶν ρευμάτων τῆς νεοειδωλολατρίας.

4. Ἡ προσχώρηση σὲ αἵρεση δὲν εἶναι γεγονός μόνον διανοητικόν, ἀλλὰ καὶ ὑπαρξιακόν. Ἀφορᾷ τὸν συνολικὸ τρόπο ὑπάρξεως. Αὕτῃ ἡ ἐπιλογή γίνεται κάτω ἀπὸ τὴν πίεση καὶ νευρωτικῶν συμπλεγμάτων. Ἡ λύση στὰ ὑπαρξιακά μας προβλήματα δίδεται ἀπὸ τοὺς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας, οἱ ὁποῖοι μᾶς προτείνουν τὴν ἀδιάλειπτη συναίσθηση τῆς ἁμαρτωλότητός μας καὶ τὴν συνεχῇ μετάνοια.

μαντικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

Ἦδη ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐξαπέστειλεν Ἐγκύκλιον Σημείωμα πρὸς τὴν Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν καὶ τὰς Ἱερὰς Μητροπόλεις, εἰς τὸ ὁποῖον μεταξὺ ἄλλων οὐσιαστικῶν τονίζει: «τῇ φιλοπόνῳ μερίμνῃ τῶν ἑκασταχοῦ Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας ἡμῶν, δημιουργηθῶσι ἐπιμορφωτικὰ σεμινάρια, ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ἀρτιωτέρας διδασκαλίας τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης εἰς τοὺς ὡς εἴρηται Κληρικούς. Πρὸς τούτοις, σημειωθῆτω ὅτι ἡ Ἱερὰ Σύνοδος μελετᾷ τὴν ἀνὰ περιφερείας διοργάνωσιν εἰδικῶν φροντιστηρίων ἐκμαθήσεως τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης εἰς τὰ πλαίσια τῶν Προγραμμάτων ἐπιμορφώσεως τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου». Εἶναι παρήγορον τὸ γεγονός, ὅτι τόσον εἰς τὴν Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν, ὅσο καὶ εἰς τινὰς Ἱ. Μητροπόλεις λειτουργοῦν ἢ δημιουργοῦνται ἐπιμορφωτικὰ σεμινάρια διὰ τοὺς Κληρικούς των. Ἀλλὰ καὶ ἡ

εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ, ὑπὸ τὴν πεπνυμένην Προεδρίαν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας κ. Ἀμβροσίου, διευρυνθεῖσα –Συνοδικῇ Ἀποφάσει– τῇ συμμετοχῇ καὶ ἄλλων μελῶν, μελετᾷ τὸ ὅλον θέμα καὶ ἐντὸς ἐξαμήνου θὰ ὑποβάλλῃ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ, τὰς προτάσεις της.

Ἄν ἡ προτροπὴ τοῦ Πατροκοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ πρὸς τοὺς σκλαβωμένους Ἕλληνες ἠχοῦσε ἀφυπνιστικῶς: «Νὰ σπουδάζετε τὰ παιδιὰ σας νὰ μαθαίνουν Ἑλληνικά..., γιατί ἂν δὲν σπουδάσης Ἑλληνικά, ἀδελφέ μου, δὲν ἔμπορῆς νὰ καταλάβῃς ἐκεῖνα ποὺ ὁμολογεῖ ἡ Ἐκκλησία μας», πόσο μᾶλλον πρέπει νὰ ἠχῇ δυνατὰ εἰς τὰ ἰδικὰ μας ὦτα, διὰ νὰ δυνάμεθα νὰ ἀνταποκρινώμεθα εἰς τὴν διακονίαν μας καὶ τὴν ἀποστολὴν μας.

Ἀρχιμ. Κλήμης Κοτσομύτης
Γραμματεὺς τῆς Σ.Ε.

5. Η σύγχυση, την οποία καλλιεργεί ή «Νέα Έποχή» έχει δώσει διαφορετικό νόημα στους όρους και γι' αυτό είναι σήμερα αναγκαία ή όριοθέτηση της πίστεως και ό επαναπροσδιορισμός του νοήματος τους σύμφωνα με την Όρθόδοξη πίστη.

6. Έπισημάνθηκε με ικανοποίηση ή εισαγωγή ειδικών κεφαλαίων για τις αίρέσεις και την παραθρησκεία στο βιβλίο Θρησκευτικών της Α' Λυκείου από το Έπουργείο Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

7. Οί έντεταλμένοι με ικανοποίηση πληροφορήθηκαν ότι το ως άνω Έπουργείο, στηριζόμενο στις καταδικαστικές αποφάσεις των Έλληνικών Ποινικών Δικαστηρίων, με τις όποιες είχε διαλυθεί το πρώην ΚΕΦΕ, γνωστό σήμερα ως «Έκκλησία της Σαηντολογίας», άπέρριψε το αίτημα για χορήγηση άδειας λειτουργίας εύκτηρίου οίκου της εν λόγω όργανώσεως.

Θά πρέπει όμως, στα πλαίσια των Συστάσεων και των Ψηφισμάτων της Εύρωπαϊκής Ένώσεως, νά ληφθή μέριμνα ώστε νά άποφευχθή ή διείσδυση της εν λόγω όργανώσεως ή των θυγατρικών της σέ εύαίσθητους τομείς όπως ό χώρος της Παιδείας και της Υγείας.

8. Οί σύνεδροι έλαβαν γνώση σειράς Πράξεων των Εύρωπαϊκών όργάνων των άρμοδίων για θέματα άτομικών δικαιωμάτων (Συμβούλιο της Εύρώπης, Εύρωπαϊκό Κοινοβούλιο) με τις όποιες έπισημαίνεται ή επικίνδυνη και καταστροφική δραστηριότητα πολλών αίρέσεων σέ βάρος των προσωπικών συμφερόντων και των άτομικών δικαιωμάτων των πολιτών. Με τά κείμενα αυτά καλούνται τά Εύρωπαϊκά κράτη νά ιδρύσουν Έπηρεσίες έποπτείας των αίρέσεων, προκειμένου νά τεκμηριώσουν τις πληροφορίες γι' αυτές και τελικά νά προειδοποιούν το κοινό για την επικίνδυνη δράση των αίρέσεων.

9. Έπογραμμίστηκε ότι τά περισσότερα Εύρωπαϊκά κράτη (μεταξύ των όποιων και τά μεγαλύτερα) έχουν ήδη ιδρύσει τέτοιες Έπηρεσίες και έχουν αναπτύξει αξιόλογη δράση προστασίας του κοινού από τις επικίνδυνες πρακτικές των αίρέσεων.

Η Συνδιάσκεψη προσδοκά ότι και ή Ελλάδα, έναρμονιζόμενη προς τά κρατούντα στην Εύρώπη επί του σημείου τούτου, θά προχωρήσει στην ίδρυση παρόμοιας Έπηρεσίας, πράγμα ιδιαίτερα αναγκαίο σήμερα.

10. Έπισημάνθηκε, επίσης, το μεγάλο πρόβλημα που δημιουργείται από την εύρεία καταστρε-

πτική δραστηριότητα των διαφόρων παραθρησκευτικών όργανώσεων και των σεκτών (καταστροφικών λατρειών) στο διαδίκτυο (Ίντερνετ). Η καταλυτική αυτή δραστηριότητα των σεκτών στο διαδίκτυο έχει προσλάβει κοινωνικές διαστάσεις σέ βαθμό άνησυχητικό για την κοινωνική συνοχή και το πλαίσιο ήθικών αξιών, στο όποιο αυτή στηρίζεται.

11. Διαπιστώθηκε, τέλος, ή άραή και άδύναμη παρουσία των φορέων του άντιαρκεικού άγώνα των Όρθόδοξων Έκκλησιών στο διαδίκτυο.

Β. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

1. Είναι αναγκαίο νά γίνη σωστή έκπαίδευση - κατάρτιση των ποιμένων στο θέμα των αίρέσεων και της παραθρησκείας.

Έπαναλαμβάνουμε για μιá άκόμη φορά ότι ή ένημέρωση των Χριστιανών για τις μεθόδους διδασκαλίας και τις δραστηριότητες των αίρέσεων και ή περιφρούρησή τους είναι καθήκον των ποιμένων. Αυτό άποτελεί καρπό της ποιμαντικής εύαισθησίας και άγάπης της Έκκλησίας προς τους πεπλανημένους άδελφούς μας. Γι' αυτό οί ποιμένες πρέπει νά είναι γνώστες του θέματος και νά ένημερώνουν τους πιστούς άξιόπιστα και έγκαιρα.

2. Η κατήχηση του ποιμνίου στα θέματα της πίστεως και της ένημερώσεως για τις δραστηριότητες, μεθόδους και διδασκαλίες των αίρέσεων και της παραθρησκείας νά είναι συνεχής, υπεύθυνη και έγκαιρη.

3. Τά έκκλησιαστικά έντυπα πού άσχολούνται με τά θέματα των αίρέσεων και της παραθρησκείας, είναι αναγκαίο νά λαμβάνουν ύπ' όψη και νά στηρίζονται στην ήδη υπάρχουσα πλούσια βιβλιογραφία του άεμνήστου π. Άντωνίου Άλεβιζοπούλου και άλλων δοκίμων συγγραφέων επί των αίρέσεων.

4. Είναι, επίσης, αναγκαίο όλες οί Έκκλησίες και οί Έρές Μητροπόλεις νά όργανώσουν ένημερωτικά σεμινάρια των ποιμένων τους και των συνεργατών τους πάνω στο θέμα αυτό.

5. Σύμφωνα με τά Ψηφίσματα του Εύρωκοινοβουλίου, από την δραστηριότητα των σεκτών ιδιαίτερα άπειλείται ή νεολαία. Πα την πνευματική θωράκισή της πρέπει νά δοθή μεγαλύτερη σημασία στην Όρθόδοξη κατήχηση και στην διατήρηση και αναβάθμιση του μαθήματος των Θρησκευτικών στην έκπαίδευση.

6. Νά κληθή ή Πολιτεία νά λάβη μέτρα για την

Σ.Ε. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ, ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ

ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΩΝ ΑΜΦΙΩΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΝ ΜΕΛΕΤΗΣ

Ἡ Συνοδική Ἐπιτροπή Ἐκκλησιαστικῆς Τέχνης, Μουσικῆς καὶ Χριστιανικῶν Μνημείων, κατὰ τὴν Συνεδρίαν αὐτῆς τῆς 12ης Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ., ἀσχοληθεῖσα διεξοδικῶς μὲ τὸ θέμα τῶν ἱερῶν ἀμφίων, ἐξ ἀφορμῆς τοῦ γεγονότος ὅτι: α) παρατηρεῖται τὸν τελευταῖο καιρὸ μία ἐκτροπὴ ἀπὸ τὰ, ἀπὸ αἰῶνων, καθιερωμένα, διὰ τὴν μορφὴ τῶν ἱερῶν ἀμφίων, β) εἰσάγεται μὲ αὐξανόμενον ρυθμὸ ἡ παρωχημένη δυτικὴ νοοτροπία σχεδίων, χρωμάτων καὶ ὑφασμάτων τῆς ἐποχῆς τοῦ μπαρόκ, γ) ἡ εἰκόνα τὴν ὁποία ἐμφανίζει ὁ ἱερὸς κλῆρος, κατὰ τίς λιτανεῖες καὶ τὰ συλλείτουργα, εἶναι δειγματοληπτική, τὸ δὲ Πρεσβυτέριον καὶ ἡ Διακονία, πολλάκις ἀμιλλῶνται εἰς πολυτέλειαν τὴν παρουσία τῶν Ἐπισκόπων, δ) ἡ ἀμφίεση τοῦ ἱεροῦ κλήρου ἔχει πλέον παραδοθεῖ στὴν ἐλευθέρᾳ διάκριση ἐργαστηρίων, τὰ ὁποῖα δὲν γνωρίζουν τὴν περὶ αὐτῶν ἐκκλησιαστικὴ παράδοση, ὁμοφώνως ἀπεφάσισε, μετὰ ἀπὸ ἐμπεριστατωμένη εἰσήγηση, τοῦ ἐκ τῶν

μελῶν τῆς Ἐντμ. κ. Ἀριστείδη Πανώτη, καὶ εἰσηγήθηκε πρὸς τὴν Ἱερὰ Σύνοδο τὴ σύγκληση Ἡμερίδος, μετὰ τὸ Πάσχα, προκειμένου νὰ μελετηθοῦν τὰ πολλὰ προβλήματα, ἱστορικά, διακοσμητικά καὶ ἐν γένει αἰσθητικά, τῶν ἱερῶν ἀμφίων, μὲ τὴν βεβαιότητα ὅτι θὰ δοθῇ ἡ εὐκαιρία τῆς ἀντιμετωπίσεως αὐτῶν μέσα ἀπὸ συγκεκριμένες καὶ ἐπιστημονικὰ τεκμηριωμένες εἰσηγήσεις.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος κατὰ τὴν Συνεδρίαν Αὐτῆς, τῆς 1ης μηνὸς Δεκεμβρίου 2000, ἀποδέχθηκε τὴν ἐξονομασθεῖσα εἰδήγηση καὶ ἐνέκρινε τὴ σύγκληση τῆς Ἡμερίδος, κατὰ τὴν ὁποία, ἐν συνεργασίᾳ καὶ μετὰ τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Θείας Λατρείας καὶ Ποιμαντικοῦ Ἔργου, θὰ ἐξετασθῇ καὶ τὸ θέμα τῆς ἐνδυμασίας τῶν Κληρικῶν, δηλονότι ἡ ἱστορία, ἡ μορφὴ καὶ ἡ δυνατότης βελτιώσεως ἐπὶ τὸ πρακτικότερον τοῦ ράσου.

Ἀρχιμ. Δωρόθεος Πολυκανδριώτης
Γραμματεὺς τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς.

προστασία τῶν πολιτῶν ἀπὸ τίς σύγχρονες αἱρέσεις, ἐφαρμόζοντας ἐν προκειμένῳ καὶ τὰ σχετικὰ Ψηφίσματα τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου καὶ τίς Συντάξεις τοῦ Συμβουλίου Ὑπουργῶν τῆς Εὐρώπης.

7. Παρακαλοῦμε τὴν Ἱερὰ Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, νὰ ἐνημερώσῃ τίς ἀρμόδιες Κρατικὲς Ὑπηρεσίαις ζητώντας τὴν ἐκδοση σχετικῶν Πράξεων γιὰ τὴν ἰδρυση Ὑπηρεσίας ἐποπτείας τῶν αἱρέσεων, ἀντίστοιχης μὲ ἐκεῖνες τῶν ἄλλων Εὐρωπαϊκῶν χωρῶν.

8. Νὰ μελετηθοῦν τρόποι ἐπαφῆς μὲ τὰ σχολεῖα ὥστε νὰ εὐαισθητοποιηθοῦν οἱ ἐκπαιδευτικοὶ καὶ οἱ Σύλλογοι Γονέων γιὰ τὴν ἀπειλή τῆς Νεολαίας ἀπὸ τὴν δραστηριότητα τῶν αἱρέσεων μέσα στὰ σχολεῖα καὶ νὰ κινητοποιηθοῦν γιὰ τὴν ἐγκαίρην προφύλαξή της.

Περαιτέρω, ἡ Συνδιάσκεψη προτείνει:

9. Νὰ τυπωθοῦν τὰ Ψηφίσματα τοῦ Εὐρωκοινοβουλίου καὶ οἱ Συντάξεις τοῦ Συμβουλίου Ὑπουργῶν τῆς Εὐρώπης καὶ νὰ διανεμηθοῦν στίς Ἱερές Μητροπόλεις, στοὺς βουλευτές, στοὺς πολιτικούς παράγοντες καὶ στοὺς ἐντεταλμένους.

10. Νὰ καταρτισθῇ κατάλογος βιβλίων, περιοδικῶν καὶ ἐφημερίδων πού εἶναι ἀσυμβίβαστα μὲ τὴν Ὁρθόδοξή πίστη.

11. Τὰ βοηθητικά ἔγχειρίδια γιὰ θέματα αἱρέσεων στοὺς ἐκπαιδευτικούς νὰ ζητηθῇ νὰ ἐκδίδωνται μὲ τὴν ἔγκριση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

12. Νὰ ζητηθῇ ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν ἡ εἰσαγωγή στίς Θεολογικὲς καὶ Ἐκκλησιαστικὲς Σχολές μαθήματος σχετικοῦ μὲ τίς αἱρέσεις καὶ τὴν παραθρησκεία.

13. Προτείνουμε νὰ ἐνισχυθῇ ἡ διαδικτυακὴ ἀντιαιρετικὴ παρουσία καὶ ὁ συντονισμὸς τοῦ ἔργου πού ἔχει ἀναληφθῇ γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῆς δραστηριότητος τῶν αἱρέσεων στὸ διαδίκτυο.

14. Τέλος, ὑποβάλλεται πρὸς τὴν Ἱερὰ Σύνοδο ἡ παράκληση τῶν συνέδρων ὅπως οἱ εἰσηγήσεις καὶ τὰ Πορίσματα τῆς παρουσῆς Συνδιασκέψεως ἐκτυπωθοῦν σὲ εἰδικὸ τόμο γιὰ εὐρύτερη πληροφόρηση.

Μὲ ἐξουσιοδότηση τῆς Συνδιασκέψεως

Πρωτοπρ. Κυριακὸς Τσουρὸς
Γραμματεὺς τῆς Σ.Ε. ἐπὶ τῶν Αἱρέσεων

Ἀρχιμ. Παῦλος Ἰωάννου
Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Μαϊδώνης
Ἀρχιμ. Τιμόθεος Παπαδάκης
Ἀρχιμ. Καλλίνικος Δεμενόπουλος
Ἀρχιμ. Βαρνάβας Λαμπρόπουλος
Πρεσβ. Στέφανος Στεφόπουλος

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΕΩΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

1. Σύνθεση Έπιτροπής

Κανονισμός 99/1998 της Ίεράς Συνόδου της Έκκλησίας της Ελλάδος περί «Συστάσεως και λειτουργίας Ειδικής Συνοδικής Έπιτροπής Παρακολουθήσεως Ευρωπαϊκών Θεμάτων».

Η Έπιτροπή:

- α. Επικοινωνεί με τὰ θεσμικά ὄργανα τῆς Ε. Ε.
- β. Συνεργάζεται με τὴν Ε.Ε. καὶ τὰ ὄργανα τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου σὲ μορφωτικά, πολιτιστικά καὶ κοινωνικά θέματα.
- γ. Διαμορφώνει καὶ ἐφαρμόζει διάφορα κοινοτικά προγράμματα.
- δ. Συντονίζει διάφορες ἐκκλησιαστικὲς δραστηριότητες καὶ προτάσεις πρὸς τὴν Ε.Ε.
- ε. Συνεργάζεται με τὸ Γραφεῖο τῆς Έκκλησίας τῆς Ελλάδος στὶς Βρυξέλλες.

Πρόεδρος

Σεβ. Μητροπολίτης Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου κ. ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ.

Μέλη

Σεβ. Μητροπολίτης Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας κ. ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ

Σεβ. Μητροπολίτης Ἀττικῆς κ. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

Σεβ. Μητροπολίτης Κερκύρας, Παξῶν καὶ Διαποντίων Νήσων κ. ΤΙΜΟΘΕΟΣ

Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Θεολόγος ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ, Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ίεράς Συνόδου Ἑλλογμ. κ. Γεώργιος ΣΑΡΕΙΔΑΚΗΣ, τ. Εὐρωβουλευτῆς-Δικηγόρος

Ἑλλογμ. Δρ. Ἀντώνιος ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ, Θεολόγος-Κοινωνιολόγος

Γραμματεὺς

Ἀρχιμ. Ἰγνάτιος ΣΩΤΗΡΙΑΔΗΣ, Φιλολόγος-Βυζαντινολόγος-Θεολόγος

Σύμβουλος

Ἑλλογμ. Δρ. Κωνσταντῖνος Β. ΖΟΡΜΠΑΣ, Θεολόγος-Κοινωνιολόγος.

2. Ὑποεπιτροπὴ Ἀναπτύξεως Ἀνθρωπίνου Δυναμικοῦ

Ἡ παραπάνω Εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Ίεράς Συνόδου ἔχει τὴ δυνατότητα νὰ συγκροτεῖ στὴν Ἀθήνα ἢ σὲ ἄλλα μέρη τῆς Ελλάδος Ὑποεπιτροπὲς καὶ Ὅμαδες Ἑργασίας. Στὰ πλαίσια αὐτὰ λειτουργεῖ καὶ ἡ Ὑποεπιτροπὴ Ἀναπτύξεως Ἀνθρωπίνου Δυναμικοῦ γιὰ νὰ παρακολουθεῖ, ἐφαρμόζει καὶ ὑλοποιεῖ διάφορα Εὐρωπαϊκὰ Προγράμματα.

Πρόεδρος

Σεβ. Μητροπ. Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων κ. ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

Μέλη

Ἀρχιμ. Ἰγνάτιος ΣΩΤΗΡΙΑΔΗΣ, Γραμματεὺς Ἐντμ. Δημήτριος ΖΥΓΟΥΡΗΣ, Διευθυντῆς ΚΕΚ Θεσσαλονίκης Ἐντμ. Στέργιος ΣΤΕΡΓΙΟΥ, Θεολόγος.

3. Ἀντιπροσωπεΐα τῆς Έκκλησίας τῆς Ελλάδος παρὰ τῇ Εὐρωπαϊκῇ Ἐνώσει

Διευθυντῆς

Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀχαΐας κ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ, Δρ. Θεολογίας

Συνεργάτης

Δημήτριος ΚΑΡΑΜΑΤΣΚΟΣ, Σχολικὸς Σύμβουλος Θεολόγων

Γραμματεὺς

Αἰδεσ. Πρωτοπρεσβύτερος Παναγιώτης ΜΟΣΧΟΝΑΣ, Θεολόγος

Διεύθυνσις

Représentation de l' Eglise de Grèce auprès de l' Union Européenne

Rue Froissart 119, bte 18

B-1040 Bruxelles/Belgique

Τηλ. 0032 2 2800639

Φάξ 0032 2 2800299.

4. Συνάντηση Ειδικής Έπιτροπής Παρακολούθησας Εὐρωπαϊκῶν Θεμάτων με τὴν Ἀντιπροσωπεΐα τῆς COMECE

Τὴν 27ην Ἰανουαρίου 2000 ἔγινε Κοινὴ Συνεδρίαση τῶν δύο παραπάνω Ἐπιτροπῶν καὶ προήδρευσαν ὁ Σεβ. Φιλίππων Νεαπόλεως, καὶ Θάσου κ. Προκόπιος, Πρόεδρος τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Παρακολούθησας Εὐρωπαϊκῶν Θεμάτων καὶ ὁ Σεβ. Ἐπίσκοπος τοῦ Χίλντεσχαϊμ Josef Homeyer, Πρόεδρος τῆς COMECE. Συμμετεῖχαν ἀπὸ πλευρᾶς COMECE ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς Mgr Noël Treanor, καὶ οἱ σύμβουλοι Dr. Nikolaus Wyrwoll καὶ Mr Mathias Woiwode καὶ ἀπὸ πλευρᾶς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας κ. Ἀμβρόσιος, Ἀττικῆς κ. Παντελεήμων, Κερκύρας κ. Τιμόθεος, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Θεολόγος Ἀποστολίδης, ὁ Γραμματεὺς τῆς Ἐπιτροπῆς Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος κ. Νικόλαος Σαββόπουλος, ἀπὸ τὴν Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν σχέσεων ὁ Γραμματεὺς, Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος κ. Στέφανος Ἀβραμίδης καὶ οἱ Συνεργάται κ. Δημήτριος Καραμάτσκος καὶ ἡ κα Ἀρεμὺς Καλαβάνου.

Στὴν προσφώνησή του ὁ Σεβ. Φιλίππων κ. Προκόπιος μεταξὺ ἄλλων εἶπε:

«Σὰς ὑποδεχόμεσθε με χαρὰ καὶ τιμὴ σήμερα, μετὰ τὴν χθεσιοβραδυνὴ πρώτη συνάντησή με τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλο, στὸ Διοικητικὸ Κέντρο τῆς Ἐκκλησίας μας, στὸ ὁποῖο στεγάζονται ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, οἱ Συνοδικαὶ Ἐπιτροπὲς καὶ ἄλλοι ἐκκλησιαστικοὶ ὄργανισμοὶ καὶ Ὑπηρεσίες. Ἐπικοινωνοῦμε ἐν ἀγάπῃ οἱ δύο Ἐπιτροπὲς τῶν δύο Ἐκκλησιῶν ἀντιστοίχως, πού ἔχουν τὴν εὐθύνῃ τῶν σχέσεων μετὰ τὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση.

Ἡ ἡμετέρα Εἰδικὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Παρακολούθησας Εὐρωπαϊκῶν Θεμάτων καὶ κατ'ἐπέκτασιν σχέσεων μετὰ τὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση συνεκροτήθη ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Σύνοδο γιὰ νὰ ὑπηρετήσῃ τοὺς σκοποὺς, ὅπως αὐτοὶ ὑποδηλώνονται εἰς τὴν προσηνυμία τῆς καὶ κατανοοῦνται ἀπὸ

τὴν Διοικοῦσα Ἐκκλησία καὶ ὅλα τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς. Προσεγγίζοντας τὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση ἔχουμε τὴν πεποίθησιν, ὅτι εἴμεθα Ἐκκλησία Κράτους-Μέλους τῆς Ε.Ε., πού τὸ χαρακτηρίζει, πρώτιστα, ἡ θρησκευτικὴ ὁμοιογένεια, γεγονὸς διευκολύνων τὴν ἰδιαίτερα ἀπήχησιν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τὴν συντριπτικὴ πλειοψηφία τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, τοῦ λαοῦ μας τοῦ ὁποῖου τὴν θρησκευτικὴ παράδοσιν καὶ πολιτισμικὴ κληρονομία καλούμεθα νὰ ὑπηρετήσουμε, γι' αὐτὸ καὶ τὴν σχεδιαζομένη δράσιν γιὰ τὴν ἀναβάθμισιν τῆς παρουσίας τῆς Ἐκκλησίας γενικὰ στὶς Βρυξέλλες, τὴν βιώνουμε ὡς διακονία τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ λαοῦ.

Πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴ εἴμεθα πρόθυμοι νὰ διαβουλευόμεθα, νὰ συνεργαζόμεθα, νὰ ἀλληλοενημερωνόμεθα καὶ νὰ ἐπικοινωνοῦμε μετὰ τὶς ἄλλες Ἐκκλησίες καὶ Ὁμολογίες, πού ἐκπροσωποῦνται μετὰ ὁποιοδήποτε τρόπο στὶς Βρυξέλλες. Ὅπως ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος εἶχε τὴν εὐκαιρία νὰ τονίσει, εἶναι δεδομένος ὁ σεβασμὸς μας πρὸς τὴν Μητέρα Ἐκκλησία, τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἡ ἐπιθυμία μας νὰ συνεννοοῦμεθα πρωτίστως μετὰ Ἐκεῖνο. Ὅμως, ἐπιδιώκουμε ἐπαφὴς μετὰ τὶς ἐκκλησιαστικὰς ἀντιπροσωπεΐες, ὅπως καὶ μετὰ τὰ θεσμικὰ Ὁργανα τῆς Ἐνώσεως στὶς Βρυξέλλες.

Θὰ ἤθελα στὴ συνέχεια νὰ ἀναφέρω τὰ Ὁργανα πού ἡ Ἱερὰ Σύνοδος συνέστησε καὶ ὀργάνωσε τόσο στὴν Ἑλλάδα ὅσο καὶ στὴν Κοινότητα, γιὰ νὰ ὑπηρετηθοῦν οἱ σκοποὶ πού ἐνδεικτικὰ προαναφέραμε. Εἶναι:

1. Ἡ Εἰδικὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Παρακολούθησας Εὐρωπαϊκῶν Θεμάτων πού ἐπιδιώκει, ἀναπτύσσει καὶ παρακολουθεῖ τὴν ἐπικοινωνία καὶ συνεργασία, μετὰ τὴν Ε.Ε., τὰ θεσμικὰ Ὁργανά της καὶ τὸ Εὐρωπαϊκὸ Κοινοβούλιον, ἐνῶ παράλληλα ἐπιδιώκει τὴν συμμετοχὴ στὴν ἐφαρμογὴ Κοινοτικῶν Προγραμμάτων τῶν φορέων τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Διοικήσεως τοὺς ὁποίους ἐνημερώνει, συντονίζει καὶ καθοδηγεῖ. Αὐτῆς τῆς Ἐπιτροπῆς τὰ μέλη εἶναι παρόντα αὐτὴν τὴν ὥρην τῶν πρώτων ἐπαφῶν καὶ διαβουλεύσεων.

2. Ἡ Ὑποεπιτροπὴ Ἀναπτύξεως Ἀνθρωπίνου

Δυναμικοῦ πὸν ὑπάρχει εἰς τὴν προηγούμενη καὶ δραστηριοποιεῖται στὸν συγκεκριμένο τομέα.

3. **Τὸ Γραφεῖο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὶς Βρυξέλλες**, πὸν ἤδη ἀνοίξαμε καὶ στὸ ὁποῖο ὑπηρετοῦν οἱ πρῶτοι Συνεργάτες μας, ἐνῶ ἐπικεῖται ἡ πληρέστερη ὁργάνωση καὶ λειτουργία του καὶ

4. **Ἡ Ἀντιπροσωπεῖα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὶς Βρυξέλλες**, τὸ νομικὸ δηλ. πρόσωπο, πὸν σύμφωνα μὲ τὴν κείμενη νομοθεσία τοῦ Βελγικοῦ Κράτους καλύπτει καὶ νομιμοποιεῖ τὴν ἐκεῖ παρουσία μας.

Μὲ αὐτὰ τὰ λόγια, τίς σκέψεις καὶ τίς πληροφορίες θὰ ἤθελα νὰ σᾶς καλωσορίσω στὴν πάντοτε φιλόξενη Ἀθήνα καὶ στὸ Διοικητικὸ Κέντρο τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἦταν ἐπιτυχὴς ἡ σκέψη τοῦ Μακαριωτάτου μὲ τὴν ἐπίσκεψή Σας, μετὰ τὴν γνωριμία ν' ἀρχίσουν οἱ ἐπαφές γιὰ νὰ τεθοῦν οἱ βάσεις τῆς συνεργασίας καὶ νὰ προγραμματισθοῦν ὅσα εἶναι χρήσιμα καὶ ἀπαραίτητα γιὰ τὴν ἐπιτυχή ἀσκηση τοῦ ἔργου καὶ τῆς ἀποστολῆς μας στὶς Βρυξέλλες».

Ὁ Ἐπίσκοπος Homeyer μὲ τὴ σειρά του ἀνέφερε:

«Εὐχαριστῶ πάρα πολὺ γιὰ τὴ θερμὴ ὑποδοχὴ καὶ τὴν φιλοξενία τόσο τὴν χθεσινὴ ὅσο καὶ τὴν σημερινή, καὶ εἶμαι ἰδιαίτερα εὐγνώμων γιὰ τὴ συνάντηση αὐτή. Θεωρῶ ὅτι εἶναι πολὺ σημαντικό τὸ ὅτι ἔχετε αὐτὴ τὴ Συννοδικὴ Ἐπιτροπὴ μὲ ἀντικείμενο ἐργασίας τὰ θέματα τῆς Ε.Ε.

Θὰ ἤξελα νὰ ἐπισημάνω τὴν πολὺ ἐνδιαφέρουσα συνομιλία πὸν εἶχαμε ἐχθὲς μὲ τὸν Μακαριώτατο. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ὁ Οὐμανισμὸς χωρὶς τὸν Θεὸ ὁδηγεῖ στὸ χάος. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ὑπάρχει ἀνάγκη μίας καινούργιας ἀναζήτησης. Τὴν προηγούμενη χιλιετία ζήσαμε ὡς ἀντίπαλοι ὁ ἓνας ἀπέναντι στὸν ἄλλον καὶ αὐτὰ τὰ 1000 χρόνια ἦταν μιὰ θλιβερὴ ἐμπειρία. Δὲν θὰ ἤθελα νὰ θυμηθῶ τὰ λυπηρὰ γεγονότα τοῦ 1204.

Ἔχουμε ἐμπρὸς μας μιὰ νέα χιλιετία καὶ γι' αὐτὸ τὸ λόγο θέλω νὰ καλέσω σὲ μιὰ νέα κοινὴ προσπάθεια γιὰ μιὰ νέα Εὐρώπη. Ὁ Μακαριώτατος εἶπε ὅτι μπορούμε νὰ δώσουμε αὐτὴ τὴ μαρτυρία ἐὰν τὴν δώσουμε ἀπὸ κοινοῦ, ἐὰν φθάσουμε μαζὶ στὴν διαμόρφωση αὐτῆς τῆς Εὐρώπης. Πρέπει νὰ εὐχαριστήσω τὸν Θεὸ γι' αὐτὴν τὴν ἐξέ-

λιξη ἡ ὁποία μπορεῖ νὰ δώσει καρπούς. Μιλήσαμε γιὰ τρεῖς περιοχὲς θεμάτων.

α. Στὶς Βρυξέλλες μπορούμε νὰ ἔχουμε τακτικὲς ἐπαφές μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν.

β. Νὰ καλέσουμε ἐπισκόπους ἀπὸ διάφορες Ἐκκλησίες σὲ ἓνα συμπόσιο καὶ νὰ θέσουμε τὰ ἐρωτήματα: ποιά θὰ εἶναι ἡ συμβολὴ τῶν Ἐκκλησιῶν στὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἑνωσι; Ποιά βήματα θὰ ἀκολουθήσουμε; Ἴσως εἶναι ἀναγκαῖα ἡ ὑπαρξὴ ἑνὸς Συμβουλίου τὸ ὁποῖο θὰ ἔχει τὴν εὐθύνη τῶν ἠθικῶν θεμάτων.

γ. Ἔχουμε τὴν πρόθεση καὶ ἐπιθυμοῦμε νὰ καλέσουμε τοὺς Ὑπουργοὺς τῆς Ε.Ε. ἀπὸ τίς ἐκκλησίες καὶ ἀπὸ τίς χῶρες. Αὐτοὺς πὸν ἔχουν νὰ κάνουν μὲ τὰ κοινωνικὰ θέματα. Στὸ Συμπόσιο αὐτὸ θὰ μιλήσει ὁ Πρόεδρος τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐπιτροπῆς κ. Πρόντι καθὼς καὶ ἀντιπρόσωποι ἀπὸ τὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία.

...Κάθε Σύνοδος ἔχει ἓναν ἐκπρόσωπο. Δύο φορές τὸν χρόνο ἔχουμε μιὰ συνάντηση δύο-τριῶν ἡμερῶν. Ἡ Γραμματεία στὶς Βρυξέλλες ἀποτελεῖται ἀπὸ τὸν Διευθυντὴ Mgr Noël Treanor ὁ ὁποῖος ἔχει 4-5 συνεργάτες εἰδικευμένους σὲ διάφορα θέματα: ἠθικῆς, οἰκονομίας, δικαιοσύνης, πολιτικῆς. Αὐτὴ ἡ Γραμματεία ἔχει ἀυξημένη ἀρμοδιότητα καὶ ἐπιδιώξῃ της εἶναι ἡ ἀνάπτυξη δραστηριοτήτων σχετικὰ μὲ τὴ χάραξη στρατηγικῆς καὶ πολιτικῆς τῆς Ε.Ε. στὰ θέματα: α. ἐξέλιξη τῆς ἀνεργίας καὶ β. προβλήματα τῆς μετανάστευσης.

Υπάρχουν ἐπαφές ἀνάμεσα στοὺς συνεργάτες τῆς Γραμματείας καὶ σὲ πρόσωπα πὸν ἐργάζονται στὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἐπιτροπὴ καὶ δίδεται πρὸς αὐτοὺς κατεύθυνση γιὰ τίς θέσεις πὸν πρέπει νὰ υἱοθετηθοῦν.

Ἐπίσης γίνονται συναντήσεις τῶν Ἐπισκόπων καὶ μὲ τοὺς ἀρμόδιους Ὑπουργοὺς τῶν Κρατῶν Μελῶν.

Στὶς κατὰ τόπους χῶρες ὑπάρχουν Ἐπιτροπές, ὅπως εἶναι σήμερα ἡ δική σας, οἱ ὁποῖες ἐνημερώνονται καὶ ὅταν προκύπτουν σημαντικὰ θέματα συναντῶνται.

Ἄλλα εἰδικὰ θέματα τὰ ὁποῖα ἐνδιαφέρουν τὴν Ἐπιτροπὴ εἶναι:

1. Ἡ ἐπέκταση τῆς Ε.Ε. πρὸς τὰ ἀνατολικά.

Είναι αναγκαία ή βοήθεια των χωρών που βρίσκονται στην διαδικασία ένταξης. Υπάρχει ανάγκη πληροφόρησης για την Ε.Ε. αλλά και για τις συνέπειες που έχει ή Ε.Ε. για τα μέλη της. Η Εύρώπη σέβεται τις ιδιαίτερες πολιτιστικές παραδόσεις που έχει κάθε χώρα. Μιλᾶμε όμως όχι ευχάριστα για την επέκταση της Ε.Ε. προς άνατολάς. Αυτό όπωσδήποτε δέν μπορεί νά γίνει κατανοητό. Υπάρχει επίσης καί μία αντίληψη περί έξαγωγής των Δυτικών ιδεών προς Άνατολάς. Αυτό πρέπει νά συμβαίνει καί προς τήν αντίθετη κατεύθυνση.

Άλλως μπορεί νά παρεξηγηθεῖ ὡς άποικιοκρατία τῆς Δύσης προς τήν Άνατολή. Θά ἦταν σωστότερο νά μιλάμε γιά ἐξευρωπαϊσμό τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ένωσης. Γιατί ἡ Ε.Ε. ἔχει ἀνάγκη καί τὰ δύο πνευμόνια τόσο τὸ δυτικό ὅσο καί τὸ ἀνατολικό, γιά νά μπορέσει νά πορευτεῖ.

2. Ἡ σταθερότητα στὴ Βαλκανική.

Ἡ Εὐρώπη ἔμαθε κάτι ἀπὸ τὴ ἐμπλοκή στὸ Κόσοβο. Δέν πρόκειται γιά μιὰ μόνο χώρα ἀλλὰ πρόκειται γιά τήν σταθερότητα τῆς συνολικῆς περιοχῆς. Τὰ πρόσφατα γεγονότα μᾶς θυμίζουν τὸ σχέδιο Μάρσαλ μετὰ τὸν 2ο Παγκόσμιο Πόλεμο. Αυτό τὸ πακέτο σταθερότητας θά μπορούσε νά τὸ διαχειριστεῖ ἡ Έκκλησία. Γι' αὐτὸν τὸ λόγο ἡ συνεργασία μας κρίνεται σημαντική.

3. Πῶς θά ζήσει μελλοντικά ἡ Εὐρώπη;

Πρέπει νά προσανατολιστοῦμε πρὸς μιὰ Εὐρώπη ὃχι καπιταλιστική ἀλλὰ κοινωνική.

Τίθεται τὸ ἐρώτημα: θέλουμε τήν Εὐρώπη μὲ μεμονωμένη ἀνάπτυξη τῆς οἰκονομίας, χωρὶς νά δίδεται ἡ προσοχή πὸν χρειάζεται στὰ κοινωνικά θέματα; Αὐτὸς εἶναι ἓνας τομέας εἰς τὸν ὁποῖο θά ἦταν σημαντική, γιά παράδειγμα, ἡ παρέμβαση τῆς Έκκλησίας.

Ἡ κοινωνικότητα πρέπει νά ταυτίζεται μὲ τὸ πρόσωπο τῆς Ένωμένης Εὐρώπης.

4. Ποιά θά πρέπει νά εἶναι ἡ Χάρτα τῶν Ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθὼς πρόκειται γιά τίς βασικὲς ἀρχές τοῦ συντάγματος τῆς Ε.Ε.

5. Ἡ Εὐρώπη ἔχει τήν εὐθύνη γιά τὴν ἐξέλιξη τῆς παγκοσμιοποίησης. Πρόκειται γιά θέματα ἠθικῆς.

6. Τὸ τελευταῖο σημεῖο ἀφορᾷ, τὴ δυνατότητα νά ἐπικοινωνοῦν οἱ ἄνθρωποι καί ὃχι μόνο οἱ πολιτικοί. Έτσι δημιουργεῖται ἡ ἐμπιστοσύνη μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων καί ἀποκαλύπτεται μία κοινὴ θέαση τοῦ μέλλοντος.

Άλλα θέματα συνεργασίας πὸν μᾶς ἀπασχόλησαν εἶναι τὰ προγράμματα βοήθειας πρὸς τὸ Κόσοβο ἢ τήν Σεργία γενικότερα. Ἡ ἀνάπτυξη τῆς συνεργασίας θεωρεῖται σημαντικὴ καθὼς καί ἡ ἀνάπτυξη τῶν Ἀκαδημιῶν γιά τὴν μόρφωση τῶν ἐνηλίκων».

ΚΕΙΜΕΝΑ

1. Όμιλίες τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί Πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστοδούλου:

• Έθνική, Εὐρωπαϊκὴ καί Διεθνὴς προοπτικὴ τῆς Θράκης

πλήρες κείμενο

<http://www.ecclesia.gr/Archibishop/Speeches/thraki 29-9-2000.html>

• Ό ρόλος τῆς Ὁρθοδοξίας στὴν Ένωμένη Εὐρώπη

πλήρες κείμενο

<http://www.ecclesia.gr/Archibishop/orthourpnyka.html>

• Ό ρόλος τῶν Μὴ Κυβερνητικῶν Ὁργανώσεων

πλήρες κείμενο

<http://www.ecclesia.gr/Archibishop/Speeches/ngo.html>

• Εἰρήνη καί ἀνάπτυξις

πλήρες κείμενο

<http://www.ecclesia.gr/Archibishop/Speeches/Athens1998.html> καί

<http://www.ecclesia.gr/Archibishop/Speeches/athensummit99.html>

2. Εἰσήγησις τοῦ Σεβασμ. Μητροπ. Δημητριάδος καί Ἀλμυροῦ κ. Ἰγνατίου

• Ὁρθόδοξη Έκκλησία καί Ένοποιημένη Εὐρώπη (παγκοσμιοποιήσις)

πλήρες κείμενο

<http://www.imd.gr/html/gr/section02/europe/speeches/01/02.html> καί

<http://www.imd.gr/html/gr/section02/europe/speeches/01/01.html>

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

Γραφείον τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας παρὰ τῇ Εὐρωπαϊκῇ Ἐνώσει.

Ίδρύθηκε τὸ 1994 μὲ ἀπόφαση τῆς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, μὲ ἔδρα τὶς Βρυξέλλες. Τὸ Γραφεῖο λειτουργεῖ μὲ τὴν καθοδήγηση τοῦ Σεβασμ. Μητροπολίτου Βελγίου κ. Παντελεήμονα.

Διευθυντής: Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ρηγίου κ. Ἐμμανουήλ

Διεύθυνσις: 40, Place de Jamblinne de Meux
1030 Bruxelles/ΒΕΛΓΙΟ

Τηλ: 0032 2 7348987/7324422

Φάξ: 0032 2 7349072

E mail: OEU@compuserve.com

Commission des Episcopats de la Communauté Européenne (COMECE)

Διευθυντής:

Mgr Noël Treanor

Διεύθυνσις: 42, rue Stevin

B-1000 Bruxelles/ΒΕΛΓΙΟ

Τηλ: 0032 2 2307316

Φάξ: 0032 2 2303334

Εὐρωπαϊκὸ Κοινοβούλιο <http://www.eurparl.eu.int>

Εὐρωπαϊκὴ Ἐπιτροπὴ <http://europa.eu.int/europedirect>

<http://europa.eu.int/citizens>

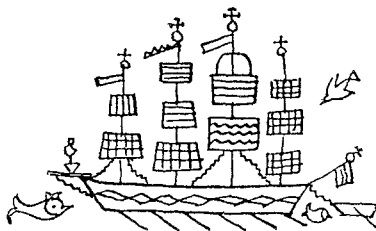
<http://europa.eu.int/business>

<http://europa.eu.int/euro/>

<http://europa.eu.int/jobs/eures>

Ἀρχμ. ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΣΩΤΗΡΙΑΔΗΣ

Γραμματεὺς τῆς Εἰδικῆς Σ.Ε.

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΕΩΣ

ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΕΝΤΟΣ ΕΙΣ ΒΟΛΟΝ (22-25.10.2000) Β' ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΠΟΣΙΟΥ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΙΕΡΩΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΝ

Μακαριώτατε ἅγιε Πρόεδρε,

Σεβασμώτατοι ἅγιοι Συνοδικοί Σύεδροι,

Λίαν εὐσεβᾶστως προάγομαι διὰ τῆς παρούσης μου, ἵνα ὑποβάλω Ὑμῖν ἔκθεσιν περὶ τοῦ πραγματοποιηθέντος Β' Λειτουργικοῦ Συμποσίου ἐν Βόλῳ ἀπὸ 22ας ἕως 25ης μηνὸς Ὀκτωβρίου 2000.

1. Ἡ διοργάνωσις τοῦ ἐν λόγῳ Συμποσίου ἀνετέθη τῇ, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς ταπεινότητος ἡμῶν, τελούσῃ Εἰδικῇ Συνοδικῇ Ἐπιτροπῇ Λειτουργικῆς Ἀναγεννήσεως διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. πρωτ. 1913/1159/26.5.2000 Συνοδικῆς Ἀποφάσεως.

2. Τὸ Συμπόσιον προσεκάλεσεν, ὅπως φιλοξενήσῃ, ὁ Σεβασμώτατος Μητροπολίτης Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ κ. Ἰγνάτιος, ὅστις καὶ ἐπράξεν πᾶν ὅ,τι προεβλέπετο ὑπὸ τοῦ προγράμματος καὶ ἐπεβάλετο, ἵνα τὸ Συμπόσιον ἐξελιχθῇ ἐπιτυχῶς ἐν πάσῃ ἀνέσει. Συγκεκριμένως ὁ Σεβασμώτατος ἐπεστράτευσεν ὁμάδα συνεργατῶν κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, οἵτινες διεξήγαγον τὰς ἀπαραιτήτους συνεννοήσεις μετὰ τῶν τοπικῶν παραγόντων, ὑπεστήριξαν γραμματικῶς τὸ Συμπόσιον καὶ ἐπεμελήθησαν προθύμως παντὸς θέματος, ἀφορῶντος εἰς τὴν ἀρτίαν ὁργάνωσιν καὶ πραγματοποίησιν αὐτοῦ. Ἐπίσης, μερίμνη τοῦ Σεβασμωτάτου Ἀδελφοῦ, ἐξησφαλίσθησαν οἱ χορηγοὶ τῶν γευμάτων καὶ δείπνων τῶν μελῶν τοῦ Συμποσίου καὶ τινων ἐτέρων ἐξόδων. Ἡ συνεργασία τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐπιτροπῆς καὶ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ, διὰ τὴν ὁργάνωσιν καὶ πραγματοποίησιν τοῦ ἐν λόγῳ Συμποσίου, ὑπῆρξεν ἄψογος καὶ διεξήχθη ἐν τῷ πνεύματι τῆς ἐν Χριστῷ Ἀδελφότητος.

3. Εἰς τὸ Συμπόσιον προσεκλήθησαν, ἵνα συμμετάσχωσιν, διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. πρωτ. 2884/1333/16.6.2000 Συνοδικοῦ Ἐγκυκλίου Σημειώματος, δύο ἐκπρόσωποι ἐξ ἐκάστης Ἱερᾶς Μητροπόλεως. Ἀπέστειλαν δηλώσεις συμμετοχῆς 52 Ἱεραὶ Μητροπόλεις. Τὰ ὀνόματα τῶν συμμετασχόντων 77

κληρικῶν τοῦ Συμποσίου ἀναγράφονται εἰς τὴν ἐπισυναπτομένην, τῇ παρούσῃ, κατάστασιν. Δὲν συμμετέσχον αἱ ἐξῆς Ἱεραὶ Μητροπόλεις: α) Ἀρτης, β) Γόρτυνος, γ) Γρεβενῶν, δ) Διδυμοτείχου, ε) Δράμας, στ) Δρυϊνουπόλεως, ζ) Ζακύνθου, η) Θεσσαλονίκης, θ) Ἰωαννίνων, ι) Καρυστίας, ια) Κασσανδρείας, ιβ) Καστορίας, ιγ) Κορίνθου, ιδ) Κυθήρων, ιε) Λαγκαδᾶ, ιστ) Λήμνου, ιζ) Μαρωνείας, ιη) Μηθύμνης, ιθ) Ναυπάκτου, κ) Νέας Σμύρνης, κα) Νικαίας, κβ) Παραμυθίας, κγ) Περιστερίου, κδ) Σιδηροκάστρου, κε) Σισανίου, κς) Σύρου, κζ) Φιλίππων καὶ κη) Χίου.

Ἐν τῇ ὥς ἄνω καταστάσει, ἀναφέρονται καὶ τὰ ὀνόματα τῶν συμμετασχόντων Μητροπολιτῶν.

4. Τὸ θέμα τοῦ Συμποσίου ἦτο τὸ αἶτημα τῆς λειτουργικῆς ἀνανεώσεως εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἡμῶν, ὅπως ἐξητάσθῃ εἰς 6 θεματικὰς ἐνότητες.

Εἰς τὴν 1ην ἐνότητα ἐδόθη τὸ ἔναυσμα τοῦ προβληματισμοῦ διὰ δύο Εἰσηγήσεων.

Εἰς τὴν 2αν καὶ 3ην ἐνότητα ἐξητάσθησαν τὰ κυριώτερα θέματα τῆς λειτουργικῆς ἀνανεώσεως ὅπως:

– Οἱ βασικοὶ σταθμοὶ εἰς τὴν διαμόρφωσιν τῆς λειτουργικῆς τάξεως.

– Ἡ ἀναθεώρησις τῶν λειτουργικῶν ἡμῶν βιβλίων καὶ ἀναγνωσμάτων.

– Ἡ λειτουργικὴ γλῶσσα ὡς μέσον συμμετοχῆς τοῦ λαοῦ εἰς τὴν λατρείαν καὶ

– Ἡ μουσικὴ ἔκφρασις τῶν λειτουργικῶν ὕμνων καὶ ἡ δυνατότης μεταφράσεως αὐτῶν.

Εἰς τὴν 4ην ἐνότητα ὁ προβληματισμός μας διευρύνθη, συμπεριλαβὼν καὶ τὰς συναφεῖς πτυχὰς τῶν λειτουργικῶν τεχνῶν καὶ ἐμπλουτίσθη εἰς τὴν 5ην ἐνότητα, διὰ τῆς ἐμπειρίας, ἥτις ἀπεκτήθη ἐκ τῶν προσπαθειῶν διὰ τὴν λειτουργικὴν ἀνανέωσιν εἰς τὰς λοιπὰς Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας καὶ τὴν Δύσιν.

Εἰς τὴν 6ην ἐνότητα ὠλοκληρώθη ἡ προσπάθεια ἡμῶν διὰ τῆς ἀναφορᾶς εἰς τὰ ποιμαντικά προβλήματα.

5. Ειδικώτερον τὰς εἰσηγήσεις ἀνέλαβον καὶ παρουσίασαν οἱ ἑξῆς:

Ὁ Ἐλλογιώτατος κ. Εὐάγγελος Θεοδώρου, Ὁμότιμος Καθηγητὴς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν, μὲ θέμα: «Παράδοση καὶ ἀνανέωση στὴ λειτουργικὴ ζωὴ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας».

Ὁ Αἰδεσμιολογιώτατος Πρωτ. κ. Σαράντης Σαράντος, Καθηγητὴς Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς, μὲ θέμα: «Ἐκκοσμίκευση καὶ Θεία Λατρεία».

Ὁ Αἰδεσμιολογιώτατος Πρωτ. κ. Θεόδωρος Κουμαριανός, Λέκτωρ Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν, μὲ θέμα: «Βασικοὶ σταθμοὶ στὴ διαμόρφωση τῆς Λειτουργικῆς Τάξεως (Τυπικοῦ) τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας».

Ὁ Ἐλλογιώτατος κ. Ἰωάννης Φουντουλῆς, Ὁμότιμος Καθηγητὴς Θεολογικῆς Σχολῆς Θεσσαλονίκης, μὲ θέμα: «Τὸ πρόβλημα τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν λειτουργικῶν βιβλίων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας».

Ὁ Ἐλλογιώτατος κ. Πέτρος Βασιλειάδης, Καθηγητὴς Θεολογικῆς Σχολῆς Θεσσαλονίκης, μὲ θέμα: «Τὸ πρόβλημα τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν βιβλικῶν ἀναγνωσμάτων κατὰ τὴν τέλεσιν τῆς Θείας Λατρείας».

Ὁ Ἐλλογιώτατος κ. Γεώργιος Φίλιας, Καθηγητὴς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν, μὲ θέμα: «Γενικὴ θεώρηση τοῦ ζητήματος τῆς λειτουργικῆς γλώσσας ὡς μέσου συμμετοχῆς τοῦ λαοῦ εἰς τὴν λατρείαν τῆς Ἐκκλησίας».

Ὁ Ἐλλογιώτατος κ. Γρηγόριος Στάθης, Καθηγητὴς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν, μὲ θέμα: «Ἡ μουσικὴ ἔκφραση τῶν λειτουργικῶν ὕμνων καὶ ἡ δυνατότητα μετάφρασής τους στὴ νεοελληνικὴ γλώσσα».

Ὁ Ἐλλογιώτατος κ. Ἀριστείδης Πανώτης, Καθηγητὴς θεολόγος, τ. Λυκειαρχῆς, μὲ θέμα: «Οἱ λειτουργικὲς τέχνες σήμερα. Διαπιστώσεις καὶ προτάσεις».

Ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Ἡλίας Μαστρογιαννόπουλος, μὲ θέμα: «Ἡ συμβολὴ τῶν χριστιανικῶν κινήσεων στὴν ἀναζωπύρωση τῆς λειτουργικῆς ζωῆς κατὰ τὰ νεώτερα χρόνια».

Ὁ Ἐλλογιώτατος κ. Παναγιώτης Σκαλτσῆς, Καθηγητὴς Θεολογικῆς Σχολῆς Θεσσαλονίκης, μὲ θέμα: «Ἡ λειτουργικὴ κίνησις τῆς Χριστιανικῆς

Δύσεως καὶ ἡ Ὁρθόδοξη Ἀνατολή».

Ὁ Αἰδεσμιολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος κ. Νικόλαος Ἰωαννίδης, Καθηγητὴς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν, μὲ θέμα: «Προσπάθειες λειτουργικῆς ἀνανέωσης στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Ρωσίας καὶ τίς ἄλλες σλαβόφωνες Ἐκκλησίες».

Ὁ Αἰδεσμιολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος κ. Κωνσταντῖνος Καραϊσαρίδης, Καθηγητὴς Θεολογικῆς Σχολῆς Κραϊόβας Ρουμανίας, μὲ θέμα: «Προσπάθειες λειτουργικῆς ἀνανέωσης στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Ρουμανίας».

Ὁ Αἰδεσμιολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος κ. Δημήτριος Τζέρπος, δρ. Θεολογίας, μὲ θέμα: «Τὸ αἷτημα τῆς ἐνεργοῦ συμμετοχῆς τοῦ λαοῦ στὴ Θεία Λατρεία σήμερα».

Ὁ Αἰδεσμιολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος κ. Ἐλευθέριος Χαβάτζας, Καθηγητὴς θεολόγος, τ. Λυκειαρχῆς, μὲ θέμα: «Ποιμαντικὲς προϋποθέσεις γιὰ τὴν καλλιέργεια τῆς λειτουργικῆς ζωῆς, στὴ σύγχρονη ὀρθόδοξη ἐλλαδικὴ ἐνορία».

6. Τὸ πρόγραμμα τοῦ Συμποσίου ἐπλαισιουῖτο, ὡς εἰκός, ὑπὸ τῆς τελέσεως καθ' ἡμέραν τῶν κεκατονισμένων λειτουργικῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν, ἐξ ὧν κορυφαία ὑπῆρξεν, κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν, ἡ ὑπὸ τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος ἐπιτελεσθεῖσα ἀρχαιότροπος καὶ πολὺ θεία Λειτουργία τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου.

7. Τὸ Συμπόσιον ἀπεσκοπεῖ, ἀφ' ἑνὸς εἰς τὸν καθορισμὸν τῆς ἐννοίας τοῦ ὅρου «λειτουργικὴ ἀναγέννησις» καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰς τὴν διερεύνησιν τοῦ ἐφικτοῦ καὶ ἐπιθυμητοῦ αὐτῆς καὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τῶν ἐπιδεχομένων μεταβολάς, βελτιώσεις καὶ προσαρμογὰς, τῶν συγκεκριμένων στοιχείων τῆς θείας λατρείας. Ἐπεδιώχθη ἰδιαιτέρως, ὅπως καταστῇ σαφὲς ὅτι διὰ τοῦ ὅρου «λειτουργικὴ ἀναγέννησις» σημαίνεται:

α) Ἡ συνειδητὴ συμμετοχὴ εἰς τὴν θείαν λατρείαν καὶ ἡ ἀνάπτυξις λειτουργικῆς ἀγωγῆς τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας, ἵνα μὴ, οἱ πιστοί, εἶναι παθητικοὶ θεαταὶ καὶ ξένοι πρὸς τὰ τελούμενα, ἀλλ' ἵνα μνηθῶσιν διὰ τῆς θεολογίας καὶ θείας λατρείας εἰς τὰ ἐν τῷ Ναῷ τελούμενα.

β) Ἡ κατανόησις, ἐν τῇ θείᾳ λατρείᾳ, τῶν χρησιμοποιουμένων λόγων, τύπων καὶ συμβόλων, ἐφ' ὅσον ἡ θεία λατρεία χαρακτηρίζεται ὡς «λογικὴ λατρεία».

γ) Ἡ διὰ μέσου τῶν παραδεδομένων ποικίλων λειτουργικῶν τύπων καὶ μορφῶν ἐνότης τῆς λειτουργικῆς πράξεως, δηλαδή ἡ χρῆσις ἐνὸς λειτουργικοῦ, ἐνὸς τυπικοῦ.

Διεπιστώθη, ὅτι τὰ θέματα ἀνεπτύχθησαν ὑπὸ τῶν εἰσηγητῶν, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐπιστημονικῶν δεδομένων τῶν ἐπὶ μέρους τομέων τῆς Θεολογίας, ἀλλὰ λαμβανομένης ὑπ' ὅψιν τῆς παρουσίας συγκυρίας καὶ τῶν ὑπαρχουσῶν ποιμαντικῶν ἀναγκῶν καὶ ἀπαιτήσεων τοῦ Σώματος τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ διάλογος, ἀξιόλογος εἰς βάθος, διεξαχθεὶς μεταξὺ τῶν συμμετασχόντων διηύρυνεν τὸν προβληματισμόν. Τὰ μέλη τοῦ Συμποσίου κατέθεσαν ἀξιολόγους προτάσεις καὶ ἀπόψεις, αἵτινες κατεγράφησαν ὑπὸ τῆς Γραμματείας.

Ἡ καὶ ἡμᾶς Ἐπιτροπὴ ἅπαν τὸ κατατεθὲν ὑλικὸν μέλλει ὅπως ἐπεξεργασθῇ ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ, καὶ ἐντὸς συντόμου χρονικοῦ διαστήματος θὰ ὑποβάλλῃ τὰ ἐξαχθέντα πορίσματα καὶ θὰ εἰσηγηθῇ Ὑμῖν τὴν λήψιν τῶν συγκεκριμένων ἐπὶ τοῦ πρακτεοῦ αποφάσεων.

8. Ὡστόσο, ἐκ τοῦ Συμποσίου καθημερινῶς ἐξεδίδοντο Δελτία Τύπου, περὶ τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ καὶ πρὸς ἐνημέρωσιν τῶν μέσων ἐνημερώσεως, ἅτινα καὶ ὑποβάλλομεν συνημμένως. Αἱ δὲ ἐργασίαι ἐκλείσθησαν δι' Ἀνακοινωθέντος περιέχοντος τὰ κάτωθι:

«Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, με εὐθύνη τῆς Εἰδικῆς Συνδικτικῆς Ἐπιτροπῆς Λειτουργικῆς Ἀνανεώσεως, συνεκάλεσε στὸ Βόλο ἀπὸ 22-25 Ὀκτωβρίου 2000 τὸ Β' Πανελλήνιο Λειτουργικὸν Συμπόσιον με κεντρικὸν θέμα «Λατρεῦσώμεν εὐαρέστως τῷ Θεῷ – Τὸ αἶτημα τῆς Λειτουργικῆς Ἀνανεώσεως στὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν σήμερα», με σκοπὸ τὴ βαθύτερη μελέτη τῶν λειτουργικῶν θεμάτων τῆς ὁρθόδοξης λατρείας σήμερα.

Τὸ Λειτουργικὸν Συμβούλιον εὐλόγησε καὶ τίμησε με τὴν παρουσίαν του ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλος. Ἐπίσης, παρέστησαν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίται Νεαπόλεως κ. Διονύσιος, Λαρίσης κ. Ἰγνάτιος, Ἐλασσῶνος κ. Βασίλειος, Δημητριάδος κ. Ἰγνάτιος, Θεσσαλιώτιδος κ. Θεόκλητος καὶ Καισαριανῆς κ. Δανιήλ. Στὶς ἐργασίαι τοῦ Συμποσίου συμμετεῖχαν 120 ἐκπρόσωποι Ἱερῶν Μητροπόλεων, εἰδικοί μελετητές, κληρικοὶ καὶ

λαϊκοί, τῶν θεμάτων τῆς λατρείας καὶ ἀναπτύχθηκαν ἀπὸ εἰδικοὺς ἐπιστήμονες 14 σχετικῆς πρὸς τὸ θέμα τοῦ Συμποσίου εἰσηγήσεις. Τὸ ὅλο Συμπόσιον φιλοξενήθηκε ἀπὸ τὴν οἰκίαν Ἱερὰ Μητρόπολιν Δημητριάδος. Ἀξίζει, τέλος, νὰ ἐπισημανθῇ ὅτι τὶς ἐργασίαι, τοῦλάχιστον τῆς πρώτης ἡμέρας, παρακολούθησαν οἱ τοπικὲς ἀρχές, Νομάρχης, Δήμαρχοι, οἱ ὅποιοι ἔκαναν κατάλληλεις προσφωνήσεις, καθὼς καὶ βουλευτὲς τοῦ ἐθνικοῦ κοινοβουλίου.

Δύο βασικοὶ ἄξονες προβληματισμοῦ τοῦ Συμποσίου ἦσαν, ἡ ἀκόμα καλύπτερη κατανόηση τοῦ λατρευτικοῦ πλούτου τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ ἡ ὅσο τὸ δυνατόν μεγαλύτερη συμμετοχὴ τοῦ λαοῦ μας στὴν ἀγιάζουσα λατρευτικὴ ζωὴ τῆς.

Ἡ μέχρι σήμερα δισχισιόχρονη λειτουργικὴ παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας ἀποτελεῖ πηγὴ ἔμπνευσης καὶ ἀσφαλῆ καθοδηγητικὸ παράγοντα γιὰ τὸν σύγχρονον προβληματισμόν μας σὲ θέματα ὁρθόδοξης λατρείας. Παράλληλα, πρέπει νὰ ληφθοῦν σοβαρὰ ὑπ' ὅψιν οἱ σύγχρονες ἀνάγκες τῶν χριστιανῶν καί, ἰδιαίτερα, οἱ νέες συνθήκες ζωῆς πὺν προέκυψαν γιὰ τὸν ἀστικὸν πληθυσμὸν τῆς Ἐκκλησίας μας».

Μακαριώτατε ἅγιε Πρόεδρε,

Σεβασμιώτατοι ἅγιοι Συνδικτικοὶ Σύεδροι,

Ἐπιτρέψατε ἡμῖν, ἵνα καταθέσωμεν ταπεινῶς τὴν ἐκτίμησιν ἡμῶν, ὅτι, τὸ ἐν λόγῳ Συμπόσιον, ἐστέφθη ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας, συντελεσάντων ἀπάντων τῶν συναρμολογῶν ἐκκλησιαστικῶν παραγόντων καὶ ὑπηρεσιῶν.

Θεωροῦμεν δὲ ἀναγκαῖον, ἵνα ἐξάρωμεν τόσο τὸ ὑψηλὸν ἐπίπεδον καὶ τὸ ἥθος, μεθ' οὗ συμμετεῖχον οἱ ἐκπρόσωποι τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων, καθὼς ἐπίσης καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας διὰ τὸ Συμπόσιον, διαπιστωθὲν ἐκ τῶν δημοσιευμάτων τοῦ Τύπου καὶ τῶν διαφόρων μηνυμάτων, ἅτινα ἐδέχθησαν τόσο τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς, ὡς Εἰσηγηταί, ὅσον καὶ ἡ ταπεινότης ἡμῶν.

Δοξάζομεν τὸν Τριαδικὸν Θεὸν ἐν τῷ φωτὶ τοῦ ὁποίου ἐπορεύθημεν καὶ ἀναπέμπομεν Αὐτῷ πᾶσαν δόξαν, τιμὴν καὶ προσκύνησιν.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς

† Ὁ Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ ΔΑΝΙΗΛ

ΤΟ ΑΡΘΡΟΝ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ
ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ
- ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ
- ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ
- ΔΙΑΦΟΡΑ

Τὸ ἄρθρον τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Συντάξεως

«ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

(Κριτική ἀξιολόγησις διακηρύξεως τῶν Καθηγητῶν κ.κ. Δ. Τσάτσου καὶ Κ. Τσουκαλᾶ)

Γ

6. Κριτική ἀξιολόγησις τῶν ὑπ' ἀρ. 7 καὶ 8 παραγράφων τοῦ manifestou.

Οἱ ὑπ' ἀρ. 7 καὶ 8 παράγραφοι τοῦ manifestou τῶν Καθηγητῶν κ.κ. Δ. Τσάτσου καὶ Κ. Τσουκαλᾶ ἔχουσ ὡς ἑξῆς:

7. «Ἀπὸ τὴν προηγούμενη σκέψη προκύπτει ὅτι μία ἐλεύθερη καὶ κατὰ πλειοψηφία χριστιανικὴ κοινωνία ὄχι μόνο δὲν προϋποθέτει μία ἐπίσημα ὀνομαζόμενη χριστιανικὴ Πολιτεία, ἀλλὰ ἀναιρεῖται ἀπ' αὐτή. Ἀπὸ τὴ στιγμή πού ἡ Ἑλλάς τῶν

γράφου περιοριζόμεθα στὰ ἑξῆς σχόλια:

α) Ἡ ἐπισήμως προβάλλουσα τὰ χριστιανικά ἢ ἑλληνορθόδοξα ιδεώδη Πολιτεία κατ' οὐδένα τρόπον ἀναιρεῖ τὸν δημοκρατικὸ χαρακτήρα αὐτῆς, ἐφ' ὅσιν ἡ προβολὴ αὐτῆ εἶναι ἔκφρασις τῆς κυριαρχούσης λαϊκῆς βουλῆσεως καὶ ἐφ' ὅσον σέβεται τὴ βούλῃσι τῶν μὴ χριστιανικῶν ἢ μὴ ἑλληνορθόδοξων μειονοψηφῶν καὶ δὲν ὑποχρεώνει αὐτὲς νὰ συμμορφωθοῦν πρὸς τὰ ἐπίσημα χριστιανικά ἢ ἑλληνορθόδοξα θέσμα.

β) Ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι ἡ δημοκρατικὴ Πολιτεία δὲν εἶναι ἀφηρημένη ἔννοια, οὔτε μάζα ἀνθρώπων ρομπότ, ἀλλὰ σύνολον ἐλευθέρων προσωπικοτήτων, πού αὐτοπροσδιορίζονται, ἐκδηλώνουν τὴ βούλῃσι τους καὶ κατευθύνουν τὰ πολιτικῶς δρώμενα εἴτε κατ' ἄμεσον τρόπον μὲ δημοψηφίσματα, εἴτε κατ' ἔμμεσον τρόπον διὰ τῆς ἀντιπροσωπευτικῆς ἢ ἐκχωρητικῆς δημοκρατίας, στὴν ὁποίαν πρέπει μὲ ἐλεύθερη ἔκφρασι γνώμης καὶ μὲ κριτικὸν ἔλεγχον τῶν ἐνεργειῶν τῶν ἐκλεγμένων ἀρχόντων νὰ ὑποβοηθοῦν τὸ «κράτος τῆς δυνάμεως ἢ ἐξουσίας» νὰ συνδιαμορφώσῃ συμφώνως πρὸς τὴν ἐπικρατοῦσα κοσμοθεωρία καὶ βιοθεωρία τους τὸ «κράτος τοῦ δικαίου», τὸ «κοινωνικὸ κράτος» καὶ τὸ «κράτος τοῦ πολιτισμοῦ». Ἐφ' ὅσον ἡ λαϊκὴ βούλησις εἶναι κατοχυρωμένη ἀπὸ τὸ δημοκρατικὸ σύνταγμα, ἡ ποιότης τῆς δημοκρατικῆς Πολιτείας κατοπτρίζει τὴν ποιότητα τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας καὶ χρωματίζεται ἀπὸ τὶς ἐμπνέουσες τὸν λαὸν θρησκευτικὰς, κοσμοθεωρητικὰς καὶ βιοθεωρητικὰς προτιμήσεις τους.

Πῶς θὰ ἐξασφαλισθοῦν ἡ δημοκρατία καὶ ἡ «λαϊκὴ κυριαρχία», ἐὰν περιφρονηθῇ ἡ βούλησις τῆς συντριπτικῆς πλειονοψηφίας τοῦ λαοῦ καὶ ἐὰν, ὅπως ἔχει ἐπισημάνει ὁ Πρύτανης τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Γεώργιος Μπαμπινιώτης, ἐπιδιωχθῇ «νὰ ἀλλάξουμε τὴ νοστοροπία καὶ τὴν ἱστορικὴ συνείδηση ἐνὸς ὁλοκλήρου λαοῦ, πού ποτὲ δὲν ἔχει ζητήσῃ κάτι τέτοιο, καὶ νὰ τὴν προσαρμόσουμε –καὶ συνταγματικὰ– στὶς νομικὰς συλλήψεις μᾶς δράκας ἐρασιτεχνῶν θρησκευσιολόγων τοῦ γραφεῖ-

Τοῦ κ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Ὁμοτίμου Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Τακτικοῦ Μέλους τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῶν Τεχνῶν

χριστιανῶν Ἑλλήνων μπαίνει σὲ εἰσαγωγικά καὶ ἀναδεικνύεται σὲ δεσμευτικὸ ἐθνόσημο παύει νὰ ἐκφράζει ἀπλῶς τὴν ἐξουσία, παρελθοῦσα, παρούσα ἢ ἴσως καὶ μέλλουσα. Μία ἐκ τοῦ Συντάγματος κατοχυρωμένη πίστις ἀπειλεῖ νὰ καταλύσῃ τὴν δημοκρατία, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀλλοιώσῃ τὴν πίστιν. Ἡ πὶὸ ἀπλὰ εἰπωμένο: τὸν χριστιανὸ δὲν τὸν παράγει ἡ δημοκρατικὴ Πολιτεία ἀλλὰ ὁ ἴδιος ὁ Χριστιανισμός, καθὼς λειτουργεῖ, ὁργανωμένος ἐλεύθερα ὡς Ἐκκλησία, σὲ μιὰ ἐλεύθερη κοινωνία. Ὁ χριστιανὸς πού παράγει ἡ Πολιτεία εἶναι ψεύτικος.

8. Ὁ κίνδυνος μᾶς δημοκρατικῆς ἐκτροπῆς ἐνυπάρχει σὲ ὁποιαδήποτε ἐμμονὴ στὴν καταστατικὴ ἰσχὺν προπολιτειακῶν καὶ μεταφυσικῶν δεσμεύσεων τῆς Πολιτείας. Ἡ δημοκρατικὴ διαδικασία εἴτε εἶναι πλήρης, καθολικὴ, ἀδιαίρετη καὶ ἀμετάβλητη, εἴτε ἐμφανίζεται δεσμευμένη ἀπὸ «ἰδιαίτερες οὐσίες», δηλαδὴ ἐκ προοιμίου τιθασευμένη σὲ μιὰ ἀπαράδεκτη ἀντιστοιχικότητα. Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς καὶ ὁποιαδήποτε ἐμμονὴ σὲ μεταφυσικὰς ἐπισημάνσεις τῆς δημοκρατικῆς διαδικασίας ἀναιροῦν τὴ δημοκρατία».

Πᾶ τὸ περιεχόμενον αὐτὸ τῆς ὑπ' ἀρ. 7 παρα-

ου;» (Γεωργίου Μπαμπινιώτη, Προαιρετικά Θρησκευτικά; έφημ. «Τὸ Βήμα», 17 Σεπτ. 1995). Πά τή χώρα μας άξία ιδιαιτέρως προσοχῆς εἶναι ἡ γνώμη τοῦ Ἀντιπροέδρου τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας κ. Ἀναστασίου Μαρίνου, κατὰ τὴν ὁποία ἐφ' ὅσον ἡ Ὁρθόδοξη Θρησκεία εἶναι «ἐπικρατοῦσα ἐν Ἑλλάδι», δηλαδή εἶναι «Θρησκεία τῆς πλειοψηφίας τῶν Ἑλλήνων, τὸ Κράτος ὑποχρεοῦται νὰ ἐξασφάλισι στὰ ἑλληνόπουλα καὶ θρησκευτικὴ ἐκπαίδευση σύμφωνα μὲ τὶς ἀρχές αὐτῆς τῆς Θρησκείας» (Ἀναστασίου Ν. Μαρίνου, Τὸ Σύνταγμα, ἡ Δημοκρατία καὶ τὸ Μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν, Ἀθήνα 1981, σσ. 11-12.

γ) Συμφωνοῦμεν, ὅτι «τὸν Χριστιανὸ δὲν τὸν παράγει ἡ δημοκρατικὴ Πολιτεία...», ἀλλ' ὅμως δὲν πρέπει νὰ παραθεωροῦμε ὅτι ἰσχύει τὸ ἀντίστροφον. Οἱ Χριστιανοί, ὅταν ἀποτελοῦν τὴν πλειονοψηφία, παράγουν καὶ διαμορφώνουν τὴν ποιότητα τῆς Πολιτείας συμφώνως πρὸς ὅσα ἔχομε ἀναπτύξει στὸν κριτικὸ ἔλεγχο τῶν §§ 2 ἕως 6 τοῦ μανηφέστου. Ἐπομένως οἱ «προπολιτειακὲς καὶ μεταφυσικὲς» συναρτήσεις τῶν πολιτῶν εἶναι ἀναπαλλοτρίωτες σὲ μιὰ δημοκρατικὴ πολιτεία καὶ πρέπει νὰ ἔχουν καταστατικὴ ἐξασφάλισι. Ὅχι ἡ παραδοχὴ, ἀλλ' ἡ τυχὸν συνταγματικὴ παραθεώρησις αὐτῶν σημαίνει ἀναίρεσις τῆς δημοκρατίας καὶ «ἀπαράδεκτη ἀντιστοιχικότητα».

δ) Πρὶν ἀπὸ μερικὰ χρόνια διαλεγόμενοι καὶ πάλιν μὲ τὸν κ. Δ. Τσάτσο, εἶχαμε τονίσει ὅτι εἶναι στρουθοκαμηλισμὸς ὁ προπαγανδισμὸς τοῦ θρησκευτικοῦ ἢ μεταφυσικοῦ ἀποχρωματισμοῦ ἢ τῆς κοσμοθεωρητικῆς ἢ βιοθεωρητικῆς οὐδετερότητος τῆς ὑπὸ τοῦ Κράτους προβαλλομένης παιδείας καὶ ἀγωγῆς. Ὁ προπαγανδισμὸς αὐτὸς ἀποσκοπεῖ συνειδητῶς ἢ ἀσυνειδήτως στὸ νὰ μείνῃ ὁ δρόμος ἀνοιχτὸς γιὰ τὴν εἰσβολὴ τοῦ ὑποκαταστάτου κάποιας ἰδεολογίας. Ὅπως εὐφυῶς ἔχει λεχθῆ, ἐὰν δὲν μὲ ἀπατᾷ ἡ μνήμη, ἀπὸ τὸν –νῦν Ὁμότιμο– Καθηγητὴ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Δ. Μαρωνίτη σὲ κάποιον δημοσίευσμά του, τὸ ὁποῖον ἔχω ἀναγνώσει πρὸ ἐτῶν, μερικοὶ θολώνουν τὰ νερά, γιὰ νὰ ἀποτρέπουν ἄλλους νὰ ἐπιδίδωνται στὴν πνευματικὴ ἀλεία, ἐνῶ οἱ ἴδιοι ἐτοιμάζουν πυρετωδῶς δίκτυα καὶ δολῶματα γιὰ τοὺς ἄλλους. Ὁ πνευματικὸς νιχλισμὸς τοῦ Κράτους εἶναι φαινομενικὸς καὶ ὄχι πραγματικὸς, διότι τὸ Κράτος διαμορφώνεται ἀπὸ κυβερνῶντες καὶ κυβερνωμέ-

νους πολῖτες, γιὰ τοὺς ὁποίους ἰσχύει ἡ ἐπισήμιανσις, τὴν ὁποία ἔκαμεν ὁ κορυφαῖος ἐκπρόσωπος τοῦ Ὑπαρξισμοῦ Karl Jaspers (Πάσπερς) γράφωντας: «Ὁ ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ διαφορετικὰ παρὰ νὰ δέχεται καὶ καταφάσκει ἓνα Ἀπόλυτο» (Karl Jaspers, Einführung in die Philosophie, München 1953, σ. 78). «Ἡ ἀνθρωπίνη πνευματικὴ κατασκευὴ, ὡς τονίζει ὁ ἴδιος, εἶναι τέτοια ὥστε τὸ Ἀπόλυτο εἶναι τρόπον τινὰ ἓνας τόπος, στὸν ὁποῖο ὁ ἄνθρωπος ἀπαραιτήτως καὶ ἀναποφεύκτως πρέπει νὰ τοποθετηθῇ κάτι. Ὁρθῶς ἔχει λεχθῆ γιὰ φανατικὸν ἀθέου, ὅτι αὐτοὶ προσκυνοῦν τὴν ἄρνησι τοῦ Θεοῦ» (Karl Jaspers, Psychologie der Weltanschauungen, Berlin 1925, σσ. 184 ἑξ.).

ε) Ἐπομένως ἡ ἀληθινὴ δημοκρατικὴ Πολιτεία, ἐφ' ὅσον διαμορφώνεται ὄχι ἀπὸ ἄβουλους καὶ πνευματικῶς εὐνουχισμένους πολῖτες, εἶναι ἀδύνατον νὰ διαμορφωθῇ μὲ τὸ οὐτοπιστικὸν αἷτημα τῆς νεκρώσεως τῶν «προπολιτειακῶν καὶ μεταφυσικῶν» συναρτήσεων τῆς λαϊκῆς βουλήσεως, τῆς ὁποίας ἡ ἔκφρασις εἶναι τὸ κυριώτερον γνώρισμα τῆς Δημοκρατίας. Θρησκευτικὸς, κοσμοθεωρητικὸς καὶ βιοθεωρητικὸς ἀποχρωματισμὸς τῆς πολιτειακῆς ζωῆς εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑπάρξῃ. Μερικοὶ τομεῖς τοῦ κρατικοῦ παιδευτικοῦ καὶ πολιτιστικοῦ ἔργου καὶ ἡ θεσμοθετημένη ἐκπαίδευσις θὰ ἦταν δυνατόν ὑποθετικῶς εἰς μίαν –γιὰ τὴν Ἑλλάδα ἕως τώρα εὐτυχῶς ἀπίθανη– ἀποφράδα συγκυρία ὁλοκληρωτικοῦ προσανατολισμοῦ τῆς ἐθνικῆς ζωῆς νὰ ἐξαναγκασθοῦν (ὅπως συνέβη λ.χ. στὸ σοβιετικὸ καθεστῶς καὶ περισσότερο στὴν κομμουνιστικὴ Ἀλβανία) ὄχι πρὸς οὐδετερότητα καὶ ἀποχρωματισμόν, ἀλλὰ πρὸς χρωματικὴ μεταλλαγή. Θὰ ἦταν δυνατόν ὑποθετικῶς νὰ καταργηθῇ, ὃ μὴ γένοιτο, ἡ κυανόλευκος μὲ τὸν Σταυρὸ καὶ νὰ ὑποχρεωθοῦν λ.χ. μελανοχίτωνες ἢ ἐρυθροχίτωνες νέοι νὰ ὑφίστανται διαβουκόλησιν ὑπὸ μίαν μέλαιναν ἢ ἐρυθράν ἰδεολογικὴν σημαίαν. Τῇ θέσι στὸν κενὸ θρόνον τῆς Θρησκείας καταλαμβάνει ὅπωςδῆποτε κάποιον ἰδεολογικὸ σχῆμα. Ἡ εἰλικρίνεια λοιπὸν ἀπατεῖ νὰ διακηρυχθῇ, ὅτι πρέπει νὰ ἀφαιρεθῇ τὸ προσωπεῖο τῆς πνευματικῆς οὐδετερότητος τοῦ Κράτους. Τὸ ζητούμενο στὴ δημοκρατικὴ διαμόρφωσι τῆς Πολιτείας δὲν εἶναι ἡ ἐπίτευξις τοῦ πνευματικοῦ ἀποχρωματισμοῦ, τῆς οὐδετερότητος, τοῦ μηδενισμοῦ. Τὸ ζητούμενο εἶναι ὁ προσδιορισμὸς τῶν ἀξιολογικῶν κριτηρίων τῆς ἐκλογῆς μεταξὺ

τοῦ α' ἢ β' χρώματος, μεταξύ τῆς α' ἢ β' -ιδεολογικῆς μετὰ τὴν πρωταρχικὴ σημασία τῆς λέξεως- ταυτότητος (Πρβλ. Εὐαγγέλιον Δ. Θεοδώρου, Ἡ παιδεία τῆς ἐλευθερίας καὶ ἡ ἐλευθερία τῆς παιδείας, Ἀθήναι, 1980, σσ. 24-25. Τοῦ ἰδίου, Ἀκροβολισμοὶ κρούσεως; - Κριτικὴ ἀξιολόγησις ἀντιεκκλησιαστικῶν ἰσχυρισμῶν καὶ προτάσεων, Ἀθήνα, 1996, σσ. 98-99).

Γὰ τοὺς Ὁρθοδόξους Ἕλληνες ἡ ἐκλογή, γὰ νὰ μὴ εἶναι «τιθασσενυμένη σὲ μιὰ ἀπαράδεκτη ἀντιστοιχικότητα», δὲν πρέπει νὰ εἶναι διαφορετικὴ ἀπὸ ἐκείνην, τὴν ὁποία ἐπιβάλλουν τὰ μακρά-ωνά βιώματα τοῦ Γένους. Οἰαδήποτε Πολιτεία δὲν πρέπει νὰ ὁδηγῇ στὴ ἀποκοπὴ τοῦ λαοῦ ἀπὸ τίς πνευματικὲς του ρίζες.

στ') Οἱ κ.κ. Δ. Τσάτσος καὶ Κ. Τσουκαλᾶς ἀναφέρονται καὶ στὴ φράσι «Ἑλλὰς τῶν Χριστιανῶν Ἑλλήνων». Ἡ φράσις αὕτη, ποὺ δέχεται τὰ συγκεντρωτικά πυρὰ τῶν διαφόρων ψευδοπροοδευτικῶν καὶ «ἐκσυγχρονιστῶν», εἶναι δυνατόν νὰ εἶναι «ἐθνόσημον», ἐφ' ὅσον λαμβάνεται συνταγματικῶς φροντίς γιὰ τὴν προστασία τῶν θρησκευτικῶν μειονοτήτων. Ἄς ἐπιτραπῇ νὰ ὑπενθυμίσωμεν καὶ ἐπαναλάβωμεν ὅτι εἶναι ἀπαράδεκτον νὰ ὑπονομεύωμε τὸν ἑλληνορθόδοξο ἢ ἑλληνοχριστιανικὸ προσανατολισμὸ τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας, ἐπεὶδὴ πρὶν ἀπὸ μερικὰ χρόνια ἐκείνοι, ποὺ κατέλυσαν τίς πνευματικὲς μας ἐλευθερίες, χρησιμοποιοῦσαν τὴ φράσι «Ἑλλὰς Ἑλλήνων Χριστιανῶν». Ποτὲ δὲν ἀρνούμεθα τὸ γνήσιο, ἐπεὶδὴ τὸ πλαστὸ, γὰ νὰ κυκλοφορήσῃ, μιμνῆται τὴ μορφὴ τοῦ προϋπάρχοντος γνησίου... Σὲ γνήσιο καὶ ὄχι πλαστὸ παιδευτικὸ ἰδεῶδες ἀναφερόταν ἀκριβῶς ὁ Γεώργιος Παπανδρέου, ὅταν τὴν 11ην Μαρτίου 1965 ὡς Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργὸς Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων στὴν ἱστορικὴ ἐμπιστευτικὴ ἐγκύκλιό του πρὸς τοὺς Γενικοὺς Ἐπιθεωρητὲς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως ἀπέκρουε τοὺς κινδύνους ἐκ τῆς ἀποπείρας διεισδύσεως στὴν Ἑλλάδα τῆς «πρὸς προσηλυτισμὸν τῶν Νέων» προπαγάνδας τῶν ὁπαδῶν τοῦ ἱστορικοῦ καὶ διαλεκτικοῦ ὕλισμοῦ καί, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, διεκήρυττε τὰ ἑξῆς:

«Τὰ ἰδικὰ μας ἰδανικά εἶναι τὰ ἰδανικά τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ Πολιτισμοῦ... Πᾶσα ἐκτροπὴ

πρέπει νὰ κολάζεται ἀνστηρῶς. Καὶ ἂν συμβῇ νὰ ὑπάρξουν διδάσκαλοι, ὅχι ἀνήκοντες, ἀλλὰ ἀπλῶς συμπαθοῦντες ἢ ἀνεχόμενοι τὴν... προπαγάνδαν (τοῦ ἀθεϊστικοῦ ὕλισμοῦ), δὲν ἔχουν θέσιν εἰς τὴν Ἐκπαίδευσιν.

»Ὅσοι πιστεύουν εἰς τὰ ἰδεώδη των, τὰ ὑπερασπίζονται. Καὶ τὴν ὑπεράσπισιν τῶν ἰδανικῶν μας καὶ τὴν ἔμπνευσιν τῆς Νέας Γενιᾶς ἔχει ἀναθέσει ἡ Ἑλληνικὴ Δημοκρατία εἰς τὸν ἐκπαιδευτικὸν κόσμον.

»Γνωρίζω ὅτι ἔχουν μέχρι τοῦδε ἐκδοθῇ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας σχετικαὶ ἐγκύκλιοι. Ἀλλ' ἐπεθύμουν, λόγῳ τῆς μεγάλης σοβαρότητος τοῦ θέματος νὰ ἐποικονομήσω καὶ ἐγὼ προσωπικῶς μεθ' ὑμῶν. Παρακαλῶ, ὅπως εἰς τὸ τέλος ἐκάστου μηνὸς ὑποβάλλητε (Ὑπουργεῖον Παιδείας, Γραφεῖον Ὑπουργοῦ - Ἐμπιστευτικῶς) σχετικὴν ἔκθεσιν». (Εὐαγγέλιον Δ. Θεοδώρου, Ἀκροβολισμοὶ κρούσεως; σσ. 99-100).

Ὁ ἀείμνηστος «Γέρος τῆς Δημοκρατίας» δὲν κατεχόταν ἀπὸ τὸ σύμπλεγμα τοῦ ψευδοπροοδευτισμοῦ, ποὺ ἀποκρούει «προπολιτειακὰ καὶ μεταφυσικὰ δεσμεύσεις». Ὁ φωτεινὸς νοῦς του θεωροῦσε τὰ ἑλληνοχριστιανικά ἰδεώδη τόσο ἀναγκαῖα γιὰ τὴν παιδεία, τὴν ὁποία προσφέρει ἡ Ἑλληνικὴ Δημοκρατία, ὥστε -παρὰ τὸν φόρτο τῶν πρωθυπουργικῶν καὶ ὑπουργικῶν καθηκόντων του- αἰσθανόταν τὴν ἀνάγκη νὰ κατευθύνῃ καὶ παρακολουθῇ προσωπικῶς τὴν προσπάθεια πρὸς ἐμπέδωσι τῶν ἑλληνοχριστιανικῶν ἰδανικῶν στίς ψυχὰς τῶν νέων καὶ πρὸς καταπολέμησι οἰασδήποτε ἀποπείρας πρὸς διάβρωσίν τους.

ζ') Ἡ φράσις τοῦ μαριφέστου «μεταφυσικὰς ἐπισημάνσεις τῆς δημοκρατικῆς διαδικασίας» εἶναι ἄστοχη. Τὸ μεταφυσικὸ στοιχεῖο συναρτᾶται πρὸς τὴν πνευματικὴ ζωὴ, κοσμοθεωρία καὶ βιοθεωρία προσώπων, δηλ. τῶν κυβερνώντων καὶ τῶν ἐκφραζόντων τὴν λαϊκὴ βούλησι κυβερνωμένων πολιτῶν, καὶ ὄχι πρὸς αὐτὴν καθ' ἑαυτὴν τὴν διαδικασίαν, ποὺ ὁδηγεῖ στὴν ἀμέσου ἢ ἐμμέσου χαρακτηρὸς Δημοκρατία.

Στὸ ἐπόμενο ἄρθρο μας θὰ σχολιάσωμε τίς ὑπολοιπες ὑπ' ἀρ. 9 ἕως 12 παραγράφους (ἢ ἄρθρα) τῆς διακηρύξεως τῶν κ.κ. Δ. Τσάτσου καὶ Κ. Τσουκαλᾶ.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

**«Ο Κύριος αὐτὸς συνάπτει κοινὸς ὦν»
(Χρυσόστομος)**

Μὲ συγκίνησιν τὸ ἀπανταχοῦ τῆς γῆς Χριστεπώνυμον πλήρωμα τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν παρακολούθησε τὶς ἐργασίες τῆς Συνάξεως τῶν πνευματικῶν ἡγετῶν τους, δηλαδή τῶν Προκαθημένων τῶν Ὁρθοδόξων Πατριαρχείων καὶ Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν. Ἡ Σύναξις αὐτή, μὲ πρωτοβουλία τῆς Α.Θ. Παναγιότητος τοῦ Σεπτοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου, συνεκλήθη ὑπὸ τὴν Προεδρία Του πρὸς ἐορτασμόν τοῦ τέλους τῆς δευτέρας καὶ τῆς ἀνατολῆς τῆς τρίτης χιλιετίας τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Ἡ Σύναξις αὐτή, στὴν ὁποία ἔγινε κριτικὴ ἀξιολόγησις τοῦ παρελθόντος καὶ τῶν μελλοντικῶν προοπτικῶν τῆς Ὁρθοδοξίας, κορυφώθηκε μὲ τὰ συλλεϊτουργα στὸν Ἱ. Πατριαρχικὸ Ναὸ τοῦ ἁγίου Γεωργίου καὶ ἐντὸς τοῦ ἐρειπωμένου ἱστορικοῦ Ἱ. Ναοῦ τῆς Ἁγίας Σοφίας Νικαίας Βυθυνίας, ἐντὸς τοῦ ὁποίου συνεκλήθησαν ἡ Α' καὶ ἡ Ζ' Οἰκουμένη Σύνοδος. Κορυφώσις τῆς Συνάξεως ὑπῆρξεν ἡ κατὰ τὸ δεύτερον Συλλεϊτουργο ἀνάγνωσις τοῦ κατὰ τὴ διάρκειαν τῆς Συνάξεως ἐγκριθέντος Μηνύματος, στὸ ὁποῖο κατ' ἐξοχὴν τονίσθηκε ἡ ἐλπιδοφόρος ἀποστολὴ τῆς Ὁρθοδοξίας στὴν Χριστιανικὴ Οἰκουμένη καὶ στὸν σύγχρονον κόσμον. Ἡ Σύναξις καὶ τὰ Συλλεϊτουργα ὑπενθύμισαν ὅτι εἶναι ἀνάγκη ὑπὸ τὴν ἀδελφικὴ συντονιστικὴ πνοὴ τῆς Πρωτοθρόνου Ἐκκλησίας τῆς Βασιλευούσης τῶν πόλεων νὰ παραμερισθοῦν ὅλα τὰ ἐπιπροσθοῦντα στὴν ἐνότητα τῆς Ὁρθοδοξίας ἐμπόδια. Οἱ Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησιῆς πρέπει νὰ ἔχουν «μὴν φρόνησιν», «ἕνα νοῦν», «μὴν πίστιν» καὶ «μὴν ἀγάπην» (Ποιμὴν τοῦ Ἑρμᾶ), «μὴν ψυχὴν καὶ τὴν αὐτὴν καρδίαν» (Εἰρηναῖος), γιὰ νὰ πραγματώνεται τὸ αἶτημα Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου: «Τὴν ἐπὶ τῆς Οἰκουμένης μὴν δεῖ εἶναι Ἐκκλησίαν, καίτοι τόποις πολλοῖς κεχωρισμένην... Εἰδὲ ὁ τόπος χωρίζει, ἀλλ' ὁ Κύριος αὐτὸς συνάπτει κοινὸς ὦν» (Migne Ἑ.Π. 61, 13).

**Πρέπει νὰ ἀνυψωθοῦμε «εἰς τὸν οὐράνιον
τρόπον ὑπάρξεως καὶ ζωῆς τοῦ Χριστοῦ»**

Ἡ Α.Θ. Παναγιότης ὁ Σεπτὸς Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος στὴν «Πατριαρχικὴν Ἀπόδειξιν ἐπὶ τοῖς Χριστουγέννοις», τονίζει, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τὰ ἑξῆς:

«Χριστὸς ἐπὶ γῆς, ἀδελφοὶ καὶ τέκνα, ἵνα ὑψωθῶμεν ἡμεῖς εἰς τὸν οὐράνιον τρόπον ὑπάρξεως καὶ ζωῆς, ὁ ὁποῖος δὲν εἶναι ἄλλος ἀπὸ τὸν τρόπον ὑπάρξεως καὶ ζωῆς τοῦ Χριστοῦ, δηλαδή ἀπὸ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ὑπὲρ τῶν ἀγαπημένων θυσίαν.

Δὲν θὰ ἀπομακρυνθῶμεν ἐν ὧσιν εὐρισκόμεθα εἰς τὴν παρούσαν ἐνσώματον ζωὴν ἀπὸ τὴν γῆν, τὴν ὁποία ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἀγάπῃ Του καὶ τῇ πανσοφίᾳ Του κατέστησε κατοικητήριον ἡμῶν. Θὰ ἀπομακρυνθῶμεν ὅμως ἀπὸ τὴν ἄνευ προοπτικῆς αἰχμαλωσίαν καὶ ὑποδούλωσιν εἰς μίαν ὑλόφρονα καὶ γηίνην ζωὴν, ἡ ὁποία μόνον τέλος γνωρίζει τὸν ἀπελπιν θάνατον.

Χριστὸς ἐπὶ γῆς, ὑψώθητε, λοιπόν, ἀδελφοί, εἰς τὸν τρόπον ζωῆς τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος ἐξ ἀγάπης καὶ τοὺς ἀσθενεῖς ἐθεράπευσε, καὶ τοὺς πεινασμένους ἔθρεψε, καὶ τοὺς πεφορτισμένους ἀνέπαυσε καὶ τοὺς ἁμαρτωλοὺς συνεχώρησε καὶ οὐδὲν παρέλειπεν ἐξ ὧσιν ἀπητοῦντο ἵνα ἡμᾶς διδάξῃ τρόπον νέας ζωῆς, ἵνα ἡμᾶς καταστήσῃ νέαν ζύμην καὶ νέον φύραμα καὶ νέους ἀσκὸν καὶ ἐμπλήσῃ νέου οἴνου πνευματικοῦ, ἐκ τοῦ ὁποίου θὰ ἀναδειχθῇ ὁ νέος ἐν Χριστῷ ἄνθρωπος, ὁ ἐν τῇ γῇ οἰκῶν καὶ ὡς οὐράνιος πολιτευόμενος. Αὐτὸς ὁ νέος ἐν Χριστῷ ἄνθρωπος διὰ μὲν τῶν ποδῶν του πατεῖ σταθερῶς ἐπὶ τῆς γῆς, διὰ δὲ τῶν χειρῶν του ἐργάζεται συνεχῶς τὸ ἀγαθὸν ἐπ' αὐτῆς, διὰ δὲ τοῦ νοὸς καὶ τῆς καρδίας του ὑψώνεται πάντοτε πρὸς τὰ ἄνω, πρὸς τὰ οὐράνια καὶ τὰ ὑψηλά, πρὸς τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων, τὴν ἀγαθοεργίαν, τὴν εἰρήνην, τὴν καταλλαγὴν, τὴν ἐλπίδα, τὴν ζωὴν».

«Μέσα στο πνεῦμα τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ»

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου κ. Χρυσόστομος στὸ μῆνυμά του γιὰ τὴν ἐορτὴ τῶν Χριστουγέννων τόνισε, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τὰ ἑξῆς:

«Γιὰ εἴκοσι ἔξι τώρα χρόνια ἐορτάζουμε τὴν ἐορτὴ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπο μέσα σὲ συνθήκες ἀγχους καὶ ἀγωνίας, πὺν μᾶς δημιούργησε, καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ συντηρεῖ ἡ τουρκικὴ εἰσβολὴ καὶ ἡ κατοχὴ τῶν ἐστίων μας. Στηριζόμενοι, ὅμως, στὴν ἄπειρη ἀγάπη τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸ δημιούργημά Του, τὸν ἄνθρωπο, πὺν μαρτυρήθηκε τόσο ὑπέροχα μὲ τὴν ἐνανθρώπηση τοῦ Χριστοῦ, δὲν χάνουμε τὸ θάρρος μας. Μὲ προσοχή, πρὸς ἀποφυγὴ τῶν παγίδων, πὺν μᾶς στήνουν τόσο οἱ εἰσβολεῖς μὲ τὶς ἐνέργειές τους, ὅσο καὶ οἱ φίλοι τους μὲ τὰ ὑποκριτικὰ χαμόγελά τους καὶ μὲ τὶς ψεύτικες ὑποσχέσεις τους, ἂς χαράσσουμε σταθερὰ τὴν πορεία μας πρὸς ἀποχώρηση τῶν εἰσβολέων καὶ πρὸς ἀποκατάσταση τῶν παραβιαζομένων ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων ὅλων τῶν πρὸ τῆς εἰσβολῆς νομίμων κατοίκων τῆς νήσου, Ἑλληνοκυπρίων καὶ Τουρκοκυπρίων. Ἄς συνεχίσουμε νὰ ἀγωνιζόμαστε ἀνυποχώρητοι γιὰ τὴν ἐπικράτηση τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς δικαιοσύνης σὲ ὅλη τὴν Κύπρο καὶ γιὰ ὅλους τοὺς πρὸ τῆς εἰσβολῆς νομίμους κατοίκους τῆς νήσου μας. Κινούμεστε μέσα στὸ πνεῦμα τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ. Δὲν μισοῦμε κανένα. Ἡ ἐπιδίωξη τῆς ἀνάκτησης τῶν δικαιωμάτων μας, τῆς δικαιοσύνης δηλαδὴ, δὲν εἶναι μῖσος, εἶναι καθήκον. Εἶναι ἔργο θεάρεστο, πὺν συμβάλλει οὐσιαστικὰ στὴν ἐπικράτηση καὶ ἐδραίωση τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης. Γι' αὐτὸ καὶ δὲν μισοῦμε τοὺς Τουρκοκυπρίους. Ἄλλωστε, αὐτοὶ δὲν εὐθύνονται. Μισοῦμε, ὅμως, τὴν ἀδικία».

«Στὸ προσκήνιο τῆς ἐπικαιρότητας καὶ τῆς δημόσιας ζωῆς»

Κατὰ τὴν κοπὴ τῆς βασιλόπιπτας στὴν Ἱερὰ Σύνοδο, ἐντὸς τῆς Αἰθούσης Τελετῶν τῆς «Ἀποστολικῆς Διακονίας», ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος, ἀναφερόμενος κατὰ τὴν εὐχετήρια ὁμιλία Του στὶς τελευταῖες δημοσκοπήσεις, οἱ ὁποῖες ἀποδεικνύουν τὶς οὐσιαστικὲς

προτεραιότητες τῆς νεολαίας μας, εἶπε: «Τὸ εὐαίσθητότερο σημεῖο τῆς κοινωνίας μας, πὺν εἶναι ἡ νεολαία μας, δίνει τὴν προτίμηση στὴν Ἐκκλησία καὶ τοὺς παραδοσιακοὺς θεσμοὺς αὐτοῦ τοῦ ἔθνους τῶν Ἑλλήνων, πὺν εἶναι ἡ Πατρίδα, ἡ Θρησκεία καὶ ἡ Οἰκογένεια. Αὐτὰ δὲν πρέπει νὰ περάσουν ἀπαρτήρητα, ὅπως δυστυχῶς συμβαίνει πάντα, γιὰ αὐτὲς εἶναι βασικὲς διαπιστώσεις, ἐπάνω στὶς ὁποῖες ὀφείλουμε νὰ στερεώσουμε καὶ ἐμεῖς τὴν δική μας ἐλπίδα γιὰ νὰ μὴ κιοτέψουμε μπροστὰ στὴ δύναμη τοῦ κακοῦ, ἡ ὁποία ἐμφανίζεται νὰ εἶναι ἰσχυρὴ στὶς ἡμέρες μας».

Στὴ συνέχεια ὁ Μακαριώτατος προσέθεσε καὶ τὰ ἑξῆς: «Ἐχομε ἀναλάβει τὸ μεγάλο ἀναγεννητικὸ ἔργο τῆς κοινωνίας μας μέσα ἀπὸ τὶς δομὲς τῆς Ἀγίας μας Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία, ἤδη, ἐπανέρχεται στὸ προσκήνιο τῆς ἐπικαιρότητας καὶ τῆς δημόσιας ζωῆς, ὅχι γιὰ τὴν τάση τῆς αὐτοπροβολῆς, ὅπως λένε ὀρισμένοι, οἱ ὁποῖοι μᾶς κρίνουν ἐπιφανειακὰ καὶ μὲ κοσμικὰ κριτήρια, ἀλλὰ διότι τέτοια εἶναι ἡ ἀνάγκη τῶν ψυχῶν καὶ ἡ ἀνάγκη τῶν καιρῶν».

Εἰς αὐτὰ ἂς προστεθῇ ὅτι «προσωπικότης τῆς χρονιάς 2000» ἀναδείχθηκε ὁ Μακ. κ. Χριστόδουλος σὲ ψηφοφορία, πὺν διενήργησε μέσω Internet τὸ προσκείμενο στὴν Κυβέρνησι συγκρότημα Λαμπράκη.

Καταγγελία τῆς ἀποφάσεως γιὰ τὴν Εὐρωπαϊκὴ Χάρτα τῶν θεμελιωδῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων

Ἄνευ ἀναφορᾶς στὸν Θεὸ καὶ στὶς χριστιανικὲς ρίζες τῆς Εὐρώπης ἡ Σύνοδος Κορυφῆς τῶν Ἡγετῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως ψήφισε στὴ Νίκαια τῆς Γαλλίας τὴ Χάρτα τῶν θεμελιωδῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων. Γιὰ τὸ ἀπαράδεκτο αὐτὸ γεγονός ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, κατόπιν εἰσηγήσεως τοῦ καὶ σὲ ὁμιλίες του διαμαρτυρηθέντος Μακ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Χριστοδούλου, ἐξέδωσεν ἀνακοίνωσιν, στὴν ὁποίαν ἐπισημαίνονται τὰ ἑξῆς:

«Ἀπὸ τὴν Χάρτα αὐτὴ ἀφαιρέθηκε μετὰ ἀπὸ εἰσηγήσιν τῆς Γαλλικῆς Προεδρίας κάθε ἀναφορὰ στὴν Χριστιανικὴ ἢ θρησκευτικὴ παράδοση ὡς πα-

ράγοντα διαμόρφωσης κοινής συνείδησης τών Εὐρωπαίων Πολιτῶν.

»Αξιοσημείωτο εἶναι ὅτι στήν ἐνέργεια αὐτῇ τῆς Γαλλικῆς Προεδρίας ὑπῆρξε ἔντονη ἀντίδραση σέ ὁλόκληρη τήν Εὐρώπη ἀλλά καί μέσα στή Γαλλία. Συγκεκριμένα, ἐβδομήντα σημαντικές προσωπικότητες τῆς πολιτικῆς καί τῆς διανοήσεως μεταξύ τῶν ὁποίων ὁ Σοσιαλιστής πρῶην Πρόεδρος τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐπιτροπῆς κ. Ζάκ Ντελόρ, ἡ κ. Κατρίν Τροτμάν, πρῶην ὑπουργός τῆς Σοσιαλιστικῆς Κυβερνήσεως τῆς Γαλλίας, ὁ Βουλευτής τοῦ Γκωλικοῦ Κόμματος κ. Ζὺλ ντε Ρομπέν καί οἱ διανοούμενοι Ὀλιβιέ Ἀμπέλ καί Ζάν Μπατίστ ντε Φουκώ, ἀπέστειλαν κείμενο διαμαρτυρίας πρὸς τὸν Πρόεδρο τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας κ. Ζάκ Σιράκ, ἐξ αἰτίας τῆς διαγραφῆς κάθε θρησκευτικῆς ἀναφορᾶς στήν Χάρτα τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνωσης, μὲ τὸ ὁποῖο τοῦ ἐτόνιζαν μεταξὺ ἄλλων, ὅτι ἡ Εὐρώπη δὲν μπορεῖ νὰ ἀπαρνηθεῖ τὴν θρησκευτικὴ τῆς παράδοση, οὔτε νὰ θεωρήσει ὡς λείψανο τοῦ παρελθόντος τὴν ζωσα πίστη ἐκατομμυρίων πολιτῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνωσης.

»Μετὰ ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἀπόφαση, ἡ ὁποία ἐπιχειρεῖ νὰ ἀπωθήσει στὸ περιθώριο τῆς Ἱστορίας τὴν ἐπὶ αἰῶνες σημαντικώτατη προσφορά τοῦ Χριστιανισμοῦ στήν διαμόρφωση τοῦ Πολιτισμοῦ τῆς Εὐρώπης, ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος ἀποφάσισε:

1. Νὰ διαμαρτυρηθεῖ στὸν Πρόεδρο τῆς Γαλλίας κ. Ζάκ Σιράκ γιὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἐπιχειρεῖται ἐπιβολὴ σέ ὁλόκληρο τὸν πληθυσμὸ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνωσης ἀρχῶν καί ἀπόψεων, γιὰ τίς ὁποῖες, οἱ λαοί, πὺν τὴν ἀποτελοῦν δὲν ρωτήθηκαν καί ἐπομένως δὲν ἐξεφράσθησαν ἐπ' αὐτῶν.

2. Νὰ ἐκφράσει στὸν Πρόεδρο κ. Ρομάνο Πρόντι καί στὰ Μέλη τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐπιτροπῆς, τὴν θλίψη καί τὸν ἔντονο προβληματισμὸ τῆς γιὰ τὸ γεγονός.

3. Νὰ τονίσει πρὸς κάθε κατεύθυνση ὅτι τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα καί οἱ θρησκευτικὲς ἐλευθερίες δὲν προωθοῦνται μὲ τὴν καταπίεση τοῦ θρησκευτικοῦ φρονήματος τῶν Χριστιανῶν οὔτε μὲ τὴν διαγραφὴ ὁλόκληρων ἱστορικῶν περιόδων καί ἐπιτεγμάτων, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀπὸτοκα τοῦ Χριστιανικοῦ Πολιτισμοῦ.

4. Νὰ ἐνημερώσει σχετικὰ μὲ τὸ ὡς ἄνω ζήτημα,

πὺν προέκυψε στή Σύνοδο κορυφῆς τῆς Νίκαιας, τὸν Παναγιώτατο Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη, τοὺς Μακαριωτάτους Προκαθημένους τῶν Αὐτοκεφάλων Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν καί τοὺς Χριστιανούς Ἐκκλησιαστικούς Ἡγέτες τῆς Εὐρώπης, τὸν Ἐξοχότατον κ. Πρόεδρο τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας, τοὺς Πρωθυπουργοὺς τῶν Κρατῶν – Μελῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνωσης, τοὺς Εὐρωβουλευτές, τὸ Συμβούλιο Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν καί τὴν COMECE.

5. Νὰ δηλώσει ὅτι ὅλοι οἱ Εὐρωπαῖοι Χριστιανοὶ οἱ συμφωνοῦν μὲ τὴν οὐσιαστικὴ τήρηση τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων, ὅμως αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι γιὰ τὴν προώθησή τους πρέπει νὰ δεχθοῦν τὴν κατάργηση τῆς Παραδόσεώς τους».

Τὸ περιοδικὸν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς «Τόλμη»

Γιὰ τὸ νέο περιοδικὸ τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, πὺν κυκλοφορεῖ τοὺς 4 τελευταίους μῆνες ὑπὸ τὸν τίτλο «Τόλμη», ὁ Διευθυντὴς αὐτοῦ Πανοσ. Ἀρχιμ. π. Χρυσόστομος Παπαθανασίου, σὲ συνέντευξί του μὲ τὸν συνεργάτη τῆς ἐφημερίδος «Τύπος τῆς Κυριακῆς» κ. Γιώργο Παπαθανασόπουλο, ἔδωσε τίς ἐξῆς πληροφορίες:

«Ἐχουμε ἤδη στὰ χέρια μας τὸ 3ο τεῦχος τοῦ νέου περιοδικοῦ τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς «ΤΟΛΜΗ» καί εἴμαστε μπροστὰ σὴ νέα χρονιά 2001. Πῶς βλέπετε τὴ μέχρι τώρα πορεία καί τί στόχους ἔχετε γιὰ τὸ μέλλον;

ΑΠ.: Ἡ μέχρι τώρα κυκλοφορία τοῦ νέου περιοδικοῦ τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν «ΤΟΛΜΗ» εἶναι σὲ πολὺ καλὰ ἐπίπεδα. Κυκλοφορεῖ σὲ 20.000 τεύχη καί ἡ ζήτηση εἶναι συνεχῆς. Ὁ κόσμος κατάλαβε ὅτι τὸ περιοδικὸ αὐτὸ εἶναι ἄλλον εἶδους περιοδικό, πέρα ἀπὸ τὰ συνηθισμένα θρησκευτικοῦ τύπου ἔντυπα. Πρόκειται γιὰ ἓνα περιοδικὸ σύγχρονο, πὺν θέλει νὰ δώσει τὸ πνευματικὸ μήνυμα τοῦ Εὐαγγελίου στοὺς καιροὺς μας, χωρὶς νὰ προσκολλᾶται σὲ τύπους καί νεκρὰ σχήματα. Αὐτὸ δὲν σημαίνει συστηματισμὸ μὲ τὴ νοοτροπία τοῦ κόσμου, δὲν σημαίνει ἐκκοσμίκευση οὔτε ἀλλοίωση τῆς οὐσίας τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἄλλωστε μὴ ξεχνᾶτε τόλμη σημαίνει, δὲν δέχομαι τὸν συμβιβασμό, σπᾶω τὸ φθαρμένο κατεστημένο, ταράσσω τὰ λυμνάζοντα

νερά τοῦ κόσμου τούτου καὶ προχωρῶ σὲ ἄλλες πνευματικὲς ἀναβάσεις.

»Σχετικὰ μὲ τοὺς στόχους μας, αὐτοὶ εἶναι ἐλπιδοφόροι. Τὰ προσεχῆ ἀφιερώματα θεωρῶ ὅτι εἶναι πολὺ σπουδαῖα καὶ ἐνδιαφέροντα, ἰδιαίτερα γιὰ τοὺς νέους ἀνθρώπους, τοὺς νέους οἰκογενειάρχες. Συνεργάτες μας ἐπιστήμονες, ὅλων τῶν ἐιδικότητων, δίνουν τὸ «παρὼν» μὲ τὰ ἄρθρα τους καὶ τίς συνεντεύξεις τους. Τὸ 4ο τεῦχος τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου 2001 εἶναι ἀφιερωμένο σὲ μιὰ ἐπισκόπηση τῶν 2.000 χρόνων τῆς παρουσίας τοῦ Χριστιανισμοῦ στὴν Ἱστορία».

Παγκοσμιοποιήσις καὶ Εὐρωπαϊκὸς προσανατολισμὸς

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος σὲ ἐπιστολὴν του πρὸς τὸν συνεργάτη τῆς ἐφημερίδος «Τὰ Νέα» κ. Π. Κ. Ἰωακεμίδη ἐπεσήμανε τὰ ἑξῆς:

«Ἡ παγκοσμιοποίηση εἶναι ἓνα “ἄνοιγμα” γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα, ἀρκεῖ ὅμως νὰ τηροῦνται ὁρισμένοι κανόνες ἠθικῆς καὶ δεοντολογίας. Ἡ φιλελευθεροποίηση λ.χ. τῶν ἀγορῶν μπορεῖ ἐπίσης νὰ προκαλέσει ὀλιγοπώλια μὲ δυσάρεστες γιὰ τοὺς ἀνθρώπους συνέπειες. Πέραν ὅμως αὐτοῦ καὶ μὲ βάση τὴ διεθνή ἀρθρογραφία καὶ βιβλιογραφία ὑπάρχει ὁ κίνδυνος νὰ προωθηθεῖ ἡ ἰδεολογία τοῦ «Big Mac», ὅποτε ἡ ἀνθρωπότητα θὰ ἀντιμετωπίσει τὴν ἐπιδίωξη νὰ ὁμογενοποιηθοῦν οἱ συνθήκες τῆς τῶν διαφορῶν λαῶν, τὰ ἥθη καὶ τὰ ἔθιμά τους, οἱ πολιτισμοὶ τους μὲ μιὰ λέξη, γιὰ νὰ διευκολυνθεῖ ἡ πώληση στοὺς ἀπανταχοῦ τῆς γῆς εὐκόλους καὶ συνεργάσιμους καταναλωτὲς καὶ κατὰ τὸ δυνατόν νὰ μειωθοῦν οἱ ἰδιομορφίες καὶ οἱ «παραξενιές» τῶν δύσκολων πελατῶν. Εἶναι σωστὸ ὅτι ἡ παγκοσμιοποίηση βοηθᾷ στὸ νὰ γίνονται κτῆμα τῆς ἀνθρωπότητος οἱ κατακτήσεις τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τεχνολογίας. Ὅμως σὲ πρόσφατο δημοσίευμα τῆς ἑγκυρῆς γαλλικῆς ἐφημερίδας «Le Monde» παρουσιάζεται τὸ γεγονός ὅτι οἱ μεγάλες φαρμακευτικὲς ἐταιρεῖες κατευθύνουν τὴν ἐπιστημονικὴ ἔρευνα πρὸς τοὺς τομεῖς ἐκείνους πού μὲ βάση τὸ μάρκετινγκ εὐέλπιστοῦν ὅτι θὰ ἔχουν μεγάλα κέρδη καὶ ὅχι σὲ τομεῖς πού θὰ εἶναι ὠφέλσιμοι στὴν ἀνθρωπότητα, ἀνεξαρ-

τήτως τοῦ κέρδους. Ἀνάλογο ζήτημα ἐτέθη καὶ ἀπὸ τὸν κ. Γεώργιο Σταματογιαννόπουλο, καθηγητὴ τῆς Γενετικῆς Ἰατρικῆς καὶ ἐπικεφαλῆς τῆς ἐρευνητικῆς ομάδας στὸν τομέα αὐτὸ στὸ Πανεπιστήμιο Οὐάσιγκτον τοῦ Σηάτλ, στὸ Συνέδριο τὸ ὁποῖο ὁργάνωσε ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὰ πλαίσια τοῦ Ἰωβηλαίου καὶ τὸ ὁποῖο εἶχε θέμα “Ἐπιστῆμες, Τεχνολογίες αἰχμῆς καὶ Ὁρθοδοξία”. Ὁ κ. καθηγητὴς ἦταν κατηγορηματικὸς στὸ ὅτι ἡ ἔρευνα εἶναι κατευθυνόμενη πρὸς τομεῖς πού θὰ ἐξασφαλίσουν κέρδη στίς μεγάλες φαρμακευτικὲς ἐταιρεῖες. Ἡ Ἐκκλησία ὅχι μόνο δὲν ὑποσκάπτει τὸν εὐρωπαϊκὸ προσανατολισμὸ τῆς χώρας μας, ἀλλὰ ἀντιθέτως ἐπιδιώκει τὴν ἐνεργότερη συμμετοχὴ τῶν Ἑλλήνων στὰ εὐρωπαϊκὰ δρώμενα καὶ τὴν πραγματικὴ ἔνωση τῶν λαῶν τῆς Εὐρώπης, πού θὰ στηρίζεται στὴν πολιτισμικὴ κληρονομιά τους. Καὶ ἡ κληρονομία αὐτὴ ἔχει κοινὰ θεμέλια τὴν Ἀθήνα, τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ τὴ Ρώμη. Ἀλλὰ πρέπει νὰ προσθέσω ὅτι εἴμαστε καὶ ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως τῆς ἰδιοπροσωπείας του κάθε λαοῦ, ὥστε ἡ κάθε ψηφίδα νὰ δημιουργεῖ τὴν ὠραία εἰκόνα τῆς Εὐρώπης καὶ ὅχι νὰ δημιουργηθεῖ ἓνα μονότονο καὶ μονοσήμαντο κατασκεύασμα μὲ τὴν ἐπικράτηση τοῦ ἰσχυρότερου σὲ χρήματα ἢ ὅπλα κράτους ἐπὶ ὅλων τῶν ὑπολοίπων».

Τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα

Τὸ σεμνὸ καὶ πάντοτε ἀξιόλογο σὲ περιεχόμενο Δελτίον Τύπου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας, τὸ ὁποῖον ἐκδίδεται κατὰ μῆνα ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐκκλησιαστικὴ Διακονία καὶ Μαρτυρία», δίδοντας τρόπον τινὰ ἀπάντησι στοὺς κατηγοροῦντες ἢ εἰρωνευομένους τὸν θεσμὸ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων, ἐπισημαίνει τὰ ἑξῆς:

«Ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου πρέπει νὰ καλλιεργηθεῖ μὲ τὴν ἀξίνα τῆς Θ. Χάριτος γιὰ νὰ ἔχει πνευματικὴ, πλουσία καρποφορία. Τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα ἀποτελοῦν τὴν μεγαλύτερη ἀναμορφωτικὴ δύναμις τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τίς καθαρὲς καὶ γόνιμες παιδικὲς ψυχές. Πόσο τὸ ἔργο τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων συνετέλεσε καὶ συντελεῖ στὴν ψυχικὴ καλλιέργεια τῶν νέων φαίνεται περὶτρανα τόσο ἀπὸ τὰ ἐγκώμια καὶ τοὺς ὕμνους μεγάλων παιδαγωγῶν, ὅσον καὶ ἀπὸ τὸ

ιστορικό γεγονός, πού όταν οί ἐκκλησίες τήν περίοδο 1950-1970 γέμιζαν ἀπό κατηχητόπουλα, ἡ νεολαία ἦταν ὑγιής καί δέν ὑπῆρχον οἱ σημερινές θανατηφόρες πληγές τῶν χιλιάδων νέων».

Στή συνέχεια τὸ ἀκτινοβόλο αὐτὸ Δελτίο παρουσιάζει μερικὲς γνῶμες ἐπιφανῶν παιδαγωγῶν, πού ἐπικυρώνουν τόσο τὰ ἀνωτέρω, ὅσον καὶ τὰ λεγόμενα στήν ἐπομένη παρατήρησι.

Πρέπει «νὰ ἀνθίσουν καὶ νὰ καρποφορήσουν»

Τὸ λαμπρὸ σὲ καλλιτεχνικὴ ἐμφάνισι καὶ εὐστοχο σὲ περιεχόμενα μηνιαῖο ὁρθόδοξο χριστιανικὸ περιοδικὸ «Ἁγία Λυδία», πού ἐκδίδεται ἀπὸ τὴν Ὁρθόδοξη Χριστιανικὴ Ἀδελφότητα «Λυδία», ἀναφερόμενο ἐπίσης στὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα, τονίζει, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τὰ ἑξῆς:

«Κάνουμε θερμὴ ἐκκλησι καὶ παρακαλοῦμε γονεῖς καὶ διδασκάλους, ἱερεῖς καὶ ποιμένες, νὰ βοηθήσουν ὅλοι, ὥστε τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα νὰ ἀνθίσουν καὶ νὰ καρποφορήσουν καὶ νὰ ἀποδώσουν τοὺς ἀγλαοὺς καρπούς τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ. Νεολαία χωρὶς Θεὸ εἶναι κοινωνία πού σὲ τίποτε δέν διαφέρει ἀπὸ τὴν κόλασι. Τὰ Ἐκκλησιαστικὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα προετοιμάζουν τὰ παιδιά νὰ γίνουν τὰ ὑγιᾶ στοιχεῖα τῆς κοινωνίας τοῦ μέλλοντος. Αὐτὰ θὰ μᾶς δώσουν τὸν πιστὸ σύζυγο, τὸ ὑπάκουο στοὺς γονεῖς του παιδί, τὸν χριστιανὸ δάσκαλο, τὸν σωστὸ παιδαγωγό, τὸν ἐντιμο ἀστυνομικό, τὸν ἄξιο ἱατρό, τὸν χριστιανὸ πολιτικό, τὸν εὐλαβῆ ἱερέα, τὸν ἅγιο ἐπίσκοπο, τὸν δίκαιο δικαστή, τὸν χρηστὸ πολίτη, τὸν ἐντιμο πολιτικὸ ἄνδρα, συντελώντας ἔτσι στήν ἀναβάθμιση τῆς κοινωνίας, μὲ κύρια χαρακτηριστικά της γνωρίσματα τὴν ἁρμονικὴ συμβίωσι, τὴν κοινωνικὴ δικαιοσύνη καὶ τὰ ἀστυνομικὰ δελτία λευκά, ἀπηλλαγμένα ἀπὸ παντὸς εἶδους ἐγκλήματα καὶ παρανομίες. Αὐτὸς ἄλλωστε εἶναι ὁ πόθος καὶ ἡ λαχτάρα τοῦ λαοῦ μας».

Ὁ ἐφιάλτης τοῦ «συνδρόμου τῶν Βαλκανίων»

Μὲ κομμένη τὴν ἀνάσα ὁ ἐλληνικὸς λαὸς μαζί μὲ τοὺς ἄλλους ἀμέσως ἐνδιαφερομένους εὐρωπαϊκοὺς λαοὺς παρακολουθεῖ τὰ συνεχῶς ἀποκαλυπτόμενα γιὰ τὰ «σύνδρομα τοῦ Κόλπου καὶ τῶν Βαλκανίων», γιὰ τὴν ἐγκληματικὴ χρῆσι στοὺς πολέμους τοῦ Ἰράκ, τῆς Βοσνίας καὶ τοῦ Κοσσυφοπεδίου καταστρεπτικῶν ὅπλων, πού περιέχουν τὸ ραδιενεργὸ «ἀπεμπλουτισμένο οὐράνιο». Ἦδη ἔχουν προσβληθῇ ἀπὸ λευχαμίαν (καρκίνον) ἑκατοντάδες πρόσωπα, ἰδίως παιδιά, στὸ Ἰράκ ἔχομε ἤδη ἀρκετὰ κρούσματα τῆς ἀσθένειας καὶ θανάτων σὲ στρατιῶτες εὐρωπαϊκῶν χωρῶν, πού ὑπηρετήσαν στὴ Βοσνία.

Δοθέντος ὅτι ἀφ' ἐνὸς κρούσματα λευχαμίας ἄρχισαν νὰ παρατηροῦνται καὶ σὲ Ἕλληνες, πού βρέθηκαν στὴν Βοσνία καὶ στὸ Κόσοβο καὶ ἀφ' ἐτέρου χιλιάδες βλημάτων, πού περιέχουν τὸ ραδιενεργὸ ὑλικό, ὑπάρχουν στὰ ὅπλαστία τῆς Ἑλλάδος ἢ στὸ βυθὸ τῶν ἐλληνικῶν θαλασσῶν, ὅπως ἀπεκάλυψεν ὁ Τύπος, ἐπιτακτικὴ εἶναι ἡ ἀνάγκη τῆς λήψεως ἀποφάσεων καὶ μέτρων πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς καταστάσεως.

Τέτοιες ἀποφάσεις καὶ μέτρα εἶναι λ.χ. ἡ ἀνάληψι τῶν ἀναμφιβόλως ὑπαρχουσῶν μεγαλυτέρων ἢ μικροτέρων πολιτικῶν εὐθυνῶν γιὰ τὴν ὀλιγωρία καὶ νωχέλεια, μὲ τὴν ὁποία ἀντιμετωπίσθηκε ἕως τώρα τὸ ζήτημα τῶν σχετικῶν κινδύνων, ἢ σὲ πλάτος καὶ βάθος ἀντικειμενικὴ διαφώτισις τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ, ἢ συστηματικὴ φροντίς γιὰ τὴν προστασία τῆς υἱείας τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ, ἢ μέριμνα γιὰ τοὺς εὐρισκομένους στὸ Κόσοβο καὶ στὴ Γιουγκοσλαβία Ἕλληνες στρατιῶτες καὶ φοιτητὲς καὶ ἡ ἀνάληψι πρωτοβουλιῶν στὰ πλαίσια τοῦ ΝΑΤΟ καὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως πρὸς ἀπαγόρευσιν τῶν πυρηνικῶν καὶ ραδιενεργῶν ὅπλων.

Ε.Δ.Θ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τής 7ης Δεκεμβρίου 2000

Με άφορμή δημοσίευμα έφημερίδων σχετικά με τή μη ίκανοποιητική συμμετοχή τής Έκκλησίας στόν έθελοντισμό και μάλιστα στόν ευαίσθητο τομέα τής προσφοράς σέ πρόσωπα με ειδικές ανάγκες, από τò Γραφείο Τύπου τής Ιερᾶς Συνόδου παρατηροῦνται τὰ εξής:

Ἡ Έκκλησία, με τή συμμετοχή τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου, τοῦ Μοναχισμοῦ καί τοῦ πιστοῦ Λαοῦ, ἔχει νά παρουσιάσει ἕνα μεγάλο σέ ἔκταση καί σπουδαῖο σέ ποιοτική προσφορά φιλανθρωπικό ἔργο, τò ὁποῖο δέν ὑπαγορεύεται ἀπό κάποια διάθεση κοινωνικοῦ ἀκτιβισμοῦ, ἀλλά εἶναι σύμφυτο με τήν ὑπαρξή τής ὡς Σώματος Χριστοῦ, στή ὁποία ἡ μεταξύ τῶν μελῶν του ἀλληλεγγύη εἶναι ἐπιταγή τοῦ θείου ἰδρυτῆ τής, πού χαρακτηριστικά ἔχει διδάξει ὅτι ἂν δέν δώσει ὁ Χριστιανός στήν πεινῶντα νά φάγει, στήν διψῶντα νά ξεδιψάσει, ἂν δέν περιθάλλει τόν ἀσθενή καί τόν ἐνδεή, ἂν δέν ἐπισκεφθεῖ τόν φυλακισμένο, τότε εἶναι σάν νά μήν ἔκανε τίποτε ἀπέναντι στήν ἴδιο τόν Χριστό. Στό πρόσωπο τοῦ πλησίον πρέπει νά βλέπει τόν Θεάνθρωπο καί Σωτήρα τοῦ κόσμου.

Ἡδὴ ἀπό τοὺς πρώτους Χριστιανικοὺς χρόνους, τή Βυζαντινὴ περίοδο καί τὰ χρόνια τής Τουρκοκρατίας, δημιουργήθηκε μιὰ πολὺ σημαντική παράδοση, πού σήμερα με ἀκόμη πιὸ συστηματικό τρόπο, συνεχίζεται στή βάση τοῦ ἐθελοντισμοῦ, δηλαδή οἱ Χριστιανοὶ με τὸν ὀβολό τους, ἀλλά καί τήν προσωπική τους ἐργασία συχνά, παρέχουν στοὺς πάσχοντες συνανθρώπους, σέ ἐποχὴ μάλιστα οἰκονομικῆς κρίσεως, μεγάλη ἀνακούφιση. Ἡ Έκκλησία δέν περιορίζεται μόνο στίς ὕλικές ἀνάγκες τους, ἀλλά φροντίζει τόσο γιὰ τίς σωματικές ὅσο καί γιὰ τίς ψυχικές, καθώς ἐστιάζει τò ἐνδιαφέρον γύρω ἀπὸ τὸν ὅλο ἄνθρωπο καί μάλιστα γύρω ἀπὸ τίς ευαίσθητες κοινωνικὲς ὁμάδες παρέχοντάς τους πλούσια ἡθική καί ὕλική στήριξη.

Ὡς ἐκ τούτου εἶναι λυπηρὸ νά γίνεται προσπάθεια παραπληροφόρησης τοῦ κοινοῦ καί ἀποσιώπησης τῆς προσφοράς αὐτῆς ἀπὸ μερίδα τῶν μέσων ἐνημέρωσης. Τὴν ὥρα κατὰ τὴν ὁποία τόσο ἡ Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν καί οἱ Ἱερεῖς Μητροπόλεις τῆς Έκκλησίας τῆς Ελλάδος, γενικά, ἀλλὰ καί ἰδιαίτερα γιὰ τὰ πρόσωπα με ειδικὲς ἀνάγκες λειτουργοῦν ὑποδειγματικά στή εἶδος τοὺς Ἰδρύματα, ἐφοδιασμένα με τὰ πιὸ σύγχρονα μέσα καί μηχανήματα γιὰ τὰ πρόσωπα αὐτά, ὅπως Ἀσυστα Ἀνιάτων, Κέντρα Ψυχικῆς Ὑγιεινῆς, Κέντρα Ἀποθεραπείας, Σχολεῖα καί Κατασκηνώσεις στήν Ἀθήνα καί τὴν ἐνδοχώρα. Ὅλα λειτουργοῦν με εἰδικευμένο προσωπικό ἀποτελούμενο ἀπὸ ψυχολόγους, λογοθεραπευτές, γιатρούς, φυσικοθεραπευτές καί ἄλλο νοσοκομειακὸ προσωπικό, πλαισιωμένο ἀπὸ ἱκανὸ ἀριθμὸ προσώπων πού παρέχουν ἐθελοντικά ἀγάπη Χριστοῦ στοὺς τροφίμους καί τοὺς περιθαλπομένους.

Τὸ ἔργο αὐτὸ δέν γίνεται περιστάσιακὰ οὔτε πρόκειται γιὰ κινήσεις ἐντυπωσιασμοῦ, ἀλλὰ συνιστᾷ τὴ μεγάλη ἀγκαλιὰ τῆς Έκκλησίας, πού χωρὶς διακρίσεις, με τὴν πρόνοια τῶν οἰκείων Ποιμεναρχῶν παραμένει ἀνοικτὴ σέ κάθε ἐμπερίστατο, χάρις στήν κινητοποίηση τῶν ἐνοριῶν τῆς, σέ ὅλο τὸ διάστημα τοῦ χρόνου καί ὄχι μόνο στήν περίοδο τῶν Ἑορτῶν. Ἐνδεικτικὰ ἀναφέρομε ὅτι μέσα στήν περασμένο χρόνο τὸ Γενικὸ καί τὰ 144 Ἐνοριακὰ Φιλόπρωχα Ταμεῖα τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν διέθεσαν γιὰ 54.863 περιπτώσεις τὸ ποσὸ τῶν 570.000.000 δραχμῶν. Ἀνάλογα ποσὰ διέθεσαν καί οἱ Ἱερεῖς Μητροπόλεις σέ ὁλόκληρη τὴν Ελλάδα χωρὶς τυμπανοκρουσίες καί διάθεση προβολῆς γιὰ σκοποὺς ἀλλοτρίους ἀπὸ τὸ πνεῦμα καί τὸ ἥθος τῆς Έκκλησίας. Πάνω ὅμως ἀπὸ αὐτὰ εἶναι ἡ ἀγάπη Χριστοῦ πού ζεσταίνει τίς καρδιὲς ὅλων ἐκείνων πού προσφεύγουν στήν Έκκλησία καί διαφοροποιεῖ τὴν προσφορά τῆς ἀπὸ δημόσιες σχέσεις καί ἄλλες κοινωνικοῦ χαρακτήρα ἐκδηλώσεις.

(Ἀπὸ τὸ Γραφείο Τύπου τῆς Ιερᾶς Συνόδου)

Οί θέσεις της Εκκλησίας της Ελλάδος ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς εὐθανασίας

Στις 28 Νοεμβρίου 2000, ἡ Ὁλλανδικὴ Βουλὴ ἀπεφάσισε μὲ ψήφους 104 ἔναντι 40 τὴν νομιμοποίηση τῆς εὐθανασίας. Ἐπειδὴ εἶναι ἡ πρώτη φορὰ στὴν ἱστορία, ποὺ μία τέτοια πράξη νομιμοποιεῖται καὶ ἐπειδὴ ἡ σύγχρονη κοινωνικὴ ἀντίληψη μὲ τὸν ὀρθολογισμό ποὺ τὴν διακατέχει εὐκολα θυσιάζει στὸν θωμὸ τοῦ εὐδαιμονισμοῦ καὶ τοῦ στενοῦ συμφέροντος τὸν σεβασμὸ στὴν ζωὴ καὶ τὸν ἄνθρωπο, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μὲ ὑψηλὸ αἶσθημα εὐθύνης καταθέτει τὶς θέσεις τῆς ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς εὐθανασίας:

1. Ἡ ζωὴ μας ἀποτελεῖ ὑπέρτατο δῶρο τοῦ Θεοῦ, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος τοῦ ὁποῖου θρίσκονται στὰ χέρια Του καὶ μόνον (Ἰωβ 1β' 10). Ἀποτελεῖ τὸν χῶρο μέσα στὸν ὁποῖο βρίσκει τὴν ἑκφρασί του τὸ αὐτεξούσιο, συναντᾶται ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ μὲ τὴν ἐλεύθερη βούληση τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἐπιτελεῖται ἡ σωτηρία του.

2. Οἱ στιγμὲς τῆς ζωῆς μας ποὺ συνδέονται μὲ τὴν ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος τῆς, ὅπως καὶ αὐτὲς τῆς ἀδυναμίας, τοῦ πόνου καὶ τῶν δοκιμασιῶν μας, ἐγκρύπτουν μιὰ μοναδικὴ ἱερότητα καὶ περιποιῶν μυστήριό ποὺ ἀπαιτεῖ ἰδιάζοντα σεβασμὸ ἐκ μέρους τῶν συγγενῶν, τῶν ἱατρῶν, τῶν νοσηλευτῶν καὶ τῆς κοινωνίας ὁλόκληρης. Οἱ στιγμὲς αὐτὲς διευκολύνουν τὴν ταπείνωση, διανοίγουν τὴν ὁδὸ τῆς θεϊκῆς ἀναζήτησης καὶ προκαλοῦν τὸ θαῦμα καὶ τὸ σημεῖο τῆς θεϊκῆς χάριτος καὶ παρουσίας.

3. Οἱ ἴδιες στιγμὲς εὐνοοῦν τὸν σύνδεσμο τῶν ἀνθρώπων, τὴν ἀνάπτυξη κοινωνίας ἀγάπης, τὴν ἐκδήλωση συμπόνοιας καὶ ἐλέους. Τὸ αἶτημα κάποιων ἀσθενῶν γιὰ εὐθανασία στὴν οὐσία ἀποτελεῖ ἐρώτημα ἀγάπης μας πρὸς αὐτοὺς καὶ τῆς ἐπιθυμίας μας νὰ παραμείνουν κοντὰ μας. Στις στιγμὲς αὐτὲς μπορεῖ κανεὶς νὰ ζήσει τὴν Χάρη τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἀγάπη τῶν ἀνθρώπων.

4. Ἡ ὑπαρξὴ τοῦ πόνου στὴν ἀνθρώπινη ζωὴ, ὅπως καὶ κάθε δοκιμασία, εἶναι «*συνεργὸς πρὸς σωτηρίαν*» καὶ ἐνίοτε «*κρείττων καὶ αὐτῆς τῆς υγείας*» κατὰ τὸν Ἅγιο Γρηγόριο τὸν Παλαμᾶ

(Ε.Π.Ε., Θεσσαλονίκη 1985, τ. 9, σ. 264). Παρὰ ταῦτα, ἡ Ἐκκλησία ἀναγνωρίζοντας τὴν ἀσθένεια τῆς ἀνθρώπινης φύσεως, πάντοτε φιλόανθρωπα ζητεῖ τὴν ἀπαλλαγὴ «*ἀπὸ πάσης θλίψεως, ὀργῆς, κινδύνου καὶ ἀνάγκης*», ἐνίοτε δὲ εὐχεται καὶ γιὰ τὴν ἀνάπαυση τῶν ὀδυνομένων (εὐχὴ εἰς ψυχόραγοῦντα). Οἱ ἄνθρωποι προσευχόμαστε, δὲν ἀποφασίζουμε γιὰ τὴν ζωὴ καὶ τὸν θάνατο.

5. Μία κοινωνία ποὺ ἀγνοεῖ νὰ θεραπεύει τὸν πόνο μὲ ὑπομονή, προσευχή, ἀνθρώπινη συμπαράσταση καὶ θεϊκὴ ἐνίσχυση, τὸν ἀντιμετωπίζει μόνον μὲ φάρμακα, τώρα μὲ τὸν προκλητὸ θάνατο ποὺ τὸν ὀνομάζει «καλὸ» (εὐ-θανασία), τὸν δέχεται ὅμως μόνον ὡς βιολογικὸ - κοινωνικὸ συμβᾶν τῆς ἱστορίας τοῦ κάθε ἀνθρώπου.

6. Ἡ εὐθανασία, ἐνῶν δικαιολογεῖται κοσμικῶς ὡς «ἀξιοπρεπὴς θάνατος», στὴν πραγματικότητα ἀποτελεῖ ὑποβοηθούμενη αὐτοκτονία, δηλαδὴ συνδυασμὸ φόνου καὶ αὐτοχειρίας.

7. Τὸ λεγόμενο «δικαίωμα στὸν θάνατο», ποὺ ἀποτελεῖ τὴν νομικὴ κατοχύρωση τῆς εὐθανασίας, θὰ μπορούσε νὰ ἐξελιχθεῖ σὲ ἀπειλὴ τῆς ζωῆς τῶν ἀσθενῶν ποὺ ἀδυνατοῦν νὰ ἀνταποκριθοῦν οἰκονομικὰ στὶς ἀπαιτήσεις θεραπείας καὶ νοσηλείας τους.

8. Γιὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς, ἡ Ἐκκλησία μας ποὺ πιστεύει στὴν ἀθανασία τῆς ψυχῆς, στὴν ἀνάσταση τοῦ σώματος, στὴν αἰώνια προοπτικὴ καὶ πραγματικότητα, στοὺς πόνους ὡς «*στίγματα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι ἡμῶν*» (Γαλ. στ' 17), στὶς δοκιμασίες ὡς ἀφορμὲς καὶ εὐκαιρίες σωτηρίας, στὴν δυνατότητα ἀνάπτυξης κοινωνίας ἀγάπης καὶ συμπαραστάσεως μετὰ τῶν ἀνθρώπων, κάθε θάνατο ποὺ ἀποτελεῖ ἀποτέλεσμα ἀνθρωπίνων ἀποφάσεων καὶ ἐπιλογῶν – ὅσο «καλὸς» καὶ ἂν ὀνομάζεται – τὸν ἀπορρίπτει ὡς «ὑβριν» κατὰ τοῦ Θεοῦ. Κάθε δὲ ἱατρικὴ πράξη ποὺ δὲν συντελεῖ στὴν παράταση τῆς ζωῆς, ὡς ὁ ὄρκος τοῦ Ἱπποκράτη ὀρίζει, ἀλλὰ προκαλεῖ ἐπίσπευση τῆς στιγμῆς τοῦ θανάτου, τὴν καταδικάζει ὡς ἀντιδεοντολογικὴ καὶ προσβλητικὴ τοῦ ἱατρικοῦ λειτουργήματος.

(14.12.2000)

(Ἐκ τῆς Ἀρχιερατικῆς
τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 18ης Δεκεμβρίου 2000

«Δὲν εἴμαστε θρησκεία, δὲν εἴμαστε πολλῶ μᾶλλον αἵρεση. Ἡ ἔνταξη σὲ θρησκεία εἶναι μιὰ συνειδησιακὴ κατάσταση ποὺ λείπει ἀπὸ τὰ μέλη μας, ποὺ ἔχουν συνείδηση χριστιανικὴ Ὁρθόδοξη... Μετὰ τιμῆς καὶ σεβασμοῦ. Γιὰ τὸ Κ.Ε.Φ.Ε., Μαρία Γκιμίσση-Παρετζόγλου, Πρόεδρος τοῦ Διοικ. Συμβουλίου».

Αὐτὸ διαβεβαίωσε μὲ ἐπιστολὴ τοῦ στὴν Ἱερὰ Σύνοδο, στὶς 8.6.95, πρωτοῦ διαλυθῆ με δύο δικαστικὲς ἀποφάσεις (7380/1996 Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν καὶ 10493/1997 Ἐφετείου Ἀθηνῶν) ὡς «ὀργάνωση μὲ πρακτικὲς ἱατρικὰ, κοινωνικὰ καὶ ἠθικὰ ἐπικίνδυνες καὶ ἐπιβλαβεῖς», ὅπως ἐπὶ λέξει ἀναφέρει ἡ ἀπόφαση, τὸ τότε Κ.Ε.Φ.Ε., ἐμφανιζόμενο σήμερα ὡς «Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία τῆς Σαηντολογίας».

Ἡ ἴδια πρόεδρος, μὲ ἐπιστολὴ τῆς στὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη, στὶς 23.6.94, ζητοῦσε «ὡς Ἑλληνίδα Χριστιανὴ καὶ ἐκπρόσωπος τῶν μελῶν τοῦ σωματείου ποὺ προεδρεύω, νὰ ἀσκήσετε ὅλη σας τὴν ἐπιρροή στὴν ἡγεσία τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, ὥστε νὰ σταματήσῃ αὐτὴ ἡ προπαγάνδα μίσους... ἐνάντια σὲ πνευματικούς κοινωφελεῖς ὁργανισμοὺς τῆς χώρας μας».

Τὸ ἴδιο αἶτημα πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη ὑπέβαλε μὲ ἐπιστολὴ τοῦ, στὶς 22.6.94, ὁ πρῶην πρόεδρος τοῦ Κ.Ε.Φ.Ε. κ. Ἡλία Γρατσίας «σὰν Ὁρθόδοξος Χριστιανός».

Σήμερα, τὸ πρῶην Κ.Ε.Φ.Ε. ζητᾷ ἄδεια λειτουργίας εὐκτηρίου οἴκου τῆς «Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας τῆς Σαηντολογίας» καὶ καλεῖ τοὺς ἐπισκέπτες τῆς ἐκθέσεως βιβλίων τῆς σὲ κεντρικὸ ξενοδοχεῖο, νὰ γνωρίσουν «τὴν ἱεραρχικὴ τῆς δομῆς, τὶς θρησκευτικὲς πρακτικὲς καὶ τὰ δόγματα τῆς».

Τί συμβαίνει λοιπόν; Ἡ ὀργάνωση ἀντιφάσκει μὲ τὸν ἑαυτὸ τῆς ἢ κάτι ἄλλο θὰ μπορούσαμε νὰ υποθέσωμε;

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος πληροφορεῖ τὸ Χριστεπώνυμον Πλήρωμα ὅτι ἡ παραθρησκευτικὴ ὀργάνωση τῆς Σαηντολογίας καὶ οἱ διδασκαλίες τῆς εἶναι ἀσυμβίβαστες μὲ τὴν Ὁρθόδοξη Πίστη καὶ καλεῖ τοὺς πιστοὺς νὰ προσβλέπουν μὲ ἐμπιστοσύνη στὴν Ἐκκλησία, ἀπορρίπτοντας τὶς κακοδοξίες

τῆς «Νέας Ἐποχῆς, ἀπ' ὅπου κι ἂν προέρχονται.

(Ἐκ τῆς Σ.Ε. ἐπὶ τῶν αἵρέσεων)

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 19ης Δεκεμβρίου 2000

Συνήλθε ὑπὸ τὴν προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ, ἀπὸ 1ης ἕως 2ας καὶ ἀπὸ 14ης ἕως 15ης Δεκεμβρίου 2000, στὴν τακτικὴ κατὰ μῆνα Συνεδρία τῆς ἡ Διαρκῆς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Κατὰ τὶς Συνεδριάσεις:

Α. Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ἐνημέρωσε τὰ μέλη τῆς Δ.Ι.Σ.:

– Γιὰ τὶς ἐξελίξεις στὸ θέμα τῆς συζητούμενης διέλευσης τοῦ Πάπα ἀπὸ τὴν Ἀθήνα.

– Γιὰ τὴν ἐκδήλωση ἡ ὁποία πραγματοποιήθηκε μὲ μεγάλη ἐπιτυχία στὸ Μέγαρο Μουσικῆς Ἀθηνῶν στὶς 26 Νοεμβρίου 2000 γιὰ τὴν προσφορά τῆς Ἐκκλησίας στὴν Ἑθνικὴ Ἀντίσταση καὶ κατὰ τὰ χρόνια τῆς Κατοχῆς (1940-1944).

– Γιὰ τὸ θέμα τῆς εὐθανασίας μὲ ἀφορμὴ τὴν ἀπόφαση τῆς Ὁλλανδικῆς Βουλῆς γιὰ νομιμοποίησίν τῆς.

– Γιὰ τὴν ποιμαντικὴ ἐξυπηρέτηση τῶν Ὁρθόδοξων Χριστιανῶν, οἱ ὅποιοι προέρχονται ἀπὸ ὁμόδοξες χώρες καὶ ἐγκαταβιώνουν στὴν Ἑλλάδα.

– Γιὰ θέματα λειτουργίας τοῦ Γραφείου τῆς Ἐκκλησίας στὶς Βρυξέλλες.

– Γιὰ τὴν ἀπόφαση τῆς Συνόδου Κορυφῆς τῶν Ἡγετῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἑνώσεως στὴ Νίκαια τῆς Γαλλίας, σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία μὲ εἰσήγηση τῆς Γαλλικῆς Προεδρίας, ἀφαιρέθηκε ἀπὸ τὴ Χάρτα τῶν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων κάθε ἀναφορά στὴν Χριστιανικὴ ἢ θρησκευτικὴ παράδοση ὡς παράγοντα διαμόρφωσης κοινῆς συνειδήσεως τῶν Εὐρωπαίων Πολιτῶν.

– Γιὰ θέματα τῆς Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς.

Β. Κατὰ τὴν διάρκεια τῶν ἐργασιῶν τῆς ἡ Δ.Ι.Σ. ἀποφάσισε:

– Νὰ συσταθοῦν Εἰδικὲς Συνοδικὲς Ἐπιτροπὲς γιὰ τὴν μελέτη καὶ ὑλοποίηση τῶν προτάσεων τὶς ὁποῖες ἔκανε ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος πρὸς τὸ σεπτὸ Σῶμα τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν τακτικὴ σύγκλησίν τῆς τὸν Ὀκτώβριο 2000.

– Νά στηθεί ό άνδριάντας τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί Πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Χρυσάνθου στόν χώρο πρὸ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ τῶν Ἀθηνῶν.

– Νά ἐκφράσει τὴν εὐαρέσκειά της πρὸς τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Καλαβρύτων καί Αἰγιαλείας κ. Ἀμβρόσιο γιὰ τὴν διάσωση ὑπ' αὐτοῦ, ὡς Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τοῦ ἱστορικοῦ της Ἀρχείου ἀπὸ βέβαιη καταστροφή.

– Νά ἀποστείλει κινητὴ ἱατρικὴ μονάδα στὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Ράσκας καί Πριζρένης γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση ἱατροφαρμακευτικῶν ἀναγκῶν τοῦ ἐκεῖ σκληρὰ δοκιμαζομένου Ὁρθοδόξου Σερβικοῦ Λαοῦ τοῦ Κοσσυφοπεδίου. Ἐπίσης νά σταλεῖ οἰκονομικὴ ἐνίσχυση ὕψους εἴκοσι ἑκατομμυρίων δραχμῶν στὸν Μητροπολίτη τῆς Ἐπαρχίας αὐτῆς κ. Ἀρτέμιο γιὰ τὴν κάλυψη μέρους τῆς δαπάνης πρὸς ἀνέγερση Ἐπισκοπικῆς κατοικίας.

– Νά πραγματοποιηθεῖ ἡμερίδα γιὰ τὴν ἐξέταση τῶν ἱστορικῶν διακοσμητικῶν καί αἰσθητικῶν θεμάτων τῶν ἱερῶν Ἀμφίων.

– Νά ἐγκριθεῖ ὁ νέος κατάλογος τῶν δικαιούχων γιὰ τὸ ἐπίδομα τοῦ τρίτου τέκνου.

– Νά ἀπονεμηθεῖ τὸ παράσημο τοῦ Ἀποστόλου Παύλου στὸν Πρόεδρο τῆς Τραπεζῆς Πειραιῶς κ. Μιχαὴλ Σάλλαν γιὰ τὴν συνεισφορά του στὸ θέμα τῆς ἐπιχορήγησης ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία τῶν χριστιανικῶν οἰκογενειῶν τῆς Θράκης γιὰ τὴν ἀπόκτηση τρίτου τέκνου.

– Νά συγκληθεῖ ἡμερίδα γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήματος τῶν παιδιῶν τοῦ δρόμου.

– Νά ἀποσταλεῖ συγχαρητήριο ἔγγραφο γιὰ τὸν καλαίσθητο Τόμο ὁ ὁποῖος κυκλοφορήθηκε μὲ τὴν εὐκαιρία τῶν ἐγκαινίων τοῦ Καθολικοῦ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Παρακλήτου Ἀττικῆς καί γιὰ τὸ πολὺπλευρο πνευματικὸ ἔργο τὸ ὁποῖο ἐπιτελεῖ ἡ Ἀδελφότητά της.

– Νά ἐκδοθεῖ Τόμος μὲ τίς Συνοδικές Ἐγκυκλίους ἀπὸ τὸ 1969 ἕως τὸ 2000.

– Νά ἐκφράσει α) τὴ διαμαρτυρία, τὴ θλίψη καί τὸν ἔντονο προβληματισμό της στὸν Πρόεδρο τῆς Γαλλίας κ. Ζὰκ Σιράκ, στὸν Πρόεδρο καί τὰ μέλη τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐπιτροπῆς γιὰ τὴν ἀπόφαση ποὺ ἔλαβε ἡ Σύνοδος Κορυφῆς τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνωσης στὴ Νίκαια τῆς Γαλλίας γιὰ τὴν ἀφαίρεση ἀπὸ τὴ Χάρτα τῶν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων κάθε ἀναφοράς στὴ Χριστιανικὴ ἢ θρησκευτικὴ παράδοση καί β) νὰ ἐνημερώσει σχετικὰ

γιὰ τὸ ζήτημα αὐτὸ τὸν Παναγιώτατο Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη, τοὺς Μακαριωτάτους Προκαθημένους τῶν Αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, τοὺς Χριστιανοὺς Ἐκκλησιαστικοὺς Ἡγέτες τῆς Εὐρώπης, τὸν Ἐξοχώτατο Πρόεδρο τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας, τοὺς Πρωθυπουργοὺς τῶν Κρατῶν Μελῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνωσης, τοὺς Εὐρωβουλευτές, τὸ Συμβούλιο τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν καί τὴν COMECE.

– Νά κάνει ἀποδεκτὴ τὴν παραίτηση τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Ὑδρας, Σπετσῶν καί Αἰγίνης κ. Ἱεροθέου γιὰ λόγους ὑγείας καί νὰ παράσχει κάθε δυνατὴ ἐξυπηρέτηση γιὰ ἄνετη καί ἀξιοπρεπῆ διαβίωση στὸν ἀποχωρήσαντα Ἱεράρχη. Ἡ ἀπόφαση αὐτὴ συμπαράστασης στὸν σεβάσμιο Ἱεράρχη ὁ ὁποῖος ἀποχωρεῖ τῆς ἐνεργοῦς ὑπηρεσίας, λαμβάνεται γιὰ πρώτη φορὰ στὰ Ἐκκλησιαστικὰ χρονικὰ καί ἀποβλέπει στὴν ἠθικὴ καί ὕλικὴ στήριξη τῶν ἀπερχομένων οἰκειοθελῶς Ἀρχιερέων προκειμένου νὰ διέλθουν ἀξιοπρεπῶς τὸ ὑπόλοιπο τῆς ζωῆς τους.

– Νά συγκληθεῖ ἐκτάκτως ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στίς 12 Ἰανουαρίου 2001 γιὰ τὴν πλήρωση τῶν χρευσουσῶν ἱερῶν Μητροπόλεων Κασσανδρείας καί Ὑδρας, Σπετσῶν καί Αἰγίνης.

Γ. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐνημερώθηκε:

– Ἀπὸ τοὺς Σεβασμιωτάτους Συνοδικοὺς Μητροπολίτες Λαγκαδᾶ κ. Σπυρίδωνα καί Νεαπόλεως καί Σταυρουπόλεως κ. Διονύσιο γιὰ τίς ἑορταστικὲς ἐκδηλώσεις οἱ ὁποῖες ἔγιναν στὴν Κωνσταντινούπολη μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς Θρονικῆς Ἑορτῆς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στίς 30 Νοεμβρίου 2000, Ἑορτὴν τῆς Μνήμης τοῦ Πρωτοθρόνου τῶν Ἀποστόλων Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου.

– Ἀπὸ τοὺς Σεβασμιωτάτους Συνοδικοὺς Μητροπολίτες Νεαπόλεως καί Σταυρουπόλεως κ. Διονύσιο καί Καλαβρύτων καί Αἰγιαλείας κ. Ἀμβρόσιο γιὰ τὴ συνάντηση ποὺ εἶχαν μὲ ἐντολὴ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου μὲ τὸν Ὑπουργὸ Πολιτισμοῦ κ. Εὐάγγελο Βενιζέλο προκειμένου νὰ συζητήσουν ζητήματα σχετικὰ μὲ τὸν Ἀρχαιολογικὸ Νόμο καί τὰ Ἐκκλησιαστικὴ Μουσεία.

Δ. Ἐπίσης ἡ Δ.Ι.Σ. ἀσχολήθηκε μὲ διάφορα ὑπηρεσιακὰ θέματα τῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν, ἐγκρίσεις ἀποσπάσεων Κληρικῶν στὸ Ἐξωτερικὸ, ἐπιχορηγήσεις ἱερῶν Μονῶν, ὀρισμοὺς μελῶν

Ἐπισκοπικῶν Δικαστηρίων Ἱερῶν Μητροπόλεων κ.λπ.

(Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ τῆς 19ης Δεκεμβρίου 2000

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴ Συνεδρία τῆς 2ας Δεκεμβρίου 2000, ἀσχολήθηκε ἐκτενῶς μὲ τὴν πορεία τοῦ Προγράμματος γιὰ τὴν ἐνίσχυση τῶν Χριστιανικῶν Οἰκογενειῶν τῆς Θράκης γιὰ τὴν ἀπόκτηση 3ου τέκνου ἐξ ἀφορμῆς τῆς συμπληρώσεως ἑνὸς ἔτους ἐφαρμογῆς αὐτοῦ.

Ὡς γνωστὸν ἡ ἀπόφαση αὐτὴ ἐλήφθη κατὰ τὴ Συνεδρία τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὸν Ὀκτώβριο τοῦ ἔτους 1999 καὶ ἄρχισε νὰ ἐφαρμόζεται πιλοτικὰ ἀπὸ τὴ περιοχὴ τῆς Θράκης. Πὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ συγκροτήθηκε εἰδικὴ Ὑποεπιτροπὴ ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Μητροπολίτου Ξάνθης κ. Παντελεήμονος καὶ μὲ τὴ συμμετοχὴ ἐκπροσώπων τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Θράκης. Ἡ Ὑποεπιτροπὴ αὐτὴ συνεδριάζει ἀνὰ δίμηνον καὶ ἐξετάζει τοὺς ἐκάστοτε νέους καταλόγους τῶν δικαιούχων, εἰσηγεῖται εἰς τὴν Ἱερὰ Σύνοδο καὶ παρακολουθεῖ τὴν ἐξέλιξη τοῦ ὅλου Προγράμματος, ἡ ὁποία μέχρι στιγμῆς κρίνεται λίαν ἐπιτυχής.

Σύμφωνα μὲ τὴν Ἀπόφαση αὐτὴ ἡ Ἐκκλησία στὰ πλαίσια τῆς μέριμνάς της γιὰ τὸ ποιμνίό της καὶ προκειμένου νὰ ἐνθαρρύνει τὶς χριστιανικὲς οἰκογένειες νὰ ἀποκτήσουν τρίτο παιδί ἀποφάσισε τὴν οἰκονομικὴ ἐνίσχυση τῶν οἰκογενειῶν ποὺ θὰ ἀποκτήσουν τρίτο παιδί μὲ τὸ ποσὸ τῶν σαράντα χιλιάδων (40.000) δραχμῶν κατὰ μῆνα καὶ μέχρι τοῦ δωδεκάτου ἔτους τῆς ἡλικίας τους. Τὸ Πρόγραμμα ἐφαρμόσθηκε ἀναδρομικὰ γιὰ τὰ παιδιά ποὺ γεννήθηκαν ἀπὸ 1.1.1999.

Στὸ σχεδιασμὸ τοῦ ἀνωτέρω προγράμματος τὰ στατιστικὰ στοιχεῖα ποὺ δόθηκαν ἀπὸ τὶς ἀρμόδιες ὑπηρεσίες ἀνέβαζαν σὲ 106 τὸν ἀριθμὸ τῶν γεννηθέντων ὡς τρίτων τέκνων.

Μετὰ τὴν συμπλήρωση ἑνὸς ἔτους ἀπὸ τῆς λειτουργίας τοῦ ἀνωτέρω προγράμματος καὶ ἐπὶ τῇ βάσει ἐπισήμου ἐκθέσεως τῆς ἀρμοδίας Ὑποεπιτροπῆς πρὸς τὴν Ἱερὰ Σύνοδο στὸ διάστημα αὐτὸ τὰ γεννηθέντα τρίτα τέκνα, στὴν ὥς ἄνω εὐαίσθητη περιοχὴ, ἀνέρχονται στὸν ἀριθμὸ τῶν 316.

Ἀπὸ 1.9.1999 μέχρι Ὀκτωβρίου τοῦ 2000 χορηγήθηκε σὲ ὅλους τοὺς δικαιούχους τὸ ποσὸν τῶν ἑκατὸν ἑννέα ἑκατομμυρίων ἑπτακοσίων εἴκοσι χιλιάδων (109.720.000) δραχμῶν.

Τὸ πρόγραμμα συνδράμουν οἰκονομικῶς Ἀρχιερεῖς καὶ κληρικοὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, οἱ Ἱερὲς Μονὲς καὶ τὰ Ἱερὰ Προσκυνήματα, ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Κεντρικὴ Ὑπηρεσία Οἰκονομικῶν, Ὄργανισμοί, Τράπεζες καὶ ἰδιῶτες.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἀναγνωρίζουσα τὴν προσφορὰ τοῦ Ὁμίλου τῆς Τραπεζῆς Πειραιῶς στὴν εὐδόωση τῶν στόχων τοῦ Προγράμματος ἀποφάσισε νὰ ἀπονείμει σὲ εἰδικὴ τελετὴ στὸν Πρόεδρο τοῦ Ὁμίλου κ. Μιχαὴλ Σάλλα τὸ παράσημο τοῦ Ἀποστόλου Παύλου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Στὰ πλαίσια τῆς ποιμαντικῆς ἀγωνίας τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὴν περαιτέρω ἀνάπτυξη τοῦ Προγράμματος αὐτοῦ ὁ Συνοδικὸς Σύνοδρος, Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἡλείας κ. Γερμανὸς κατόπιν ἐντολῆς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου μελέτησε καὶ εἰσηγήθηκε εἰς αὐτὴν τρόπους γιὰ τὴν περαιτέρω ἀνάπτυξη τοῦ λίαν ἀξιολόγου προγράμματος τὸ ὁποῖο καὶ ἀναδεικνύει τὴν ποιμαίνουσα Ἐκκλησία συμπορευομένη μετὰ τοῦ ποιμνίου της εἰς τὸ μέγιστον ἔργο τῆς παιδοποιΐας καὶ τῆς παιδοτροφίας.

Τέλος ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἀποφάσισε κάθε χρόνο, κατὰ τὴν ἡμέρα τῶν Χριστουγέννων κατὰ τὴν ὁποία ὁ πρὸς αἰώνων Θεὸς γεννᾶται ὡς παιδίον νέον νὰ περιάγεται δίσκος εἰς τοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μὲ σκοπὸ τὴν ἐνίσχυση καὶ τὴν ἐπέκταση τοῦ ἀνωτέρω εὐεργετικοῦ γιὰ τὸ λαὸ Προγράμματος.

(Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 21ης Δεκεμβρίου 2000

Ἀναχωρεῖ αὔριο τὸ πρωῒ ἀεροπορικῶς γιὰ τὰ Ἱεροσόλυμα ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος, γιὰ νὰ λάβει μέρος στὴν Ἐξόδιον Ἀκολουθίαν τοῦ ἐν Κυρίῳ κοιμηθέντος Μακαριστοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κυροῦ Διοδώρου. Τὸν Μακαριώτατο θὰ συνοδεύσουν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κ. Διονύσιος καὶ Ἀττικῆς κ. Παντελεήμων, ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Θεολόγος Ἀποστολίδης,

Αρχιγραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὁ Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος κ. Θωμᾶς Συνοδινός, Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ ὁ Ἱερολογιώτατος κ. Διονύσιος Κατερίνας, Ἀρχιδιάκονος τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Τὴν Κυριακὴ 24 Δεκεμβρίου, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος, συνοδευόμενος ἀπὸ τοὺς Σεβασμιώτατους Μητροπολίτες Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας κ. Ἀμβρόσιο καὶ Ἀττικῆς κ. Παντελεήμονα, τὸν Αἰδεσιμολογιώτατο Πρωτοπρεσβύτερο κ. Θωμᾶ Συνοδινὸ Πρωτοσύγκελλο τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ τὸν Ἱερολογιώτατο κ. Διονύσιο Κατερίνα, Ἀρχιδιάκονο τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, θὰ μεταβεῖ στὴν Κωνσταντινούπολη, γιὰ νὰ συμμετάσχει στὶς ἑορταστικὲς ἑκδηλώσεις τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας γιὰ τὸ Ἰωβηλαῖον ἔτος 2000. Οἱ ἑκδηλώσεις αὐτές, στὶς ὁποῖες ἔχουν κληθεῖ νὰ παραστοῦν οἱ Προκαθήμενοι ὅλων τῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν, θὰ κορυφωθοῦν μὲ τὴν τέλεση Θείας Λειτουργίας τὰ Χριστούγεννα στὸν πάνσεπτο Πατριαρχικὸ Ἱερὸ Ναὸ Ἀγίου Γεωργίου στὸ Φανάρι καὶ στὸν Ἱερὸ Ναὸ τῆς Ἀγίας Εἰρήνης στὴν Νίκαια, στὶς 26 Δεκεμβρίου.

(Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 21ης Δεκεμβρίου 2000

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὰ πλαίσια τῶν ἐορτῶν γιὰ τὴν συμπλήρωση 2000 ἐτῶν ἀπὸ τῆς Γεννήσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, διοργανώνει στὴ Θεσσαλονίκη ἀπὸ 28 ἕως 31 Δεκεμβρίου λαμπρὲς ἐορταστικὲς ἐκδηλώσεις, μὲ τίς ὁποῖες κορυφώνεται καὶ ὁλοκληρώνεται ὁ ἐορταστικὸς κύκλος τοῦ Ἱεροῦ Ἰωβηλαίου γιὰ τὸ 2000.

Τὸ Πρόγραμμα τῶν ἐορταστικῶν ἐκδηλώσεων ποὺ θὰ λάβουν χώρα στὴ Συμπρωτεύουσα καὶ στὶς ὁποῖες θὰ προεξάρχει ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλος, ποὺ μεταβαίνει ἐκεῖ στὶς 28 Δεκεμβρίου, ἔχει ὡς ἐξῆς:

Παρασκευὴ 29 Δεκεμβρίου, ὥρα 9.00:

Ἡμερίδα στὴν Αἴθουσα Τελετῶν τοῦ Ἀριστο-

τελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, μὲ θέμα: «*“Διαβάς εἰς Μακεδονίαν βοήθησον ἡμῖν” - Οἱ ἀπαρχές τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ ἡ διαχρονικὴ πορεία του*». Τὸ μεσημέρι τῆς ἰδίας ἡμέρας θὰ παρατεθεῖ πρὸς τιμὴν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου ἀπὸ τὴν Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου στὸ Ξενοδοχεῖο «ΠΑΛΛΑΣ» γεῦμα, τὸ ὁποῖο θὰ ἀνταποδώσει ὁ Μακαριώτατος τὸ βράδυ στὴν Αἴθουσα «Ξενία» τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου Νεαπόλεως.

Σάββατο 30 Δεκεμβρίου, ὥρα 20.30:

Συναυλία Βυζαντινῆς Μουσικῆς στὸ Μέγαρο Μουσικῆς Θεσσαλονίκης ἀπὸ τίς χορωδίες α) τοῦ Πανελληνίου Συλλόγου Ἱεροψαλτῶν «Ρωμανὸς ὁ Μελωδὸς καὶ Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς» ὑπὸ τὴν διεύθυνση τοῦ Χοράρχου καὶ Προέδρου τοῦ κ. Χρήστου Χατζηνικολάου καὶ β) τοῦ Σωματείου Ἱεροψαλτῶν Θεσσαλονίκης «Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς» ὑπὸ τὴν διεύθυνση τοῦ Χοράρχου κ. Χαριλάου Ταλιαδώρου.

Στὴν ἀρχὴ τῆς Συναυλίας θὰ ἀπευθύνουν χαιρετισμὸ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμων, ὁ Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος κ. Θωμᾶς Συνοδινός, Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ἐκ μέρους τῆς Ὁργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ὁ Πρόεδρος τοῦ Πανελληνίου Συλλόγου Ἱεροψαλτῶν κ. Χρήστος Χατζηνικολάου.

Οἱ χοροὶ θὰ παρουσιάσουν ἐπίκαιρους ἐκκλησιαστικοὺς ὕμνους.

Κυριακὴ 31 Δεκεμβρίου:

Οἱ ἑκδηλώσεις θὰ κορυφωθοῦν τὴν Κυριακὴ μὲ Συνοδικὴ Θεία Λειτουργία ποὺ θὰ τελεσθεῖ στὸν Ἱερὸ Προσκυνηματικὸ Ναὸ τοῦ Πολιούχου τῆς Θεσσαλονίκης Μεγαλομάρτυρος Ἀγίου Δημητρίου. Θὰ προεξάρχει ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος, ὁ ὁποῖος καὶ θὰ κηρύξει τὸν θεῖον λόγον μὲ θέμα: «*Ἀφ' ὧν ἐξήχεται ὁ λόγος τοῦ Κυρίου*» καὶ θὰ λάβουν μέρος οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίται Θεσσαλο-

νίκης κ. Παντελεήμων, Λαγκαδά κ. Σπυρίδων, Φιλίππων κ. Προκόπιος καὶ Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κ. Διονύσιος.

Μὲ τὴν πανηγυρικὴ καὶ Συνοδικὴ Θεία Λειτουργία στὸν Ἱερό Ναο Ἀγίου Δημητρίου Θεσσαλονίκης ὁλοκληρώνονται οἱ λαμπρὲς ἐορταστικὲς ἐκδηλώσεις τοῦ Ἱεροῦ Ἰωβηλαίου, τὶς ὁποῖες εἶχε προγραμματίσει γιὰ τὸ ἔτος 2000 ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος.

Μὲ τὴν εὐκαιρία νὰ σημειωθεῖ ὅτι γιὰ τὸ ἐπόμενο ἔτος ἔχουν ἤδη προγραμματισθεῖ δύο ἐξαιρετικὰ σημαντικὲς ἐκδηλώσεις: α) Ἡ Ἐκθεση χειρογράφων Εὐαγγελίων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὸ Μέγαρο Ἐυνάρδου, ποῦ θὰ ἐγκαινiasθεῖ στίς 30 Ἰανουαρίου 2001 καὶ β) Ἡ Ἐκθεση Ἱερῶν Κειμηλίων καὶ Εἰκόνων μὲ θέμα: «*Μυστήριον Μέγα καὶ Παράδοξον*», ποῦ θὰ φιλοξενηθεῖ στὸ νέο κτίριο τοῦ Βυζαντινοῦ Μουσείου καὶ τῆς ὁποίας τὰ ἐγκαινία θὰ τελεσθοῦν στίς 17 Μαΐου 2001.

(Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 3ης Ἰανουαρίου 2001

Τὴν Βασιλόπιττα τῶν ἐργαζομένων στὴν Ἱερὰ Σύνοδο καὶ στοὺς Ἐκκλησιαστικοὺς Ὄργανισμοὺς εὐλόγησε χθὲς Τρίτη 2 Ἰανουαρίου 2001 στὴν Αἴθουσα Τελετῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου στίς 12 τὸ μεσημέρι ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος, κατὰ τὴν διάρκεια τῆς Τελετῆς γιὰ τὴν ὑποδοχὴ τοῦ νέου ἔτους. Ὦσαν παρόντες ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στὴν Ἀθήνα Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Περγάμου κ. Ἰωάννης, πολλοὶ Ἀρχιερεῖς καὶ Κληρικοί, ἐκπρόσωποι τῶν Ὑπουργείων Ἐξωτερικῶν καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων, καθηγητὲς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἄλλοι προσκεκλημένοι καὶ οἱ ἐργαζόμενοι στοὺς Ἐκκλησιαστικοὺς Ὄργανισμούς.

Μετὰ τὴ Δοξολογία, κατὰ τὴν ὁποία ἔψαλε Χορὸς Ἱεροψαλτῶν ὑπὸ τὸν Πρωτοψάλτη τοῦ Ἱεροῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ Ἀθηνῶν κ. Παπαδόπουλο, ὁ Μακαριώτατος ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς παρισταμένους ὑπογράμμισε ὅτι, «ὅλοι ὅσοι ἐργάζονται στὴν Ἐκκλησία πρέπει μὲ τὴ ζωὴ καὶ τὴν ἐργασία τους νὰ προβάλλουν θετικὰ τὶς ἀρχές

τῆς Ὁρθοδοξίας, ἀρχὲς ἀφθαρτες στὴν πάροδο τοῦ χρόνου».

Προηγουμένως, στίς 11 π.μ., ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος εὐλόγησε καὶ ἔκοψε τὴν πίττα γιὰ τὰ παιδιὰ τῶν Ὑπαλλήλων τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, παρακολούθησε ἀπαγγελίες ποιημάτων, συνομίλησε μαζί τους καὶ τοὺς μοίρασε δῶρα καὶ γλυκίσματα. Ἀπευθυνόμενος στοὺς γονεῖς καὶ τὰ παιδιὰ ὁ Μακαριώτατος παρατήρησε: «Ἐπλεόνασαν ἡ κακία καὶ ἡ ἰδιοτέλεια στὴν ἐποχὴ μας, τὰ παιδιὰ ὅμως μᾶς διδάσκουν τὴν ἀγάπη καὶ τὴν ἀγνότητα».

(Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 8ης Ἰανουαρίου 2001

Πραγματοποιήθηκε σήμερα στὸ Συνοδικὸ Μέγαρο ἡ Β' Συνάντηση τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Επιτροπῆς γιὰ τὴ συλλογὴ ὑπογραφῶν μὲ τοὺς ἐκπροσώπους τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων σχετικὰ μὲ τὴ συλλογὴ τῶν ὑπογραφῶν πρὸς διενέργεια Δημοψηφίσματος γιὰ τὴν ἀναγραφὴ ἢ μὴ τοῦ Ὁρησκεύματος στὰ δελτία τῶν ταυτοτήτων.

Στὴν ἀρχὴ ἀπευθύνθηκε πρὸς τοὺς συγκεντρωμένους ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος, ὁ ὁποῖος, ἀφοῦ εὐχήθηκε σὲ ὅλους γιὰ τὸ νέο ἔτος, τοὺς συνεχάρη γιὰ τὴν ὡς τώρα συμμετοχὴ τους στὴν προσπάθεια τῆς Ἐκκλησίας νὰ συμβάλει στὴν διατήρηση τῶν πολιτισμικῶν ἀρχῶν ποὺ συμπεκνώνονται οὐσιαστικὰ στὴν διατήρηση τῆς ζωῆς, τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐλπίδας γιὰ τὸ μέλλον. Οἱ ἐνέργειες γιὰ τὴν συγκέντρωση τῶν ὑπογραφῶν γιὰ τὸ θέμα τῶν ταυτοτήτων, τόνισε, ἔχουν ἀποδώσει ὡς αὐτὴ τὴ στιγμὴ ἐξαιρετικὰ ἀποτελέσματα. Αὐτὸ σημαίνει, ὅτι ὅλοι ὅσοι συμμετέχουν σ' αὐτές, ὀφείλουν νὰ συνεχίσουν ἐντατικὰ τὴν προσπάθεια γιὰ τὴν ὁλοκλήρωση τοῦ σκοποῦ. Ἡ ἀθρόα ἀνταπόκριση τῶν πολιτῶν μαρτυρεῖ ὅτι ἡ διατήρηση τῆς ταυτοπροσωπίας μας ὡς Ἑθνους εἶναι κοινὴ ἀπαίτηση.

Στὴ συνέχεια πρὸς τοὺς ἐκπροσώπους τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων μίλησε ὁ Πρόεδρος τῆς Επιτροπῆς, Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ναυπάκτου καὶ Ἀγίου Βλασίου κ. Ἱερόθεος, ὁ ὁποῖος ἀφοῦ ἀναφέρθηκε σὲ πέντε ἐπιμέρους στοιχεῖα, ὑπογράμμισε ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος πρω-

τοτυπεί όχι μόνο στην πρωτοβουλία συλλογής για τὸ δημοψήφισμα ἀλλὰ καὶ στὸν τρόπο διοργανώσεως τῆς ὅλης προσπάθειας καὶ κατέληξε:

«Τὸ αἶτημα τοῦ δημοψηφίσματος εἶναι σοβαρὸ καὶ ἀναφέρεται στὴ διάσωση τῆς πολιτισμικῆς μας ταυτότητος, στὴ διατήρηση τῆς ἐλευθερίας τοῦ προσώπου, στὴν λεγομένη “δημοκρατικοποίηση τῆς δημοκρατίας”, στὴν διάσωση τῶν ἐλευθεριῶν τοῦ λαοῦ, στὸν περιορισμὸ καὶ ἔλεγχο τῆς “Εὐρωκρατίας” καὶ στὴν ἀνάπτυξη τῆς “κοινωνίας τῶν πολιτῶν”. Καὶ φυσικὰ κινεῖται μέσα σὲ συνταγματικὰ πλαίσια καὶ συνδέεται μὲ τὴν ἀναζήτηση τῶν συγχρόνων κοινωνιολόγων γιὰ τὴν καλύτερη λειτουργία τῆς εὐρωπαϊκῆς κοινωνίας, τὴν ἐκπλήρωση τοῦ σκοποῦ τῆς Ἐκκλησίας, γιατί ὅταν διατηρεῖται ὁ διαχρονικὸς πολιτισμικὸς περίγυρος, τότε ὁ ἄνθρωπος βοηθεῖται γιὰ τὴν εὕρεση ἀντιστάσεων καὶ τὴν ἐνδυνάμωση τοῦ πνευματικοῦ ἀνοσολογικοῦ τοῦ ὀργανισμοῦ, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν ὑπαρξὴ πνευματικοῦ ὀξυγόνου, προκειμένου νὰ ἀναπνέουμε τὴν ἀτμόσφαιρα τοῦ “ἐν οὐρανοῖς πολιτεύματος”. Διαφορετικὰ θὰ γίνουμε γήινοι καὶ φυσικὰ θὰ ἀποχρωματιστοῦμε ἐκκλησιαστικά».

Στὴ συνέχεια ἔλαβε τὸ λόγο ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ κ. Ἰγνάτιος, ὁ ὁποῖος παρατήρησε ὅτι τὸ ἐγγεῖρημα συλλογῆς ὑπογραφῶν γιὰ Δημοψήφισμα σχετικὰ μὲ τὴν ἀναγραφὴ τοῦ Θρησκευματος εἶναι καθαρὰ καρπὸς εὐθύνης ποὺ γίνεται μὲ νηφαλιότητα καὶ δὲν ἐμπεριέχει σπέρματα διχασμοῦ, ἀντίθετα μάλιστα ἀποτελεῖ νίκη τοῦ Συνοδικοῦ συστήματος. Ἀπὸ τὴν διαδικασία αὐτή, ποὺ εἶναι ἀναφαίρετο δικαίωμα τοῦ καθενός, ἡ Ἐκκλησία ἐξέρχεται ἐνωμένη. Τὸ θετικὸ ἀποτέλεσμα, ὅμως, δὲν θὰ ἀφορᾷ μόνον τὴν Ἐκκλησία ἀλλὰ καὶ στὸ σύνολο τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ. Κανείς δὲν θὰ ἔχει τὴν δυνατότητα νὰ κατηγορήσει τὴν Ἱερὰ Σύνοδο γιὰ ὀλιγωρία. Κάναμε τὸ καθήκον μας μὲ αἴσθηση τῆς εὐθύνης ἀπέναντι στὴν ἱστορία καὶ στὸν πιστὸ Λαό, κατέληξε ὁ Σεβασμιώτατος Δημητριάδος.

Ἀκολούθως ἀπευθύνθηκε πρὸς τοὺς ἐκπροσώπους τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ κ. Δανιήλ, ὁ ὁποῖος συνόψισε τὰ συμπεράσματα ἀπὸ τὶς ὡς τώρα ἐνέργειες καὶ ἔδωσε συμπληρωματικὲς ὁδηγίες σχετικὰ μὲ τὴν δημοψηφισματικὴ πρωτοβουλία τῆς Ἐκκλησίας τῆς

Ἑλλάδος γιὰ τὶς νέου τύπου Ἀστυνομικὲς Ταυτότητες.

Ἀποφασίσθηκε νὰ ἀποσταλοῦν στὴν Ἱερὰ Σύνοδο τὰ Δελτία ποὺ συμπληρώθηκαν ὡς τὴν 31η Δεκεμβρίου 2000 στὶς Ἱερὲς Μητροπόλεις, προκειμένου ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐλέγχου καὶ Διαφάνειας νὰ ἀρχίσει τὸν ἔλεγχο τῆς ἐγκυρότητας.

Ὑπογραμμίζεται τέλος, ὅτι ἡ προσπάθεια συλλογῆς ὑπογραφῶν συνεχίζεται ἀμείωτα καὶ ἐντατικὰ ὡς τὴ λήξη τῆς προθεσμίας, δηλαδὴ ὡς τὴν 25η Μαρτίου 2001.

(Ἐκ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΜΑΚ. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

1. Γιὰ τὴν Παγκόσμια Διακήρυξη τῶν Δικαιωμάτων τοῦ Ἀνθρώπου (10 Δεκεμβρίου 2000)

Παιδιά μου,

Ἡ σημερινὴ ἡμέρα, κατὰ τὴν ὁποία ἐορτάζουμε τὴν ὑπογραφή (1948) στὸν Ο.Η.Ε. τῆς Παγκόσμιας Διακήρυξης τῶν Δικαιωμάτων τοῦ Ἀνθρώπου, μᾶς φέρνει στὴ σκέψη αὐτὸ ποὺ ὁ Χριστιανὸς πρέπει κάθε μέρα νὰ κάνει πράξη, δηλαδὴ τὸ Λόγο τοῦ Θεοῦ, ποὺ εἶναι Λόγος ἐλευθερίας, ἀγάπης, σεβασμοῦ καὶ ἀνεκτικότητος πρὸς τὸν συνάνθρωπο ὅποιος κι ἂν εἶναι αὐτός. Γιατὶ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ λεγόμεστε Χριστιανοὶ καὶ νὰ μὴν ἐφαρμόζουμε τὴν ἀνιδιοτελεῖ καὶ ἀνυπόκριτη ἀγάπη πρὸς τὸν πλησίον μας.

Ὁ Κύριός μας ἦρθε στὸν κόσμο γιὰ νὰ τὸν σώσει ὅλον, ὅχι ἓνα μέρος. Γιὰ τὸν Κύριο δὲν ὑπάρχουν πατρίδιοι καὶ πληβεῖοι, δὲν ὑπάρχουν ἐκλεκτοὶ καὶ παραπαῖδια. “Ὅλοι εἴμαστε παιδιά Του ἀγαπημένα καὶ ὅλοι δικαιούμεθα τῆς στοργῆς Του. Ἡ ἀγκαλιά Του εἶναι τόσο μεγάλη ποὺ μᾶς χωράει ὅλους. Σὲ Ἐκεῖνον δὲν ἔχουν θέση φαινόμενα μισαλλοδοξίας, φανατισμοῦ, φονταμενταλισμοῦ, ξενοφοβίας καὶ ρατσισμοῦ. Ὅμως αὐτὴν τὴν ἀγάπη δὲν τὴν ἀπολαμβάνουν οἱ συνάνθρωποί μας. Τὰ φαινόμενα τοῦ πλοῦτου καὶ τῆς χλιδῆς ποὺ περνᾶνε στὰ Μ.Μ.Ε. εἶναι ἐπιφανειακά καὶ δὲν πρέπει νὰ μᾶς ξεγελοῦν. Τὸ μεγάλο μέρος τῆς Οἰκουμένης σήμερα ἀντιμετωπίζει δυσεπίλυτα προβλήματα ὅσον ἀφορᾷ στὰ δικαιώματα

του ανθρώπου. Η καταπίεση, ή έκμετάλλευση και ή έγκατάλειψη είναι ή τραγική πραγματικότητα στους πολλούς κατοίκους του πλανήτη μας. Οί σχετικά λίγοι, που ζούν στην άνεση, στον πλούτο και απολαμβάνουν τὰ ἀγαθὰ του ἱλιγγιωδὺς ἀναπτυσσόμενου τεχνολογικοῦ πολιτισμοῦ διακατέχονται ἀπὸ ἐγωϊστικά συναισθήματα, κοιτάζουν τὸν ἑαυτοῦλη τους καὶ μόνο καὶ ἀδιαφοροῦν γιὰ τὸν δυστυχοῦντα καὶ πάσχοντα συνάνθρωπό τους, τὸν ἐγγὺς καὶ τὸν μακράν. Εἶναι οἱ πλούσιοι τοῦ Εὐαγγελίου που δὲν θέλουν νὰ ἀντικρύσουν τὴ φτώχεια καὶ τὴ δυστυχία τῶν Λαζάρων.

Σὰς παρακαλῶ, παιδιὰ μου, ἐμεῖς νὰ μὴν στεγνώσουμε ἀπὸ ἀγάπη, ἄς μὴν γίνει ἔρημος ή ψυχὴ μας, ἄς χύσουμε τουλάχιστον ἓνα εἰλικρινὲς δάκρυ γιὰ τὸν διάχυτο πόνο καὶ τὴν ἐκτεταμένη δυστυχία τῶν συνανθρώπων μας, που εἶναι μακριὰ ἀπὸ τοῦ νὰ ἀπολαμβάνουν τὰ δικαιώματα που ὑπάρχουν στὴ Διακήρυξη τοῦ Ο.Η.Ε.

Καὶ δυστυχοῦντες δὲν ὑπάρχουν μόνο στὴν Ἀφρική ή στὴν Ἀσία. Σήμερα στὴ χώρα μας δὲν εἶναι μόνο οἱ ἄνεργοι καὶ οἱ νέοι καὶ οἱ νέες, τὸ μέλλον τοῦ Γένους μας, που ἀναζητώντας ἐργασία εἶναι ὑποχρεωμένοι πολλές φορές γιὰ νὰ τὴν ἐξασφαλίσουν νὰ συμβιβασθοῦν, νὰ αἰσθανθοῦν μειωμένη τὴν ἀξιοπρέπειά τους, νὰ δεχθοῦν τὴν ἀνέντιμη ἐκμετάλλευση. Ὑπάρχουν καὶ οἱ χιλιάδες τῶν ξένων, που ἤρθαν στὴν Ἑλλάδα γιὰ νὰ ζήσουν μιὰ καλύτερη ζωὴ καὶ δὲν εἶναι λίγες οἱ φορές που ἐμεῖς οἱ γηγενεῖς τοὺς ἀπογοητεύουμε καὶ τοὺς προκαλοῦμε θλίψη καὶ δυστυχία. Εἶναι παιδιὰ κι αὐτοὶ τοῦ Θεοῦ καὶ τοὺς ἀξίζει ή συμπάθεια καὶ ή συμπαράστασή μας.

Μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς σημερινῆς ἡμέρας θέλω ἐπίσης νὰ ὑπενθυμίσω στὴν ἀγάπη σας τὸ ἄρθρο 18 τῆς Παγκόσμιας Διακήρυξης τῶν Δικαιωμάτων τοῦ Ἀνθρώπου, σύμφωνα μὲ τὸ ὁποῖο «κάθε πρόσωπο ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς ἐλευθερίας τῆς σκέψης, τῆς συνειδήσεως καὶ τῆς θρησκείας· αὐτὸ τὸ δικαίωμα ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα νὰ δύναται νὰ ἐκδηλώσει τὸ θρησκευτικὸ του φρόνημα, μόνο ή ὁμαδικά, τόσο δημοσίως ὅσο καὶ ἰδιωτικά...». Αὐτὸ τὸ δικαίωμα διεκδικοῦμε κι ἐμεῖς τὸν καιρὸ αὐτὸ καὶ αὐτὸ τὸ δικαίωμα οὐδεὶς μπορεῖ νὰ μᾶς τὸ στερήσει. Οὐδεὶς μπορεῖ νὰ μᾶς ἀφαιρέσει τὴν ἀγάπη μας πρὸς τὸν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστὸ καὶ τὴν Ἐκκλησίᾳ Του, οὐδεὶς μπορεῖ νὰ μᾶς ἐπιβάλει νὰ παραιτηθοῦμε τῆς Παραδόσεώς μας, οὐδεὶς

μπορεῖ νὰ μᾶς ὑπαγορεύει τὸν τρόπο που θὰ ζοῦμε καὶ θὰ ἐκδηλώνουμε τὴν πίστη μας. Ἐμεῖς εἴμαστε ἐδραῖοι σὲ ὅσα μᾶς παρέδωσαν οἱ γονεῖς μας καὶ μὲ αὐτὴν τὴν πλούσια κληρονομιά βαδίζουμε στὸ δρόμο τῆς Ἑνωμένης Εὐρώπης.

Παιδιὰ μου,

Μποροῦμε καὶ πρέπει νὰ εἴμαστε ή μαρτυρία τοῦ Χριστοῦ στὸν 21ο αἰῶνα. Μποροῦμε καὶ πρέπει νὰ δείξουμε καὶ νὰ διδάξουμε τὴν ἀνθρωπιὰ μας. Μποροῦμε καὶ πρέπει νὰ ἀποδείξουμε ὅτι ἔχουμε ἀγάπη καὶ σεβόμαστε τοὺς συνανθρώπους μας, ἔστω κι ἂν ἐκεῖνοι εἶναι ἄδικοι μαζί μας. Ἔτσι εὐαρεστοῦμε τὸν Θεὸ καὶ ἔχουμε γαλήνη στὴ ψυχὴ μας.

Διάπυρος πρὸς Κύριον εὐχέτης
† Ὁ Ἀθηνῶν Χριστόδουλος.

2. Γιὰ τὴν ἀφιερωμένη ἡμέρα στὸ παιδὶ (11 Δεκεμβρίου 2000)

Μὲ ἰδιαίτερη χαρὰ σήμερα χαιρετίζω τὴν ἀφιερωμένη ἡμέρα στὸ παιδὶ καὶ νιώθω τὴν ἀνάγκη μαζί μὲ τὶς πιὸ ὁλόθερμες εὐχές μου νὰ ἀπευθύνω καὶ μερικὲς σκέψεις μου γιὰ ἓνα θέμα πολὺ κοντινὸ στὴ ζωὴ τῶν παιδιῶν. Εἶναι τὸ θέμα τῆς χαρᾶς. Ἕνα θέμα ζωντανό, οὐσιαστικὸ καὶ βασικὸ γιὰ τὴν παιδικὴ ἡλικία. Γιατὶ ή χαρὰ ταιριάζει καὶ συμβαδίζει ἀπόλυτα μὲ τὰ τρυφερὰ θλαστάρια, τὰ παιδιὰ.

Βλέπουμε ὅμως ἀκόμα στὶς ἡμέρες μας παιδιὰ νὰ δυστυχοῦν, νὰ θλίβονται, νὰ εἶναι στενοχωρημένα, νὰ βασανίζονται ή ἀκόμη νὰ τὰ ἐκμεταλλεύονται καὶ νὰ τὰ κακοποιοῦν ἄλλοι συνάνθρωποί μας. Πολλὲς φορές ἀκόμη διαπιστώνουμε τὴ θλίψη νὰ ἔναι μόνιμα ζωγραφισμένη στὰ παιδικὰ πρόσωπα. Ἀπὸ τὴν ἄλλη, παρατηροῦμε, ὅτι πολλὰ παιδιὰ ψάχνουν νὰ βροῦν τὴ χαρὰ μὲ λαθεμένους τρόπους, σὲ πονηροὺς δρόμους, μὲ ἀπατηλὰ μέσα καὶ μὲ ἀμφίβολα παιχνίδια που προσφέρουν στὴν ἀγορὰ ἀδίστακτοι ἔμποροι κερδοσκοποῖ, παιχνίδια πολλὲς φορές μὲ σατανικὴ ὄψη γιὰ νὰ κάνουν τὰ παιδιὰ νὰ ἐθίζονται στὸ κακό. Ὅλα αὐτὰ τὰ ἀρνητικὰ φαινόμενα μὲ προβληματίζουν καὶ μὲ κάνουν νὰ ἀνησυχῶ γιὰ τὰ παιδιὰ μας. Ν' ἀνησυχῶ καὶ νὰ δίνω τὴν προσοχή μου γιὰ τὸ κάθε παιδί, που εἶναι ὅ,τι πολυ-

τιμότερο καὶ πιὸ εὐαίσθητο.

Ἀλήθεια, ἂν ἀκούσουμε τὴ διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ θὰ δοῦμε ὅτι εἶναι μιὰ διδασκαλία χαρᾶς. Ἡ ἴδια ἡ λέξη Εὐαγγέλιο σημαίνει ἀγγελία χαρᾶς, καὶ μέσα σ' αὐτὸ τὸ αἰώνιο βιβλίο, τὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ, βρίσκουμε τὴν ἀληθινὴ, τὴ στέρεη, τὴ μόνιμη χαρά. Ἔτσι ἰδιαίτερο χαρακτηριστικὸ γνῶρισμα τοῦ χριστιανοῦ εἶναι πάντοτε ἡ χαρά, ἡ ὁποία τὸν κάνει νὰ ἐκτιμᾷ αὐτὸ ποὺ ἔχει, χωρὶς νὰ βασανίζεται γι' αὐτὰ ποὺ δὲν ἔχει. Γαλήνιο, λοιπόν, λιμάνι θείας χαρᾶς ἡ καταφυγὴ μας σ' Αὐτὸν ποὺ εἶπε τὴν ὠραία ἐλληνικὴ λέξη στὶς μαθήτριες - μυροφόρες, «χαίρετε».

Σήμερα, ζώντας πλέον σ' ἓνα «παγκόσμιο χωριὸ» ποὺ νέα ἤθη, νέες ἀξίες, νέα καταναλωτικὰ πρότυπα, νέα μεθυστικὰ συνθήματα, νέος τρόπος ζωῆς καὶ διασκέδασης, νέα παιχνίδια τέρψης στὰ χέρια τῶν παιδιῶν μᾶς κυκλώνουν καὶ μπαίνουν στὸν καθημερινὸ μας βίο, ἡ ἔλλειψη τῆς ἀληθινῆς χαρᾶς ἐξακολουθεῖ νὰ παραμένει ὡς ἓνα ἀρνητικὸ φαινόμενο. Αὐτὸ τὸ φαινόμενο ὁμως πρέπει νὰ ἐκλείψει. Ὁ ἐξοστρακισμὸς τῆς χαρᾶς ἀπὸ τὴν κοινωνία μας πρέπει νὰ σταματήσει. Ὁ Θεάνθρωπος Ἰησοῦς δὲν μᾶς ἀποφεύγει, περιμένει πάντοτε νὰ πᾶμε κοντά Του. Ἐχει ἔτοιμη, ἀνοικτὴ τὴν ἀγκαλιά Του, γιὰ νὰ μᾶς δώσει τὴν ἀνείπωτη χαρὰ καὶ αὐτὴ νὰ τὴν θρονιάσουμε μέσα μας.

Ἀγαπητά μου παιδιά, ὅπου κι ἂν βρίσκεσθε, ὅπως κι ἂν εἴσθε, ὅποια γλώσσα κι ἂν μιλάτε, σᾶς περιβάλλω μὲ ἀγάπη, σφίγγω τὸ χέρι τοῦ καθενός σας καὶ σᾶς εὐχόμαι ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ψυχῆς μου νὰ ἔναι ἡ ζωὴ σας πάντοτε γεμάτη ἀπὸ χαρὰ γιὰ μιὰ ἀληθινὴ πρωτοπορία στὸ νέο αἰῶνα ποὺ θὰ ζήσετε. Ὁ Πανάγαθος Θεὸς νὰ σᾶς εὐλογεῖ καὶ νὰ σᾶς χαριτώνει πλουσιοπάροχα.

Μὲ πατρικὲς εὐχὲς
† Ὁ Ἀθηνῶν Χριστόδουλος.

3. Γιὰ τὸν ἔρανο τῆς «ΗΜΕΡΑΣ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ»

Τὴν συγκύπτουσα γυναῖκα εἶδαμε σήμερα στὸ Ἱερὸ Εὐαγγέλιο, ποὺ ἀκούσαμε, νὰ θεραπευθῇ ὁ Κύριος.

«Μὴ δυναμένη ἀνακύψαι εἰς τὸ παντελὲς» ὑπερνικᾷ ἡ ἄρρωστη γυναῖκα κάθε δυσκολία καὶ

εὐρίσκεται στὸν τόπο τῆς λατρείας τὴν καθιερωμένη μέρα τῆς κοινῆς προσευχῆς.

Εἶχε κάθε δικαιολογία νὰ εἶναι ἀπούσα. Ἡ πάθησίς της εἶναι ἐξώφθαλμη. Ἡ ἀδυναμία της καταφανής.

Ὅμως ἔρχεται στὸ χωρὶ τῆς δημόσιας ἐκτελέσεως τῶν θρησκευτικῶν τῆς καθηκόντων. Ξεπερνάει τὶς δυσκολίες. Κατανικᾷ τὸ σωματικὸ βαρὺ τῆς φορτίο. Καὶ ἔρχεται στὸ Ναό. Ἐδῶ συναντᾷ τὸν ἱατρὸ ψυχῶν καὶ σωμάτων. Καὶ ἐκεῖνος τὴν ἐλεεῖ, τὴν θεραπεύει.

Γιατί; Διότι αὐτὴ μὲν πιστεύει. Αὐτὸς δὲ ἐπιτελεῖ τὸ ἔργο του.

«Διήλθε τὴν ζωὴν του, θὰ μᾶς πεῖ ἡ Ἁγία Γραφή, εὐεργετῶν καὶ ἰώμενος», «ἡμῖν ὑπολιμπάνων ὑπογραμμόν, ἵνα ἐπακολουθήσωμεν τοῖς ἵχνεσιν αὐτοῦ» (Α' Πέτρ. 8' 21).

Εἶναι ἡ ἀκτινοβολία τῆς ἀγάπης του. Ἡ συνεχῆς, ἡ μόνιμος, ἡ διαρκὴς, ἡ αἰωνία. Αὐτὸ καλεῖ, νὰ μιμούμεθα κι ἐμεῖς. Νὰ εἴμεθα «καθαροὶ τῇ καρδίᾳ» καὶ νὰ «πλουτοῦμεν ἐν ἔργοις ἀγαθοῖς».

Πάντοτε. Διαρκῶς. Μονίμως, «ὡς σοι ὑπάρχει» λέει ὁ θεϊκὸς λόγος.

«Δίκαιος ἄνθρωπος ὁ ἐλεῶν ὅλην τὴν ἡμέραν» ὑπογραμμίζει θεοπνεύστως τὸ Ἱερὸ Κείμενο.

«Ὅλην τὴν ἡμέραν». Κάθε μέρα! Πάντοτε! Ὅμως ὑπάρχουν κάποιες ξεχωριστὲς μέρες μέσα στὸ χρόνο, ποὺ αὐτὸ τὸ χρέος γίνεται πιὸ ἔντονο, πιὸ ἐπιτακτικόν.

Τέτοιες εἶναι καὶ οἱ μέρες τῶν Χριστουγέννων, ποὺ ἔρχονται αὐτὲς τὶς μέρες καὶ τὶς ὥρες, τὶς «χρονιάρες μέρες» ὅπως προσφυέστατα τὶς λέει ὁ λαός, ὁπότε ἡ στέρησις, σ' αὐτοὺς ποὺ τὴν ἔχουν, οἱ πόνοι, ἡ ἀδυναμία, ἡ ἔλλειψη, ἡ φτώχεια, ἡ δυστυχία γίνονται ἀφάνταστα πιὸ δυσβάσταχτο φορτίο.

Αὐτὸ ὅλοι τὸ ξέρουμε, ὅλοι τὸ κατανοοῦμε. Ἐκεῖνο ποὺ δὲν κάνουμε εἶναι πὼς ἢ δὲν βοηθοῦμε ὅλοι νὰ γίνῃ τὸ φορτίο πιὸ ἐλαφρὺ ἢ δὲν συντρέχουμε ὅσο πρέπει γι' αὐτὸ τὸ ἐλάφρωμα.

Ἡ Ἁγία μας Ἐκκλησία θυμίζει σήμερα, περισσότερο ἔντονα, τοῦτο τὸ χρέος σὲ ὅλους μας καὶ ὁργανώνει κάθε χρόνο, αὐτὸ τὸν καιρὸ, τὸν Ἑτήσιο Ἑρανο τῆς ἀγάπης, ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν τοῦ Κυρίου μας, τῶν ἐλαχίστων. Γιὰ τοὺς συγκύπτοντες τῆς ζωῆς.

Σᾶς παρουσιάζω, πολὺ σύντομα, τὰ προγράμ-

ματα της Ίερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς στὸ χῶρο τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης, ὅσα κυρίως ἐποπτεύονται ἀπὸ τῆ Χριστιανικῆ Ἀλληλεγγύη, ποὺ ὀργανώνει τὸν Ἔρανο.

Βοηθήματα κάθε μορφῆς σὲ χρήμα ἢ σὲ εἶδος δίδονται ἀπὸ τὸ Γενικὸ καὶ τὰ 144 Ἑνοριακὰ Φιλόπρωχα Ταμεῖα. Τὸν περασμένο χρόνο 54.863 περιπτώσεις ἔλαβαν αὐτὴ τὴ βοήθεια μὲ γενικὸ ὕψος 570.000.000 δρχ.

* 14 Στέγες Γερόντων φιλοξενοῦν 327 ὑπερήλικες κάτω ἀπὸ ἄριστες συνθήκες.

* Μία Στέγη Κατακοίτων περιθάλπει 45 κατὰκοιτους.

* Τὸ Ἰδρυμὰ μας «Δάμαρις» γιὰ προβληματικὰ άτομα φροντίζει 22 κοπέλες.

* Τὸ Ὁρφανοτροφεῖο Βουλιαγμένης ἔχει 10 παιδιὰ.

* 3 συσσίτια προσφέρουν 144.000 μερίδες ἐκλεκτοῦ φαγητοῦ ἐτησίως.

* 61 Κέντρα Ἑνοριακῆς ἀγάπης προσφέρουν 812.757 μερίδες φαγητοῦ ἐτησίως σὲ καθημερινὴ βάση.

* Στὸ Βρεφονηπιακὸ μας σταθμό, μὲ τὸ ὄνομα Βαφειαδάκειο, 136 βρέφη καὶ νήπια ἀγκαλιάζονται ἀπὸ τὴ στοργὴ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ὁμῶνυμου Ἰδρύματος.

Σὲ ὅλα τὰ προαναφερθέντα, ὁμάδα 14 Κοινωνικῶν Λειτουργῶν προσφέρει τὶς ὑπηρεσίες τῆς μὲ ἔρευνες κατὰ περίπτωσιν, ἄμεσον ἐπικοινωνίαν μὲ κάθε περίπτωσιν, ἀντλησὶν πληροφοριῶν καὶ προσπάθειαν ὅσο τὸ δυνατόν περισσοτέρας προσεγγίσεως τοῦ προβλήματος καὶ καλλιτέρας προσφορᾶς ἐπιλύσεως εἰς τὰ μέτρα τοῦ δυνατοῦ ἐκάστοτε.

Θὰ ἦταν κουραστικὸ νὰ περιγράψω ἕνα-ἕνα ὅσα προσπαθοῦμε νὰ κάνουμε, βοηθώντας τὸν ἀνθρώπινο πόνο καὶ τὴ στέρηση. Σίγουρα αὐτὸς ὁ πόνος καὶ ἡ στέρηση δὲν ἔχουν τελειωμό. Πάντα θὰ ὑπάρχουν. «Τοὺς φτωχοὺς πάντοτε μεθ' ἑαυτῶν ἔχετε» εἶπεν ὁ Κύριός μας. Ἐμεῖς προσπαθοῦμε νὰ πράξουμε ὅσο γίνεται περισσότερα.

Γι' αὐτὸ κάνουμε καὶ τὸν ἐτήσιο Ἔρανο τῆς Ἀγάπης.

Βοηθήσατε ὅσο μπορεῖτε τὸν Ἔρανο αὐτό. Δίνετε ἔτσι στὴν Ἑνορίᾳ σας καὶ τὴν Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ τὴ δυνατότητα νὰ προσφέρουν σὲ περισσότερους «συγκύπτοντες» αὐτοῦ τοῦ κόσμου τὴ βοήθεια καὶ τὴ συμπαράσταση τῆς

δικῆς σας ἀγάπης.

Εὐχομαι σὲ ὅλες τὶς ἐνορίες τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καλὴ ἐπιτυχία στὸν Ἔρανο καί, μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτῆς τῆς ἐπικοινωνίας μας, καλὰ Χριστούγεννα σὲ ὅλους καὶ εὐτυχισμένο Νέο ἔτος.

Μὲ πατρικὲς εὐχὲς

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ.

Ἐκδήλωση γιὰ τὰ παιδιὰ τῶν Ὁρφανοτροφείων τῆς Ἀττικῆς

Τὴν Κυριακὴ 10 Δεκεμβρίου 2000 καὶ ὥρα 12.30 ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλος θὰ παραστῇ σὲ ἐκδήλωση ποὺ διοργανώνουν ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος, ἡ Ἐθνοκάρτα - ΕΑΕΔΟ καὶ τὸ ἑλληνικὸ τμῆμα τῆς Διεθνoῦς Ὁργάνωσης Pro Europa γιὰ τὰ παιδιὰ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ Ἰδιωτικῶν Ὁρφανοτροφείων τῆς Ἀττικῆς.

Ἡ ἐκδήλωση, ποὺ θὰ πραγματοποιηθεῖ στὸ Κεντρικὸ Κατάστημα τῆς Ε.Τ.Ε. (Αἰόλου 86), ὀργανώνεται μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς Παγκόσμιας Ἡμέρας τοῦ Παιδιοῦ, ποὺ ἐορτάζεται στὶς 11 Δεκεμβρίου, ἀλλὰ καὶ τῆς συμπλήρωσης ἑνὸς χρόνου ἀπὸ τὴν ἐκδοσὴ τῆς πιστωτικῆς κάρτας «Ἀγαπῶ τὰ Παιδιὰ - Mastecard». Ἡ ἐν λόγω κάρτα δημιουργήθηκε μὲ σκοπὸ τὴν ἐνίσχυση τοῦ προγράμματος κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης «Ἀγαπῶ τὰ Παιδιὰ», τὸ ὁποῖο τελεῖ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Μακαριωτάτου καὶ ἀποτελεῖ παρέμβαση στὸ πρόβλημα τῶν «παιδιῶν τῶν φαναριῶν» καὶ εὐρύτερα τῶν κακοποιημένων καὶ παραμελημένων παιδιῶν, στοχεύοντας στὴν κοινωνικὴ ἐπανεένταξη καὶ προστασία τους.

Στὴν ἐκδήλωση θὰ παραστοῦν, μεταξύ ἄλλων, ὁ Ὑπουργὸς Ὑγείας καὶ Πρόνοιας κ. Ἀλ. Παπαδόπουλος, οἱ Ὑφυπουργοὶ κ.κ. Χ. Σπυράκη καὶ Δ. Θάνος, οἱ Γενικοὶ Γραμματεῖς κ.κ. Χ. Σοφιανὸς καὶ Μ. Μπελδέκου, ὁ Πρόεδρος τῆς Νομαρχιακῆς Αὐτοδιοίκησης Ἀθηνῶν - Πειραιῶς κ. Θ. Κατριβάνος, ἡ Νομάρχης Ἀθηνῶν κ. Ἐλ. Μπεσμπέα, ἡ Νομάρχης Πειραιῶς κ. Μ. Τσανάκη-Σορώτου, ὁ Δήμαρχος Ἀθηναίων κ. Δ. Ἀβραμόπουλος, τὰ μέλη τῶν Διοικήσεων τῶν Ὁρφανοτροφείων, καθὼς ἐπίσης καὶ τὰ μέλη τῆς Διοίκησης καὶ ἀνώτατα διευθυντικὰ στελέχη τῆς Ε.Τ.Ε.

(7.12.2000)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

**Άρχιερατική Θ. Λειτουργία με την εύκαιρία
της παγκόσμιας ημέρας
άνθρωπινων δικαιωμάτων**

Τὴν Κυριακὴ 10 Δεκεμβρίου 2000, Παγκόσμια Ἡμέρα τῶν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων, θὰ τελεσθεῖ Ἀρχιερατικὴ Θ. Λειτουργία στὸν Ἱ. Ναὸ Ἀγ. Γεωργίου (πλατεία Καρύτση) στὴν ὁποία θὰ προστεῖ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλος, πλαισιούμενος ἀπὸ ἀλλοδαποὺς Ὁρθόδοξους Ἱερεῖς.

Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς Θ. Λειτουργίας ὁ Μακαριώτατος θὰ χειροτονήσῃ εἰς Διάκονον τὸν ἐκ Βορείου Ἡπείρου καταγόμενον κ. Βασίλειο Μπουρντίνη, πτυχιούχο τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἐνῶ στὸ κήρυγμά του θὰ κάνει ἰδιαίτερη ἀναφορὰ στὴν ἀνάγκη καταπολέμησης τῶν καινοφανῶν καὶ ἀντιχριστιανικῶν φαινομένων τοῦ ρατσισμοῦ καὶ τῆς ξενοφοβίας, τῶν ὁποίων ἡ ἔξαρση στὶς σύγχρονες κοινωνίες δημιουργεῖ μεγάλα ἐρωτήματα γιὰ τὴν ἀξία ποὺ πραγματικὰ ἀποδίδεται στὸ ἀνθρώπινο πρόσωπο.

(7.12.2000)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

**Λατρευτικὴ σύναξη στὸν Καθεδρικό Ἱ. Ναὸ
Ἀθηνῶν χοροστατοῦντος τοῦ Μακαριωτάτου**

Τὴν Παρασκευὴ 22 Δεκεμβρίου 2000 καὶ ὥρα 6.30 τὸ ἀπόγευμα θὰ τελεσθεῖ στὸν Καθεδρικό Ἱ. Ναὸ Ἀθηνῶν ἡ Ἀσματικὴ Ἀκολουθία «Τριθέκτη» μετὰ τὸ «Κοντάκιο τῶν Χριστουγέννων» χοροστατοῦντος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστοδούλου.

Τὴν ξεχωριστὴ αὐτὴ λατρευτικὴ σύναξη διοργανώνουν ἡ Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν καὶ τὸ Ἰδρυμα Βυζαντινῆς Μουσικολογίας ὡς μία εὐκαιρία περισυλλογῆς καὶ προσευχῆς γιὰ τὸν ἐορτασμὸ τῶν Χριστουγέννων.

Ἡ ἀσματικὴ Ἀκολουθία «Τριθέκτη» μετὰ τὸ περίφημο «Κοντάκιο τῶν Χριστουγέννων» τοῦ Ρωμανοῦ τοῦ Μελωδοῦ, θὰ τελεσθεῖ γιὰ δευτέρη φορὰ κατὰ τὰ μεταβυζαντινὰ χρόνια, σύμφωνα μετὰ τὸ Βυζαντινὸ Κοσμικὸ Τυπικὸ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας Ἀγίας Σοφίας, ὅπως τὴν προσάρμοσε ἐορτολογικὰ καὶ τὴν μελοποίησε ὁ Καθηγητὴς τῆς Βυζαντινῆς Μουσικολογίας καὶ Ψαλτικῆς Τέχνης καὶ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος Μουσικῶν Σπουδῶν κ. Γρηγόριος Θ. Στάθης.

Στὴν Ἀκολουθία θὰ ψάλουν «Οἱ Μαῖστορες τῆς Ψαλτικῆς Τέχνης» ὑπὸ τὴ διεύθυνση τοῦ κ. Στάθης.

(19.12.2000)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Ἐπισκέψεις τοῦ Μακαριωτάτου σὲ ἱδρύματα

α) Στὸ Γενικὸ Κρατικὸ καὶ στὸ «Ἱπποκράτειο»
Νοσοκομεῖο Ἀθηνῶν

Κοντὰ στοὺς συνανθρώπους μας, ποὺ εἶναι καθελωμένοι στὸ κρεβάτι τοῦ πόνου καὶ χρειάζονται τὴ συμπαράσταση καὶ τὴν ἀγάπη μας, βρέθηκε σήμερα τὸ πρωῒ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλος κατὰ τὴν ἐπίσκεψή του στὸ Γενικὸ Κρατικὸ Νοσοκομεῖο Ἀθηνῶν.

Ὁ Μακαριώτατος συνομίλησε μετὰ πολλοὺς ἀσθενεῖς, στοὺς ὁποίους καὶ εὐχήθηκε ταχεῖα ἀνάρρωση καὶ «Καλὲς Πιορτές». Ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸ ἐπιστημονικὸ, νοσηλευτικὸ καὶ βοηθητικὸ προσωπικὸ τοῦ νοσοκομείου ἐπισήμανε ὅτι ὁ ἀσθενὴς χρειάζεται περισσότερο ἀπὸ ὅποιονδήποτε ἄλλον τὴν ἀνθρώπινη ἀλληλεγγύη καὶ στοργή. «Στὰ δικά σας μάλιστα πρόσωπα», συνέχισε, «θέλει νὰ βλέπει ὄχι ψυχροὺς ἐπαγγελματίες, ἀλλὰ ἀληθινούς λειτουργοὺς τοῦ Ἱπποκράτη». Καὶ ὑπογράμμισε χαρακτηριστικὰ: «Ἐσεῖς ἔχετε περισσότερες δυνατότητες ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους νὰ ἀναδεικνύετε τὸν ἐσωτερικὸ σας ἀνθρωπισμὸ». Ὁ Μακαριώτατος δὲν παρέλειψε νὰ ἀναφερθεῖ στὴ σημαντικὴ προσφορὰ τῶν κληρικῶν στὰ νοσοκομεῖα, οἱ ὁποῖοι παρέχουν ἀναντικατάστατες ὑπηρεσίες, ἐνῶ σημείωσε ὅτι «ὁ πόνος κάνει ὅλους μας νὰ συνειδητοποιοῦμε τὴ χαρὰ τῆς ζωῆς».

Στὴ συνέχεια ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας ἐπισκέφθηκε τοὺς ἀσθενεῖς τοῦ νοσοκομείου «Ἱπποκράτειο», δίνοντάς τους ἓνα μήνυμα αἰσιοδοξίας καὶ ἐλπίδας μετὰ τὴν εὐκαιρίαν τῆς ἐορτῆς τῶν Χριστουγέννων. Στὴν ὁμιλία του πρὸς τὸ ἐπιστημονικὸ, νοσηλευτικὸ καὶ βοηθητικὸ προσωπικὸ ἀναφέρθηκε στὴ Χάρτα τῶν Θεμελιωδῶν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων, ποὺ ψηφίσθηκε πρὶν ἀπὸ μερικὲς ἡμέρες ἀπὸ τοὺς ἡγέτες τῶν χωρῶν - μελῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἑνώσεως στὸ πλαίσιο τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνόδου Κορυφῆς στὴ Νίκαια τῆς Γαλλίας καὶ ἡ ὁποία περιλαμβάνει δια-

τάξεις δεοντολογίας σχετικά με την άσκηση του ιατρικού λειτουργήματος. «Δέν θά ἔπρεπε ὁμως», σημείωσε, «νὰ περιμένουμε τὰ πάντα ἀπὸ τοὺς κώδικες δεοντολογίας, γιατί ὁ κάθε ἄνθρωπος, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸ θρήσκευμά του, ἔχει τὴ δική του συνείδηση». Καὶ κατέληξε: «Οἱ ἱατροὶ καὶ οἱ νοσηλευτὲς πρέπει νὰ βλέπουν τὸν πάσχοντα με εὐαισθησία καὶ ἀγάπη, νὰ τὸν θεωροῦν ἔμψυχη ὄντοτητα καὶ νὰ μὴν ἀνταλλάσσουν τὴν ἠθικὴ ἀμοιβὴ ἀπὸ τὸ ἔργο τους με καμία ὑλική. Ἔτσι μόνον θὰ αἰσθάνονται ἡρεμοὶ στὴ συνείδησή τους καὶ βέβαιοι ὅτι ἐπιτελοῦν στὸ ἀκέραιο τὸ χρέος τους».

(20.12.2000)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

β) Στὰ νοσοκομεῖα «Ἀρεταίειο» καὶ «Σισμανόγλειο»

Μήνυμα ἐλπίδας καὶ ἀγάπης με τὴν εὐκαιρία τῆς ἐορτῆς τῶν Χριστουγέννων ἔδωσε ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλος στοὺς ἀσθενεῖς τοῦ νοσοκομείου «Ἀρεταίειο» κατὰ τὴν ἐπίσκεψή του σήμερα τὸ πρωῒ. Ὁ Μακαριώτατος προσέφερε στοὺς πάσχοντες ἀδελφούς μας δῶρα ἀγάπης καὶ τοὺς εὐχήθηκε γρήγορῃ ἐπιστροφῇ στὰ σπιτία τους καὶ «Καλὲς Πιορτές».

Κατὰ τὴν ἔξοδό του ἀπὸ τὸ νοσοκομεῖο καὶ ἀπαντώντας σὲ ἐρώτηση δημοσιογράφου σχετικά με τὴν νομοθετικὴ πρωτοβουλία γιὰ τὴν καθιέρωση τοῦ προαιρετικοῦ πολιτικοῦ ὅρκου ποὺ ἀναλαμβάνει ὁ Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης κ. Μιχάλης Σταθόπουλος, ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας τόνισε, μεταξὺ ἄλλων, τὰ ἑξῆς: «Ὁ κ. Σταθόπουλος οὐσιαστικὰ οὔτε προσφέρει, οὔτε προσθέτει τίποτε καινούργιο σὲ ὅσα ἰσχύουν ἐδῶ καὶ χρόνια στὴν Πολιτικὴ Δικονομία μας. Τὸ νομοσχέδιο αὐτὸ ἔρχεται ἀπλῶς νὰ ἐπιβεβαιώσει μιὰ ἰσχύουσα κατάσταση, θάσει τῆς ὁποίας ὁ καθένας μπορεῖ νὰ ἀποφασίζει καὶ νὰ δηλώνει ἐλεύθερα, σύμφωνα με τὰ πιστεύω του, ἐὰν ἐπιθυμεῖ, ὡς μάρτυρας στὸ Δικαστήριο, νὰ ὀρκίζεται ἢ νὰ μὴν ὀρκίζεται στὸ Εὐαγγέλιο. Αὐτὸ ἐπιτάσσει ἡ θρησκευτικὴ ἐλευθερία. Δηλαδὴ τὸ στοιχεῖο τῆς προαιρετικότητας γίνεται δεκτό. Καὶ αὐτὸ μοῦ δημιουργεῖ ἓνα ἐρωτηματικό: θὰ παρέμβει τώρα ὁ κ. Δαφέρμος, ὅπως παρενέβη στὸ θέμα τῆς ἀναγραφῆς τοῦ θρησκευάματος στὶς ταυτότη-

τες; Τότε εἶχε πεῖ ὅτι κανένας Ἕλληνας δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιλέγει ἐὰν τὸ θρήσκευμά του θὰ ὑπάρχει ἢ δὲν θὰ ὑπάρχει στὴν ταυτότητά του, γιατί με αὐτὸ τὸν τρόπο ἐξωτερικεύει τὰ πιστεύματά του ποὺ ἀποτελοῦν κατ' αὐτὸν ἐσωτερικὴ του ὑπόθεση... Μήπως ἰσχύουν δύο μέτρα καὶ δύο σταθμά;».

Στὴ συνέχεια ὁ Μακαριώτατος ἐπισκέφθηκε τοὺς ἀσθενεῖς τοῦ νοσοκομείου «Σισμανόγλειο». Στὴν ὁμιλία του πρὸς τὸ ἐπιστημονικὸ, νοσηλευτικὸ καὶ βοηθητικὸ προσωπικὸ ὑπογράμμισε ὅτι τὸ «Σισμανόγλειο» βρίσκεται στὴν πρωτοπορία στὸν τομέα τῆς ὑγείας, «ἓναν τομέα ποῦ, ἀπὸ ὅσα τουλάχιστον λέγονται καὶ γράφονται, εἶναι ἀκόμη ἐλλειμματικὸς στὴν πατρίδα μας, παρὰ τὸ ὅτι ἱατροὶ καὶ νοσηλευτὲς διακονοῦν τὸν πάσχοντα με ἀγάπη καὶ ἀφοσίωση, δίνοντας τὸν καλύτερό τους ἑαυτό». Ὁ Μακαριώτατος σημείωσε ὅτι δὲν λείπουν, ἀκόμη καὶ στὴ σημερινὴ ἐποχὴ, οἱ ἰδεολόγοι ποὺ διαπνέονται ἀπὸ ἱεραποστολικὸ πνεῦμα προσφορᾶς, αὐτοθυσίας καὶ ἀγάπης πρὸς τὸν συνάνθρωπο. Ἐὰν βέβαια αὐτοὶ λείψουν ἡ κοινωνία μας θὰ μετατραπεῖ σὲ ζούγκλα, ὅπου θὰ ἰσχύει ὁ νόμος τοῦ ἰσχυροτέρου καὶ οἱ ἀσθενεῖς καὶ οἱ ἀδύνατοι δὲ θὰ μποροῦν οὔτε κὰν νὰ ὑπερασπίζονται τὸν ἑαυτό τους. Μία τέτοια κοινωνία θὰ εἶναι ἐφιαλτικὴ καὶ δὲν θὰ μπορεῖ νὰ χαρακτηριστεῖ οὔτε ὡς χριστιανικὴ, οὔτε ὡς ἐλληνικὴ. Πατὶ ὁ Χριστιανισμὸς καὶ ὁ Ἑλληνισμὸς καλλιέργησαν τὸ πνεῦμα καὶ τὸν πολιτισμὸ καὶ μᾶς ἔδωσαν διαχρονικὰ μηνύματα ἀνθρώπινης συμπεριφορᾶς ποὺ δὲν πρέπει νὰ λησμονοῦμε. Ὅπως τόνισε, σήμερα δίνουμε πρωταρχικὴ θέση στὴ ζωὴ μας στὸ τεχνικὸ σκέλος τοῦ πολιτισμοῦ μας, ἀμελώνοντας τὸ πνευματικὸ, τὸ ὁποῖο καὶ μένει ἀτροφικό. Καὶ κατέληξε: «Θὰ πρέπει νὰ ὑπάρχει ἓνα πλαίσιο νομικῶν καὶ ἠθικῶν ἀρχῶν προκειμένου νὰ ἀναχαιτισθοῦν καταχρήσεις ποὺ ζημιώνουν τὸ ἀνθρώπινο πρόσωπο καί, ἐν ὀνόματι τῆς προόδου, δημιουργοῦν συνθήκες ἀπάνθρωπης ζωῆς. Ἡ περίπτωση τῆς κλωνοποίησης εἶναι χαρακτηριστικὴ... Δὲν πρέπει νὰ ἐπιτρέψουμε νὰ γίνει ἡ κοινωνία μας ἀπάνθρωπη· μία κοινωνία ὅπου δὲ θὰ γίνονται σεβαστὰ τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα καὶ ὅπου θὰ κυριαρχεῖ τὸ συμφέρον, ἢ ἰδιοτέλεια καὶ ἡ ἐκμετάλλευση».

(21.12.2000)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

γ) Στις γυναικείες και άνδρικές φυλακές
Κορυδαλλού

Κοντά στις κρατούμενες και τους κρατούμενους των δικαστικών φυλακών Κορυδαλλού θρέθηκε σήμερα το πρωί ο Μακαριώτατος Άρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Χριστόδουλος, άπευθύνοντας μήνυμα ελπίδας και αγάπης με την εύκαιρία της έορτής των Χριστουγέννων. Τόν Μακαριώτατο υποδέχθηκαν ο Σεβ. Μητροπολίτης Νικαίας κ. Άλέξιος και κλιμάκιο κληρικών της οίκείας Μητροπόλεως.

Ο Μακαριώτατος έπισκέφθηκε όλες τις πτέρυγες των φυλακών, συνομίλησε για άρκετη ώρα με τις κρατούμενες και τους κρατούμενους και άκουσε με ιδιαίτερη προσοχή τα αίτήματά τους, που άφοροῦσαν κυρίως στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσής τους και στις δυσλειτουργίες του σωφρονιστικού συστήματος. «Ήρθαμε έδω για να προσφέρουμε στις κρατούμενες και τους κρατούμενους την αγάπη της Εκκλησίας και του Θεού. Για να τους πούμε ότι, άκόμη και αν αισθάνονται άδικημένοι από την ανθρώπινη δικαιοσύνη, πρέπει να δίνουν καθημερινά το δικό τους άγώνα για την έλευθερία της ψυχής τους, να ελπίζουν, να έχουν πίστη στο Θεό, να έχουν άντοχή και ύπομονή. Γιατί ή αύριανή ήμέρα μπορεί να είναι καλύτερη από τη σημερινή», έπισήμανε χαρακτηριστικά σέ δηλώσεις του ο Προκαθήμενος της Έλλαδικής Εκκλησίας. Όπως τόνισε «οί άνθρωποι αυτοί είναι άπογοητευμένοι. Είναι πικραμένοι και θλιμμένοι για την κατάσταση στην οποία βρίσκονται και χρειάζονται τη βοήθεια και τη στήριξη όλων μας. Να στερηθεί κανείς την έλευθερία του δεν είναι μικρό πράγμα. Ο καθένας θέλει να ζει έλεύθερος και να απολαμβάνει το πολύτιμο αυτό δώρο του Θεού. Όμως ή αίσθηση της έλευθερίας δεν εξαρτάται μόνο από τις έξωτερικές συνθήκες. Υπάρχουν άνθρωποι που αισθάνονται έλεύθεροι και όταν άκόμη είναι δέσμιοι. Και αυτή την έσωτερική έλευθερία τους την χαρίζει ή πίστη, ή οποία ταυτόχρονα τους δίνει έλπίδα και δύναμη».

Αναφερόμενος στις συνθήκες που επικρατούν στα σωφρονιστικά καταστήματα ο Μακαριώτατος τόνισε ότι παρὰ τις προσπάθειες των σωφρονιστικών υπαλλήλων, δεν είναι πάντοτε οί κα-

λύτερες. «Οί φυλακές είναι φυλακές», ύπογράμμισε, «και νομίζω ότι το σωφρονιστικό μας σύστημα θα πρέπει σταδιακά να βελτιωθεί».

(23.12.2000)

(Έκ του Γραφείου Τύπου)

Άνθρωπιστική άποστολή στην Παλαιστίνη

Νοσοκομεία της Παλαιστίνης έπισκέφθηκε το τελευταίο δεκαήμερο του Δεκεμβρίου άντιπροσωπεία της Ιερᾶς Αρχιεπισκοπής Αθηνών προσφέροντας φαρμακευτική βοήθεια, ή προμήθεια της όποίας χρηματοδοτήθηκε με κονδύλια της Εύρωπαϊκής Ένωσης χάρη στη εύγενή διαμεσολάβηση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας κ. Αλέκου Παπαδόπουλου.

Ο Πανοσιολογιώτατος Αρχιμανδρίτης π. Νικόδημος Φαρμάκης και ο Ιερολογιώτατος Διάκονος π. Γαβριήλ Παπανικολάου διένειμαν στο νοσοκομείο «Ουατάν» της πόλης Ναμπλούς, στο Κέντρο Μεσογειακής Αναιμίας της Αγίας Βηθλεέμ, στο Κρατικό Νοσοκομείο Χεβρώνας και στο Νοσοκομείο Τζενίν 150.000 μονάδες φαρμάκων (άντιαιμορροφιλικούς παράγοντες τύπου ΙΧ) από τις 300.000 μονάδες που θα διοχετευθούν συνολικά μέχρι τα μέσα του έπόμενου μήνα σέ άσθενείς ήλικίας 15-20 έτών που πάσχουν από χρόνια αίμορροφιλία. Οί δύο κληρικοί μετέφεραν έπίσης μηνύματα συμπαράστασης του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Χριστόδουλου πρὸς τόν Πρόεδρο των Παλαιστινίων κ. Yasser Arafat, τόν Υπουργό Υγείας της Παλαιστινιακής Αρχής κ. Riad Zaanoun και τόν Υφυπουργό κ. Monder Sarif, στα όποια έκδηλώνεται ή άμέριστη αγάπη και στήριξη της Έλλαδικής Εκκλησίας πρὸς τόν Παλαιστινιακό λαό.

(28.12.2000)

(Έκ του Γραφείου Τύπου)

Τέλεση της Θείας Λειτουργίας του Αγίου Ιακώβου του Άδελφοθέου

Την Κυριακή 31 Δεκεμβρίου έ.έ. και ώρα 8.00 π.μ., θα τελεσθεϊ στον Καθεδρικό Ι. Ναό Αθηνών ή Θεία Λειτουργία του Αγίου Ιακώβου του Άδελφοθέου. Πρόκειται για μία άρχαιοπρεπή Θεία Λειτουργία που τελείται, συνήθως δύο φορές το χρόνο, στην έορτή του Αγ. Ιακώβου (23/10) καθώς έπίσης και την Κυριακή μετά τα Χριστού-

γεννα. Σύμφωνα με την εκκλησιαστική τάξη ή Αγία Τράπεζα μεταφέρεται στο κέντρο του Ί. Ναού και εκεί τελείται το Ίερό Μυστήριο της Θείας Εύχαριστίας.

Οί πιστοί θα έχουν την εύκαιρία να συμμετάσχουν στην άρχαιοπαράδοτη αυτή Θεία Λειτουργία όπου δεσπόζει ή λιτότητα, τὰ πρωτοχριστιανικά λατρευτικά στοιχεία, καθώς επίσης και ή επιβλητική λειτουργική τάξη.

(29.12.2000)

(Έκ του Γραφείου Τύπου)

Συνάντηση του Μακαριωτάτου με την Πρόεδρο της Οργανωτικής Επιτροπής της εταιρείας «ΑΘΗΝΑ 2004»

Ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Χριστόδουλος δέχθηκε σήμερα στις 8.30 τὸ απόγευμα στὸ Αρχιεπισκοπικὸ Μέγαρο τὴν Πρόεδρο τῆς Οργανωτικῆς Επιτροπῆς τῆς Ἐταιρείας «Αθήνα 2004» κ. Πάννα Ἀγγελοπούλου - Δασκαλάκη.

Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς συνάντησης ποὺ διήρκεσε περίπου μία ὥρα, παρουσία τοῦ Προέδρου τῆς Εἰδικῆς Επιτροπῆς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ελλάδος γιὰ τοὺς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνες τοῦ 2004, Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ναυπάκτου καὶ Ἀγίου Βλασίου κ. Ἱεροθέου καὶ τοῦ Πρωτοσυγγέλλου τῆς Ἱερᾶς Αρχιεπισκοπῆς Αθηνῶν Πρωτ. π. Θωμᾶ Συνοδινού, συζητήθηκαν ζητήματα ποὺ ἀφοροῦν στὴν πορεία τοῦ ἔθνικοῦ ἔργου προετοιμασίας τῆς Ὀλυμπιάδος καὶ ἰδιαίτερα στὴ συμβολὴ τῆς Ἐκκλησίας στὴν ὅλη προσπάθεια.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς συνάντησης ὁ Μακαριώτατος καὶ ἡ Πρόεδρος τῆς Οργανωτικῆς Επιτροπῆς τῆς Ἐταιρείας «Αθήνα 2004» ἔκαναν δηλώσεις πρὸς τοὺς εκπροσώπους τῶν Μ.Μ.Ε., οἱ ὁποῖες ἔχουν ὡς ἀκολούθως:

Μακαριώτατος: «Εἴχαμε τὴ χαρὰ ἀπόψε νὰ δεχθοῦμε τὴν ἐπίσκεψη τῆς κ. Πάννας Ἀγγελοπούλου - Δασκαλάκη, ἡ ὁποία, ὅπως γνωρίζει ὁλόκληρος ὁ Ἑλληνικὸς λαός, εἶναι ὑπεύθυνη γιὰ τὴν Ὀλυμπιάδα τοῦ 2004. Ἡ κ. Πρόεδρος ζήτησε ἀπὸ τὴν ἐπικοινωνία μαζί μας, προκειμένου νὰ λάβει τὴν εὐλογία τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὴν ἐπιτυχία αὐτῆς τῆς μεγαλειώδους προσπάθειας, ἡ ὁποία γίνεται σὲ πολλαπλὰ ἐπίπεδα. Ταυτόχρονα ζήτησε καὶ τὴ συμπαράστασή μας, ἰδίως στὸν τομέα τοῦ ἐθελοντισμοῦ, ἀλλὰ καὶ σὲ ἄλλους το-

μεῖς ὅπου ἡ Ἐκκλησία μπορεῖ νὰ βοηθήσει. Ἀπὸ τὴν πλευρά μας δώσαμε, ὅπως εἶναι φυσικὸ, ὄχι μόνο τὶς εὐλογίες μας, ἀλλὰ καὶ τὴν ὑπόσχεση ὅτι θὰ συμβάλλουμε στὸ ἐγχείρημα τῆς διοργάνωσης διὰ τῆς, ὑπὸ τὴν προεδρία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ναυπάκτου καὶ Ἀγίου Βλασίου κ. Ἱεροθέου, εἰδικῆς ἐπιτροπῆς τῆς Ἐκκλησίας μας, τὴν ὁποία ἀπὸ διετίας ἔχουμε συστήσει. Θὰ μελετήσουμε ὅλες τὶς προτάσεις, ὄντας ἔτοιμοι καὶ διατεθειμένοι νὰ βοηθήσουμε, γιὰτὶ ἡ ἐπιτυχία τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγῶνων εἶναι ἔργο ἔθνικο. Καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι τελικὰ τὸ ἀποτέλεσμα θὰ εἶναι πολὺ καλὸ. Εὐχομαι καὶ προσεύχομαι ὁ Θεὸς νὰ εὐλογήσει ὅλες τὶς καλὰς προσπάθειες ποὺ ἀποβλέπουν στὴν προβολὴ τῆς πατρίδας μας, τοῦ πολιτιστικοῦ καὶ πνευματικοῦ μας πλούτου, ἀλλὰ καὶ τῆς ἰκανότητος ποὺ πρέπει νὰ ἔχουμε -καὶ ἔχουμε ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες- νὰ ἀνταποκρινόμαστε σὲ ἔργα ὑψηλῶν ἀπαιτήσεων».

Πρόεδρος τῆς Ἐταιρείας "Αθήνα 2004": «Εἴχαμε τὴ δυνατότητα καὶ τὴν τιμὴ νὰ ἐνημερώσουμε τὸν Μακαριώτατο γιὰ τὴν πορεία τοῦ ἔργου προετοιμασίας τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων τοῦ 2004. Ἡ συζήτησή μας ἐστιάσθηκε στὸ μεῖζον θέμα τοῦ ἐθελοντισμοῦ, ἀφοῦ ἡ «Αθήνα 2004» ξεκινᾷ τὸ σχετικὸ πρόγραμμα μὲ μία μεγάλη ἐκδήλωση στίς 30 Ἰανουαρίου στὴν Αθήνα, παρουσία τοῦ Πρωθυπουργοῦ κ. Κ. Σημίτη. Στὸ δύσκολο δρόμο τῆς προετοιμασίας καὶ στὴν μοναδικὴ καὶ ἱστορικὴ πρόκληση ποὺ ἀντιμετωπίζει ἡ χώρα μας εἶναι τιμὴ γιὰ ἐμᾶς καὶ δύναμη νὰ εἶναι ἡ Ἐκκλησία συμπαράστατης μας σὲ πολλοὺς τομεῖς, ἰδιαίτερα δὲ σὲ αὐτὸν τοῦ ἐθελοντισμοῦ. Ἡ Ἐκκλησία μπορεῖ σὲ αὐτὴ τὴν πάνδημη κινητοποίηση νὰ ἔχει σημαίνοντα ρόλο, δίνοντας τὸ παράδειγμα τῆς συνεργασίας καὶ τῆς σκληρῆς δουλειᾶς σὲ ὅλους ὅσοι ἔχουν τὴν ὑποχρέωση νὰ ἀσχοληθοῦν, ἀλλὰ καὶ σὲ ὅλους αὐτοὺς ποὺ, ἐσεῖς μὲ τὴν εὐχή σας, θὰ τοὺς δημιουργήσετε τὴν ἐπιθυμία καὶ θὰ τοὺς δώσετε τὴ δύναμη νὰ λάβουν μέρος σὲ αὐτὴ τὴν μεγάλη προσπάθεια».

(10.1.2001)

(Έκ του Γραφείου Τύπου)

ΙΕΡΑΙ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Ἐλευθερουπόλεως

Μὲ τὴν εύκαιρία τῶν Μεγάλων Ἑορτῶν τῆς

Ἀγάπης τοῦ Θεοῦ γιὰ τὸν ἄνθρωπο, τῆς Νέας Χρονιᾶς, ἀλλὰ καὶ τῆς Νέας Χιλιετίας, ἡ Ἱερὰ Μητρόπολη Ἐλευθερουπόλεως διοργάνωσε τὶς παρακάτω ἐκδηλώσεις τιμῆς:

α) Πρὸς τὰ παιδιά τῶν Ἐφημερίων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

β) Πρὸς τοὺς Φοιτητὲς καὶ Ἱεροσπουδαστὲς τῶν Θεολογικῶν καὶ Ἐκκλησιαστικῶν Σχολῶν.

γ) Πρὸς τοὺς ὁδοκαθαριστὲς τοῦ Δήμου Ἐλευθερούπολης.

Α. Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἐλευθερουπόλεως κ.κ. Εὐδόκιμος, δείχνοντας τὸ ἐνδιαφέρον του στοὺς ἔγγαμους κληρικοὺς καὶ τὶς οἰκογένειές τους, διοργάνωσε ἐκδήλωση ἀγάπης γιὰ τὰ παιδιά τους.

Ἡ ἐκδήλωση πραγματοποιήθηκε στὸ Μητροπολιτικὸ Οἶκημα, τὴν παραμονὴ τῆς Πρωτοχρονιᾶς, ὅπου ὁ Σεβασμιώτατος προσέφερε δῶρα καὶ γλυκὰ στὰ παιδιά, ἐνῶ αὐτὰ τοῦ ἔψαλλαν τὰ κάλαντα καὶ τοῦ εὐχήθηκαν γιὰ τὸν καινούργιο χρόνο.

Β. Στὶς 3 Ἰανουαρίου καὶ γιὰ ἕκτη συνεχῆ χρονιά, ὁ Σεβασμιώτατος δέχτηκε στὴν Ἱερὰ Μητρόπολη τοὺς φοιτητὲς καὶ ἱεροσπουδαστὲς τῶν Θεολογικῶν καὶ Ἐκκλησιαστικῶν Σχολῶν.

Ἡ ἐκδήλωση περιελάμβανε γεῦμα καὶ συζήτηση γύρω ἀπὸ τὰ προβλήματα ποὺ ἀπασχολοῦν τοὺς σπουδαστὲς, οἱ ὁποῖοι καὶ εὐχαρίστησαν, βαθύτατα συγκινημένοι, τὸν Σεβασμιώτατο γιὰ τὸ ἀμέριστο πατρικὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν ἀληθινὴ ἀγάπη του.

Γ. Ἡ τρίτη ἐκδήλωση ἔλαβε χώρα καὶ πάλι στὸ Μητροπολιτικὸ Οἶκο, ὅπου ὁ Σεβασμιώτατος στὶς 4 Ἰανουαρίου, ἐκάλεσε τοὺς ὁδοκαθαριστὲς τοῦ Δήμου Ἐλευθερούπολης, τὴν τάξη αὐτὴ τῶν ἀνθρώπων ποὺ νύκτα καὶ ἡμέρα ἀγωνίζονται νὰ διατηροῦν τὴν πόλη καὶ ὅλο τὸν Δῆμο Ἐλευθερούπολης καθαρὸ, νὰ γευματίσουν μαζί του καὶ νὰ συζητήσουν διάφορα θέματα ποὺ τοὺς ἀπασχολοῦν.

Ἡ συνάντηση ἔληξε μὲ κοπὴ Βασιλόπιτας καὶ ἀνταλλαγὴ εὐχῶν ἐπὶ τῇ ἀνατολῇ τοῦ Νέου Ἑτους.

Ὅλες αὐτὲς οἱ ἐκδηλώσεις τιμῆς τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἐλευθερουπόλεως κ. Εὐδοκίμου, ἀποτελοῦν τὴν ἔμπρακτη πατρικὴ ἀγάπη του καὶ τὸ πραγματικὸ καὶ συνεχὲς ἐνδιαφέρον τοῦ Ποιμενάρχου πρὸς τὰ πνευμα-

τικὰ παιδιά του, τοὺς Κληρικοὺς καὶ Λαϊκοὺς, στοὺς ὁποίους ἀπηύθυνε πατρικὲς νοθεσίες καὶ εὐχὲς γιὰ τὸ Νέον Ἑτος.

Θ.Θ.Κ.

Ἱερὰ Μητρόπολις Νικαίας

Χίλια πεντακόσια (1500) δέματα μὲ εἶδη διατροφῆς: κρέας, κοτόπουλα, γάλα, ζυμαρικά, παιχνίδια καὶ γλυκίσματα γιὰ τὰ μικρὰ παιδιά, διένειμε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Νικαίας κ. Ἀλέξιος σὲ ἰσάριθμες ἄπορες οἰκογένειες, ποὺ προέρχονται ἀπὸ περιοχὲς τῆς ποιμαντικῆς δικαιοδοσίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ δοκιμάζονται ἀπὸ ἔντονα προβλήματα φτώχειας καὶ ἀνεργίας.

Σὲ δύο συγκεντρώσεις, ποὺ προσέλαβαν πανηγυρικὸ χαρακτήρα, τῇ μία στὸ Πέραμα, στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἀγίου Νικολάου καὶ τὴν ἄλλη στὸ Πνευματικὸ Κέντρο τῆς Μητροπόλεως στὴν Νίκαια, χθὲς καὶ σήμερα, ὁ Σεβασμιώτατος μὲ διάκριση καὶ θερμὴ πατρικὴ στοργή, συνόδευσε τὰ δῶρα μὲ τὴν εὐχὴ νὰ εἶναι τὰ Χριστούγεννα αὐτὰ ἀφετηρία νέας ζωῆς καὶ μὲ τὴν διαβεβαίωση πρὸς ὅλα τὰ πνευματικά του παιδιά, ὅτι θὰ ἔχουν πάντοτε τὴν ἀγάπη καὶ τὴν ἀρωγὴ τῆς Μητέρας Ἐκκλησίας.

Συνεχίζοντας τὴν πορεία ἀγάπης, ἐπὶ εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Ἀγίου Δωδεκαημέρου, ὁ Μητροπολίτης Νικαίας, συνοδευόμενος ἀπὸ στενοὺς συνεργάτες του, θὰ ἐπισκεφθεῖ τὰ Νοσηλευτικὰ Ἰδρύματα, ποὺ εὐρίσκονται ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, τὶς Φυλακὲς Κορυδαλλοῦ καὶ τὸ Χριστοδούλειο Ὁρφανοτροφεῖο στὸ Χαϊδάρι, δίνοντας ἔτσι, γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ, τὸ στίγμα τῆς ἔμπρακτης φιланθρωπικῆς παρουσίας τῆς Ἐκκλησίας μας στοὺς εὐαίσθητους αὐτοὺς κοινωνικοὺς χώρους.

(20.12.2000)

Συνεχίζοντας τὸ ὁδοιπορικὸ τῆς ἀγάπης, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Νικαίας κ. Ἀλέξιος ἐπεσκέφθη σήμερα Τετάρτη 27 Δεκεμβρίου τὸ Νοσοκομεῖο Κρατουμένων Φυλακῶν Κορυδαλλοῦ καθὼς καὶ τὸ Ψυχιατρικὸ Τμῆμα.

Συνοδευόμενος ἀπὸ στενοὺς συνεργάτες του κληρικοὺς καὶ λαϊκοὺς, ὁ Σεβασμιώτατος ἐπεσκέφθη ἓνα πρὸς ἓνα τὰ κελιά καὶ τῶν δύο ἰδρυμά-

των, ἔδωσε σὲ κάθε ἓνα ἀπὸ τοὺς 350 κρατουμένους πλούσια δῶρα, ἀπηύθυνε παρηγορητικούς λόγους καὶ ἐγκάρδιες πατρικὲς εὐχές. Ἡ συγκίνηση ὅλων τῶν κρατουμένων ἦταν μεγάλη καθὼς ἔσπευδαν νὰ πάρουν τὴν εὐλογία τοῦ γιὰ νὰ συνεχίσουν τὸν προσωπικὸ τους ἀγῶνα.

Τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Μητροπόλεως Νικαίας γιὰ τὴν εὐαίσθητη αὐτὴ κοινωνικὴ μερίδα δὲν εἶναι περιστασιακὸ ἀλλὰ συνεχὲς καὶ οὐσιαστικόν, γεγονὸς ποὺ ἀναγνωρίζεται τόσο ἀπὸ τὴν διεύθυνση τῶν Ἰδρυμάτων, ὅσο καὶ ἀπὸ τοὺς κοινωνικοὺς φορεῖς τῆς εὐρύτερης περιοχῆς, μὲ τοὺς ὁποίους ὑπάρχει στενὴ καὶ ἀρμονικὴ συνεργασία.

(27.12.2000) (Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως)

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ

Ἡ Ἀρχιερατικὴ Σύνοδος (13-16 Αὐγούστου 2000) ἔλαβε σημαντικὲς ἀποφάσεις καὶ προγραμματισμοὺς ποὺ θὰ καθορίζουν τὴν πορεία τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὸν ἐπόμενο αἰῶνα. α) Σημαντικὲς τροπολογίες στὸν Καταστατικὸ Χάρτη (ἀναβάθμιση τοῦ ρόλου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, ἐνίσχυση σχέσεων κέντρου καὶ ἐπαρχιῶν, βελτίωση λειτουργίας ἐκκλ. δικαστηρίων, συνοδικῶν ἐπιτροπῶν κ.ἄ. β) Διατύπωση τῶν «Ἀρχῶν τῆς Κοινωνικῆς Διδασκαλίας τῆς Ὁρθόδοξης θεολογίας» γιὰ τὰ ἐξῆς θέματα: «Ἐκκλησία καὶ ἐθνικὴ ταυτότητα», «Ἐκκλησία καὶ κράτος», «Χριστιανικὴ ἠθικὴ καὶ ἐξωεκκλησιαστικὸ δίκαιο», «Ἐκκλησία καὶ πολιτικὴ», «Ἔργασία καὶ καρποὶ τῆς», «Ἰδιοκτησία», «Πόλεμος καὶ εἰρήνη», «Ἐγκληματικότητα, ποινὴ καὶ σωφρονισμός», «Προβλήματα τῆς προσωπικῆς, οἰκογενειακῆς καὶ κοινωνικῆς ἠθικῆς», «Υγεία τοῦ ἀτόμου καὶ τοῦ ἔθνους», «Προβλήματα Βιοηθικῆς», «Ἐκκλησία καὶ προβλήματα Οἰκολογίας», «Κοσμικὴ ἐπιστήμη, πολιτισμὸς καὶ παιδεία», «Ἐκκλησία καὶ κοσμικὰ ΜΜΕ», «Διεθνεῖς σχέσεις. Προβλήματα παγκοσμιοποιήσεως καὶ ἐκκοσμικεύσεως». γ) Ἑγκριση «Τῶν γενικῶν ἀρχῶν στάσεως τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας ἐναντι τῆς ἑτεροδοξίας». δ) Ἀνακήρυξη Ἀγίων. 860 Νεομαρτύρων τῆς περιόδου τοῦ κομμουνιστικοῦ καθεστώτος. 232 Νεομαρτύρων ποὺ ἐτιμῶντο ὡς τοπικοὶ Ἅγιοι. Ἀγίων τῶν 16ου-20ου αἰώνων: μητρ. Μόσχας Μακαρίου Νέφσκυ (1835 - 1926), πρωθιερέα Ἀλεξίου Με-

τσέφ (1859-1923), ἱερομ. Ἀλεξίου Σολοβγιώφ (1846-1928), ἱερομ. Σεραφεῖμ Μουραβγιώφ (1866-1949), 34 ὁσιομαρτύρων μονῆς Βαλαάμ ποὺ δολοφονήθηκαν (20.2.1578) ἀπὸ στρατιῶτες Λουθηριανούς, μητρ. Ροστώφ Ἀρσενίου Ματσεγιέβιτς (1697-1772), ἐπισκ. Πένζα Ἰννοκεντίου Σμιρνῶφ (1784-1819), ἀρχιμ. Μακαρίου Γκλουχαρέβ (1792-1847), ἱερέα Ἀλεξίου Γκνέουσεβ (1762-1848), ἡγουμένου μ. Κιζιλτάς Παρθενίου (1816-1867), ἱερομ. Ἰὼβ σκήτης Ἀνζερ (†1720), τῶν γερόντων τῆς Ὀπτινα. Τοῦ τελευταίου τσάρου τῆς Ρωσίας Νικολάου μαζί μὲ τὴν οἰκογένειά του (βασιλίσσα Ἀλεξάνδρα, πρίγκιπας Ἀλέξιος, πριγκίπισσες Ὀλγα, Τατιανὴ καὶ Ἀναστασία), ποὺ δολοφονήθηκαν τὸ 1918.

– Μετὰ τὴ λήξη τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνόδου ἐορτάστηκαν τὰ ἐγκαίνια τοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ ποὺ ξανακτίστηκε ἐκ θεμελίων πρόσφατα (καταστροφή τὸ 1931 ἀπὸ τοὺς κομμουνιστές).

– Ὁξυνση τῆς κρίσεως στὴν Οὐκρανία. Ἡ Κυβέρνηση τῆς χώρας δρομολόγησε τὴ συγκρότηση «Ἡνωμένης τοπικῆς Ἐκκλησίας τῆς Οὐκρανίας», ἀλλὰ ἡ κανονικὴ Ἐκκλησία τῆς Οὐκρανίας (προκαθήμενος ὁ μητρ. Κιέβου καὶ πάσης Οὐκρανίας Βλαδίμηρος Σαμποντάν) ἀρνήθηκε τὴν ἔνωση μὲ τὸ σχισματικὸ «Πατριαρχεῖο Κιέβου» (προκαθήμενος ὁ ἀναθεματισμένος «Πατριάρχης» Φιλάρετος) καὶ τὴ σχισματικὴ «Αὐτοκέφαλη Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Οὐκρανίας». Οἱ πολιτικὲς πιέσεις ἀποδοκιμάστηκαν ἀπὸ τὴ Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Οὐκρανίας (28.7.2000), ἐνῶ ἡ Ἀρχιερατικὴ Σύνοδος τῆς Μόσχας (13-16.8.2000) ἐπεκύρωσε τὸ αὐτοδιοίκητο τῆς Οὐκρανικῆς Ἐκκλησίας ὑπὸ τὴ δικαιοδοσία τοῦ Πατριαρχείου τῆς Ρωσίας καὶ δὲν ἱκανοποίησε τὴ βούληση τοῦ οὐκρανικοῦ κράτους (Αὐτονομία).

– 24.8.2000 ἐγκαίνια καθεδρικοῦ ναοῦ στὸ Κίεβο (Κοίμηση τῆς Θεοτόκου). Εἶχε καταστραφεῖ τὸ 1941 καὶ κτίστηκε ἐκ νέου μὲ πρωτοβουλία τῆς Κυβερνήσεως, ποὺ τὸν παρέδωσε στὴν κανονικὴ Ἐκκλησία τῆς Οὐκρανίας, παρὰ τίς διαμαρτυρίες τοῦ ψευδο-πατριάρχου Φιλαρέτου.

– 21.9.2000 κοίμηση τοῦ τελευταίου ὁρθόδοξου ἱερέα στὸ Χαρμπίν τῆς Κίνας π. Γρηγορίου Ζοῦ Σιπού. Τὸ 1949 στὸ Χαρμπίν λειτουργοῦσαν 23 ἐνορίες (περίπου 140.000 ἐνορίτες), τώρα ὑπάρχουν ἐκεῖ μόνο 200 ὁρθόδοξοι χριστιανοί. Ὁ

πατριάρχης Ἀλέξιος μὲ ἐπιστολή του πρὸς τὸν Πρόεδρο τῆς Κίνας ζήτησε νὰ ἐπιτρέψει τὴν ἀποστολή ὀρθόδοξου ἱερέα στὸ Χαρμπίν.

– 6.10.2000 συνάντηση τοῦ προέδρου τοῦ Τμήματος Διεκκλησιαστικῶν Σχέσεων μητροπ. Σμόλενσκ καὶ Καλινγκράντ Κυρίλλου καὶ τῶν φοιτητῶν τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Διπλωματίας τοῦ ΥΠΕΞ Ρωσίας καὶ συζήτηση γιὰ τὶς δυνατότητες συνεργασίας Ἐκκλησίας καὶ ΥΠΕΞ στὴ διεθνῇ σκηνή.

– 8.10.2000 ἀπόφαση τῆς ΔΙΣ γιὰ λειτουργία τριῶν νέων μονῶν.

– 13.10.2000 συνέδριο στὴ Μόσχα μὲ θέμα «Ἱεροὶ Τόποι καὶ οἱ σχέσεις Ρωσίας καὶ Παλαιστίνης χθές, σήμερα καὶ αὔριο» (ὀργανωτές: Ἐκκλησία Ρωσίας, Ἀκαδημία Ἐπιστημῶν Ρωσίας, Πρεσβεΐα Παλαιστίνης)

– 15.10.2000 στὸ ναὸ τοῦ Ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ στὸ Γκρόζνυ (Τσετσενία) τέλεση τρισαγίου γιὰ τοὺς πεσόντες καὶ κεκοιμημένους. Στὴν πόλη συνολικὰ ἔμειναν μόνο 800 Ὀρθόδοξοι.

– Ἡ Ἐκκλησία διαθέτει «ἱεραποστολικὸ τραῖνο», μὲ ἓνα βαγόνι ἐκκλησία μὲ μικρὸ καμπαναριὸ καὶ ἄλλο ἓνα γιὰ κατοικία ἱερέων. Τὸ τραῖνο θὰ ἐξυπηρετεῖ τὶς λειτουργικὲς ἀνάγκες τῶν πιστῶν στὰ ἀπομακρυσμένα μέρη τῆς Ρωσίας, ὅπου δὲν ὑπάρχουν ἐκκλησίες.

– Σὲ φυλακὴ τῆς Μόσχας ἄρχισε νὰ λειτουργεῖ εἰδικὸ κατηχητικὸ σχολεῖο.

Δ.Β.Γ. - Σ.Γ.

ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ὁ Πάπας Ἰωάννης-Παῦλος Β΄ στὸ χαιρετιστήριο μήνυμά του πρὸς τὴν Α.Θ.Π. τὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη κ. Βαρθολομαῖο, τὸ ὁποῖο ἔστειλε πρὸς Αὐτὸν ἐξ ἀφορμῆς τοῦ ἑορτασμοῦ στὴν Κωνσταντινούπολη τῆς θρονικῆς ἑορτῆς τῆς μνήμης τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου, ἐξέφρασε τὴν ἀπόφασί του νὰ συνεχίσῃ τὸν «διάλογο τῆς ἀληθείας καὶ τῆς ἀγάπης» μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν. Ἐξέφρασε τὴ λύπη του, διότι οἱ διάλογοι τῆς Διεθνούς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Διαλόγου μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, ποὺ εἶχαν διακοπῇ καὶ ἔγιναν ἐκ νέου ἐντὸς τοῦ 2000 στὴ Baltimore, οὐδόλως σημείωσαν «πραγματικὲς προόδους». Γι' αὐτὸ στὸ μήνυμά του ἔκαμεν ἑκκλήση νὰ συνεχισθοῦν οἱ

«ἀδελφικὲς σχέσεις» ΡΚαθολικῶν καὶ Ὀρθόδοξων. Ὡς χειρονομίαν καλῆς θελήσεως πρὸς τὴν κατεύθυνσι αὐτὴ ὁ Πάπας ἀνεκοίνωσεν ὅτι πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν λειτουργικῶν καὶ ποιμαντικῶν ἀναγκῶν τῆς ἑλληνορθόδοξου κοινότητος στὴν Ρώμη προσφέρει στὸ Πατριαρχεῖο τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὸν «παλαιὸ καὶ ὠραῖο ναὸ Santo Theodore». Ὁ ναὸς αὐτὸς σὲ σχῆμα ροτόντας κτίσθηκε τὸν 5ο ἢ 6ο αἰῶνα καὶ ἔχει ἓνα θαυμάσιο μωσαϊκὸ στὴν ἀψίδα του. Ἄνοιξε τὸ 1999 κατόπιν ἐκτεταμένων ἐργασιῶν ἀναστηλώσεως καὶ ἐξωραϊσμοῦ. Βρίσκεται στὸ Παλατῖνο. Πλησίον του στὸ Cosmedin βρίσκεται ὁ ναὸς Santa Maria, τὸν ὁποῖον χρησιμοποιοῦν στὴ λατρεία τους οἱ Οὐνίτες τῆς Ρώμης.

– Ὁ διακεκριμένος Λειτουργιολόγος Ὁμότιμος Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς αὐστριακῆς πόλεως Graz Philipp Harnoncourt σὲ ὁμιλίᾳ, ποὺ ἔκαμεν ὡς ἐπισκέπτης Καθηγητῆς στὰ Πανεπιστήμια τῶν πόλεων τῆς Σλοβενίας Laibach (Ljubljana) καὶ Marburg (Maribor) ἐξῆρε τὴν σπουδαιότητα τῆς Λειτουργικῆς Ἐπιστήμης γιὰ τὴν οἰκουμενικὴ προσέγγιση τῶν χωρισμένων Ἐκκλησιῶν. Γιὰ τὴν πραγμάτωση τῆς ἐνότητος στὴν ποικιλομορφία δίδει ὥθησιν ἡ Ἐπιστήμη αὐτή, ἡ ὁποία ἀποδεικνύει ὅτι στὰ παραδοσιακὰ λειτουργικὰ κείμενα τῶν ἐπὶ μέρους Ἐκκλησιῶν παρουσιάζεται ἐξ ἀρχῆς ἡ ἐνότης τῆς πίστεως σὲ διάφορες «αὐθεντικῶς ἐνταγμένους στὸ πολιτιστικὸ περιβάλλον» μορφές.

– Ὁ Πάπας Ἰωάννης-Παῦλος Β΄, ὁμιλῶν ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ ἁγίου Πέτρου σὲ ἀρκετὲς δεκάδες χιλιάδων χριστιανῶν, ἐτόνισεν ὅτι πρέπει νὰ προωθηθοῦν ὁ διαθρησκευτικὸς διάλογος καὶ ἡ συνεργασία γιὰ τὰ πρακτικὰ ζητήματα τῶν θρησκευτῶν, γιὰ νὰ ἔλθῃ ἡ ἡμέρα, κατὰ τὴν ὁποία «ὅλοι –Ἰουδαῖοι, Χριστιανοὶ καὶ Μουσουλμάνοι– νὰ μπορούμε νὰ ἀνταλλάξουμε μεταξὺ μας στὴν Ἱερουσαλὴμ τὸν χαιρετισμὸν τῆς εἰρήνης». Ὁ διαθρησκευτικὸς διάλογος πρέπει πρὸ πάντων νὰ διεξαχθῇ μὲ τὶς μονοθεϊστικὲς θρησκείες (Ἰουδαϊσμὸν καὶ Ἰσλάμ), ἀρχίζοντας ἀπὸ ἀμοιβαῖες δεσμεύσεις τῶν πιστῶν γιὰ δικαιοσύνη, ἀλληλεγγύη καὶ εἰρήνη. Ὁ διάλογος αὐτὸς θὰ φέρῃ κάπως «τὸ ὕπερβατικὸν στὸ ξηρὸ ἔδαφος τῆς πολιτικῆς, τῆς οἰκονομίας καὶ τῆς κοινωνικῆς ζωῆς», ἐνῶ οἱ Χριστιανοὶ ἰδιαιτέρως θὰ προσκομίσουν τὴ μαρτυρία

τῆς πίστεως στὸν «Χριστὸν ὡς μοναδικὸν Σωτῆρα τοῦ κόσμου».

Ε.Δ.Θ.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Ἡ γερμανικὴ «Ἡμέρα τῆς Ἐκκλησίας (Kirchentag) 2003» πρέπει κατὰ τὴν πρόθεσιν τῶν ὀργανωτῶν νὰ ἔχῃ οἰκουμενικὸν χαρακτήρα καὶ νὰ εἶναι «ἐξέχων τόπος τῆς κοινῆς μαρτυρίας». Τὸ σχεδιαζόμενο γεγονός (28 Μαΐου ἕως 2 Ἰουλίου 2003) «πρέπει νὰ στραφῇ μὲ ἔμφασιν στὰ φλέγοντα προβλήματα τῆς ἐποχῆς μας», ὅπως τόνισε ὁ Πρόεδρος τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Γερμανῶν Ρωμαιοκαθολικῶν Hans-Joachim Meyer. Ἐξ ἄλλου ἡ Πρόεδρος τῆς Γερμανικῆς Εὐαγγελικῆς «Ἡμέρας τῆς Ἐκκλησίας» (Kirchentag) Elizabeth Raiser χαρακτήρισε τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ἐκδήλωσιν ὡς «ἓνα ἀπὸ πολλοὺς ἀνθρώπους ἐπὶ μακρὸν ἀναμενόμενον γεγονός» ποὺ θὰ εἶναι τὸ «φυσικὸν ἀποτέλεσμα» μιᾶς τεσσαρακο-

νταετοῦς οἰκουμενικῆς προσεγγίσεως. Ὁ Meyer καὶ ἡ Raiser θὰ ἔχουν ἀπὸ κοινοῦ τὴν Προεδρίαν τῆς οἰκουμενικῆς «Ἡμέρας τῆς Ἐκκλησίας». Ἀμφότεροι ἐπιθυμοῦν νὰ ἐπιτευχθῇ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην κοινὴ προσέλευσις ΡΚαθολικῶν καὶ Προτεστάντων στὴ Θεία Κοινωνία, ἀλλὰ δὲν θέλουν νὰ δημιουργήσουν ἐσφαλμένες προσδοκίες ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ «ἐκ σεβασμοῦ πρὸς τὴν γνώμην τῶν ΡΚαθολικῶν», οἱ ὁποῖαι ἀποκρούουν τὴν Intercommunio μὲ τοὺς Προτεστάντες. Ὁ ΡΚαθολικὸς Ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Βερολίνου, Καρδινάλιος Georg Sterzinsky, καὶ ὁ Εὐαγγελικὸς Ἐπίσκοπος στὸ Berlin-Brandenburg Wolfgang Huber τόνισαν ὅτι οἰκουμενικὴ προσέλευσις στὴν Θεία Κοινωνία δύναται νὰ εἶναι μία λειτουργικὴ πράξις, «στὴν ὁποία καὶ τὰ δύο μέρη (δηλ. ΡΚαθολικοὶ καὶ Προτεστάντες) λέγουν Ναί». Ἐπίσης καὶ οἱ δύο ἀπέτρεψαν τὴ σύνδεσιν τῆς οἰκουμενικῆς «Ἡμέρας τῆς Ἐκκλησίας» μόνον μὲ τὸ ζήτημα αὐτό.

Ε.Δ.Θ.

ΤΥΠΟΛΟΓΙΑ ΕΞΟΜΟΛΟΓΟΥΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ

Α' ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Έν πρώτοις αισθάνομαι την ανάγκη να εύχαριστήσω την Ίερά Σύνοδο για την τιμή που μου έκανε, αναθέτοντάς μου τη διαπραγμάτευση ενός τόσο σοβαρού θέματος, σ' ένα τόσο σημαντικό συνέδριο. Άτενίζοντας τα πρόσωπά σας αισθάνομαι μίαν άμηχανία και δυσκολία. Νεώτερος εγώ είμι και πώς να μιλήσω σε μεγαλύτερους και έμπειρότερους συλλειτουργούς, άκόμη και σε δασκάλους μου, που

Του Πανος. Άρχιμανδρίτου
κ. **ΝΕΚΤΑΡΙΟΥ ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ**
Ήγουμένου της Ίερας Μονής Σαγματά Θηβών

έλευκάνθησαν στον άγρό του Κυρίου; Έλπίζω ή άγάπη σας να δεχτεί τις φτωχές αυτές σημειώσεις με κάποια κατανόηση κι επιείκεια.

Γύρω από το φιλόνθρωπο μυστήριο της μετανοίας και της πνευματικής πατρότητος έχουν γραφτεί πολλά κείμενα, που μπορούν να άποτελέσουν πολύτιμο βοήθημα για τον έξομολογούμενο, αλλά και τον πνευματικό. Προσωπικά με συγκίνησε ιδιαίτερα και με συνήρπασε ένα ωραιότατο κείμενο με τίτλο «Περί του έργου του πνευματικού πατρός», γραμμένο με πολύ πόνο, άγάπη και νηφαλιότητα από τον μακαριστό γέροντα Σωφρόνιο Σαχάρωφ, καταστάλαγμα της πολύτιμης και πολύχρονης έμπειρίας του. Άπ' αυτό το κείμενο ήθελα να ξεκινήσω. Γράφει σ' ένα σημείο: «Η διακονία του πνευματικού είναι άνεκφράστως μεγάλη κατά τον σκοπόν αυτής. Κατ' ουσίαν έκπληρων ούτος την ύπηρεσίαν άφου καθώς πρέπει –έν πνεύματι μετανοίας και ταπεινώσεως– γίνεται συνεργός Θεού έν τη δημιουργία άθανάτων θεών»¹. Και σε άλλο σημείο τονίζει: «Η διακονία του πνευματικού είναι φοβερά, αλλά και συναρπαστική έμπονος αλλά και έμπνέουσα. Γίνεται συνεργός Θεού. Καλείται προς ύψιστην δημιουργίαν, εις άσύγκριτον τιμήν: να δημιουργήσει θεούς διά την αιώνιότη-

τα έν τῷ Άκτίστῳ φωτί».

Όσο όμως ύψηλότερος είναι ό στόχος, τόσο και ό δρόμος είναι μακρύν και δύσβατος. Είμαι ένας δρόμος μαρτυρικός, τόσο για τον έξομολογούμενο, όσο και για τον πνευματικό. Και αυτό το μαρτύριο έχει πολλές παραμέτρους και έκφάνσεις. Δεν θα σταθώ παρὰ σε μιὰ πλευρά, που έχει σχέση με το θέμα της εισήγησης: Στη μεγάλη άγνοια, παραποίηση και διαστρέβλωση του Μυστηρίου. Στην κακομεταχείριση του μεγάλου αυτού δώρου του Θεού προς τον άνθρωπο. Όλοι οί πνευματικοί έχουμε αρκετές φορές πονέσει κατά τη διάρκεια της διακονίας μας, όχι τόσο από τις περιπτώσεις βαρύτατων άμαρτημάτων, όσο βλέποντας την άγνοια, την άμετανοησία, την έπιπολαιότητα, την προχειρότητα, τη σκληρότητα. Οί έμπειρίες μας είναι πολλές φορές άπογοητευτικές. Πιστεύω να συμφωνείτε πώς το ποσοστό των έξομολογούμενων βαπτισμένων Όρθοδόξων χριστιανών είναι πολύ μικρό. Άλλά και το ποσοστό των σωστά έξομολογούμενων είναι άπελπιστικά μικρό. Και αυτό αισθάνομαι είναι από τις πλέον μαρτυρικές πλευρές της διακονίας μας.

(Προχωρώντας στη διαπραγμάτευση του θέματος θέλω να σημειώσω πώς ή βιβλιογραφία ήταν έξαιρετικά φτωχή, γι' αυτό και άρκέστηκα κυρίως στις προσωπικές έμπειρίες, κι έμπειρίες άλλων άδελφών πνευματικών).

Β' ΤΥΠΟΛΟΓΙΑ ΕΞΟΜΟΛΟΓΟΥΜΕΝΩΝ

Πά να μπορέσουμε να βελτιώσουμε τη διακονία μας είναι άπόλυτα αναγκαίο να έπιχειρήσουμε μίαν αναγνώριση έδάφους, μία καταγραφή της κατάστασης που άντιμετωπίζουμε. Να δούμε και να έντοπίσουμε το τί υπάρχει, το τί συναντούμε. Η τυπολογία των έξομολογούμενων ποικίλει. Είναι όσοι και οί άνθρωποι. Έχει κι έδώ θέση ό λόγος της Π.Δ. «Όσπερ ούχ όμοια πρόσωπα προσώποις, ούτως ούδὲ αί διάνοιαι των ανθρώπων»³. Όμως έντελώς σχηματικά και κατά προσέγγιση μπορούμε να διακρίνουμε τούς έξις τύπους έξομολογούμε-

νων, πού θά μάς βοηθήσουν νά κατανοήσουμε τήν προαίρεση καί τά βαθύτερα κίνητρα τοῦ ἐξομολογούμενου. Μὲ ἄλλα λόγια τὸ κατὰ πόσον ὁ ἐξομολογούμενος ἔχει διάθεση γιὰ πλήρη καί εἰλικρινή ἐξαγόρευση τῶν ἁμαρτιῶν του, κατὰ πόσον βιώνει, ἔστω καὶ λίγο, τὸ γεγονὸς τῆς μετάνοιας.

1) Οἱ μετανοοῦντες μὲ εἰλικρίνεια καὶ συντριβή.

Κατ' ἀρχὴν θά ἤθελα νά τονίσω ὅτι τὸ γεγονὸς τῆς μετάνοιας δὲν περιορίζεται, δὲν ἔχει ὅρια. Ἡ μετάνοια εἶναι ἕνας ἀτέλειωτος δρόμος. Δὲν ὑπάρχει τέλος στὴν μετάνοια. Ἴσως ἐδῶ ἔχει θέση ἡ φράση τοῦ Ἀγ. Ἰωάννου τῆς Κλίμακος. «Αὕτη ἐστὶν ἡ τελεία τῶν τελείων ἀτέλεστος τελειότης»⁴. Ἀκόμη, δηλαδή, καὶ οἱ τέλειοι ἔχουν δρόμο. Ὁ Ἀββάς Σισῶης τὴν ὥρα πού φεύγει ἀπ' αὐτὸ τὸν κόσμο, ζητάει ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους πού ἦρθαν νά πάρουν τὴν ψυχὴ του, νά τὸν ἀφήσουν λίγο νά μετανοήσῃ. Καὶ ὅταν οἱ παριστάμενοι πατέρες τοῦ λένε πὼς δὲν ἔχει ἀνάγκη νά μετανοήσῃ περισσότερο, ἀπαντάει: «Φύσει οὐκ οἶδα ἐμαυτὸν ὅτι ἔβαλον ἀρχήν»⁵.

Οἱ εἰλικρινῶς μετανοοῦντες δὲν εἶναι οἱ τέλειοι, ἀλλὰ οἱ πιστοὶ μὲ ἀγαθὴ προαίρεση, οἱ ἄνθρωποι πού θέλουν μὲ ὅλη τους τὴ δύναμη, παρὰ τὴν ἀτελειά τους, νά ζήσουν τὸ γεγονὸς τῆς μετάνοιας. Ὁ πνευματικὸς μπορεῖ νά τὸ διακρίνει ἀπὸ τὸν αὐθορμητισμὸ (τὸ αὐθόρμητο εἶναι ἀληθινόν), τὴ συντριβή, τὰ δάκρυα, τὴ συγκίνηση καὶ ἄλλες ἐξωτερικὲς ἐκδηλώσεις. Ἡ ἐξαγόρευση τῶν ἁμαρτιῶν ἔχει τὸ στοιχεῖο τῆς αὐτομεμψίας, ἀλλὰ αὐτῆς πού πηγάζει ἀπὸ μία γνήσια αὐτοκριτική καὶ αὐτογνωσία. Δὲν χρεώνει σὲ ἄλλους τίς ἀποτυχίες καὶ ἁμαρτίες του. Δὲν μεταθέτει στὸ περιβάλλον τίς εὐθύνες.

Στὸν τύπο αὐτὸ περιλαμβάνονται οἱ ἅγιοι, ἀλλὰ καὶ οἱ τελῶνες, οἱ πόρνες, οἱ ἄσωτοι, πού ἔνοιωσαν τὸ συγκλονισμὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ. Ἴσως φαίνεται ὀξύμωρο νά κατατάσσονται στὴν ἴδια κατηγορία οἱ μὲν καὶ οἱ δέ. Δὲν εἶναι τυχαῖο ὅμως πὼς στὶς εὐχές τους οἱ ἅγιοι παρακαλοῦν τὸ Θεὸ νά τοὺς δεχτεῖ «ὡς τὸν ἄσωτον, ὡς τὴν πόρνην, ὡς τὸν τελῶνην». Καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δέ διακρίνονται γιὰ τὴν ταπείνωσή τους, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν ἀγάπη τους, «ὅτι ἠγάπησαν πολὺ»⁶.

Ὑπάρχει ὅμως καὶ μία μερίδα ἀνθρώπων τῆς ἐκκλησίας, κυρίως κληρικοί, θεολόγοι καὶ θεολο-

γοῦντες, αὐτοπροσδιοριζόμενοι ὡς μᾶλλον ἐκσυγχρονιστές, οἱ ὁποῖοι γνωρίζουν τόσα πολλὰ γιὰ τὴ μετάνοια ἀπὸ προσωπικὴ μελέτη, πού ἀποφεύγουν τὴν ἐξομολόγηση, μὲ τὴ δικαιολογία ὅτι δὲν βιώνουν ἐπαρκῶς τὴ μετάνοια. Διατείνονται πὼς ὅταν ζήσουν τὴν μετάνοια στὴν πληρότητά της, τότε καὶ θά ἐξομολογηθοῦν, λησμονώντας πὼς ἡ μετάνοια εἶναι, ὅπως τονίσαμε, μία πορεία δίχως τέλος. Ἄν περιμένει κανεὶς τὸ «τέλος», μᾶλλον πλανᾶται. Εἶναι κάτι πού θά πρέπει νά τονίζουμε σὲ κάθε τέτοια περίπτωση. Δὲν μπορεῖ ὁ ἐξάχρονος πού δὲν ἔμαθε τὴν ἄλφα-βήτα, νά ἀρνεῖται τὸ δημοτικὸ σχολεῖο καὶ νά ζητάει τὸ πανεπιστήμιο. Οὔτε ὁ φίλαθλος πού γνωρίζει τὰ πάντα γιὰ τὸν ἀθλητισμὸ, χωρὶς ὁ ἴδιος νά ἀθλεῖται, νά περιμένει νά λάβει μέρος στοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνες. Ἡ μετάνοια εἶναι ἀθλημα, ἀλλὰ κάθε ἀθλημα ἀπαιτεῖ πολὺ προσπάθεια, πολὺ προπόνηση, πολλὲς θυσίες, καὶ κυρίως νά κάνει κανεὶς τὴν ἀρχή, στὴν ὁποία σίγουρα παρατηροῦνται ἀτέλειες καὶ ἀδεξιότητες.

Τελειώνοντας τὴν πρώτη αὐτὴ τυπολογία, σημειώνουμε ὅτι ὁ τύπος τοῦ εἰλικρινῶς μετανοοῦντος καὶ ἐξομολογούμενου, ἂν καὶ δίνει πολὺ χαρὰ στὸν πνευματικὸ, εἶναι δυστυχῶς ἐξαιρετικὰ σπάνιος καὶ δυσεύρετος.

2. Οἱ τυπικῶς προσερχόμενοι.

Ἀποτελοῦν τὴν πλειοψηφία τῶν ἐξομολογούμενων καὶ μποροῦμε νά ποῦμε πὼς εἶναι λίγο ἢ πολὺ κουραστικοὶ γιὰ τὸν πνευματικὸ. Καὶ ὁ τύπος αὐτὸς ἔχει πολλὲς μορφές. Συνήθως οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ προσέρχονται δύο-τρεῖς φορὲς τὸ χρόνο, πρὶν τίς μεγάλες γιορτές. Εἶναι τὰ «πνευματικὰ παιδιὰ τῶν γιορτῶν» πού ἔρχονται γιὰ νά ἱκανοποιήσουν τίς «θρησκευτικὲς τοὺς ἀνάγκες», νά «κάνουν τὸ καθήκον τους», δίχως νά ἔχουν τὴ διάθεση νά ὑποστοῦν τὴν «καλὴν ἀλλοίωσιν». Ἄλλοι ἔρχονται ἀπὸ συνήθειο, ἀπὸ ἔθιμο, ἔτσι «γιὰ τὸ καλό», ἀπὸ πίεση τῶν συγγενῶν, ἐπειδὴ ἔχουν τὸ μνημόσυνο τοῦ πατέρα καὶ πρέπει γιὰ τὴν ψυχὴ του νά κοινωνήσουν. Ἄν καὶ τὸ φαινόμενο αὐτὸ ὑπῆρχε πάντα, ἀπὸ τὴ δεκαετία τοῦ '60 ἐντάθηκε. Ἦταν ἡ ἐποχὴ πού ἀρχισε τὸ φαινόμενο τῆς ἀποθηραιοποίησης. Ὅμως δουλεύουν ἀκόμη οἱ ἀδράνειες. Οἱ ἡλικιωμένοι κρατοῦν κάποια πράγματα, καὶ προτρέπουν τοὺς νεώτερους νά τηρήσουν τὴν παράδο-

ση. Τους πείθουν νὰ ἐπισκεφθοῦν τὸν πνευματικό, ἀλλὰ δὲν παύει νὰ τοὺς διακρίνει ἡ ἄγνοια καὶ ἡ ἐπιπολαιώτητα, ὅπως καὶ γενικὰ σὲ ὅλους τοὺς τυπικῶς προσερχομένους. Ὑποκρίνεται, στὴν καλύτερη περίπτωση, φτάνουν σὲ μία ἐξαγόρευση τυπική, σὲ μιὰ ἀπαρίθμηση παραπτωμάτων, ὅχι ὅμως σὲ μετανοία. Εἶναι τὶς περισσότερες φορὲς ἀπροετοίμαστοι. Συνήθως λένε στὸν πνευματικό «ρωτήστε με», ὁπότε τὸ ἐξομολογητήριό κινδυνεύει νὰ μετατραπῇ σὲ ἀνακριτικό γραφεῖο. Στους περισσότερους ἡ αὐτοδικαίωση εἶναι ἔντονη. Ἐξομολόγηση σημαίνει μία ἀπαρίθμηση «καλῶν πράξεων», ἕνας αὐτοδικαιωτικός κατάλογος. «Δὲν ἔχω τίποτα», διατείνονται. Καὶ γὰρ νὰ μὴν πάει χαμένη ἡ ἐξομολόγηση, ἀρχίζουν νὰ ἐξομολογοῦνται τὶς ἁμαρτίες τῶν ἄλλων: τῆς νύφης, τῆς πεθερᾶς, τοῦ γείτονα, τοῦ συζύγου, τῶν παιδιῶν κλπ.

Στὴν ἴδια κατηγορία ἀνήκουν καὶ οἱ ἄνθρωποι ποὺ ἔχουν μίαν ἐμπορική σχέση μὲ τὸ Θεό. Μὲ τὴν ἐξομολόγηση, ἔχουν τὴν αἴσθηση ὅτι ὑποχρεώνουν τὸ Θεό νὰ τοὺς βοηθήσει στὰ οἰκονομικά, στὴν υἰεία, στὶς ἐξετάσεις, στὴν ἐξεύρεση καλοῦ συντρόφου. Σὰν ὁ Θεὸς νὰ ἔχει «ἀνάγκη» τὴν ἐξομολόγησή τους, σὰ νὰ κάνουν «χάρη» τοῦ Θεοῦ, ποὺ πλέον εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ βοηθήσει.

Μὲ ἄλλα λόγια, ὁ πνευματικός συναντᾷ τὴν ἄγνοια, τὴν ἐπιφανειακὴ ἀντιμετώπιση, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀφασία, τὴν ἀμβλυνση, τὴν πώρωση τῆς συνείδησης. Συνιστᾷ π.χ. στὸν ἐξομολογούμενο νὰ συμπλιωθεῖ μὲ τὸ συνάνθρωπό του, ἢ τὴν ἀποχὴ ἀπὸ τὴ θ. κοινωνία καὶ αὐτὸς δὲν καταλαβαίνει. Ὑπάρχει ἕνα τεῖχος μὴ ἐπικοινωνίας, μιὰ ἀσυνειδησία.

3. *Οἱ ἐπιθυμοῦντες τὴ συγχώρηση τῶν ἁμαρτιῶν, ἀλλὰ ἀποφεύγοντες τὴν ἀντιμετώπιση τῆς ἐνοχῆς τοὺς πρόσωπο πρὸς πρόσωπο.*

Γράφει ὁ καθηγητὴς κ. Κορναράκης:

«Πολλοὶ ἐξομολογούμενοι φαίνεται ὅτι ἀνέχονται εἰς τὴν τυπολογικὴν αὐτὴν κατηγορίαν. Ἐπιθυμοῦν διακαῶς τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν καὶ διακρίνονται δι' ἔντονον εὐαισθησίαν ἐναντι τῆς ἱερότητος τοῦ μυστηρίου τῆς μετανοίας. Θέλουν νὰ προσέρχονται συχνάκις εἰς αὐτὸ διὰ νὰ βιώνουν τὴν λυτρωτικὴν ἐμπειρίαν τῆς ἀφέσεως. Πλὴν ὅμως συναντοῦν μεγάλην (ἢ καὶ ἀνυπέρβλητον) δυσκολίαν εἰς τὸ νὰ ἐξαγορεύουν τὰς συγκεκριμένας πράξεις αἱ ὁποῖαι βαρύνουν τὴν συνείδησιν αὐτῶν. Ἀ-

δυνατοῦν νὰ ἀντιμετωπίσουν τὴν προσωπικὴν ἐνοχὴν τῶν ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ χώρου τοῦ μυστηρίου»⁷.

Στὴν κατηγορία αὕτη μποροῦμε νὰ συμπεριλάβουμε καὶ τοὺς «ἐντροπαλοὺς» γιὰ τοὺς ὁποίους ὁ ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης ἀφιερώνει μία παράγραφο στὸ Ἐξομολογητήριό του⁸:

*Πῶς πρέπει νὰ φέρεται ὁ Πνευματικὸς
μὲ τοὺς ἐντροπαλοὺς*

Μεγάλην τέχνην, καὶ φρονιμάδα πρέπει νὰ μεταχειρίζεσαι, Πνευματικέ, μὲ τούτους, ὅπου διὰ ἐντροπὴν, ἢ δὲν ἐξομολογοῦνται ὁλότελα τὰς ἁμαρτίας των, ἢ τὰς ἐξομολογοῦνται μισάς, καὶ ὅχι ὁλοκλήρους· μερικαῖς φοραῖς ἀπὸ τὴν μικρὰν ἁμαρτίαν, ὅπου αὐτοὶ σοῦ ἐξομολογοῦνται, πρέπει σὺ ἀπὸ ὀλίγον ὀλίγον ἐρευνῶντας, νὰ εὕρῃς τὴν μεγαλητέραν· λόγου χάριν, ἂν ἕνας ἀπὸ αὐτοὺς σοῦ ἐξομολογήθῃ μόνον, πῶς εἶδεν ἕνα πρόσωπον, καὶ συνωμίλησε μὲ αὐτὸ ἐρωτικῶς, σὺ μὲ εὐμορφον τρόπον πρέπει νὰ τοῦ εἰπῇς τοὺς αἰσχροὺς λογισμοὺς, ὅπου ἀπὸ τοῦτο τοῦ ἠκολούθησαν· ἀπὸ τοὺς λογισμοὺς, τὴν συγκατάθεσιν· καὶ ἀπὸ τὴν συγκατάθεσιν τὴν πράξιν· καθὼς καὶ ὁ Θεὸς ἔκαμε τὸν Ἰεζεκιὴλ ἀπὸ μίαν μόνην τρύπαν, ὅπου ἐφαίνετο εἰς τὸν τοῖχον, νὰ σκάψῃ καὶ νὰ εὕρῃ θύραν, καὶ ἀπὸ τὴν θύραν νὰ ἔμβῃ νὰ ἰδῇ ἐκεῖ μέσα πολλὰ κεκρυμμένα εἶδωλα καὶ βδελύγματα· «Καὶ ἰδοὺ, ὅπῃ μία ἐν τῷ τοίχῳ, καὶ εἶπε πρὸς με· Υἱὲ ἀνθρώπου, ὤρυσον· καὶ ὤρυξα, καὶ ἰδοὺ θύρα· καὶ εἶπε πρὸς με· Εἵσελθε καὶ ἰδὲ τὰς ἀνομίας, ἃς οὗτοι ποιοῦσι· καὶ εἰσῆλθον καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ μάταια βδελύγματα»· πρέπει ὅμως νὰ προσέχῃς καλῶς Πνευματικέ, μήπως καὶ διδάξῃς κανένα καθαρὸν, τὴν ἁμαρτίαν ἐκείνην, ὅπου δὲν ἤξευρε».

Στὸ θέμα τῆς ντροπῆς μποροῦμε νὰ διακρίνουμε δύο εἶδη. Ὑπάρχει ἡ ἐνοχὴ ντροπαλότητος ἀπὸ τὴν προσπάθεια ἀπόκρυψης ἁμαρτημάτων καὶ χαρκτηρίζεται ἀπὸ ἀνωριμότητα. Ὑπάρχει καὶ ἡ ντροπὴ ποὺ κρύβει μία σεμνότητα. Χρειάζεται εὐαισθησία ἀπὸ μέρους τοῦ πνευματικοῦ νὰ τὴ διακρίνει. Γιὰ τὴ δεύτερη περίπτωση ὁ Πατριάρχης Ἱερεμίας Β΄ γράφει: «Ὅσα δὲ διὰ λήθην ἢ αἰδῶ ἀνεξομολόγητα ἔασειν, εὐχόμεθα τῷ ἐλεήμονι καὶ πανοικτίρμονι Θεῷ καὶ ταῦτα συγχωρηθῆναι αὐτῷ καὶ πεπείσμεθα τὴν συγχώρησιν τούτῳ ἐκ Θεοῦ λήψεσθαι»⁹.

Στην ίδια κατηγορία μπορούμε να συμπεριλάβουμε και μίαν άλλη ομάδα εξομολογουμένων, που φαίνονται να ανήκουν στην πρώτη κατηγορία. Έχουν όλα τα εξωτερικά στοιχεία συγκινησιακής φόρτισης, δάκρυα, αϋθορητισμό κ.λπ. Αυτό είναι και που ξεγελάει τον πνευματικό και τον συγκινεί. Όμως χρειάζεται ο πνευματικός να προσέξει μήπως όλο αυτό το σκηνικό είναι επιφανειακό και κατά συνέπεια παροδικό. Η μετάνοια δεν είναι πυροτέχνημα και δεν είναι κακό μία τέτοια έντονη κατάσταση να την υποπτευθούμε, να την ερευνήσουμε και όχι να παρασυρθούμε. Τη γνησιότητα θα την αποδείξει ο χρόνος, γιατί μία τέτοια μετάνοια δεν έχει σταθερότητα και διάρκεια. Συνήθως συμβαίνει έπειτα από κάποιο θάνατο, από κάποια αποτυχία, από κάποια διάλυση σχέσης.

Στην ίδια κατηγορία μπορούμε να εντάξουμε τους τοξικομανείς και αλκοολικούς. Ο πνευματικός θα πρέπει να είναι ιδιαίτερα επιφυλακτικός, γιατί οι άνθρωποι αυτοί διαθέτουν μία εκπληκτική γοητεία και ικανότητα να ξεγελούν, διηγούμενοι πειστικότητα μυθιστορίες, παίζοντας συγκινητικότητες θεατρικές παραστάσεις και υποσχόμενοι αλλαγή ζωής, μετάνοια κ.λπ. Ο πνευματικός που δεν διαθέτει κάποια μικρή έστω έμπειρία και στοιχειώδεις γνώσεις της ψυχολογίας των ανθρώπων αυτών, είναι σίγουρο πως εύκολα θα παραπλανηθεί.

4. Οί περιστάτικως προσερχόμενοι.

Είναι οί άνθρωποι που δεν θέλουν να έχουν έναν πνευματικό, αλλά πολλούς, ή, καλύτερα, κανέναν. Επιθυμούν μίαν εξομολόγηση μάλλον δυτικού τύπου, δηλαδή απρόσωπη. Επισκέπτονται κάθε φορά και διαφορετικό πνευματικό για να μπορούν με άνεση να εξομολογούνται με όσο το δυνατό λιγότερο φόβο και ντροπή. Συνηθίζουν να εξομολογούνται σε κάποιο προσκύνημα, σε κάποιο μοναστήρι, σε άλλη ένορία, σε έναν άγνωστο πνευματικό, που πρώτη φορά τους βλέπει και μάλλον δεν θα τους ξαναδεί.

Ίσως στην ίδια κατηγορία μπορούμε να συμπεριλάβουμε όσους αναζητούν πνευματικό, κάτω από έσωτερική πίεση, κάτω από το κράτος ενός υπαρξιακού προβληματισμού, έπειτα από ένα συγκλονιστικό γεγονός, ή οί άνθρωποι που θέλουν ανώδυνες μαγικές λύσεις στα προβλήματά τους και

ψάχνουν κάποιο μάγο που έχει έτοιμες λύσεις.

5) Οί ένοχικοί άνθρωποι και οί πάσχοντες από μικρές ή μεγάλες ψυχικές διαταραχές.

Αν ένας άγιος αισθάνεται λύπη για τις άμαρτίες του με τις όποιες λύπησε τό θεό πατέρα και, θα λέγαμε, νοιώθει μία φυσιολογική ένοχή, ό ένοχικός άνθρωπος κατακλύζεται από υπερβολική ένοχή. Ο Θεός γι' αυτόν είναι ένας σαδιστής πατέρας που υπέστη προσβολή και απαιτεί εξιλεωτικές άμαρτίες. Επόμενο είναι οί άνθρωποι αυτής της τυπολογίας να αναζητούν αυστηρό πνευματικό, ό οποίος επιβάλλει άτεγκτος τη δικαιοσύνη και τις πλέον αυστηρές ποινές. «Θέλω να τιμωρηθώ για να εξιλεωθώ», διατείνονται. Έτσι τὰ έπιπύμα από φάρμακα και φιλόανθρωπη θεραπευτική άγωγή, θεωρούνται ποινικός κώδικας, που απαλλάσσουν από την αιώνια τιμωρία και την όργη του Θεού. Δύσκολο έως αδύνατο οί άνθρωποι αυτοί να δεχτούν την άγάπη, τό έλεος του Θεού. Συνήθως εξομολογούνται μ' ένα έμφανέστατο άγχος. Αναφέρουν ένα σωρό ανούσιες λεπτομέρειες, έντελώς ψυχαναγκαστικά. Κάθε φορά δέ που εξομολογούνται έπαναλαμβάνουν πάλι και πάλι τις ήδη εξομολογημένες άμαρτίες, προσθέτοντας μερικές ακόμη λεπτομέρειες. Εν τέλει άμφιβάλλουν όχι μόνον για την άγάπη του Θεού, αλλά και για την έγκυρότητα του μυστηρίου.

Υπάρχουν περιπτώσεις όπου ή συμπεριφορά φτάνει στα όρια της ύστερίας. Ο πνευματικός αποθεώνεται, άγιοποιείται, αρχίζει να ευδιάζει, να μην πατάει στόν άέρα, διαπιστώνεται από τυχαίες φράσεις του ότι κατέχει τό διορατικό και προορατικό χάρισμα. Έτσι γίνεται ένα είδος γκουρού, προς τον όποιο όφείλουν όλοι απόλυτη ύποταγή, ακόμη και στίς λεπτομέρειες της καθημερινής ζωής. Οί άνθρωποι αυτής της τυπολογίας ρωτάνε για τὰ πάντα τον πνευματικό. Γίνονται πρόσωπα έξαντλητικά. Ο πνευματικός δεν μπορεί να χει προσωπική ζωή, προσωπικό χώρο και χρόνο. Θα πρέπει να ναι διαθέσιμος κάθε στιγμή, οποιαδήποτε ώρα να μπορούν να τον συναντήσουν, ή να του τηλεφωνήσουν για να πάρουν εύλογία ακόμη και για τό πόσα ποτήρια νερό επιτρέπεται να πούν.

Και αν μόν ό πνευματικός έχει μία στοιχειώδη ώριμότητα, όλ' αυτά μπορεί να τὰ κουμαντάρει.

Δυστυχώς όμως αν θέλουμε να κάνουμε μία τίμια αυτοκριτική, την άρρωστημένη αυτή εξαρτητική κατάσταση εύχαρίστως υποθάλπουν, ακόμη και επιβάλλουν, πνευματικοί που διακρίνονται για την επιπολαιότητά τους και άνωριμότητά τους. Είτε άγαμοι (νεαροί κυρίως) που θέλουν να τὸ παίξουν γεροντάδες, ἢ ἔγγαμοι που κατὰ λάθος παντρεύτηκαν καὶ ἔχουν άπωθημένα γεροντισμοῦ. Ἡ κατάσταση σιγά σιγά γίνεται άνεξέλεγκτη καὶ δημιουργεῖ σοβαρά προβλήματα στο σῶμα τῆς ἐκκλησίας. Ὅταν ἡ προϊσταμένη άρχή αποφασίσει νὰ πάρει κάποια μέτρα, συνήθως εἶναι πολὺ άργά καὶ ὁ «γέροντας-γκουρού» συσπειρώνει γύρω του τὴν ὁμάδα τῶν άφοσιωμένων του πνευματικῶν του παιδιῶν, άρνεῖται τὴν ἐκκλησία ὡς μολυσμένη ἀπὸ τὸ μίasma τοῦ οἰκουμενισμοῦ, τὸν ἐπίσκοπο ὡς ὑποκείμενο στὴν ἐνέργεια τοῦ Ἀντιχρίστου καὶ τοῦ 666 καὶ καταλήγει στοὺς παλαιοσημερολογίτες. (Εἶναι γνωστὴ ἄλλωστε ἡ μέθοδος που τὴν εφαρμόζουν τὰ κόμματα καὶ οἱ παραθρησκευτικὲς ὁργανώσεις. Δημιουργεῖς ἕναν ἐξωτερικὸ κίνδυνο, ἕναν ἐχθρό, προκαλεῖς τὸ φόβο καὶ συσπειρώνεις τὴν ὁμάδα ὅταν πάει νὰ διαλυθεῖ).

Δὲν θὰ ἦταν, πιστεύω, ἐκτὸς θέματος νὰ τονίσουμε καὶ μίαν ἄλλη πλευρά. Μὲ τὴν πρόοδο τῆς ψυχιατρικῆς ἐπιστήμης, γιὰ πολλοὺς ἢ ἐξομολόγηση ταυτίζεται μὲ τὴν ψυχολογία. Ὑπάρχουν ἄνθρωποι που συγχέουν αὐτὰ τὰ δύο, δὲν μποροῦν νὰ ξεχωρίσουν τὸ ψυχολογικὸ ἀπὸ τὸ πνευματικὸ ἐπίπεδο καὶ βλέπουν τὸν πνευματικὸ σὰ ψυχολόγο-ψυχίατρο. Ὁ πνευματικὸς ὀφείλει νὰ ἐξηγήσει τὴ διαφορὰ καὶ νὰ μὴ θελήσει νὰ μπεῖ σὲ ξένα χωράφια, γιὰτὶ ἡ ἐξομολόγηση μπορεῖ νὰ ὀδηγηθεῖ σὲ μιὰ συζήτηση ψυχολογικῶν προβλημάτων καὶ νὰ χαθεῖ ἡ ἔννοια τοῦ μυστηρίου.

Στὸ σημεῖο αὐτὸ ἐπιτρέψτε μου κάποιες προσωπικὲς σκέψεις γιὰ ἕνα κρίσιμο θέμα, που τὸν τελευταῖο καιρὸ ἀκούστηκαν ἀντιμαχόμενες θέσεις καὶ ἀπόψεις. Ἡ ψυχιατρικὴ ἐπιστήμη μᾶς προσφέρει σήμερα μία σημαντικὴ βοήθεια καὶ αὐτὴ τὴν βοήθεια δὲν νομίζω ὅτι πρέπει νὰ τὴν άρνηθοῦμε. Ὑπάρχει ὅμως ὁ κίνδυνος τῆς σύγχυσης. Ὁ πνευματικὸς δὲν άρνεῖται τὴ γνώση. Ὅμως χρειάζεται νὰ γνωρίζει τὰ ὅριά του. Σκοπὸς του εἶναι νὰ βοηθήσει τὸν ἄνθρωπο στὴν πνευματικὴ ζωὴ καὶ κατὰ

προέκταση στὴ σωτηρία. Ἄν δὲν τὸ κάνει αὐτό, δὲν ἔχει λόγο ὕπαρξης. Ἄν μπαίνει σὲ ξένα χωράφια, τότε ὁ ἐξομολογούμενος που ἔχει κάποια ψυχολογικὰ προβλήματα, καλύτερα νὰ πάει στὸν ψυχίατρο που τὰ ξέρει καλύτερα.

Θὰ ἀναφέρω ἕνα παράδειγμα: Ὁ θάνατος ἐνὸς προσφιλοῦς προσώπου, δημιουργεῖ μίαν ἀναστάτωση. Σὲ κάποιους δημιουργεῖ ἕνα μικρὸ ἢ μεγάλο άποσυντονισμό, μία ἐντονὴ διαταραχὴ, μία παθολογικὴ κατάσταση. Ἀποτέλεσμα εἶναι νὰ ἀντιμετωπίζουν ἕνα σοβαρὸ ἐσωτερικὸ μπλοκάρισμα, που πολλές φορὲς εἶναι ἀνασταλτικὸ καὶ τῆς πνευματικῆς ζωῆς. Ἄν ὁ ψυχίατρος, σεβόμενος καὶ αὐτὸς τὰ ὅριά του, μπορεῖ νὰ βοηθήσει στο ξεμπλοκάρισμα, δὲν νομίζω ὅτι ἔχουμε τὸ δικαίωμα νὰ τὸ άρνηθοῦμε καὶ νὰ τὸ ὑπονομεύσουμε. Ἐδῶ ὅμως μποροῦμε νὰ διακρίνουμε τὰ ὅρια. Ὁ ψυχίατρος ἴσως μπορέσει νὰ βοηθήσει τὸν ἐξομολογούμενο νὰ ξεπεράσει αὐτὸ τὸ γεγονὸς καὶ νὰ ἐπανέλθει στὴ ζωὴ μὲ εὐτυχία. Ὁ πνευματικὸς ἔχει στόχο νὰ τὸν βοηθήσει νὰ ζήσει τὸ πνευματικὸ νόημα τοῦ θανάτου καὶ τῆς ζωῆς.

Πιστεύω, λοιπόν, ὅτι ἂν ὁ πνευματικὸς γνωρίζει τὰ ὅριά του θὰ μπορεῖ νὰ δείχνει στὸν ἐξομολογούμενο τὸν ἀληθινὸ ρόλο του καὶ θὰ ἀποφεύγεται ἡ σύγχυση. Βεβαίως ὅταν βλέπει κάποιο ψυχολογικὸ πρόβλημα δὲν θὰ ἀδιαφορεῖ. Νὰ εἶναι σὲ θέση νὰ παραπέμψει σὲ κάποιον εἰδικό. Ὅφειλουμε πάντως νὰ ὁμολογήσουμε ὅτι ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος δύσκολα δέχεται τὴν ἔννοια τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς μετάνοιας. Κατακλυσμένος ἀπὸ ἐνοχές, προσπαθεῖ νὰ τὰ άρνηθεῖ καὶ νὰ δεῖ τίς ἁμαρτίες του σὰν ἀδυναμίες καὶ σὰν ψυχολογικὰ προβλήματα. Αὐτὴ τὴν πραγματικότητα ὁ πνευματικὸς δὲν μπορεῖ νὰ τὴν παραβλέψει. Ἄν πράγματι δὲν διακρίνει κάποια σοβαρά ψυχιατρικὴ τάξεως προβλήματα, ὀφείλει μὲ τέχνη καὶ διάκριση νὰ ὀδηγήσει στὴν συνειδητοποίηση τοῦ πνευματικοῦ προβλήματος, στὴν ἀνάληψη τῆς προσωπικῆς εὐθύνης.

6. Ὁ ὑπερήφανος τελώνης.

Ἵσως νὰ νομίσате ὅτι πρόκειται γιὰ λάθος ἀνάγνωση. Ὅμως ὄχι. Γνωρίζουμε ἀπὸ τὸ Εὐαγγέλιο τὸν ὑπερήφανο Φαρισαῖο καὶ τὸν ταπεινὸ τελώνη. Γιὰ τὸν μὲν πρῶτο ἔχουμε μίαν ἄσχημην ἐντύπωση. Ἀλλὰ ὁ Χριστὸς δὲν τὸν ἀπορρίπτει ἐντελῶς. Σὲ

ἀρκετὰ χειρόγραφα ἢ παραβολὴ καταλήγει ὅτι ὁ τελώνης «κατέβη μᾶλλον δεδικαιωμένος ἢ ἐκεῖνος». Ὁ Φαρισαῖος εἶχε κάποιες ἀρετές, ἀλλὰ τὶς μολύνει μὲ τὴν οἴηση. Ὁ τελώνης βαρύνεται ἀπὸ πολλὰς ἁμαρτίες, ἀλλὰ διακρίνεται γιὰ τὴν ταπείνωση καὶ τὴ μετάνοιά του.

Στὶς μέρες μας ἐμφανίζεται κι ἓνας μικτὸς τύπος ποὺ συγκιρνᾷ τὰ ἀρνητικὰ μόνον στοιχεῖα καὶ τῶν δύο. Εἶναι ὁ τύπος ὁ ὁποῖος ὑπερηφανεύεται ὅχι γιὰ τὶς ἀρετές του, ἀλλὰ γιὰ τὶς ἁμαρτίες του, κομπάζει γιὰ τὸ ὅτι εἶναι ἁμαρτωλὸς τελώνης. Ἀσπάζεται τὴν τελωνικὴ ζωὴ, ἀλλὰ ὅχι τὴν ταπείνωση καὶ μετάνοια τοῦ τελώνη. Ἐπαναλαμβάνει τὰ λόγια τοῦ Φαρισαίου, «οὐκ εἰμι ὥσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων» καὶ τοὺς δίνει δικό του περιεχόμενο. Τὸν τύπο αὐτὸ συναντᾶμε κυρίως στοὺς νέους θεολόγους ἢ θεολογοῦντες, ποὺ ὑποτίθεται ἀνακάλυψαν τὴν ὀρθόδοξη παράδοση, τὴν πατερικὴ καὶ νηπτικὴ θεολογία, ποὺ παίζουν στὰ δάκτυλα τὸν ἄββᾶ Ἰσαάκ, ποὺ μιλάνε μὲ πάθος γιὰ τὴ θεολογία τῶν ἁγίων Μαξίμου καὶ Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ. Ὅλα τὰ κείμενα τῶν πατέρων τὰ βλέπουν ἐντελῶς θεωρητικὰ καὶ ἐπιλεκτικὰ. Δὲν ἔχουν ἀντίκρισμα στὴ ζωὴ τους. Ἀποσιωποῦν ὅσα μιλοῦν γιὰ τὴν τήρηση τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, γιὰ τὸν πνευματικὸ ἀγῶνα. Δὲν θέλουν νὰ δοῦν ὅτι τὰ κείμενα τῶν πατέρων εἶναι κατὰ κάποιον τρόπο κείμενο μάχημα, ἀγωνιστικά, ἀσκητικά, κι ἐπιτρέψτε μου τὴν ἔκφραση, ἐγχειρίδια πνευματικοῦ ἀγῶνα. Οἱ ἐντολὲς τοῦ Θεοῦ, ὁ χριστιανικὸς ἀγῶνας, ἡ πνευματικὴ ἄθληση δημιουργοῦν ἀντιευσεβιστικά ἀντανακλαστικά. Θεωροῦνται ἠθικολογία, πιεστικὴ ἀπόκλιση, ἀκόμη καὶ ἡ ἐξομολόγηση δυτικὴ ἐπίδραση. Ἡ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν ὑπολείπεται ἀκόμη καὶ τοῦ Φαρισαίου. Συναντᾶει κανεῖς τέτοιους ἀνθρώπους καὶ μένει ἐκπληκτὸς ἀπὸ τὸν ἀντιχριστιανικὸ τρόπο ζωῆς τους καὶ τὸν ὁποῖο δὲν θέλουν νὰ ἀφήσουν «ἐγὼ ἔτσι εἶμαι, διατείνονται, ὁ Θεὸς θὰ μὲ σώσει». Δὲν ἀρνοῦνται τὴν ὁμολογία τῶν ἁμαρτιῶν τους, ἀλλὰ κομπάζουν γι' αὐτὲς καὶ ἀρνοῦνται τὴν ἀνάγκη τῆς ἀλλαγῆς. Ὁ πνευματικὸς ποὺ θὰ τολμήσει νὰ μὴ συμφωνήσῃ μὲ τὸν τρόπο ζωῆς τους καὶ προτείνει ἀλλαγὴ πορείας, ἢ κάποιον κανόνα, θεωρεῖται συντηρητικὸς, ὀπισθοδρομικὸς, πιεστικὸς, ἠθικολόγος. Εἶναι μιά κατὰ-

σταση πολὺ σοβαρὴ. Ἄν καὶ σπάνια, εἶναι ἀπὸ τὶς πιὸ δύσκολες ποὺ μπορεῖ νὰ ἀντιμετωπίσει ὁ πνευματικὸς. Λόγω τῆς τύφλωσης καὶ οἴησης, ἡ ἐπέμβαση καθίσταται ἐξαιρετικὰ δυσχερὴς.

7) *Οἱ σκεπτικιστὲς καὶ ὀρθολογιστὲς.*

Εἶναι αὐτοὶ ποὺ ἀμφιβάλλουν γιὰ τὸ μυστήριον καὶ τὴν ἀξία τῆς ἐξομολόγησης. Τοὺς συναντοῦμε κυρίως στοὺς μορφωμένους. Ἡ λογικὴ ἔχει τὴν πρώτη θέση. Σ' ὅλα βρὶσκουν ἀτέλειες καὶ ἀρνητικὰ στοιχεῖα κι ἔχουν ἐτοιμὲς προτάσεις γιὰ νὰ ἀλλάξῃ ἡ ἐκκλησία, καὶ τὸ Εὐαγγέλιον νὰ προσαρμοστῇ στὶς ἀντιλήψεις τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου. Καὶ βέβαια δὲν ἐννοοῦν τὴν πρόσληψη τοῦ κόσμου, ἀλλὰ τὴν ἐκκοσμίκευση. Κι ἐδῶ ἡ ἐργασία τοῦ πνευματικοῦ εἶναι δυσχερὴς. Δανεῖζομαι καὶ πάλι τὴ γραφίδα τοῦ π. Σωφρονίου. Οἱ ἐπισημάνσεις του εἶναι καίριες καὶ γηφάλιες, καὶ δὲν χρειάζονται κάποιο σχολιασμό¹⁰.

Ἐχων συνείδησιν ὅτι ἱστάμην μακρὰν τῆς ὀφειλομένης τελειότητος, παρατεταμένως καὶ μετὰ πόνου ἐν τῇ καρδίᾳ ἐδεόμην τοῦ Κυρίου, ὅπως μὴ ἐπιτρέψῃ νὰ σφάλω, ἀλλὰ νὰ τηρῇ ἐμὲ ἐπὶ τῶν ὁδῶν τοῦ ἀληθινοῦ θελήματος Αὐτοῦ καὶ ἐμπνέῃ εἰς ἐμὲ λόγους ὠφελίμους διὰ τοὺς ἀδελφούς μου. Καὶ κατ' αὐτὴν εἰσέτι τὴν ὥραν τῆς συνομιλίας μετὰ τῶν ἀνθρώπων προσεπάθουν νὰ κρατῶ τὴν «ἀκοήν» τοῦ νοός μου ἐν τῇ καρδίᾳ, ὅπως συλλάβω τὸ Θεῖον νεῦμα, πολλάκις δὲ καὶ τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ὤφειλον νὰ εἶπω.

Ἡ τήρησις τῆς ἀγίας ταύτης ἀρχῆς τῆς ὀρθοδόξου παραδόσεως συναντᾶται ἐν τῇ πράξει μετ' ἀπιστεῦτων δυσκολιῶν. Οἱ πεπαιδευμένοι ἄνθρωποι κρατοῦν ἰσχυρῶς ἄλλην ἀρχήν: τὴν ἰδίαν αὐτῶν σύνεσιν. Πᾶς λόγος τοῦ ἱερέως δι' αὐτοὺς εἶναι ἀπλῶς ἀνθρώπινος, καὶ ὡς ἐκ τούτου ὑποκείμενος εἰς κριτικὴν συζήτησιν. Νὰ ἀκολουθήσῃ τις ἀδιακρίτως τὴν ὑπόδειξιν τοῦ πνευματικοῦ θὰ ἦτο δι' αὐτοὺς μωρία. Ἐκεῖνο ὅπερ βλέπει καὶ φρονεῖ ὁ πνευματικὸς, τοῦτο οὐδόλως ἀποδέχεται ὁ ψυχικὸς ἄνθρωπος καὶ ἀπορρίπτει, διότι ζῇ εἰς ἄλλο ἐπίπεδον (βλ. Α' Κορ. 2, 10 καὶ 13). Καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος, συναντῶμενος μετ' ἀνθρώπων οἵτινες κατευθύνονται ὑπὸ τῶν προσωπικῶν αὐτῶν παρορμήσεων καὶ ἀπορρίπτουν τὸν λόγον, τὸν διδόμενον ὑπὸ τοῦ ἱερέως κατόπιν προσευχῆς, ἀρνοῦμαι νὰ ἐκζητήσω

παρά τοῦ Θεοῦ, ὅπως ἀποκαλύψῃ εἰς τοὺς προσερχομένους τὸ ἅγιον καὶ παντέλειον Αὐτοῦ θέλημα. Διὰ τῆς ὁδοῦ ταύτης δὲν θέτω αὐτοὺς εἰς κατάστασιν πάλης μετὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ λέγω εἰς αὐτοὺς τὴν προσωπικὴν μου μόνον γνώμην, ἣτις στηρίζεται ἐπὶ τῶν Ἔργων τῶν ἁγίων Πατέρων ἢ τῆς Ἀγίας Γραφῆς, καὶ ἀφίνω αὐτοὺς ἐλευθέρους ἀπὸ τῆς Θεομαχίας, καὶ τρόπον τινὰ εἰς τὸ δικαίωμα νὰ ἀποκλίνουν ἀναμαρτήτως ἀπὸ τῆς συμβουλῆς μου, ὡς ἐξ ἀνθρώπου μόνον προερχομένης. Βεβαίως τοῦτο μακρὰν ἀπέχει τοῦ ζητουμένου ἀφ' ἡμῶν ἐν τοῖς μυστηρίοις τῆς Ἐκκλησίας.

8) Οἱ κληρικοί.

Εἶναι κοινὴ διαπίστωση πὺς οἱ κληρικοὶ δὲν ἐξομολογοῦνται, τουλάχιστον σὲ μεγάλο ποσοστό. Τὸ γιατί δὲν ἐξομολογοῦνται θὰ πρέπει νὰ μᾶς ἀπασχολήσῃ σὲ εἰδική συνάντησιν. Δὲν αἰσθάνονται τὴν ἀνάγκη; Πιστεύουν ὅτι ἡ θ. χάρις ἔχει λύσει τὸ πρόβλημα; Δὲν ἔχουν κάτι; (Καὶ μόνῃ ἡ φιλοδοξία μας, ἡ φιλοχρηματία μας καὶ οἱ προστριβές μας μὲ τοὺς συνεφημέριους, ἡ ὑπονόμευση τῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν εἶναι ὑπὲρ ἀρκετά...). Δὲν θέλω νὰ ἐπεκταθῶ, ἀπλῶς τὸ θίγω. Πάντως ὁ πνευματικὸς τῶν κληρικῶν θὰ πρέπει νὰ διαθέτῃ διπλὴ εὐαισθησία καὶ μεγαλύτερη ὠριμότητα. Ἡ εὐθύνη του εἶναι ἐξαιρετικὰ μεγάλη.

9) Τέλος, ἀπὸ πλευρᾶς χαρακτηρολογικῆς, ὁ πνευματικὸς ἔχει νὰ συναντήσῃ μὴ πολὺ μεγάλη ποικιλία ἀνθρώπων καὶ χρειάζεται νὰ διαθέτῃ πολὺ διάκριση, εὐελιξία, προσαρμοστικότητα. Θὰ συναντήσῃ τὸν εὐφυῆ, τὸν μέτριο, τὸ διανοητικὰ ὑπανάπτυκτο, τὸν πικρόχολο, τὸν ὀξύθυμο, τὸ στενόκαρδο, τὸν ψυχρὸ, τὸν ἀδιάφορο, τὸν θερμό, τὸν εὐσυνγκίνητο, τὸν σωματικὰ ἢ ψυχικὰ ἄρρωστο, τὸν πείσμονα, τὸν ἰσχυρογνώμονα, τὸν ταπεινὸ, τὸν μορφωμένο, τὸν ἀμόρφωτο. Ἀλλὰ καὶ τὸν ἄνθρωπο ποὺ συνδυάζει λίγα ἢ πολλὰ στοιχεῖα, ὅπως λέει ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος:

«Τῶν ἀνθρώπων οἱ μὲν εἰσι δίκαιοι, οἱ δὲ ἁμαρτωλοί, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς δίκαιοις πολλὴ διαφορὰ καὶ ἐν τοῖς ἁμαρτωλοῖς πολλὴ καὶ ἄπειρος... Ὁ μὲν ἐλεήμων, ἀλλ' οὐ σῶφρων πολλάκις· ὁ δὲ σῶφρων μὲν, ἀλλ' οὐκ ἐλεήμων· ὁ μὲν ἐν ταύτῃ τῇ ἀρετῇ ὀνομάζεται, ὁ δὲ ἐν ἐκείνῃ»¹¹.

Βεβαίως οἱ τύποι τῶν ἐξομολογουμένων δὲν ἐξαντλοῦνται μὲ ὅλ' αὐτά. Καθένας μας ἀπ' τὴν

ἐμπειρία του μπορεῖ νὰ συνεισφέρει καὶ νὰ συμπληρώσῃ τίς ἐλλείψεις.

Γ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ

Ἀπ' ὅσα ἐκτέθηκαν καὶ κυρίως ἀπ' ὅσα ἡ πείρα μᾶς δίδαξε ὅλους, μποροῦμε νὰ κατανοήσουμε τὸ λόγο τοῦ π. Ἀλεξάνδρου Σμέμαν, ὅτι «ἡ ἐξομολόγησις εἶναι χωρὶς ἀμφιβολία ἡ πλέον μαρτυρικὴ πλευρὰ τῆς ποιμαντικῆς ἀποστολῆς τοῦ κληρικοῦ». Ὁ πνευματικὸς ἔχει νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὰ παιδιὰ τοῦ Θεοῦ, τὰ ὁποῖα στὴν συντριπτικὴ τους πλειοψηφία βρῖσκονται σὲ προχριστιανικὸ, προπνευματικὸ στάδιο. Δὲν γνωρίζουν τί σημαίνει ἁμαρτία, μετάνοια, ἐξομολόγησις, δὲν γνωρίζουν γιὰ ποιὸ πράγμα νὰ μετανοήσουν καὶ νὰ ἐξομολογηθοῦν. Αὐτὴ καὶ μόνῃ ἡ γνώσις τῆς πραγματικότητος εἶναι ἀπαραίτητη γιὰ νὰ χαράξῃ ὁ πνευματικὸς τὴ στρατηγικὴ του. Ἐχει νὰ παλαίμῃ μὲ ἕναν ἐχθρὸ ποὺ ὀνομάζεται ἄγνοια, γιὰ τὴν ὁποία ὅλο οἱ κληρικοὶ ἔχουμε εὐθύνη. Δὲν εἶναι τυχαία ἡ φράσις τῆς θ. λειτουργίας: «Ὑπὲρ τῶν ἡμετέρων ἁμαρτημάτων καὶ τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων».

Πρὶν προχωρήσουμε, χρειάζεται νὰ ὀρίσουμε τί εἶναι ἐξομολογητικὴ συνείδησις, ποῖο εἶναι τὸ περιεχόμενό της. Μά, τί ἄλλο, παρὰ ἡ ἐξουδετέρωσις τῆς ἄγνοιας μέσω τῆς κατήχησις καὶ τῆς πνευματικῆς καθοδήγησις. Ὁ κατηχούμενος θὰ πρέπει νὰ μάθῃ α) τί εἶναι ἁμαρτία καὶ ποιές οἱ συνέπειές της. (Ὅτι, δηλαδή, δὲν εἶναι μία παράβασις κάποιου ἀπρόσωπου νόμου, δὲν εἶναι μία δυσκολία, ἕνα ψυχολογικὸ ἢ ἄλλο πρόβλημα. Εἶναι ἡ περιφρόνησις τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, ὁ χωρισμὸς ἀπὸ τὸν Θεὸ Πατέρα, ἡ ἀπομάκρυνσις ἀπὸ τὸ πατρικὸ σπίτι – τὴν ἐκκλησίαν, ἡ κατασπατάλησις καὶ κακομεταχείρισις τῶν δωρεῶν καὶ τῶν χαρισμάτων τοῦ Θεοῦ). β) Τί εἶναι μετάνοια. (Ὅτι δὲν εἶναι μὴ ἀπλὴ ἐξαγόρευσις κάποιων παραβάσεων νομικῶν διατάξεων, δὲν εἶναι ἕνα ἀπορρυπαντικὸ, ἢ ἕνα μικρὸ ἐπείσῳδιο στὴ ζωὴ μας, ἀλλὰ ἕνα συγκλονιστικὸ γεγονός. Ἀλλαγὴ ὁλόκληρης τῆς ὑπαρξῆς, ἐπιστροφὴ στὸ Θεὸ καὶ ἐπανένταξις στὴν ἐκκλησίαν του). γ) Ὅτι ἡ μετάνοια δὲν εἶναι ἕνα παροδικὸ γεγονὸς ἀλλὰ μόνιμο, ἕνας δρόμος ἀτέλειωτος.

Βεβαίως μὲ τὸ νὰ πεῖ ὅλα αὐτὰ ὁ πνευματικὸς

δὲν σημαίνει ὅτι ἀμέσως ὁ ἐξομολογούμενος τὸν κατάλαβε καὶ ἀπέκτησε ἐξομολογητική συνείδηση. Ἡ πνευματικὴ ζωὴ δὲν ἔχει σχέση μετὰ τὸν αὐτοματισμό, τὰ κουμπιά, τὸ «ἐδῶ καὶ τώρα». Ἀπαιτεῖται πολὺς ἀγώνας καὶ πολὺς χρόνος, συνεργούσης τῆς χάριτος. Οἱ ἀλλαγές στὸν ἄνθρωπο γίνονται πολὺ ἀργὰ καὶ ἀνεπαίσθητα. Οἱ ἀπώτομες ἀλλαγές εἶναι ὑποπτες καὶ ἐπικίνδυνες. Εἶναι μιὰ πραγματικότητα ποὺ ὁ πνευματικὸς πρέπει νὰ ἔχει ὑπόψη του γιὰ νὰ μὴ ζητάει παράλογα πράγματα καὶ νὰ μὴν ἀπογοητεύεται. Τὸ νὰ ζητᾶμε ἀπ' τὸν ἐξομολογούμενο πνευματικὸ πρωταθλητισμό, ἢ ὅλα ἢ τίποτα, εἶναι ἄκρως ἐπικίνδυνο. Γράφει ὁ π. Ἀλεξ. Ἐλτσιανί-νωφ¹²:

Ὅπως δὲν μπορεῖ ὁ κάθε ἄρρωστος νὰ ὑποστῇ μιὰ δύσκολη ἐγχείρηση, ἔτσι δὲν μπορεῖ καὶ ὁ κάθε ἐξομολογούμενος νὰ ἀντέξει σὲ μιὰ πραγματικὴ ἐξομολόγηση. Ὅπως μιὰ ἐγχείρηση, ἴσως καὶ ἀναγκαία, μπορεῖ νὰ σκοτώσει τὸν ἄρρωστο, ἔτσι καὶ ἡ θεὰ τῆς ἁμαρτωλότητάς του ἀπὸ τὸν ἁμαρτωλό, ἂν προκληθεῖ ἀπότομα καὶ διὰ μιᾶς ἀπὸ τὰ σκοτεινὰ βάθη τῆς ψυχῆς, μπορεῖ νὰ εἶναι μοιραία γιὰ τὸν ἄνθρωπο. Πρέπει νὰ ἐπιδεικνύεται συγκατάβαση καὶ ἐπιείκεια στὸν ἐξομολογούμενο ἁμαρτωλό καὶ νὰ τοῦ δίνονται τὰ κατάλληλα δυναμωτικά ἵσαμε ποὺ νὰ ῥθεῖ ἡ κατάλληλη ὥρα¹³.

Ἀκόμη καὶ ἂν ὁ ἐξομολογούμενος βρῆσκειται ὑπὸ τὸ κράτος ἐνθουσιασμοῦ καὶ ζητάει ὑπερβολικὰ πράγματα, ὁ πνευματικὸς δὲν θὰ πρέπει νὰ ἐνθουσιάζεται καὶ νὰ παρασύρεται. Γράφει ὁ π. Σωφρόνιος: *Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ὁ πλέον ἀφύσικος, οὐχὶ μόνον διὰ τοὺς ἀνθρώπους τῶν καιρῶν τοῦ «Μεγάλου Ἱεροεξεταστοῦ», ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς συγχρόνους ἡμῶν, θὰ ᾔτο ὁ Χριστός. Τίς δύναται νὰ ἀκούσῃ τοῦ Χριστοῦ ἢ ἔτι μᾶλλον νὰ ἀκολουθήσῃ Αὐτόν; Ἐκεῖνο, ὅπερ ἐδίδετο εἰς τοὺς μοναχοὺς μετὰ παρέλευσιν δεκαετιῶν πένθους, οἱ σύγχρονοι ἄνθρωποι θέλουν νὰ λάβουν εἰς σύντομον χρονικὸν διάστημα, καὶ μάλιστα κατὰ τὴν διάρκειαν ὀλίγων ὥρῶν εὐχαρίστον «θεολογικῆς» συζητήσεως¹⁴.*

Εἶναι ἀνάγκη ὁ πνευματικὸς νὰ δώσει στὸν ἐξομολογούμενο νὰ καταλάβει ὅτι ἡ πνευματικὴ ζωὴ εἶναι μία πορεία καὶ αὐτὸ θὰ γίνῃ σταδιακά. Στὴν ἀρχὴ ὁ πνευματικὸς θὰ ἀκούσῃ ἀνούσια πράγμα-

τα. Θὰ νοιώσῃ ὅτι ὁ ἐξομολογούμενος τὸν χρησιμοποιεῖ γιὰ νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὰ προβλήματα μετὰ τὰ παιδιά του, τὴν πεθερά του κ.λπ. Μετέπειτα, πολὺ ἀγάπη καὶ διάκριση θὰ τὸν ὀδηγήσῃ στὸ στάδιο τῆς πνευματικῆς ζωῆς: θὰ ἐκμεταλλεῖται ἀκόμη καὶ ἀσήμαντες λεπτομέρειες καὶ τὰ ἄσχετα μετὰ τὴν ἐξομολόγηση προβλήματα γιὰ νὰ τὸν φέρῃ «εἰς ἐαυτόν». Τὸ ὅτι κάποιος ἄνθρωπος ἦλθε στὸν πνευματικὸ, ἀκόμη καὶ γιὰ ἄσχετο μετὰ τὴν ἐξομολόγηση λόγο, εἶναι μιὰ εὐκαιρία. Ἡ ἐξομολογητικὴ συνείδηση οἰκοδομεῖται σιγὰ σιγὰ ἀπὸ αὐτὴ τὴν πρώτη ἐπαφή, ἀνεπαίσθητα ἴσως, ἀλλὰ οὐσιαστικά, φτάνει ὁ πνευματικὸς νὰ τὸ χειριστεῖ σωστά. Αὐτὴ ἡ πρώτη φορὰ μπορεῖ νὰ ναι καθοριστικὴ. Θὰ ἐξαρτηθεῖ ἂν ὁ ἐξομολογούμενος θὰ ξανάρθῃ καὶ κατὰ συνέπεια θὰ συνεχίσει. Πόσοι ἄνθρωποι, ἰδίως παιδιά καὶ νέοι, πῆραν διαζύγιο μετὰ τὴν ἐξομολόγηση ἥδη ἀπὸ τὴν πρώτη ἐπικοινωνία τους μετὰ τὸν πνευματικὸ ἀπὸ τὸν κακὸ χειρισμὸ τοῦ πνευματικοῦ. Αὐτὴ ἡ τραυματικὴ ἐμπειρία τοὺς συνοδεύει σ' ὅλη τους τὴ ζωὴ καὶ περνοῦν ἕνα μαρτύριο.

(Γιὰ νὰ ἀποφύγῃ ὁ πνευματικὸς αὐτὸ τὸ σκόπελο χρειάζεται: α) Νὰ διαθέτῃ τὸ χάρισμα νὰ ἀκούει –τὸ νὰ ἀκούῃ τὸν ἄλλο μετὰ ὅλη σου τὴν προσοχὴ εἶναι ἕνα ἰσχυρὸ ὄπλο. Μετὰ ἄλλα λόγια νὰ εἶναι παρὼν ἐκεῖνι τὴν ὥρα καὶ ὄχι κάπου ἄλλου. β) Νὰ δείχνῃ ὅλο του τὸ σεβασμὸ σ' ὅ,τι ἀκούει. γ) Νὰ ἀκούει ἀσκανδάλιστος. δ) Νὰ στέκεται μετὰ λεπτότητα. ε) Νὰ κατέχει τὴ λεπτὴ τέχνη τῶν ἐρωτήσεων, τὸ τί, τὸ πῶς, τὸ πότε θὰ ρωτήσῃ κάτι. Διαφορετικὰ θὰ ἀσκήσῃ βία, ἂν ἡ ἐρώτηση εἶναι ἄκαιρη. στ) Στὸ τέλος θὰ ζητήσῃ καὶ θὰ ἀναθέσῃ κάποια πράγματα, κάποια μικρὰ ἔστω ἀγωνίσματα ποὺ θὰ μπορεῖ ὁ ἐξομολογούμενος νὰ σηκώσῃ. Οὔτε ὑπερβολικά, οὔτε τίποτα).

Σημειώσαμε προηγουμένως ὅτι ἡ πλειονότητα τῶν ἐξομολογούμενων βρῆσκονται σὲ στάδιο προ-χριστιανικό. Ἡ αὐτοκριτικὴ εἶναι ἄγνωστη καὶ ἡ αὐτογνωσία ἀνύπαρκτη. Ἡ γνωστὴ φράση, «πάτερ μου τί νὰ πῶ; Δὲν σκότωσα, δὲν ἐκλεψα, δὲν βλέπω νὰ ἔχω κάνει κάτι...», δείχνει ἀκριβῶς αὐτὴ τὴν ἔλλειψη αὐτογνωσίας. Ὑπάρχει ἡ ἐντύπωση πὺς μόνον οἱ πράξεις, ἡ ἐξωτερικὴ συμπεριφορὰ ἔχουν σημασία. Εἶναι ἀπαραίτητο νὰ διδαχθεῖ ὁ ἐξομολογούμενος ὅτι στὴν πνευματικὴ ζωὴ τὸ παιχνίδι παί-

ζεται κυρίως στον έσω άνθρωπο. Τα πάθη φωλιάζουν στην καρδιά. Δεν θεωρεί ή εκκλησία μεγάλο κατόρθωμα τὸ νὰ μὴ σκοτώσεις, τὸ νὰ μὴ κλέψεις, τὸ νὰ μὴ μοιχεύσεις. Τὸ θέμα εἶναι τί γίνεται στὴν καρδιά. «Ἐκ γὰρ τῆς καρδίας ἐξέρχονται διαλογισμοὶ πονηροί, φόνοι, μοιχεῖαι, πορνείαι, κλοπαί, ψευδομαρτυρίαι, βλασφημίαι».

Π' αὐτὸ στόχος τοῦ πνευματικοῦ εἶναι νὰ βοηθήσει τὸν ἐξομολογούμενο νὰ κοιτάξει μὲ εἰλικρίνεια πρὸς τὸν έσω άνθρωπο, στίς ἐσωτερικὲς διαθέσεις καὶ κακότητες τῆς ψυχῆς. Νὰ μάθει νὰ ἐξομολογεῖται τίς ἁμαρτωλὲς σκέψεις καὶ λογισμούς. Παράλληλα νὰ νοιώσει ὅτι ἡ μετάνοια καὶ ἡ ἐξομολόγηση δὲν καλλιεργεῖται μὲ τὴν ποσότητα ἀλλὰ μὲ τὴν ποιότητα. Μπορεῖ κανεὶς κάθε μέρα νὰ ἐξομολογεῖται, ἀλλὰ νὰ μὴν οἰκοδομεῖται ἡ ἐξομολογητικὴ συνείδηση, ἀλλὰ μάλλον μία ψευδαίσθηση.

Ὁ πνευματικὸς ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὴν πλεόν ἀρνητικὴ ἐξομολόγηση, μπορεῖ νὰ οἰκοδομήσει τὴν ἐξομολογητικὴ συνείδηση. Π.χ. ἔρχεται κάποιος αὐτοδικαιωτικὸς ἄνθρωπος καὶ ἀπαριθμεῖ τίς καλὲς πράξεις, ἐλεημοσύνες καὶ καλοσύνες του. Ὁ πνευματικὸς μπορεῖ νὰ τὸν ἀποπάρει. Μπορεῖ ὅμως καὶ νὰ τὸν δεῖ μὲ συγκατάβαση καὶ συμπάθεια καὶ νὰ τὸν βοηθήσει νὰ μπεῖ σ' ἓνα ἄλλο ἐπίπεδο, τονίζοντας μὲ εὐγένεια καὶ διάκριση, ὅτι γιὰ τὸ Θεὸ δὲν παίζει τὸν κύριο ρόλο ἡ καλὴ πράξη, ἀλλὰ ἡ προαίρεση, τὰ κίνητρα. «Τὸ καλὸν οὐκ ἔστι καλὸν ἐὰν μὴ καλῶς γένηται». Ἄν θελήσουμε νὰ δοῦμε τὰ βαθύτερα κίνητρά μας θὰ ντρεπόμαστε γιὰ τίς καλύτερες πράξεις μας, γιὰ τίς φιλανθρωπίες μας, καὶ ἡμεῖς οἱ κληρικοὶ— γιὰ πολλὰς ἀπὸ τίς ποιμαντικὲς μας δραστηριότητες καὶ μεγάλες ἱεραποστολικὲς μας προσπάθειες. Ὁ διάβολος, γνωρίζοντας τὰ βαθύτερα κίνητρά μας, δὲν ἔχει καμία ἀντίρρηση γιὰ πολλὰ ἀπ' τὰ καλά μας ἔργα.

Κάτι πολὺ σημαντικὸ πὺν θὰ πρέπει νὰ τονίζεται στὸν ἐξομολογούμενο εἶναι πῶς τὸ μυστήριο τῆς μετάνοιας δὲν ἀρχίζει στὸ ἐξομολογητήριο, ἀλλὰ στὸ «ταμεῖον». Χρειάζεται κανεὶς νὰ ἀποσυρθεῖ ἐκεῖ, νὰ προσευχηθεῖ θερμὰ στὸ Θεό, γιὰ νὰ χορηγήσει ἀληθινὴ μετάνοια, νὰ φωτίσει κάθε σκοτεινὴ γωνία τῆς καρδιάς καὶ μὲ τὴ δικὴ του βοήθεια νὰ κάνει μία ὅσο τὸ δυνατόν τίμα βυθοσκόπηση. Στὴν προσπάθεια αὐτὴ μποροῦν νὰ βοηθήσουν με-

ρικὰ κείμενα τῆς ἐκκλησίας μας, πὺν σὰν καθρέπτης βοηθοῦν νὰ δεῖ κανεὶς τὴν πνευματικὴ του κατάσταση. Ἡ ἀνάγνωση τῶν δέκα ἐντολῶν, τῆς ἐπὶ τοῦ ὄρους ὁμιλίας, τῶν εὐχῶν τῆς θ. μεταλήψεως κ.λπ. εἶναι πολὺ βοηθητικὴ.

Στίς μέρες μας κυκλοφοροῦν καὶ κάποια φυλλάδια μὲ «καταλόγους ἁμαρτιῶν». Πρὶν ἀπὸ λίγο καιρὸ μάλιστα, δημιουργήθηκε σάλος ἀπὸ ἓναν τέτοιο «κατάλογο» πὺν μοιράστηκε ἀπὸ πνευματικὸ στὴ Β. Ελλάδα. Ὅλοι ἐριξαν τὸ λίθο τοῦ ἀναθέματος στὸν πνευματικὸ αὐτό, δίχως νὰ ἔλθει κανεὶς στὴ θέση του, ἢ στὴ θέση ὄλων τῶν πνευματικῶν, πὺν ἀντιμετωπίζουν τόση φοβερὴ ἄγνοια ἀπέναντί τους. Προσωπικὰ στέκομαι μὲ κατανόηση καὶ συμπάθεια στὸν πνευματικὸ αὐτό κι ἄς μὴν τὸν γνωρίζω, γιὰτὶ πιστεύω στίς καλὲς του προθέσεις. Ἄς μοῦ ἐπιτραπεί ὅμως νὰ καταθέσω ὅτι χρειάζεται στὸ σημεῖο αὐτὸ πολὺ προσοχή. Οἱ περισσότεροι «καταλόγοι» πὺν κυκλοφοροῦν εἶναι ἐπιεικῶς ἀπαράδεκτοι. Ἀντὶ νὰ βοηθοῦν, ἀποπροσανατολίζουν καὶ προκαλοῦν σύγχυση στίς ψυχές. Χρειάζεται κάτι νὰ γίνει, ἀλλὰ μὲ πολὺ διάκριση καὶ προσοχή. Καὶ πάντως ὄχι ἀπὸ ἐρασιτέχνες τοῦ εἵδους, ἀνθρώπους πὺν ναὶ μὲν διαθέτουν ζῆλο, ἀλλὰ παράλληλα, πολὺ ἀφέλεια, δικανισμό καὶ θὰ ἔλεγα λίγη ἢ πολὺ ψυχοπαθολογία.

Μία ὁμάδα ἐξομολογουμένων ὑποφέρει ἀπὸ τὴν ἀσθένεια τῶν «εὐσεβῶν χριστιανῶν» πὺν λέγεται «τελειομανία» καὶ ἡ ὁποία δὲν ἔχει σχέση μὲ τὴν «τελειοθηρία». Τελειοθηρία σημαίνει: θηρεύω τὸ τέλειο, καὶ δείχνει μία καλὴ ἀνησυχία. Ἡ τελειομανία ὑποκρύπτει μία νεύρωση. Δὲν ἀγωνίζομαι γιὰ τὴν τελειότητα, ἀλλὰ δὲν μπορῶ νὰ κοιμηθῶ πὺν δὲν εἶμαι τέλειος. Μία κατάσταση πὺν κρύβει πολὺ ἐγωϊσμό καὶ ἔπαρση. Βλέπουμε, λοιπόν, χριστιανούς ἀναστατωμένους καὶ ἀγχωμένους πὺν διατείνονται πῶς δὲν ἔχουν ἀληθινὴ μετάνοια, ζωτανὴ πίστη, ἀγάπη γιὰ τὸ Θεὸ κ.λπ. Ἐδῶ χρειάζεται ὁ πνευματικὸς νὰ τοὺς ἀποενοχοποιήσει, νὰ τοὺς τονίσει ὅτι σημασία ἔχει ὁ ἄνθρωπος νὰ μπεῖ στὴν ἐκκλησία, ἀκόμη καὶ μὲ ἀτελὴ μετάνοια καὶ νὰ ἀρχίσει τὸν πνευματικὸ ἀγώνα. Σημασία ἔχει στὸ ἀρχικὸ στάδιο ἡ καλὴ προαίρεση. Ἡ ἐκκλησία ἔχει χῶρο γιὰ ὅλους. Πὰ τὸν Θεὸ τίποτα δὲν πάει χαμένο, «οὐδὲ σταλαγμὸς δακρῶν, οὐδὲ σταλαγ-

μοῦ τι μέρος».

Αὕτῃ τὴν πραγματικότητα γνωρίζουν πολὺ καλὰ οἱ ἅγιοι ποὺ ἔνοιωθαν τὴν ἀτέλειά τους καὶ παρακαλοῦσαν τὸ Θεὸ νὰ τοὺς χαρίσει μετάνοια. «Δὸς μοι μετάνοιαν ὁλόκληρον καὶ καρδίαν ἐπίποννον εἰς ἀναζήτησίν σου». Τὸ ἴδιο ἰσχύει καὶ γιὰ τὶς ἄρετες τῆς ἀγάπης, τῆς πίστεως κ.λπ. Αὐτὲς τὶς ἄρετες τὶς χαρίζει ὁ Θεὸς στοὺς ἀθλητὲς του νὰ ἀγωνίζονται, νὰ ἐφαρμόσουν τὶς ἐντολές του. «Ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς μου καὶ τιμῶν αὐτάς, ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀγαπῶν με· ὁ δὲ ἀγαπῶν με ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ πατρὸς μου καὶ ἐγὼ ἀγαπήσω αὐτὸν καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτόν» (Ἰωαν. 14, 21).

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Μπήκαμε ἤδη στὴ τρίτη μ.Χ. χιλιετία. Ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ μᾶς ἀξιώνει νὰ διακονοῦμε τὸ λαό του σὲ μία ἐξαιρετικὰ δύσκολη ἐποχὴ, ἂν ὄχι δυσκολότερη ἀπὸ ἄλλες, τουλάχιστον πολὺ διαφορετικὴ. Οἱ κοσμογονικὲς ἀλλαγές καὶ ἡ ἐκπληκτικὴ τεχνολογικὴ πρόοδος ἀλλάξαν ἄρδην τὶς συνθηκὲς ζωῆς. Ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος ὑπερφίαλος καὶ ὑπερόπτης, πιστεύοντας στὶς δυνάμεις καὶ ἐπιτυχίες του, θέλησε νὰ παραμερίσει τὸν ζῶντα Θεὸ καὶ νὰ δημιουργήσει τὸ δικό του παράδεισο. Αὐτὸς ὁ παράδεισος ἔμεινε ἄπιαστο ὄνειρο. Οἱ ἐλπίδες φαίνεται νὰ γκρεμίζονται. Καὶ ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος ψάχνει γιὰ ὑποκατάστατα χαρὰς καὶ εὐτυχίας.

Γράφοντας αὐτὲς τὶς γραμμές, μοῦ ἦλθε στὴ σκέψη μου ἐκεῖνη ἡ σκηνὴ, ὁρθοῦ βαθέος τῆς μᾶς Σαββάτων, ὅταν οἱ μυροφόρες πηγαίνουν μὲ λαχτάρια στὸ μνημεῖο γιὰ νὰ βροῦν τὸ νεκρὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ, τὴ χαρὰ, τὴν ἐλπίδα τους. Καὶ ἀντὶ γι' Αὐτὸν συναντοῦν τὸ κενὸ μνημεῖο. Ἀπελπισία πλημμύρισε τὶς καρδιές τους, δάκρυα κύλισαν ἀπὸ τὰ μάτια τους. Καὶ ἀπὸ τὸ στόμα τους, κατὰ τὸν ὕμνογράφου, βγήκε τὸ πικρὸ παράπονο: «Τὶς ἔκλεψεν ἡμῶν τὴν ἐλπίδα;».

Αὐτὸ τὸ ἐρώτημα τὸ τόσο συγκλονιστικὸ ἀκούω νὰ ἐπαναλαμβάνεται γύρω μου. Τὸ ἐπανα-

στατημένο παιδί, ποὺ καταστρέφει, πυρπολεῖ, γκρεμίζει ὅ,τι βρῖσκει γύρω του, τὸ ἀκούω νὰ φωνάζει: «Τὶς ἔκλεψεν ἡμῶν τὴν ἐλπίδα;». Τί μὲ φέρατε σ' αὐτὸ τὸν κόσμον καὶ μοῦ στερήσατε τὴν ἐλπίδα; Ὁ νέος ποὺ πεθαίνει μὲ μία σύριγγα στὸ χέρι, ἢ τρέχει ἀφηνιασμένος μὲ τὴ μηχανή του καὶ ἀφήνει τὴν τελευταία του πνοή στὴν ἄσφαλτο, ἀκούω νὰ κραυγάζει: «Τὶς ἔκλεψεν ἡμῶν τὴν ἐλπίδα;». Ὁ μεγάλος ποὺ ἀπογοητευμένος ἀπὸ τὴ ζωὴ ὀδηγεῖται στὴν αὐτοχειρία, «μὴ ἔχων ἐλπίδα» τί ἄλλο φωνάζει παρὰ «τίς ἔκλεψεν ἡμῶν τὴν ἐλπίδα;». Ὁ κόσμος ὁ ὅποιος «ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται» αὐτὴ τὴν ἐλπίδα ἔχει βαλθεῖ νὰ κόψει ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο. Καὶ ἀκούμε γύρω μας τὴ φωνὴ πολλῶν ἀνθρώπων. «Μόνη μας ἐλπίδα μᾶς ἀπέμεινε ἡ ἐκκλησία». Αὐτὸ καὶ μόνο δείχνει τὸ μέγεθος τῆς εὐθύνης μας. Ἄν σήμερα τὰ γκάλοπς δείχνουν τὴν ἐκκλησία τόσο ψηλά, δὲν εἶναι εὐκαιρία καὶ ἀφορμὴ γιὰ θριαμβολογίες, ἀλλὰ γιὰ ἀκόμη μεγαλύτερη συνειδητοποίηση τῆς εὐθύνης μας. Τὸ μεγαλύτερο δράμα γιὰ τὸ σύγχρονο ἄνθρωπο (ἀλλὰ καὶ ἡ μεγαλύτερη ἀμαρτία γιὰ μᾶς) εἶναι αὐτὴ τὴν ἐλπίδα, ποὺ ἀνεπίγνωστα ψάχνει, νὰ τὴν καταστρέψουμε καὶ διαφεύσουμε ἐμεῖς οἱ πνευματικοὶ πατέρες.

1. Περὶ προσευχῆς, σελ. 253.
2. Ὁ.π. σελ. 211.
3. Παροιμίαι 27, 19.
4. Κλίμαξ, ἐκδ. Ἱ. Μ. Παρακλήτου, Λόγος κθ' περὶ ἀπαθείας, γ', σελ. 369.
5. Γεροντικόν, ἐκδ. Ἀσπὴρ, σελ. 11.
6. Λουκ. 7, 47.
7. Μαθήματα ἐξομολογητικῆς, σελ. 85.
8. Σελ. 61-62.
9. Ἱερεμίου Β', Ἀποκρίσεις, Α' ἀπόκρισις (Ἱ. Καρμίρη... σελ. 28).
10. Ὁ.π. σελ. 212-213.
11. Ὁμιλία εἰς τὸν Λάζαρον, PG 48, 1041.
12. Πνευματικὰ κεφάλαια, σελ. 114.
13. Ματθ. 15, 19.
14. Ὁ.π. 216.

Η ΜΟΝΗ ΕΙΚΟΣΙΦΟΙΝΙΣΣΑΣ – ΤΟ ΑΙΤΗΜΑ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ ΤΩΝ ΚΕΙΜΗΛΙΩΝ ΤΗΣ (Επίσημη παρουσίαση μνημειώδους εκδόσεως)

Με τὸν τίτλο «Ἡ Μονὴ Εἰκοσιφοίνισσας, ἡ Ἀχειροποίητος τοῦ Παγγαίου Ὁρους. Θησαυροὶ καὶ κεμήλια», ἡ «Μηχανικὴ Α.Ε.» ἐξέδωσε λεύκωμα μεγάλου σχήματος ἐκτυπωμένο ἐξ ὁλοκλήρου σὲ τετραχρωμία. Ἡ ἐπιμέλεια καὶ γενικὴ ἐποπτεία τῆς παραγωγῆς, καθὼς καὶ ἡ συγγραφὴ τῶν κειμένων πραγματοποιήθηκαν ἀπὸ τὸ Διευθυντὴ τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ καὶ γνωστὸ συγγραφέα κ. Θεοχάρη Προδατάκη.

Τοῦ κ. **ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Π. ΛΕΚΚΟΥ**
Δ/ντοῦ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας

Θαυμάσιες φωτογραφίες τοῦ τοπίου, τῶν χώρων, τῶν τοιχογραφιῶν, τῶν φορητῶν εἰκόνων, τοῦ τέμπλου, τῶν κειμηλίων κ.ἄ. θησαυρῶν τῆς μονῆς στολίζουν τὸ ἔργο ποὺ εἶναι καλλιτεχνικὴ παραγωγὴ τῆς «Polygramma Creative Services», φιλομογραφήθηκε ἀπὸ τὴν «Top Color» καὶ τυπώθηκε ἀπὸ τὴν ΑΕΒΕ «Χαϊδεμένος».

Ἡ μεγάλη ἱστορικὴ καὶ καλλιτεχνικὴ σημασία τοῦ ἔργου καὶ ὁ ἔντονα ἐθνικὸς του χαρακτήρας ἐντοπίζονται στὸ γεγονός ὅτι σημαντικὰ κειμήλια καὶ θησαυροὶ τῆς Μονῆς –ποὺ θεωρεῖται «ἡ Τήνος τῆς Βόρειας Ἑλλάδας»–, ἀρπάχθηκαν κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ Α' Παγκοσμίου Πολέμου ἀπὸ τὸν βουλγαρικὸ στρατό. Πολύτιμοι χειρόγραφοι κώδικες, ἀντικείμενα τέχνης, ἄμφια καὶ λειτουργικὰ σκεύη ποὺ ἀνήκαν στὴν Μονὴ μεταφέρθηκαν στὴ Σόφια, ὅπου καὶ βρίσκονται μέχρι σήμερα.

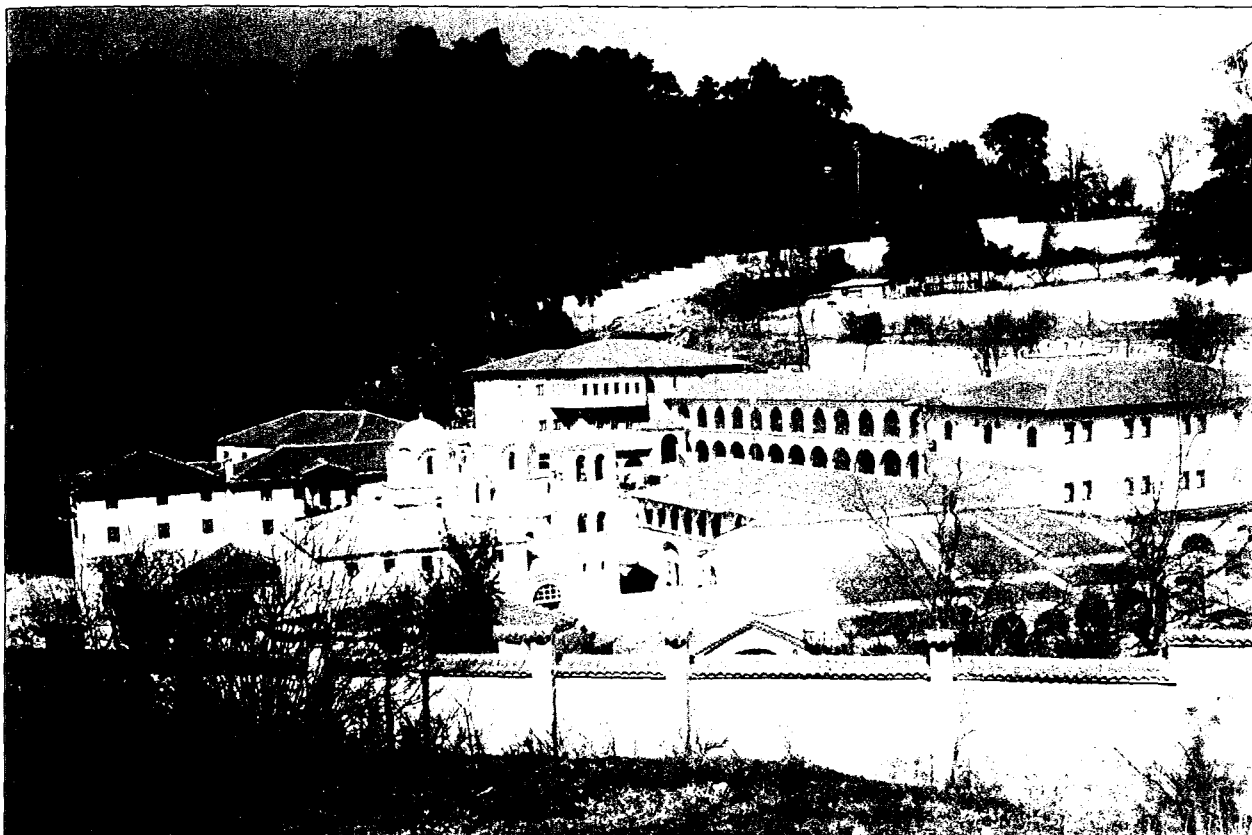
Στὸ λεύκωμα, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ὁλοκληρωμένη παρουσίαση τῆς ἱστορικῆς μονῆς (ποὺ ἀποτελεῖ καρπὸ ἐπισταμένης ἐπιστημονικῆς ἔρευνας στὴ Βουλγαρία, μὲ συντονιστὴ τὸν Σύμβουλο πολιτιστικῶν θεμάτων Νομπέλ Ἀρμάν καὶ τὴ συνεργασία τῆς καθηγήτριας τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Σόφιας Δρ. Axinia Dzurova, Διευθύντριας τοῦ ιδρύματος Σλαβο-Βυζαντινῶν ἐρευνῶν «Ivan Dujce» τῆς

Βουλγαρίας), παρουσιάζονται οἱ συληθέντες θησαυροὶ καὶ κειμήλια τῆς μονῆς καὶ προβάλλεται τὸ δίκαιο αἶτημα τοῦ ἐπαναπατρισμοῦ τους.

Τὴν παρουσίαση ἐνώπιον ἐκλεκτοῦ ἀκροατηρίου ἔκαναν οἱ κύριοι Ἰ. Μ. Χαζηφώτης, Σαράντος Καργάκος καὶ Θεοχάρης Προδατάκης, ἐνῶ στὸ χαιρετισμὸ τοῦ ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος ἐξῆρε τὴν προσφορὰ τῆς «Μηχανικῆς» μὲ τὴν ἐκδοση αὐτὴ στὴν Ἐκκλησία καὶ τὸ Ἔθνος, ἐπλεξε τὸ ἐγκώμιο τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Δράμας κ. Διονυσίου ποὺ ἀνέστησε ἐκ τῶν ἐρειπίων τὴν Ἱερὰ Μονὴ καὶ ὑπεγράμμισε μὲ ἔμφαση τὴν ἀξία καὶ σημασία τῶν ἱερῶν κειμηλίων γιὰ τὴν Ἐκκλησία καὶ τὸ Ἔθνος, καθὼς καὶ τὴν ἀναγκαιότητα γιὰ τὴν ἐπιστροφή τους.

Δυστυχῶς, εἶπε, πολλοὶ Ἕλληνικοὶ θησαυροὶ εἶναι διασκορπισμένοι. Ὅχι μόνο τὰ μάρμαρα τοῦ Παρθενῶνος. Χρέος μας εἶναι νὰ τὰ βροῦμε καὶ νὰ ἀγωνιστοῦμε γιὰ τὴν ἐπαναφορὰ τους στὴν ἀρχικὴ κοιτίδα τους, στὸν τόπο τῆς δημιουργίας τους. Διότι σ' αὐτὰ βασίζεται ἡ ἱστορικὴ συνέχεια καὶ ἐπιβίωσή μας, τὸ Ἕλληνικὸ πνεῦμα συνταιριασμένο μὲ τὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία καὶ Παράδοσή μας. Δὲν εἶναι τυχαῖο, συνέχισε, ὅτι οἱ ναοὶ καὶ οἱ μονές μας ὑπῆρξαν ἀπὸ τοὺς πρώτους στόχους τῶν ἐχθρῶν τῆς Πατρίδος μας, ἐπειδὴ ἡ Ἐκκλησία καὶ ἡ Ὁρθοδοξία ἔπαιξαν σπουδαῖο ρόλο στὴ διαφύλαξη τῆς ἐθνότητός μας. «Ὅμιλοῦμε περὶ ἡθικῆς τάξεως», κατέληξε, «ἀλλὰ ποῦ νὰ τὴ βροῦμε, εἰδικὰ στὶς διεθνεῖς σχέσεις»;

Ὅπως σημειώνει στὸν Πρόλογο τοῦ ἔργου ὁ Πρόεδρος τῆς «Μηχανικῆς» κ. Πρόδρομος Ἐμφιετσόγλου, «...αὐτὸ τὸ μοναδικὸ μοναστήρι παρουσιάζεται στὴν ἐργασία αὐτὴ γιὰ νὰ γίνει γνωστὴ στὸν εὐρύτερο Ἕλληνικὸ χώρο, ἡ προσφορὰ του στὴν Ὁρθοδοξία, στὴ διατήρηση τῆς Ἑλληνικότητος καὶ ἰδιαίτερα τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης, ἀλλὰ καὶ γιὰ παρουσια-

Γενική ἄποψη τῆς ἱστορικῆς Ἱερᾶς Μονῆς Παναγίας τῆς Εἰκοσιφοίνισσας.

σθοῦν τὰ κειμήλιά του, ἔργα μοναδικὰ τοῦ δυζαντινοῦ καὶ νεώτερου Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ... Ἰδιαίτερα στὰ ταραγμένα Βαλκάνια, μιὰ χειρονομία τῆς Βουλγαρίας νὰ ἐπιστρέψει τὰ κειμήλια τῆς μονῆς, θὰ ἀποτελέσει παρὰδειγμα πρὸς μίμηση σὲ παγκόσμια κλίμακα καὶ θὰ ἐκτιμηθεῖ ἰδιαίτερα ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸ Ἔθνος, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ὁλόκληρη τὴν ἀνθρωπότητα»

Στὴ συνέχεια παρατίθεται ἡ σύντομη Εἰσαγωγικὴ Ὁμιλία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Δράμας κ. Διονυσίου:

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλε,

Σεβασμιώτατε ἄγιοι ἀδελφοί,

Ἀγαπητοὶ καὶ προσφιλεῖς προσκεκλημένοι,

Πλήρεις συναισθημάτων χαρᾶς, εὐχαριστίας καὶ δοξολογίας πρὸς τὸν ἐν Τριᾷδι Θεὸν χαιρετίζομεν τὴν παρουσίᾳσιν Τόμου, ἀφιερωμένου εἰς τὴν παλαίφατον Ἱερὰν Μονὴν τῆς Παναγίας τῆς Εἰκοσιφοίνισσης, τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δράμας, ἄρτι ἐκδοθέντος καὶ κυκλοφορηθέντος

εὐγενεῖ χορηγία τοῦ Εὐγενεστάτου κυρίου Προδρόμου Ἐμφιετζόγλου, Ἀρχοντος τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας.

Ὁ πολυτελής καὶ καλαισθητός οὗτος Τόμος ἀρτίως διαλαμβάνων τὰ τῆς ἱστορίας καὶ μακραίωνος παρουσίας ἐν τῇ ἀκριτικῇ γῇ τῆς Μακεδονίας τῆς σεβασμίας Μονῆς Εἰκοσιφοίνισσης, μαρτυρεῖ τὴν ἀναστημένην παρουσίαν καὶ τὴν ἀκατάλυτον δύναμιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας Του καὶ ἐκπέμπει μῆνυμα ἐλπίδος καὶ αἰσιοδοξίας διὰ τὸ μέλλον τοῦ Γένους καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας.

Φροντιστήριον ἀδιαλείπτου προσευχῆς, καταγώγιον θείων ἀρετῶν, ἀρραγῆς κιβωτὸς τοῦ ἑλληνισμοῦ καὶ ἐστία τῆς πίστεως κατὰ τὴν ὑπερχιλιετῇ διαδρομῇ τῆς πολυπύχου ἱστορίας της ἡ Μονὴ Εἰφοσιφοίνισσης ἀποτελεῖ καὶ διὰ τὴν σήμερον, καθ' ἣν διανύομεν τὴν μεταστροφὴν τῆς δευτέρας πρὸς τὴν τρίτην μετὰ Χριστὸν χιλιετίαν, φάρον πορείας, πηγὴν σωτηρίας, καθαρτήριον ψυχῶν, ἐνδiciaίτημα ἅγιον, εἰς ὃ οἱ προσερχόμενοι εὐλαβεῖς καὶ

Οἱ παρουσιάσαντες τὸν τόμο: Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δράμας κ. Διονύσιος (κέντρο) καὶ (ἀπὸ ἀριστερὰ πρὸς τὰ δεξιὰ) οἱ κ.κ. Πρόδρομος Ἐμφιετζόγλου, Ἰ. Μ. Χατζηφώτης, Σαράντος Καργάκος καὶ Θεοχάρης Προβατάκης.

φιλόχριστοι ἀντλοῦσι δύναμιν Θεοῦ, παρηγορίαν οὐράνιον, ἐλπίδα ἀναστάσεως.

Χαιρετίζομεν, ὅθεν, τὴν παροῦσαν ἐπιστημονικὴν ἔκδοσιν ἐν συναισθήματι θαυμάτης συγκινήσεως καὶ ἐν ταυτῷ ἄκρας ἱκανοποιήσεως, καθ' ὅσον ὁ οὕτω σαφῶς τὰ καθ' ἡμᾶς οἰκονομήσας Θεὸς ἠξίωσε τὴν ἡμετέραν ἐλαχιστότητα ἰδεῖν πληρουμένην τὴν ἀπὸ τῆς ἐν Δράμα ἐγκαταστάσεώς μας, ὡς ἐπισκόπου τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας, ἐκφρασθεῖσαν ἐπιθυμίαν ἡμῶν διὰ τὴν ἀνασύλωσιν καὶ ἀνακαίνισιν τῆς Ἱερᾶς ταύτης Μονῆς, ἣν τότε παρελάδομεν ἐν κτηριακῇ ἀπογυμνώσει, μετὰ τὰς πολλαπλὰς δηώσεις τῶν ἀλλογενῶν, καὶ ἐν πνευματικῇ παρακμῇ. Εἰς τὴν προσπάθειαν αὐτὴν ὁ Κύριος ἐχαρίσατο ἡμῖν ἀξίαν συνεργάτιδα, τὴν Καθηγουμένην Ἀλεξίαν καὶ τὴν περὶ αὐτὴν ἀδελφότητα, αἵτινες συνέβαλον διὰ τοῦ κόπου καὶ τοῦ μόχθου των, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς ἱερᾶς προσευχῆς των εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν εὐγενῶν ὁραματισμῶν καὶ

ἱερῶν ἐπιδιώξεών μας.

Παραδίδοντες τὸν Τόμον εἰς τοὺς εὐσεβεῖς ἀναγνώστας καὶ ἱστορικούς, εἰς τοὺς ἀνθρώπους τῆς ἐπιστήμης καὶ τῶν πνευματικῶν ἀναζητήσεων, εὐγνωμόνως εὐχαριστοῦμεν ἡμεῖς τε καὶ ἡ ἀδελφότης τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Εἰκοσιφοινίσσης τὸν εὐγενέστατον χορηγὸν κύριον Πρόδρομον Ἐμφιετζόγλου, προφρόνως ἀνταποκριθέντα εἰς ἡμετέραν παράκλησιν καὶ εὐελπιστοῦμεν ὅτι ἡ συμβολή του θέλει συνεχισθῇ διὰ τὴν περαιτέρω ἀνάδειξιν τοῦ ἔργου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς εἰς ἀγιασμόν καὶ εὐλογίαν τῶν εὐσεβῶν αὐτῆς προσκυνητῶν καὶ παρηγορίαν τῶν ἐν αὐτῇ ἐνασκουμένων ἀδελφῶν.

Στὴν ἐκδήλωση, πού ἔγινε στίς 28 Νοεμβρίου στὸ ξενοδοχεῖο «Μεγάλη Βρεταννία», εἶχαν προσέλθει τέως πρωθυπουργοί, νῦν καὶ τέως ὑπουργοὶ καὶ βουλευτές, ἄνθρωποι τῶν γραμμάτων καὶ ἐρευνητές καὶ ἄλλοι διακεκριμένοι καλεσμένοι. Ἀκολούθησε δεξίωση.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

«ΕΝΟΡΙΑΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ ΝΕΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΑΝΟΙΞΕΩΣ “Ο ΑΓΙΟΣ ΚΟΣΜΑΣ Ο ΑΙΤΩΛΟΣ” ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΑΤΤΙΚΗΣ»

ΑΠΟΦΑΣΙΣ

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἔχουσα ὑπ' ὄψει:

1. Τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 29 παράγρ. 2 καὶ 59 παράγρ. 2 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

2. Τὰς ὑποχρεώσεις τῆς Ποιμαντορίας Ἐκκλησίας τὰς ἀπορρεούσας ἐκ τῶν Εὐαγγελικῶν Ἐπιταγῶν, τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν Νόμων τοῦ Κράτους πρὸς τὸ Χριστεπώνυμον τῆς Ἐκκλησίας πλήρωμα.

3. Τὰς ὑφισταμένας κοινωνικὰς καὶ πνευματικὰς ἀνάγκας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀττικῆς.

4. Τὴν ὑπ' ἀριθμ. ΜΣ.633/25.1.2000 Πρότασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἀττικῆς κ. Παντελεήμονος.

5. Τὴν ἀπὸ 21.4.2000 Γνωμάτευσιν τοῦ Νομικοῦ Γραφείου τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

6. Τὴν ἀπὸ 7.11.2000 Ἀπόφασιν Αὐτῆς,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Συνιστᾷ εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Ἀττικῆς Ἐκκλησιαστικὸν Ἰδρυμα ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: «ΕΝΟΡΙΑΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ ΝΕΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΑΝΟΙΞΕΩΣ “Ο ΑΓΙΟΣ ΚΟΣΜΑΣ Ο ΑΙΤΩΛΟΣ” ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΑΤΤΙΚΗΣ», τὸ ὁποῖον θὰ λειτουργεῖ μὲ τὴν μορφήν Νομικοῦ Προσώπου Ἰδιωτικοῦ Δικαίου καὶ θὰ ἐδρεύει εἰς τὴν Κοινότητα Ἀνοίξεως Ἀττικῆς. Ἡ ὀργάνωσις, διοίκησις, διαχείρισις καὶ λειτουργία τοῦ Ἰδρύματος τούτου θὰ διέπεται ἀπὸ τὰς διατάξεις τοῦ ἐπομένου Κανονισμοῦ:

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν:
«ΕΝΟΡΙΑΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ ΝΕΟΤΗΤΟΣ
ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ Α-
ΝΟΙΞΕΩΣ “Ο ΑΓΙΟΣ ΚΟΣΜΑΣ Ο ΑΙΤΩΛΟΣ”
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΑΤΤΙΚΗΣ»

Ἄρθρον 1

Σύστασις - Ἐπωνυμία - Ἔδρα

Στὴν Ἑνορία τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Ἀνοίξεως Ἀττικῆς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀττικῆς συνίσταται Ἐκκλησιαστικὸν Ἰδρυμα, λειτουργοῦν

ὡς Νομικὸ Πρόσωπο Ἰδιωτικοῦ Δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), μὴ κερδοσκοπικοῦ χαρακτήρος, ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «ΕΝΟΡΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΝΕΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ “Ο ΑΓΙΟΣ ΚΟΣΜΑΣ Ο ΑΙΤΩΛΟΣ”», τὸ ὁποῖον θὰ διέπεται ὑπὸ τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ. Ἔδρα τοῦ Ἰδρύματος τούτου εἶναι ἡ Κοινότης Ἀνοίξεως Ἀττικῆς. Τὸ Ἰδρυμα θὰ στεγάζεται σὲ αἰθούσα ἰδιοκτησίας τῆς ἐν λόγῳ Ἑνορίας, ἡ ὁποία εὑρίσκεται κάτωθεν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Ἀνοίξεως ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Κανάρη, ἀριθμὸς 2.

Ἄρθρον 2

Σκοπὸς

Σκοπὸς τοῦ Ἰδρύματος εἶναι νὰ συμβάλει στὴν πληρέστερη καὶ ἀριότερη ποιμαντική, κοινωνική, ἱεραποστολική, κατηχητική καὶ πνευματική δράση στὸ πλαίσιο τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως, Παραδόσεως καὶ Διδασκαλίας.

Ἄρθρον 3

Μέσα γιὰ τὴν ἐπίτευξη τοῦ σκοποῦ

1. Ἡ ἀξιοποίηση τοῦ ἀνθρωπίνου πνευματικοῦ δυναμικοῦ τῆς Ἑνορίας καὶ ἡ συνδρομὴ ἱκανῶν πνευματικῶν ἀνθρώπων, κληρικῶν καὶ λαϊκῶν.

2. Ἡ ἐνίσχυσις τῆς λειτουργίας τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων, καὶ Κύκλων Μελέτης τῆς Ἀγίας Γραφῆς, γιὰ ὅλες τὶς ἡλικίες.

3. Ἡ συμπαράστασις στὶς βαθύτερες ἀνάγκες πνευματικῆς ἀναζήτησης τοῦ ποιμνίου καὶ ἡ καλλιέργεια καὶ ἀνάπτυξις τοῦ Ὁρθοδόξου προβληματισμοῦ καὶ φρονήματος, κυρίως τῶν νέων.

4. Ἡ καλλιέργεια τῆς συμμετοχῆς τῶν πιστῶν στὴ λατρευτικὴ καὶ μυστηριακὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας μὲ βάση τὴν Ἑνορίαν καὶ κέντρο ζωῆς τὸν ἱερὸ Ναό.

5. Ἡ παροχὴ στοὺς νέους ποιοτικῆς ψυχαγωγίας πρὸς τὴν κατεύθυνση τῆς ὀρθῆς ἀξιοποιήσεως τοῦ ἐλεύθερου χρόνου τους, σὲ ἓνα περιβάλλον πολιτισμένο καὶ φιλικὸ ποὺ θὰ σέβεται τὴν προσωπικότητά τους.

6. Ἡ διοργάνωσις ἐορταστικῶν, πολιτιστικῶν, ἐπιμορφωτικῶν καὶ ψυχαγωγικῶν ἐκδηλώσεων (ὁμιλιῶν, διαλέξεων, συζητήσεων, κινηματογραφικῶν προβολῶν, προβολῶν διαφανειῶν, θεατρικῶν παραστάσεων ἀπὸ μαθητὲς Κατηχητικῶν Σχολείων, συναυλιῶν, ἐκθέσεων βιβλίου κ.ἄ.).

7. Όποιαδήποτε άλλη ενέργεια θέλει αποφασίσει το Διοικητικό Συμβούλιο του Ίδρύματος.

Άρθρον 4

Όργάνωση - Διοίκηση - Διοικητικό Συμβούλιο

1. Το Ίδρυμα τελεί υπό την πνευματική έμπειρία της Ίερās Μητροπόλεως Άττικής και διοικείται από έπταμελές Διοικητικό Συμβούλιο που απαρτίζεται από: α) τον έκαστοτε Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Άττικής ως Πρόεδρο, β) τον έκαστοτε Πρόεδρο του Έκκλησιαστικού Συμβουλίου της Ένορίας Κοιμήσεως Θεοτόκου Άνοιξεως, ως Άντιπρόεδρο, ό όποιος, σέ περίπτωση άπουσίας ή κωλύματος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου θα αναπληρώνει αυτόν και θα προεδρεύει του Δ.Σ., γ) ένα από τα μέλη του ως άνω Έκκλησιαστικού Συμβουλίου, δ) τέσσερα μέλη από τους πιστούς της Ένορίας Κοιμήσεως της Θεοτόκου Άνοιξεως που διακρίνονται για τό ήθος, την πνευματική κατάρτιση και ώριμότητά τους και έχουν σχέση με τη ζωή και τό έργο της Έκκλησίας.

2. Τα ως άνω πέντε τακτικά μέλη του Δ.Σ. (τών παραγράφων 1γ και 1δ του παρόντος Άρθρου) διορίζονται για μία τριετία από τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Άττικής ύστερα από έγγραφη πρόταση του Προέδρου του Έκκλησιαστικού Συμβουλίου. Επίσης από τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Άττικής ύστερα από έγγραφη πρόταση του Προέδρου του Έκκλησιαστικού Συμβουλίου και για την αυτή τριετία διορίζονται ως αναπληρωματικά μέλη ένα έκ των μελών του ως άνω Έκκλησιαστικού Συμβουλίου και δύο πρόσωπα από τους πιστούς της έν λόγω Ένορίας, που διαθέτουν τα προσόντα που αναφέρονται στην παράγραφο 1δ του παρόντος άρθρου. Οί διορισθέντες δύνανται νά επαναδιορισθούν.

3. Μέλη του Δ.Σ. που δέν ανταποκρίνονται στα καθήκοντά τους ή προβαίνουν σέ ενέργειες που έρχονται σέ αντίθεση με τους σκοπούς του Ίδρύματος, παύονται και αντικαθίστανται από τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Άττικής.

4. Το Δ.Σ. του Ίδρύματος συγκροτείται σέ σώμα κατά την πρώτη συνεδρίασή του και εκλέγει τον Γραμματέα και τον Ταμία. Το άξίωμα των μελών του Δ.Σ. είναι τιμητικό και άμισθο.

5. Ο πρόεδρος του Δ.Σ. α) έχει την ευθύνη όλων των έκδηλώσεων του Ίδρύματος και συντονίζει τα μέλη του Δ.Σ. Προς ύλοποίηση του σκοπού αυτού, β) εκπροσωπεί τό Ίδρυμα ενώπιον κάθε διοικητικής, δικαστικής και έκκλησιαστικής αρχής και όποιασδήποτε άλλης αρχής και σέ όλες του τις σχέσεις με άλλα ιδρύματα, όργανισμούς, νομικά και φυσικά πρόσωπα, γ) λαμβάνει γνώση όλων των εισερχομένων και έξερχομένων έγγραφων του Ίδρύματος, συνυπογράφει με τον Γραμματέα όλη την άλληλογραφία αυτού και συνυπογράφει με τον Ταμία τα οικονομικής φύσης έγγραφα, δ) συγκαλεί τό Δ.Σ. σέ συνεδριάσεις, διευθύνει τις σέ αυτές συ-

ζητήσεις και συνυπογράφει με τον Γραμματέα τα πρακτικά των συνεδριάσεων.

6. Ο Άντιπρόεδρος του Δ.Σ. αναπληρώνει τον Πρόεδρο σέ περίπτωση άπουσίας ή κωλύματος σέ όλες τις άνω άρμοδιότητες αυτού και ενεργεί κατόπιν έντολής του.

7. Ο Γραμματέας τηρεί τό Βιβλίο Πρωτοκόλλου του Ίδρύματος και συντάσσει όλα τα έγγραφα και όλη την άλληλογραφία του Ίδρύματος για την όποία ενημερώνει τον Πρόεδρο και την όποια συνυπογράφει με αυτόν. Επίσης τηρεί τό Βιβλίο Πρακτικών των Συνεδριάσεων του Δ.Σ. του Ίδρύματος, συνυπογράφει με τον Πρόεδρο τα έν λόγω πρακτικά τα όποια συντάσσει και φυλάσσει τη σφραγίδα του Ίδρύματος.

8. Ο Ταμίας τηρεί τό Βιβλίο Ταμείου καθώς και τα Διπλότυπα Γραμμάτια Είσπραξεων και Έντάλματα Πληρωμών του Ίδρύματος, εισπράττει με διπλότυπα Γραμμάτια Είσπραξεων, τα όποια συνυπογράφει με τον Πρόεδρο, κάθε έσοδο του Ίδρύματος, διενεργεί τις πληρωμές που αποφάσισε τό Δ.Σ. βάσει διπλοτύπων Ένταλμάτων Πληρωμών τα όποια επίσης συνυπογράφει, όπως άλλωστε και όλα τα οικονομικής φύσης έγγραφα, με τον Πρόεδρο, ευθύνεται για την φύλαξη των χρημάτων του Ίδρύματος τα όποια κατατίθενται σέ Τράπεζα στο όνομα του Ίδρύματος, διενεργεί καταθέσεις και αναλήψεις χρημάτων κατόπιν αποφάσεως του Ίδρύματος. Επίσης, τηρεί τό Βιβλίο Κτηματολογίου και τό Βιβλίο Υλικού.

Άρθρον 5

Άρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου

1. Το Δ.Σ. συνέρχεται τακτικά κατά μήνα και έκτακτως όταν παρίσταται ανάγκη ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου ή, σέ περίπτωση άπουσίας ή κωλύματος αυτού, του Άντιπροέδρου. Το Δ.Σ. εύρίσκεται έν απαρτία όταν παρίσταται όπωσδήποτε ό Πρόεδρος ή σέ περίπτωση άπουσίας ή κωλύματος αυτού ό Άντιπρόεδρος και τρία (3) από τα μέλη του, οί δε αποφάσεις αυτού λαμβάνονται κατά πλειοψηφία των παρόντων μελών. Σέ περίπτωση ίσοψηφίας υπερισχύει ή ψήφος του Προέδρου.

2. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ίδρύματος έχει τις ακόλουθες άρμοδιότητες: α) αποφασίζει για κάθε θέμα που άφορά στην έκπλήρωση του σκοπού του Ίδρύματος, β) συνεργάζεται με τό Μητροπολιτικό Συμβούλιο της Ίερās Μητροπόλεως Άττικής, με τό Έκκλησιαστικό Συμβούλιο της Ένορίας Κοιμήσεως της Θεοτόκου Άνοιξεως Άττικής, με διάφορους πολιτιστικούς, έπιστημονικούς και φιλανθρωπικούς συλλόγους, καθώς και με την τοπική αυτοδιοίκηση και τους τοπικούς φορείς για την προαγωγή και επίτευξη του σκοπού του Ίδρύματος, γ) μεριμνά για την έξεύρεση οικονομικών πόρων και για την όρθή, όμαλή και άπρόσκοπτη λειτουργία του Ίδρύματος, δ) καταρτίζει τον έτήσιο προϋπολο-

γισμό και άπολογισμό του Ίδρύματος, τούς όποιους και ύποβάλλει για έγκριση στο Μητροπολιτικό Συμβούλιο, ε) άποφασίζει για κάθε άλλο θέμα, τó όποιο δέν προβλέπεται στον παρόντα Κανονισμό.

3. Τó Δ.Σ. του Ένοριακού Κέντρου Νεότητος συγκροτείται σέ σώμα κατά την πρώτη συνεδρίασή του, εκλέγοντας τόν Άντιπρόεδρο, τόν Ταμία, και τόν Γενικό Γραμματέα.

Άρθρον 6 Τηρούμενα Βιβλία

Τó Ίδρυμα έχει ιδίαν διαχείριση, τηρεί δέ μέ την μέριμνα του Δ.Σ. τά Διαχειριστικά αύτου Βιβλία, σύμφωνα μέ τó σύστημα τήρησης των λογιστικών βιβλίων των Έκκλησιαστικών Νομικών Προσώπων, θεωρημένα για κάθε νόμιμη χρήση άπό την Ίερά Μητρόπολη Άττικής, ήτοι: 1) Βιβλίο Πρωτοκόλλου, 2) Βιβλίο Πρακτικών των Συνεδριάσεων του Δ.Σ. 3) Βιβλίο Ταμείου και Διπλότυπα Γραμμάτια Είσπραξεων και Έντάλματα Πληρωμών, τά όποία είναι εκτελεστέα έφόσον φέρουν την ύπογραφή του Προέδρου και του Ταμία του Ίδρύματος, 4) Βιβλίο Κτηματολογίου, στο όποιο καταγράφεται όλη ή άκίνητη περιουσία του Ίδρύματος, 5) Βιβλίο Υλικού, στο όποιο καταγράφεται όλη ή κινητή περιουσία του Ίδρύματος.

Άρθρον 7 Πόροι του Ίδρύματος

Πόροι του Ίδρύματος είναι: α) έτήσια έπιχορήγηση της Ένορίας Κοιμήσεως της Θεοτόκου Άνοιξεως, β) πρόσοδοι άπό την πραγματοποίηση διαφόρων εκδηλώσεων του Ίδρύματος, λαχειοφόρων άγορών, έράνων νόμιμα διενεργουμένων, εκθέσεων κ.ά., γ) δωρεές, κληρονομίες και κληροδοσίες κινητών και άκινήτων, δ) εισφορές, σέ είδος ή σέ χρήμα, φίλων του Ίδρύματος, ε) κρατικές έπιχορηγήσεις, εύρωπαϊκές έπιχορηγήσεις, έπιχορηγήσεις έκ μέρους της Νομαρχιακής ή Τοπικής Αυτόδιοικήσεως, Όργανισμών και άλλων Νομικών Προσώπων Δημόσιου ή Ίδιωτικού Δικαίου, έπιχορηγήσεις έκ μέρους φυσικών προσώπων και κάθε νόμιμη έπιχορήγηση, στ) κάθε έσοδο, σύμφωνο μέ τó Όρθόδοξο Χριστιανικό πνεύμα, που προέρχεται άπό κάθε είδους δραστηριότητες του Ίδρύματος και κάθε νόμιμη πηγή.

Άρθρον 8 Διάθεση των πόρων

1. Οί άνωτέρω πόροι του Ίδρύματος διατίθενται κατόπιν άποφάσεως του Δ.Σ. αύτου: α) για την άγορά του άπαιτουμένου έξοπλισμού του Ίδρύματος, β) για την άντιμετώπιση των έξόδων λειτουργίας του Ίδρύματος και του εύρισκομένου σέ αυτό κυλικείου, γ) για τή λειτουργία των Κατηχητικών Σχολείων, δ) για τή διοργάνωση διαφόρων έορτών και εκδηλώσεων του Ίδρύματος και την άγορά διαφόρων μουσικών και άθλητικών όργάνων καθώς

και άντικειμένων τεχνολογικού έξοπλισμού, ε) για τήν κάλυψη κάθε άλλης δαπάνης που άποσκοπεί στην έπίτευξη του σκοπού του Ίδρύματος.

2. Τó τυχόν χρηματικό πλεόνασμα άπό την οικονομική διαχείριση του Ίδρύματος, τó όποιο ύπερβαίνει τó ποσό του όποιου άποφασίζει τó Δ.Σ., κατατίθεται σέ λογαριασμό Τραπεζής στο όνομα του Ίδρύματος.

Άρθρον 9 Σφραγίδα

Τó Ίδρυμα έχει ιδίαν σφραγίδα, στην όποία σέ δύο έπάλληλους κύκλους άναγράφεται: «ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΑΤΤΙΚΗΣ», «ΕΝΟΡΙΑΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ ΝΕΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΑΝΟΙΞΕΩΣ», «Ο ΑΓΙΟΣ ΚΟΣΜΑΣ Ο ΑΙΤΩΛΟΣ», και ή όποία φέρει στο κέντρο την εικόνα του Αγίου Κοσμά του Αίτωλου.

Άρθρον 10 Τελικές Διατάξεις

Τó παρόν Ίδρυμα κατάργεται μέ άπόφαση της Ίερας Συνόδου κατόπιν αίτιολογημένης άποφάσεως του Δ.Σ. αύτου, για τή λήψη της όποίας είναι άπαραίτητη ή ψήφος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Άττικής, όταν δέν εκπληρώνει τις εκκλησιολογικές αύτου προϋποθέσεις και την άποστολή του, όταν παρεκκλίνει του σκοπού του ή όταν καταστεί άνέφικτη ή λειτουργία του. Σέ κάθε περίπτωση καταργήσεως του Ίδρύματος, κάθε κινητό ή άκίνητο περιουσιακό αύτου στοιχείο, καθώς και κάθε δικαίωμα και άξίωση αύτου περιέρχεται στο Νομικό Πρόσωπο της Ένορίας Κοιμήσεως της Θεοτόκου Άνοιξεως Άττικής.

Άρθρον 11

1. Ό παρών Κανονισμός ισχύει άπό της δημοσίευσής αύτου στο έπίσημο Δελτίο της Έκκλησίας της Ελλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» και στην Έφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Κάθε τροποποίηση αύτου γίνεται άπό την Ίερά Σύνοδο κατόπιν αίτιολογημένης άποφάσεως του Δ.Σ. του Ίδρύματος, για τή λήψη της όποίας είναι άπαραίτητη ή ψήφος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου.

Άρθρον 12

Άπό τις διατάξεις του παρόντος Κανονισμού προκαλείται δαπάνη είς θάρος του προϋπολογισμού του Νομικού Προσώπου της Ένορίας Κοιμήσεως της Θεοτόκου Άνοιξεως Άττικής, τó ύψος της όποίας δέν δύναται νά προσδιορισθεί.

Άθήνα 7 Νοεμβρίου 2000

† Ό Άθηνών ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος
Ό Άρχιγραμματεύς
Άρχιμ. Θεολόγος Άποστολίδης.

Α Λ Λ Η Λ Ο Γ Ρ Α Φ Ι Α

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Ἀθήνα, 4 Δεκεμβρίου 2000

...Εὐχαριστῶ πολὺ τὸν Μακαριώτατο καὶ σὰς γιὰ τὴν προσφορὰ τοῦ ωραίου καὶ πολὺ ἐνδιαφέροντος Τόμου «ΜΝΗΜΕΣ ΚΑΙ ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ ΑΠΟ ΤΟ '40 ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΟΧΗ».

Μὲ ἀγάπη
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΛΕΥΚΑΔΟΣ ΚΑΙ ΙΘΑΚΗΣ

Μετὰ πολλῆς χαρᾶς παρελάβομεν τόν, σεπτῇ ἐντολῇ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ, ἀποσταλέντα ἡμῖν λαμπρὸν τόμον «Μνήμες καὶ Μαρτυρίες ἀπὸ τὸ '40 καὶ τὴν Κατοχὴ» καὶ ἐρχόμεθα, ἵνα ἐκφράσωμεν Αὐτῷ δι' ὑμῶν τὰς πλέον θερμὰς εὐχαριστίας...

Συγχαίροντες θερμῶς διὰ τὸν καλαίσθητον τόμον καὶ εὐχόμενοι τὰ βέλτιστα διατελοῦμεν.

(3.1.2001)

Μετὰ πολλῆς ἐκτιμήσεως
ἐν Χριστῷ καὶ ἀγάπης
† Ὁ Λευκάδος καὶ Ἰθάκης ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ

Ο ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΜΕΓΑΡΩΝ ΚΑΙ ΣΑΛΑΜΙΝΟΣ

...Κομισάμενοι τόν, δι' οὗ εὐγενῶς ἐτιμήθημεν, Τόμον ὑπὸ τὸν τίτλον «ΜΝΗΜΕΣ ΚΑΙ ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ ΑΠΟ ΤΟ '40 ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΟΧΗ», εὐχαριστοῦμεν καὶ συγχαίρομεν ὑμῖν ἐκ μέσης καρδίας.

Ὁ ὡς ἄνω Τόμος ἀπεθησαυρίσθη εἰς τὴν Βιβλιοθήκην τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ἐκδοθέντος τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 517/11.12.2000 Δελτίου Εἰσαγωγῆς, ὅπερ καὶ πέμπομεν ὑμῖν συνημμένως.

(11.12.2000)

Εὐχέτης πρὸς Κύριον
† Ὁ Μητροπολίτης Μεγάρων καὶ
Σαλαμῖνος ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ

Ο ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΣΤΑΓΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΕΩΡΩΝ

Εὐχαριστῶ... διὰ τὴν ἀποστολὴν τοῦ βιβλίου «Μνήμες...». Ἐκάματε σημαντικὴ δουλειὰ καὶ σὰς ἀξίζουν θερμὰ συγχαρητήρια. Θὰ παραμείνει ἓνα μνημεῖο ἱστορικό, ἀπαραίτητο.

Καλὴ χρονιά. Μετ' εὐχῶν.

† Ὁ Σταγῶν καὶ Μετεώρων ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Ο ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ

...Ἐλάβαμε τὸν τόμο γιὰ τὴν Ἑθνικὴ Ἀντίσταση καὶ γιὰ τοὺς διαπρέψαντες σ' αὐτὴν ἱερωμένους. Εὐχαριστοῦμε θερμὰ.

Μνημειώδης ὁ τόμος. Γιὰ τὶς ἀρχειακὲς βιβλιοθήκες. Καὶ ἐμεῖς θὰ τὸν ἀποθησαυρίσουμε στὴν «παρ' ἡμῖν» βιβλιοθήκη.

Συγχαίρομε ἐγκάρδια. Γιὰ ὅλα.

(29.12.2000)

Μὲ ἀγάπη καὶ εὐχῆς
† Ὁ Νικοπόλεως ΜΕΛΕΤΙΟΣ

Ο ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΣΕΡΡΩΝ ΚΑΙ ΝΙΓΡΙΤΗΣ

...Σὰς εὐχαριστῶ γιὰ τὸν καλαίσθητο ὡς πρὸς τὴν ἐμφάνιση καὶ θαυμάσιο ὡς πρὸς τὸ περιεχόμενο τόμο μὲ τὸν τίτλο «Μνήμες καὶ Μαρτυρίες ἀπὸ τὸ '40 καὶ τὴν Κατοχὴ» καὶ σὰς συγχαίρω καὶ γιὰ τὴ δική σας συμβολὴ στὴν ἐκδόσή του.

(31.12.2000)

Μὲ ἀγάπη
† Ὁ Σερρῶν ΜΑΞΙΜΟΣ

Ο ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ

...Εὐχαριστῶ θερμῶς διὰ τὴν ἀποστολὴν τοῦ τόμου «Μνήμες καὶ Μαρτυρίες ἀπὸ τὸ '40 καὶ τὴν Κατοχὴ».

Μὲ ἀγάπη
† Ὁ Μυτιλήνης ΙΑΚΩΒΟΣ

Ο ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ Ν. ΙΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑΣ

... Θερμῶς εὐχαριστῶ καὶ συγχαίρω διὰ τὸ «Μνήμες καὶ Μαρτυρίες».

(29.12.2000)

Μετ' ἐνθέρμων εὐχῶν καὶ ἀγάπης
† Ὁ Ν. Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΔΡΥΪΝΟΥΠΟΛΕΩΣ, ΠΩΓΩΝΙΑΝΗΣ ΚΑΙ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

Θερμῶς σὰς εὐχαριστῶ, διὰ τὸν ἀποσταλέντα ὀγκώδη τόμο περὶ τῆς εἰσφορᾶς καὶ τῶν θυσιῶν τοῦ ἱ. Κλήρου κατὰ τὰ χρόνια τῆς Κατοχῆς (1941-44). Παρακαλῶ δὲ νὰ διαβιθάσθε τὰς εὐχαριστίας μου καὶ πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχ/πον. Εὐχομαί αἴσιον τὸ Νέον Ἔτος, μεστὸν θείων εὐλογιῶν.

(2.1.2001)

Ἐν ἀγάπῃ Κυρίου πολλῇ
† Ὁ Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς
καὶ Κονίτης ΑΝΔΡΕΑΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ἱερὰ Μητρόπολις Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτσης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις: α) Τοῦ Νόμου 817/1978 «περὶ Ἱεροκηρύκων» καὶ β) τοῦ Π.Δ. 582/1980 «περὶ ἀνακατανομῆς θέσεων Ἱεροκηρύκων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν Ἱεροκήρυκος τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλωσιν ἡμῖν αἴτησιν μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν, διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω θέσεως.

Ἐν Δελθινᾷ τῇ 11ῃ Δεκεμβρίου 2000

† Ὁ Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς
καὶ Κονίτσης ΑΝΔΡΕΑΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτσης

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν κατ' ἐξαίρε-

σιν δι' ἐπιλογῆς –κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 15 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 5/1978 Κανονισμοῦ– πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως κλάδου ΔΕ Διοικητικοῦ, Γραφέως, τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, καλοῦμεν τοὺς ἐνδιαφερομένους ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης, ὑποβάλωσιν ἡμῖν σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν, κατὰ τὸν νόμον, ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν.

Ἐν Δελθινᾷ τῇ 11ῃ Δεκεμβρίου 2000

† Ὁ Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς
καὶ Κονίτσης ΑΝΔΡΕΑΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Ζακύνθου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις: α) τῶν ἄρθρων 38, παράγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν. Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ ἱ. ναῷ

Ἀγίου Λαζάρου πόλεως Ζακύνθου καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ

Ο ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ ΚΑΙ ΑΓΙΟΥ ΒΛΑΣΙΟΥ

Ἔλαβα τὸν τόμο μὲ τὸν τίτλο «Μνήμες καὶ Μαρτυρίες ἀπὸ τὸ '40 καὶ τὴν Κατοχὴ» καὶ αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκη νὰ σᾶς εὐχαριστήσω καὶ νὰ σᾶς συγχαρῶ.

Πρόκειται πράγματι γιὰ μιὰ μνημειώδη ἔκδοσιν ποὺ θὰ μείνῃ στὴν ἱστορία.

(23.12.2000)

Μὲ πολλὴ ἀγάπη
† Ὁ Ναυπάκτου καὶ Ἀγίου Βλασίου ΙΕΡΟΘΕΟΣ

Ο ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΓΥΘΕΙΟΥ ΚΑΙ ΟΙΤΥΛΟΥ

...Εὐχαριστῶ, θερμῶς, διὰ τὴν ἀποστολὴν τοῦ Τόμου...

Χριστοῦγεννα 2000

† Ὁ Γυθείου καὶ Οἰτύλου ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ο ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΚΥΔΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ

...Ταχυδρομικῶς ἔλαβον τὸν μνημειώδη Τόμον ὑπὸ τὸν τίτλον «Μνήμες καὶ μαρτυρίες ἀπὸ τὸ '40 καὶ τὴν Κατοχὴ» τὸν ὅποιον ἀπεστείλατε καὶ εἰς ἐμὲ «Σεπτῇ ἐντολῇ» τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου

Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστοδοῦλου.

Εὐχαριστῶ θερμῶς διὰ τὴν ἀποστολὴν τόσον τὸν Μακαριώτατον ὅσον καὶ τὸ πρόσωπόν Σας.

Συγχαρητήρια διὰ τὴν ἔκδοσιν καὶ τὸ περιεχόμενον αὐτῆς.

Εὐλογημένον τὸ νέον ἔτος τὸ ὅποιον ἤδη διὰ νύομεν.

(2.1.2001)

Μετὰ τῆς ἐν Κυρίῳ ἀγάπης
† Ὁ Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

Ο ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΠΕΤΡΑΣ

...Εὐχαριστῶ γιὰ τὸ πολύτιμο δῶρο Σας. Μὲ συγκίνησε βαθύτατα. Συγχαρητήρια καὶ στὸν Μακαριώτατο γιὰ τὸ ἔργο αὐτὸ...

Καλὴ χρονιά.

† Ὁ Πέτρας ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ

Ο ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΑΡΙΝΟΣ

Θερμὰ εὐχαριστῶ... γιὰ τὴν ἀποστολὴ τοῦ πολύτιμου τόμου γιὰ τὴν προσφορὰ τῆς Ἐκκλησίας στὰ Χρόνια τῆς Κατοχῆς.

Μὲ σεβασμὸ καὶ τιμὴ
Γιάννης Μαρῖνος

ὕπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Ζακύνθῳ τῇ 11ῃ Δεκεμβρίου 2000

† Ὁ Ζακύνθου ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Ἱερισσοῦ, Ἀγίου Ὁρους καὶ Ἀρδαμερίου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει: α) Τὸ ἄρθρον 42 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/77, β) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ Ν. 1476/84, γ) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 5/1978 Κανονισμοῦ, δ) Τὸ Ν.Δ. 1398/1973 (ΦΕΚ. 112 τ. Α') «Περὶ συστάσεως ὁργανικῶν θέσεων διακόνων παρὰ τῇ Ἱερᾷ Ἀρχιεπισκοπῇ Ἀθηνῶν καὶ ταῖς Ἱεραῖς Μητροπόλεσιν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», ε) Τὴν πρότασιν τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ποῦ περιλαμβάνεται εἰς τὰ ὑπ' ἀριθμ. 3976/1887/13.9.2000 καὶ 4190/1977/27.9.2000 ἔγγραφά της, ς) Τὴν ὑπ' ἀριθμ. Α1/293/22.11.2000 Ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων «Περὶ κατανομῆς 100 θέσεων λαϊκῶν ὑπαλλήλων κατὰ κλάδο, συμφώνως τῷ Ν. 2819/2000» (ΦΕΚ. 84 τ. Α') ἄρθρον 19 παρ. 5 εἰς τὴν Ἱ. Ἀρχιεπισκοπὴν καὶ τὰς Ἱερὰς Μητροπόλεις, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα (Κλάδου ΠΕ καὶ ΔΕ), διὰ τὴν κατάληψιν δύο θέσεων κανονικῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μητροπόλεως Ἱερισσοῦ, Ἀγίου Ὁρους καὶ Ἀρδαμερίου.

Ἐν Ἀρναίᾳ, τῇ 12ῃ Δεκεμβρίου 2000

† Ὁ Ἱερισσοῦ, Ἀγίου Ὁρους καὶ Ἀρδαμερίου ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33 - 34 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὁργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἑφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

1. Ἀγίου Ἀνδρέου Σκεπαστοῦ Καλαβρύτων καὶ

2. Ἀγίου Γεωργίου Λυκουρίας Καλαβρύτων
καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Αἰγίῳ τῇ 13ῃ Δεκεμβρίου 2000

† Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Κορίνθου, Σικυῶνος, Ζεμενοῦ, Ταρσοῦ καὶ Πολυφέγγους

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33 - 34 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὁργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἑφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

1. Κοιμ. τῆς Θεοτόκου Περαιχώρας

2. Ἀγίας Παρασκευῆς Γονούσης καὶ

3. Ἀγίου Γεωργίου Κλημεντίου

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Κορίνθῳ τῇ 14ῃ Δεκεμβρίου 2000

† Ὁ Κορίνθου ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

Ἱερὰ Μητρόπολις Μεγάρων καὶ Σαλαμῖνος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις: α) τῶν ἄρθρων 38, παράγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν. Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ ἱ. ναφ

Ἀγίου Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Μάνδρας

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν ἄρθρων 33-36 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Μεγάροις τῇ 14ῃ Δεκεμβρίου 2000

† Ὁ Μεγάρων καὶ Σαλαμῖνος ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Δημητριάδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὁργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἑφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

1. Κοιμήσεως Θεοτόκου Καναλίων

2. Ἀγ. Γεωργίου Ἀνατολῆς Ἀγιάς

3. Ἀγ. Παρασκευῆς Κοκκωτῶν
- 4) Ἀγ. Κων/νου Γαύριανης
- 5) Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Ἀμαλιαπό-
λεως
- 6) Ἀγ. Γεωργίου Γλαφυρῶν
- 7) Κοιμήσεως Θεοτόκου Λάμιας Διμηνίου
- 8) Ἀγ. Γεωργίου Μικροθηβῶν

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανο-
νικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ
τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν
τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν
τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Βόλῳ τῇ 20ῇ Δεκεμβρίου 2000

† Ὁ Δημητριάδος ΙΓΝΑΤΙΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Δημητριάδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἄρθρων
38, παράγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ.
1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 καὶ προκειμένου ἵνα
προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλή-
ρωσιν τῶν κενῶν θέσεων τακτικῶν Διακόνων ἐν
τοῖς ἰ. ναοῖς

1. Ἀγ. Κων/νου Βόλου
2. Ἀναλήψεως Χριστοῦ Βόλου
3. Ἀγ. Ἀναργύρων Βόλου
4. Ἀγ. Γεωργίου Βόλου
5. Ἀγ. Ἀντωνίου Ἀγιάς
6. Τιμίου Προδρόμου Ἀγιάς
7. Ἀγ. Δημητρίου Ἀλμυροῦ

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὰς
Διακονικὰς ταύτας θέσεις καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ
ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν,
Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικά
καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς
δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ
νενομισμένα δικαιολογητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Βόλῳ τῇ 20ῇ Δεκεμβρίου 2000

† Ὁ Δημητριάδος ΙΓΝΑΤΙΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Κίτρους - Κατερίνης καὶ Πλαταμῶνος

Κενῶν οὐσῶν δύο (2) θέσεων Ἱεροκηρύκων τῆς
καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ προκειμένου νὰ
προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν αὐτῶν συμφώνως τῷ
Ν. 817/1978, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχο-
ντας τὰ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς εἰκοσαημέ-
ρου (20) ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς
τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ
ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά μετὰ σχετικῆς αἰτή-

σεως, διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Κατερίνῃ τῇ 20ῇ Δεκεμβρίου 2000

† Ὁ Κίτρους - Κατερίνης καὶ
Πλαταμῶνος ΑΓΑΘΟΝΙΚΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Παροναξίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38
παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33 -
37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συ-
νόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημε-
ρίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὰς κενὰς
ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν
Ναῶν

1. Τιμίου Προδρόμου Ἀπόλλωνος Νάξου
2. Ἀγίας Παρασκευῆς Μέσης Νάξου
3. Κοιμήσεως Θεοτόκου Γαλήνης Νάξου
4. Ἀγίου Σπυρίδωνος Ἀγίου Ἀρσενίου Νάξου
5. Ζωοδόχου Πηγῆς Δανακοῦ Νάξου

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κα-
νονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς
ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλω-
σιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν
κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Νάξῳ τῇ 27ῇ Δεκεμβρίου 2000

† Ὁ Παροναξίας ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38
παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33 -
37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συ-
νόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημε-
ρίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὰς κενὰς
ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν
Ναῶν

1. Ἀγίου Κωνσταντίνου Καραβᾶ καὶ
2. Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου Ἀγόριανης

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανο-
νικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ
τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν
τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν
τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Σπάρτῃ τῇ 3ῃ Ἰανουαρίου 2001

† Ὁ Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Ἀλεξανδρουπόλεως

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 817/1978 (Φ.Ε.Κ. 170, Α', 8.10.1978) «Περὶ ρυθμίσεως ἐνίων ἐκπαιδευτικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν θεμάτων», ὡς καὶ τὸ Προεδρικὸν Διάταγμα 582/1980 (Φ.Ε.Κ., 158, Α', 11.7.1980) «Περὶ κατανομῆς θέσεων ἱεροκηρύκων εἰς τὰς Ἱερὰς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», ἀποφασίζομεν ὅπως προκηρύξωμεν διὰ τῆς παρούσης τὴν πλήρωσιν τῶν δύο κενῶν θέσεων ἱεροκηρύκων τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ καλοῦμεν τοὺς ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ Νόμων προβλεπόμενα προσόντα, ὅπως ὑποβάλουν ἡμῖν σχετικὴν αἴτησιν μετὰ δικαιολογητικῶν, ἵνα προβῶμεν εἰς τὰς περαιτέρω ὑπηρεσιακὰς ἐνεργείας πρὸς τοποθέτησίν των.

Ἐν Ἀλεξανδρουπόλει τῇ 8ῃ Ἰανουαρίου 2001

† Ὁ Ἀλεξανδρουπόλεως ΑΝΘΙΜΟΣ

**Ἱερὰ Μητρόπολις Καισαριανῆς,
Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ**

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις: α) τῶν ἀρθρῶν 37 παρ. 2 καὶ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977, καὶ τῶν ἀρθρῶν 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀρ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ ἱ. ναῶν, ἐνοριῶν καὶ ἐφημερίων, β) τὴν ὑπ' ἀρ. 26/1.9.1977 Πρᾶξιν περὶ κατανομῆς τῶν ὀργανικῶν θέσεων τῶν Διακόνων εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς Ἱερὰν Μητρόπολιν, καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ ἱ. ναῷ

Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Βύρωνος καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Καισαριανῇ τῇ 9ῃ Ἰανουαρίου 2001

† Ὁ Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ ΔΑΝΙΗΛ

Ἱερὰ Μητρόπολις Χαλκίδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

1. Γεν. Θεοτόκου Σκιάθου
2. 6' θέσις Ἀγ. Μαρίνης Χαλκίδος
3. Ἀγ. Ἀναργύρων Καμαρίων
4. Ἀγ. Παντελ. Καμματριᾶδων Ἰστιαίας
5. Ἀγ. Γεωργίου Πηλίου
6. 6' θέσις Ἀγ. Ἰωάν. Θεολ. Μαντουδίου
7. Ἀγ. Τριάδος Καμαρίτης
8. Παναγίας Παραβουνιώτισσας Ἐρετρίας
9. Ἀγ. Ἰωάννου Βουτᾶ
10. Ἀγ. Παρασκευῆς Καστανιώτισσας
11. Κοιμ. Θεοτ. Ν. Πύργου Ἰστιαίας
12. Ἀγ. Γεωργίου Βούνων
13. Ζωοχ. Πηγῆς Τσοῦκας
14. Ἀγ. Δημητρίου Δάφνης
15. Ἀγ. Θεόδωροι Πευκίου
16. Κοιμ. Θεοτ. (Παπαμελετίου) Σκοπέλου
17. Ἀγ. Ἰωάννου Ἀμαρύνθου
18. Εὐαγ. Θεοτόκου Μύτικα
19. Κοιμ. Θεοτόκου Ἀχλαδίου
20. Ἀγ. Νικολάου Λουτρακίου Σκοπέλου

καθὼς καὶ τὴν Διακονικὴν θέσιν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγ. Ἀναργύρων Λουτρῶν Αἰδηψοῦ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρων κενῶν θέσεων.

Ἐν Χαλκίδι τῇ 9ῃ Ἰανουαρίου 2001

† Ὁ Χαλκίδος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

